što hoćete trgovati;
i bit vam će ljubav svaka,
što prodamo za dukate,
i ciena je svemu laka,
za-č ne ištemo tanke plate.
Plemeniti Dubrovčani,
iz daleč smo prišli sada,
mi Arabi s Indijani,
do vašega slavna grada.
To li ćete što mieniti,
i vi trge vaše dajte:
nećemo se rascieniti
na zamjeni, dobro znajte.
Nješto ćemo trgovati,
a po trgu rad prijazni
nješto ćemo na dar dati,
pokoli ste toli časni.

Dvie robinjice.

Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Za toj željno svieh molimo,
da budete mirno stati,
dokli žalos pobrojimo,
koju mlados naša pati.
Plemenita mi smo roda,
obje mlade sestrenice,
nu je htjela naša zgoda,
da smo sada službenice.
Robinjice mi smo mlade,

Pj. 17: (u rkp. mjesto naslova ovo: dovedoše gusari dvie mlade robinjice koje začinaju): u rkp. pj. 51. knjige V. na listu. 56ᵇ. Ova pjesmica bješe do sele obično prisvajana pjesniku A. Čubranoniću, ali naš rkp. stavlja je u toli tiesnu svezu s predjašnjimi i potonjimi pjesmicami našega pjesnika, da je ne mogosmo mimo ići.

u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Majka nas je plemenita
u Armenieh porodila,
i bogata ı čestita
prigizdavo odgojila.
Tamo nam je vazda bila
u Armenieh gizda svaka:
suho zlato, biser svila,
i koprjena još pritanka.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Jaoh! posla nas naša majka,
s jutra zorom kad podrani,
da beremo cvietja svaka
šetajući po poljani.
S jutra zorom u proljetje,
neka vam je vajmeh znati!
ter počesmo svako cvietje
po livadi rosnoj brati.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Brasmo bosil i ljubicu,
i od pelinka cvietje brasmo,
i trendofil i ružicu,
pak livadom pošetasmo.
Ter nam srce uzdisaše,
gdi livadom u proljetje
po travici mirisaše
u sladosti rajsko cvietje!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,

20 *rkp.* i gizdavo. 36 rosnoj *puc.*, *naš rkp.* zorom.

u Dubrovnik prišle sade
s našim rodom razdieljene.
Prie sunačca ter u zoru
po livadi takoj hode,
oćutismo na javoru
vrh jezera bistre vode,
gdi tih slavic biljisaše
od vesel'ja u ljubavi,
ter danicu pripievaše,
da bio danak još ne objavi!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Ter sjedosmo počivati,
i počesmo od ljubavi
tihu slavju odpievati
kako vile u dubravi.
Nu se naša rados skrati,
er nam vajmeh! slatke pjesni
zla nezgoda sve obrati
u žalosti i boljezni.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Za-č po glasu iz planine
gusari nas oćutiše,
ter potajno u ravnine
k nam neboziem pristupiše!
I tužne nas uhvatiše,
ter nam vajmeh! biele ruke
sve naopako obratiše,
da nam dadu veće muke.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
I klikosmo plačne u glase,

da se čuje do nebesa,
podiraje ruse vlase,
kad nas gusa taj saveza!
Ter su tuge, ter su jadi,
gdi se nitkor ne objavi
hrabren vitez u livadi,
da sužanstva nas izbavi.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Tuj sve cvietje i travica,
u sužanstvu kad ostasmo,
obrati se k zemlji nica,
koli grozno proplakasmo.
I sve ptice od čemera
jadovito uzdisahu,
gdje vjenačce od bisera
s glavice nam podirahu.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Ter bi mramor i živ kami
rastavil se u sto diela,
gdje polismo sva suzami
naša tužna lica biela!
U sužanstvu toli plačne
gdi gusari nas vezahu,
ter žestoke rane mačne
srdačce nam propadahu!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
I sada nas svudi vode
savezane i spućene,
jak ovčice u povode,
velmi plačne i utrudjene:

ter nam tuge zadavaju
i veliku vajmeh žalos,
gdje za pjenez prodavaju
po pazaru našu mlados!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Grozne suze ter ronimo,
toli plačne u žalosti,
jeda koga priklonimo
i k ljubavi i k milosti;
jeda milos tko ne skrati,
ter se dobra zgoda zgodi,
da gusarom sad nas plati,
i tužbe nas oslobodi!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
A nitkor se ne hti najti,
po sviem svieti kud hodismo,
da nas ovoj gusi plati,
zaman suze ter prolismo.
Ter je bužba, ter je žalos,
u sužanstvu gdje tuguje
bolježljiva naša mlados,
a nitkor ju ne odkupuje!
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Tiem molimo milos vašu,
o gospodo Dubrovčani,
odkupite mlados našu,
tako da vas Bog sahrani.
Ne štedite vaše blago
za nas tužne potratiti,
za što vam će vele drago

naša majka zahvaliti.
Robinjice mi smo mlade,
u sužanstvu rascvieljene,
u Dubrovnik prišle sade
s našiem rodom razdieljene.
Za toj nam se umolite,
tere priešno tere hrlo
od uzica slobodite
naše ruke i naše grlo!
Naša majka za-č pridraga,
neka vam je sada znati,
neće štedjet svoga blaga,
za jedan dukat do sto vrati!

Gusari odgovaraju.

Ove mlade robinjice,
o gospodo Dubrovčani,
careve su dvorkinjice,
zaplienjene u poljani.
Začusmo ih s jutra zorom
gdje u cvietju počivahu
pri jezeru pod javorom,
ter slavicu odpievahu.
Kad počesmo rajske pjesni
po livadi razbirati,
poče nam se od ljuvezni
sviem srdačce podizati.
Ove mlade robinjice,
o gospodo Dubrovčani,
careve su dvorkinjice,
zaplienjene u poljani.
Po livadi zorom hode
ter ih tamo zaplienismo
pri jezeru bistre vode,
gdi veseli mnogo bismo;
iz livade iz zelene
u sužanstvu ter su sade
u Dubrovnik privedene
robinjice ove mlade.

Ove mlade robinjice,
o gospodo Dubrovčani,
careve su dvorkinjice,
zaplienjene u poljani.
Neka vam je za toj znati,
o gospodo Dubrovčani,
da ih ćemo prodavati
mi gusari Persijani;
za robinje ove mlade
ter tko bude odbrojiti
suhieh dukat tri hiljade,
robstva se će sloboditi.
Ove mlade robinjice,
o gospodo Dubrovčani,
careve su dvorkinjice,
zaplienjene u poljani.
Ako ćete odkupiti
ovuj mlados na dukate,
tretju ćemo odpustiti
hiljadicu od naše plate;
i od gusarske naše družbe,
o gospodo Dubrovačka,
biti vam će svake službe
i na službi ljubav svaka.
Ove mlade robinjice,
o gospodo Dubrovčani,
careve su dvorkinjice,
zaplienjene u poljani.

18

Pastiri.

O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri:
gdje su naše liepe spile

Pj. 18.: u rkp. pj. 52 knjige V. na listu 57. 4 *rkp.* gdje *na prvom mjestu.*

pri jezeru bistre vode,
i gdje iz luga gorske vile
na plandište k nam prihode.
O prislavni Dubrovčani,
u dubravi u zeleni,
još su tamo naši stani,
od brštana sapleteni.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Gdje kladenci izviraju
ter se pjesni toli slatke
u zelenci razbiraju.
gdje žubere ptice svake;
er da putnik tuj putuje
sam bi rekao: u toj gori
gdje se ovaj slados čuje
da se višnji raj otvori.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Gdje s večera ter do zore
po sve ljeto i proljetje
procieniti sviet ne more
od šturaka rajsko pietje;
željno srce i dušica
od žalosti još uzdiše,
gdje ljubica i ružica
od sladosti svud miriše.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Gdje svu noćcu i vas danak
po livadah provodeći
ne vidimo tihi sanak,
lake tance izvodeći.

Još pojući po dubravi
kada gorom prohodimo,
i k milosti i k ljubavi
sve zvieren'je priklonimo.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Ter po gori i zagorju
svi se luzi snebivaju,
gdje po jel'ju i po borju
slavici nam odpievaju;
u planini gdje za dosti
i od vila i od pastira
sve vesel'je i radosti
s ljubavi se tuj razbira.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
I tamo smo udarali
i u dipli i u miešnice,
i ostale sve svirali
u klandištu kod vodice.
I u dubravah gdje smo stali,
svako cvietje i ljubicu
s vilami smo zorom brali,
i trendofil i ružicu.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Ter su vile vence vile,
koje nam su rad ljubavi
drago i milo poklonile,
ke nosimo mi na glavi.
I pojući mi s vilami
u vesel'ju i radosti,
prosuzio bi živi kami

od medene té sladosti.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Nu ne viemo stvari druge,
ner planinom stado pasti,
proz dubrave i proz luge,
gdi se ćute rajske slasti;
i livade pohoditi,
ter s vilami luke i tance
rano zorom izvoditi,
pripievaje u pjesance.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Nu ojdosmo strane naše,
i prišli smo iz dubrave
u ovoj mjesto liepo vaše,
gdje smo čuli velje slave;
gdi se sviri, gdi se poje,
gdi su tanci, gdi su hore,
gdje se ljepše vile goje,
ner su naše posrjed gore.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Tiem ako nam može biti,
mi drugoga ne želimo,
ner se ovdje naseliti,
da se s vami veselimo;
za što nam su vaše vile,
koje ovdje s nami stoje,
veće drage i veće mile,
neg dubravom ke se goje.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri

tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
I ljepota vaših vila,
ke su ovdi u poljani,
mlados nam je zatravila,
ter ostasmo kako pjani;
i ne umiemo kudi sada
od vesel'ja, ko ćutimo,
iz ovogaj slavna grada,
da se k lugom uputimo.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč u dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
Neka vam je za toj znati,
radi bismo meju vami
našu mlados potrajati,
s gospojami i s vilami;
a od naše liepe družbe,
tako da smo vazda zdravi,
biti vam će verne službe
i s prijazni i s ljubavi.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.
A sad glumci, vas molimo,
spravte dipli da se sviri,
igrajući da skočimo
u tri skoke i četiri;
da se naše srce smiri,
kad se vidi tko će bolje,
tančac vode mi pastiri,
poplesati ovoj polje.
O gospoje prigizdave,
izljezli smo mi pastiri
tamo daleč iz dubrave,
gdi se poje, gdi se sviri.

12

Lanci Alemani, trumbetari i pifarí

Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Za-č smo lanci trumbetari,
dobri meštri, neka znate,
ki trubimo pod pifari,
a ne ištemo niedne plate;
ner za ljubav trumbetamo,
a nećemo od vas platu,
ner da s vami potrinkamo,
kad svršimo pimfaratu.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Iz daleč smo prišli sada,
naša srca da smirimo,
do ovogaj slavna grada,
da trumbamo i svirimo;
i drugoga ne želimo,
mii lanci Alamani,
ner li da se veselimo
za jedno s vami Dubrovčani.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Meju nami za-č se čuje
tamo daleč u Alamani,
da Dubrovnik lance čtuje,
perche stare boncompagni;
i od tud smo se odpravili

Pj. 19.: u rkp. pj. 53 knjige V. na lista 57b.

s trumbetami vele spravno,
neka bismo pohvalili
ovoj mjesto mnogo slavno.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Nu ne viemo druge stvari,
neg čeljusti nadimati
u trumbete pod pifari
i fraskune nagibati;
navlaš kad se umorimo,
pifkajući u trumbune,
mavasiju ne vodnimo,
trinkajući u fraskune.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Dubrovčani, bratjo draga,
za toj ćemo trumbetati,
a pak ćemo svi jednaga
za jedno s vami potrinkati,
u veselju i milosti,
mnogo rado u zdravice,
kako drazi vaši gosti,
svako vince bez vodice.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
I kada se povratiti
mi budemo u naše strane,
tamo ćemo pohvaliti
našiem limfram Dubrovčane;
tamo ćemo jošte reći,
da smo lanci Alemani
svaku milos mogli steći
medju vami Dubrovčani.

Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.
Neka znaju limfre naše,
tamo daleč u zapadu,
da su čtene gozbe vaše
u ovomu slavnu gradu;
gdje se trinka u brieme svako
s nami lanci kompanjuni
bez vodice vince slatko
gostarami i fraskuni.
Mi smo prišli u ove strane,
neka vam je sada znati,
da naučimo Dubrovčane
u trumbune trumbetati.

20

Vuk ovci priko rieke.

Ne muti mi ovco rieke!
ako budu k tebi priti,
od smrti te neće prieke
svi pastiri sloboditi.
Za toj bježi sad od tuda,
pokli mene ovdi ćutiš,
što s' tuj prišla kako luda
da mi bistru vodu mutiš!
Ali ne znaš ćudi moje,
er ja zubi koljem stada;
a ti takoj sama stoje
meni mutiš vodu sada.
Ne muti mi ovco rieke!
ako budu k tebi priti,
od smrti te neće prieke
svi pastiri sloboditi.
Od kad mogu tuj pripliti,

Pj. 20.: u rkp. pj. 54. knjige V. na listu 57ᵇ.

što ne misliš o životu,
ner tuj pride vodu piti
činećі mi na sramotu?
Što li se si osamila
ter tuj sama izvan stada
vodu mi si zamutila,
da ne piju trudan sada?
Ne muti mi ovco rieke!
ako budu k tebi priti,
od smrti te neće prieke
svi pastiri sloboditi.
Ako ufaš u pastire
ali u pse u stražnike,
mene vuka do odtjere
kad priplivam priko rieke:
ne ufaj se, ja ti velju,
zubi te ću razdrpiti,
da ispunim moju želju,
ako budu tuj pripliti.
Ne muti mi ovco rieke!
ako budu k tebi priti,
od smrti te neće prieke
svi pastiri sloboditi.
Za-č je meni velja muka,
gdje me takoj prjeko rieke
podražuješ biesna vuka
a ne haješ smrti prieke;
ter ću zube povraniti,
a ti ć ostat mnogo plačna,
kada budeš nahraniti
mene vuka mnogo lačna.
Ne muti mi ovco rieke!
ako budu k tebi priti,
od smrti te neće prieke
svi pastiri sloboditi.
Tobom ću se nahraniti
i žedan se krvi tvoje

45 *rkp. Pucićev:* omastiti *sa* povraniti *sr. str. 50 st. 319, gdje se takodjer mora čitati:* povran'.

pun do grla sad napiti,
da ispunim želje moje.
Za toj ovco bježi sada,
na očiju ne stoj meni,
ner li sliedi stada tvoja
po livadi po zeleni.

21

Tužba kralja Davida

vrhu Saula i Jonate.

Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Izraele kušaj malo,
na visinah gdje na tvojieh
oružje je svietlo palo
od viteza izabranieh.
Što vrh gore, vajmeh meni,
plač se s tužbom tolik stani,
gdje padoše izranjeni
vitezovi izabrani!
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s usdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Gdje na gori na zeleni
vitezovi pogiboše,
plemeniti i hrabreni
probodeni ponikoše.
Onaj toli tvrda jakos,
vajmeh meni, kako sade
i uresna liepa mlados
od oružja mrtva pade!
Nu razbiraj, nu iskusi,

Pj. 12.: u rkp. pj. 49. knjige V. na listu 55[b]. 24 od oružja] *rkp.* u oružja.

Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Ove tuge i nezgode
po drumovieh ne objavite,
i rasputjem ne prohode
inostrancem ne kažite;
vaj neka se ne vesele
Filistea kćeri svoje,
ke nam s raspom smrti žele,
naše blago da posvoje.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Vajmeh goro od Gielboja
suhoća ti pritužila,
i zelena listja tvoja
toplinica prisušila;
i po tebi sa sve strane,
za spomenu svega vieka,
od svakoga dubka grane
suhe obisle do korienka.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Da bi ljeti i u proljetje,
ali zimi ali u jesen,
sve s travicom tvoje cvitje
spražila se i svaka zelen!
vajmeh goro, ter od sada
zelencom se ne odjela,
i rosice i tiha dažda
po sve vieke poželjela!
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.

Ni daždilo ni rosilo
vrhu tebe uviek veće,
i u tebi se ne plodilo,
tužna goro, niedno voće;
ner se s plodom rastavila
sva godišta i sva ljeta,
i zelence ne shranila
do skončan'ja segaj svieta.
Nu razbiraj nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Za-č taj štitak od jakosti
bi privržen na toj gori,
gdje u oružju te mladosti
boj bijući smrt umori,
kako da nie s božjom vlasti
štit Saulov toli tvrdi
bio pomazan svetom masti,
ki se u boju tuj pogrdi.
Nu razbiraj, nn izkusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Gdje se vajmeh od viteza
od Saula štitak sade
vas u krvi tuj poplesa
i tuj prahom vas propade.
Za toj srce moje cvieli
i cvielit će vaj do vieka,
za-č se sa mnom sva razdieli
moja rados privelika.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Još ću cvilit i plakati
i tužiti, neka znate,
za-č je žalos razmišljati

oštru strilu od Jonate,
koja toli slavna bješe,
i kud godi šip obrati,
nigdar zaman ne letješe,
i nazad se ne povrati.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
A Saulov mač hrabreni
kad godir se na nj potrgnu,
opeta se vajmeh meni
nigdar zaman ne povrnu.
A sad se je sva taj sila
i vitežka jakos svoja
k zemlji nica obratila
i u žalos bez pokoja.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Saul slavni i gizdavi
i Jonata ki captiše,
u milosti i ljubavi
vas svoj život provodiše.
U život se obljubiše
ti pridrazi i ljuveni,
i na smrti još ne biše
meju sobom razlučeni.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
U velikoj slavi ctiehu
ti vitezi prigizdavi,
i orlova brži bjehu,
veće jači ner li lavi.

119 nica] *rkp.* lica.

Izraelske kćeri za toj
sve tužite i cvilite,
ar se sada vajmeh takoj
s tom radosti razdieliste.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele. velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati žalos.
I cvilite i tugujte
vrh Saula vajmeh sada,
i velmi ga požalujte,
za-č se plaču toj priklada.
Ar pogibe ljubav prava,
ka vas svilom odievaše,
neka vam je veća slava,
i dare vam darivaše.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Zlate veze i prstene
bez plate vam poklanjaše,
da su ljepše urešene
te gizdave dike vaše.
Kako vajmeh ti vitezi
u boju su nica pali,
i gizdavi vaši uresi
u tužbi su svi ostali!
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Na visinah tamo tvojieh
ti si ubjen o Jonata,
koga vajmeh vrh svieh mojieh
drago ljubih kako brata.
Za toj ja se tvrdo bolim,
o Jonato, dragi brate,
i suzice grozno ronim

pomišljaje često na te.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
O uresni i gizdavi,
o viteže moj hrabreni,
vrhu ženske sve ljubavi
mnogo veće poljubjeni:
ja te ljubih pridragoga
kako majka milostiva
jedinoga sinka svoga
slatko ljubi i celiva.
Nu razbiraj, nu iskusi,
Izraele, velju žalos,
ter s uzdahom željno suzi,
za-č se naša skrati rados.
Još se smuti duša moja,
vajmeh tugo privelika,
što poniče posrjed boja
svietlo oružje od bojnika,
gdje Saulu i Jonati,
na vrh gore boj bijući,
prie se reda život skrati,
a ja ostah tugujući.

1

Tužba moja.

O majko na sviet saj što me si sazdala,
na toli plačan vaj i sva zla ostala?
Što me si rodila i što me mlada tač
mliekom si dojila na tužbu i na plač?
Plač ki me nikada i žalos velika
ne ostavi do sada i tužba razlika
od onogaj doba, kad mi se prigodi,
majčina utroba da mene porodi.
U on hip i on čas, kada se porodih,
najprve u plačan glas suzice ter prolih,
do segaj vaj danka gdi mira ni goja
ni pokojna stanka ne da mi čes moja
ni mao čas vidjeti, ner li me prisudi,
do groba na svieti da život moj trudi.
Tiem ne bi moje man cviljen'je i uzdah,
najprvo na bil dan rascviljen kad ostah,
kad prigna glad mene ter počeh pihati,
da prsi od žene ja budem sisati.
Jaoh, jeda mlieko toj od krvi kiselo
odgoji život moj jednaga i tielo?
Lie takoj cvileći povojem vas povit,
tolik trud trpeći, suzami vas polit,
treptješe moja put i moj duh u meni,
prid vihrom kako prut u gori zeleni:
koliko život moj da tadaj poznava,
da velik nepokoj trudan sviet zadava,

Pj. 1.: u rkp. pj. 21. knjige V. na listu 29[b]. 19 *rkp.* kisielo. 23 *rkp.* tere plieše *ili* plježe, *što bi se takodjer moglo čitati.*

i tko se još radja, radja se na žalos
vesel'ja da stradja i u mlados i u staros;
najliše u tužbi komu se prigodi,
de se š njim u družbi nesreća porodi,
kako se porodi i sa mnom u družbi,
da moj duh provodi vas život u tužbi.
Tiem što me ne stvori višnji bog mramorom
ali pak u gori prisusiem javorom
tutako u on čas, po tom se porodih,
kad nejak moj obraz suzami vas polih,
kako je običaj djetinske naravi,
kada se na sviet saj pribitak objavi!
Ter ne bi sad poznal čemeran život moj
tolicieh grieh ni zal, kojiem se ne zna broj,
ni lave pakljene u mutnom jezeru,
ki zjaju na mene, da me prie prožderu,
i da me rascviele s velikom žalosti,
i da me razdiele od božje milosti;
ne bih znal, što je smrt koja će nemilo
sve u prah vajmeh strt nevoljno me tielo,
i grobom pokriti, gdi od moga vaj tila
hoće se stvoriti smrdeći gnoj i gnjila.
Još život moj vene cvileći prid boga,
vaj gdi nie kod mene na svieti nikoga,
tko mi će živi dat od suza kladenac,
da cvilit i plakat ja budem nebavac;
nebogu vaj meni, da budem na svieti
do groba po sve dni jadovno cvieliti,
da život moj trudi suzice roneći,
čiem pride, gdi žudi blaženstvo dvoreći.
Nu moji dni mali i kratka godišta
jur se su skončali i došli na ništa,
jaki no taj magla aliti sinj oblak,
od vihra od nagla kad dodje na manjak;
i on čas prihodi poslan zgar s nebesa,
ki k zemlji zavodi človječja telesa;
s kiem grede taj sila od smrtne naravi,

38 *rkp.* pribitak, *može biti* pribritak? 48 hoće se] *rkp.* ko se će, *rkp.* smrdeće.

da moj duh od tiela tutako rastavi,
telesnu tegotu da ostavim i sviet saj,
ka momu životu zadava velik vaj,
ter vajmeh čes moju, odkli se porodih,
s razmirjem u boju do sada provodih,
dušica gdi moja nie mogla na svieti
bez rati i boja jedan čas živjeti.
Tiem željno uzdišem u veljoj tužici,
za što se približem k jadovnoj granici,
gdi viekom nikada, kada kraj budu proć,
opet se nazada vrnuti neću moć;
za-č jedna od gospoj, po pakli ka šeta,
predenu svaku stvar tuj tlači i smeta,
ter moje vreteno ne da mi dopresti,
i što je predeno strgat će i smesti,
i smesti i stlačit nje biesni nepokoj
i u prah će obratit s vretenom konac moj,
u pepel smrdeći, gdje griešno me tielo
skoro će tuj leći, gdi mu je i djelo.
Za-č narav nie dala prit k slavi nebeskoj
tegoti od kala i stvari zemaljskoj,
a zemlja što dava i zemlja što plodi,
sve se toj skončava i u zemlju pohodi;
ter vajmeh stvar svaka, stvorena na saj sviet,
ni teška ni laka ne može gori prit,
človječi ner duh sam, bezgrješan ako jes,
čis grede u taj kram k visinam od nebes,
po pričistoj skali, ka je svjetlja od zlata,
gdi ulaze tuj mali u nebeska vrata,
u vrata nebeska od pričiste svjetlosti,
gdi je družba angjelska pri božjoj milosti,
gdi je čut slatki glas i pjesni gizdave,
blaženi gdi svak čas stvoritelja slave.
A ne viem pritužan, hoće li kad duh moj
izgnušen i ružan blaženstvo vidjet toj?
I uzljesti tuj skalu toliko izgnušen,
u smradu i u kalu svrh glave ponužen,
gdi me sviet učini i cvilit i tužit
i od kala pučini prem sasma ponuzit;

nuzan'je ter mi toj veći trud zadava,
vaj gdi se život moj na smrti skončava,
gdi hrli smrt prieka s tolikom naglosti,
da mene grješnika nadari žalosti,
i da me rascvieli, da život moj skrati,
i da mi dan bieli u mrklos obrati.
Tiem kad se spomenem od vječne mrklosti,
vas blidim i venem i trepte me kosti
od tuge i jada, koji ja na svieti
ne mogu nikada jezikom izrieti;
ne mogu izreći uciviljen i utrudjen,
u sebi misleći: jesam li osudjen,
jeda će višnji sud dušu mi poslati
u donji vječni trud, da vječno zlo pati
u vječnoj tamnosti, gdi je plač vjekušti
i vječne žalosti i plamen gorušti,
ki plamen sve rieke i s morem ne mogu
zagasit u vieke, vaj meni nebogu;
ner li se naklada dušami od grješnik,
gdi tuge i jada ne lipše po vas vik.
Tiem treptim i predam, i život moj vene,
očima gdi gledam prieku smrt kod mene,
ka tolik nepokoj hrleći pripravi,
da skonča život moj i s tilom rastavi.
Ter venem ter blidim, ter ne viem što reći,
za-č puta ne vidim kamo ću uteći,
gdi tielo moje mre i od sada do mala
u crnu zemlju gre, ka ga je sazdala;
a moj duh od tiela gre kad se rastavi,
od svojieh svieh djela da razlog da pravi
na pravomu sudu, gdi nie moć lagati
i gdi je za ludu svoju zled tajati;
za što je pripravan pravedno da sudi
taj sudac prislavan svaku vrst od ljudi.
A moj duh kad tielo ostavi i sviet saj,
koje će vaj djelo ponesti na sud taj,
za ko se dostoja, o bože prislavni,

117 vjekušti] *rkp. ima* gorušti. 130 ka ga] *rkp.* koga.

dušica da moja tamo se sahrani?
Za-č odkli utroba ženska me porodi,
sve vrieme pun zloba moj život provodi,
ter takoj, ter takoj, odkoli sviet poznah,
ja grješnik život moj potrajah u zlobah.
U vele plačan glas tiem se duh moj spravi,
prie ner me smrtni čas s dušicom rastavi,
u suzah plovući i u plačne me pjesni
svaki stvor zovući na moje boljezni,
svaki stvor da čuje, gdi život moj cvieli
i kako tuguje, gdi se s duhom dieli,
na ishodnji moj danak gdi vajmeh prihodim,
vjekušti da sanak u zemlji provodim,
koji je pun truda, koji se ne može
razabrat do suda, o višnji moj bože.
Nu blago duši toj, kojoj se prigodi
da čisto život svoj bez grieha provodi;
za-č vajmeh vječni san ne vidi tuj speći
ni vječnu boljezan, u plamu goreći
u pakli, gdi duše za zlobu i grieh svoj
i cvile i tuže, gdi je vični nepokoj;
ner li se raduje u vječnoj radosti,
gdi nigdar ne čuje svjetovne žalosti,
vjekušti gdi je dan, ki ne ima tmastu noć,
gdi na oči svoje san ne more nigdar doć;
vječni mir i pokoj ner bdeći uživa,
blaženstvo gdi je toj, gdi gori pribiva
s tolikom radosti, ku nigdar na svieti
mojojzi slabosti nie dano izrieti;
za-č su tuj sve slave s vesel'jem pri bogu,
sve od svieta države ke sazdat ne mogu,
(u) previšnjoj svjetlosti ka suncu odsieva
ter svojom svitlosti svaki stvor ogrieva.
Zemlju lies i kami za toj ću moliti,
da za me suzami bude se politi,
da milos od boga ne skrati ljubavi
ter mene neboga sve tužbe izbavi.

146 s dušicom] *rkp.* s dušom me. 159 za zlobu] *rkp.* da zlobu.

Sve zvieri, sve ptice jošter ću moliti,
prid bogom suzice da budu roniti,
jeda bog milostiv ljubavi ne skrati,
od mene pakljen gniv da vajme odvrati.
Još molim svaki cviet razlika narava,
što zemlja na saj sviet plodeći sazdava,
da svaka travica i cvietje na svieti
po zemlji na nica bude se prostrieti,
suzice roneći s velikom gorkosti,
bogu se moleći, da moj grieh oprosti;
i da mi da milos, i da mi da pomoć,
iz mraka na svitlos u svoje dvore doć.
Za-č se jur noć mračna i tmasta pripravi,
da tužna i plačna u prah me rastavi,
gdi je tmasta tamnica, i gdi ću skoro prit
i crvom hranica od moga tiela bit.
A niesam stanovit ter ne imam pokoja,
na koji tamo sviet duša će prit moja:
ali će gori prit u dvore blažene,
sudjena ali bit u trude pakljene,
od koga vaj truda i smrtne žalosti
sva trepte ma uda i zglobi i kosti.
Vas treptim u kosteh, i javi i u san,
jak riba na osteh trepteći mora van.
Za toj ću od rieka sve mnoštvo sad zvati,
prie ner me smrt prieka u pepel obrati,
u grozne da suze budu se satvorit,
i moj duh od uze pakljene slobodit.
Tiem bože dar mi daj, ako mi bit more,
dokli duh na sviet saj u meni kopore,
da Sava i Drava i Dunav i Latana,
Vardar i Murava, i Bar i Bojana,
Visla i Turica, Tibiška i Bošterien,
Tisa i Marica, Neretva, Timot, Drien,
Po, Reno i Rodan, i Tever i Ticin
i Amon i Jordan, Erigon, —
Tigris, Eufrates, i Gantes i Nilo

201 sad] *rkp.* sve. 212 *u rkp. nedostaje jedne rieči; imena kao u rkp.*

u suze i u boles sve se toj stvorilo,
rad mene da plaču u suze do groba,
jeda me oplaču svieh grieha i zloba.
Za-č same za dosti nie tužbe ni moj plač,
od vječne žalosti slobodit mene tač,
da moj duh sahranjen najde se prid bogom,
ki je vas izranjen i griehom i zlobom.
Još vajmeh za svu moć ja, u suzah ki plovem,
klikuju na pomoć iz glasa i zovem
sve briege i gore, glavice i planine,
i slano sve more, jezera i blatine,
doline, potoke, rudine i polja,
sve od svieta otoke pomorske do školja,
mrkiente i seke, sve jaze, sve spile,
sve jame duboke, sve grid'je i gomile;
na pokon sva vrjela živućieh voda svieh,
koja su izvrjela iz uda zemaljscieh:
u plač se stvorite rad mene neboga,
i taj plač pošljite s uzdahom prid boga,
jeda me pomili ter moj plač prikrati,
da moj duh ki cvili vesel'jem naplati.
Dub zelen ali suh, aliti ki vene,
i svaki živi duh, sve cvili vrh mene,
navlaš udovice i udane sve žene
vaj i sve djevice žalite sad mene,
i ostali narod vas od vernih krstjana,
slište moj plačan glas po svieti svih strana,
jednaga u družbi ter sa mnom vajmeh sad
cvilite u tužbi, cvilite boga rad,
jaoh jeda suzice, ke ćemo sad prolit,
na on sviet prid lice od boga budu prit,
da mene grješnika pomili pritužna,
prie ner me smrt prieka posvoji za sužna.
Za-č nije moć po tom (ni plakat) ni cvielit,
kada smrt životom bude me razdielit.
Tiem ob noć i ob dan u suzah priljutieh

233 prikrati] *tako bješe i u rkp., ali je istrto te nadpisano* ne skrati. 247 *ogradjene rieči dodah za izpunak stiha.*

perem se jadovan od zledi minutieh,
jeda čist i opran, u suzah bolježniv,
prit budu u tvoj stan, moj bože milostiv.
Sunce ću još zvati i misec nad nami,
da svitlos prikrati sa sviemi zviezdami,
s mjesecem sunce toj i zviezde ostale
da trudan život moj na svrsi požale;
sve zviezde nebeske neka sad poznaju,
od tužbe zemaljske kako se rastaju;
za-č pride čas i dan da život moj skrati,
da budu mrtvi san u grobu zaspati,
u grobu gdi će stat me tielo i kosti,
i vječni sanak spat u mrkloj tamnosti,
dokli bog bude prit u oblacieh prislavan,
ponovit i sudit po plamu sviet taman.
Tiem sunce na nebi sa sviemi zviezdami,
molim se ja tebi, poli' se suzami,
jeda se ma žalos i gork plač s boljezni
obrati u rados pri božjoj ljuvezni,
ter na me pogleda blaziema očima,
ki trepti i preda i velik strah ima,
kako će razloge prid bogom pridati
za zledi za mnoge, ke nie moć zbrajati,
za koje pakljen jaz, kad moj duh primine,
otvoren stoji vas, da ga prie pozine.
Tiem vajmeh u plaču, suzami polit vas,
u višnju polaču posilam tužan glas,
svi sveti i svetice koji su u slavi
da padu na nice pred božjom ljubavi,
jeda bog milostiv ljubavi ne skrati,
rasrdu i svoj gnjiv da od mene odvrati,
i svojom oblasti da obrani još mene
od vječne propasti i od muke pakljene.
Angjelsci svi dusi u slavi nebeskoj,
i vi sad u tuzi pozrite život moj,
moj život ki cvieli, jehćući tužicu,
jaki sve tko dieli od tiela dušicu.
Ljuveno za toj vas ja molim za svu moć,
na ovi smrtni čas ne mojte mene oć;

za-č trudan duh se moj od tiela rastavlja,
na vele tužan boj vaj ter se sad spravlja.
Za-č se su sve sile iz jame pakljene
jednaga skupile na trudna na mene,
na mene pritužna ter spravne sve stoje,
za roba i sužna da me prie posvoje.
A ja sam nejaki i slabe krieposti,
dobiti boj taki bez božje milosti.
Za toj vas svieh molju, o dusi blaženi,
u ovuj nevolju pomozte vi meni,
da moja dušica s vami se obrani,
i od vječnieh uzica blaženstvom sahrani.
O slavna gospoje, a sada mimo sve
na molbe na moje prikloni uši tve,
za-č pride brime i čas klikovat s boljezni,
da te moj plačan glas privede k ljuvezni;
o majko i djevo, ar se sad od jada
živ kamen i drievo u tužbi raspada,
gdi tielo me u prah svrnut se jur spravi,
a tužan moj uzdah k tebi se odpravi,
i suze priljute, ke ronim skrušeno,
u tvoj kril i skute da primiš skrušeno.
O zviezdo danice, istočna svitlosti,
majko i kraljice puna sve milosti,
prislavne tve uši da čuju nepokoj,
na smrti gdi tuži čemeran život moj,
ki se jur skončava i k zemlji jur spravi
i tebi pridava s velikom ljubavi.
Tiem djevo prečista i kruno svieh gospoj,
čin' da nie za ništa pri tebi život moj,
i moj plač privrući i s plačem tužan glas,
suzami perući jadovni moj obraz,
blažene tve uši vaj jeda budu čut
moj život ki tuži u toli plač priljut.
Za što sam stanovit, da tamo, djevice,
prohode na on svit skrušene suzice,
gospoje prislavna, a ti si po vas vik
primiti pripravna suzice od grješnik,
od onieh najliše, ki s plačem u vaju

kad se smrt približe, tebi se pridaju.
Za-č Jesus prislavan, vas rasap videći,
nie prolio krv zaman na križu viseći,
pridragi sinak tvoj, ner smrti ne scieni,
izgubljen narod svoj da sobom zamieni;
ter svoja smrt prieka s goruštom ljubavi
griešnoga človjeka sužanstva slobodi.
Tiem djevo pridraga, dokli sam vajmeh živ,
čin da te primaga ovi plač bolježniv;
vidj živac od suza, ki sluga tvoj proli,
ter sinka Jesusa ljuveno pomoli,
na ovi moj smrtni čas da svojom oblasti
ne da mi u pr.opas pakljenu upasti.

2

Pjesanca protiva oholasti.

Tko hoće oholas do traga zatrti,
jadovnu smišlja' vlas i gork stril od smrti,
i često na kosti mrtve se oziraj
svjetovne lieposti ter u njih razbiraj;
ter ćeš tuj vidjeti prislavnu priliku,
kako je sliediti oholas i diku,
i ovi sviet taman i njemu tko služi,
da je služba taj zaman, tko se njim sadruži.
Za-č da ima još platu službenik vajmeh taj
u srebru i zlatu, što uzdrži vas sviet saj,
i k tomuj u bludu da žive sto ljeta,
sve bi mu za ludu; za-č vrieme izlieta
i vrieme, vajmeh, toj život naš prikrati
i u velik nepokoj oholas obrati.
Ter tko će imat strah da ne gre za ludi,
u grobu gledaj prah i gnjate od ljudi,
oholas i liepos u čem je ostala,
do šljanka svaka kos gdi se je rastala;
a obrvi i oči i lice pribielo

328 tebi] *rkp.* ter ti.
1-j. 2.: u rkp. pj. 15 knjige IV. na listu 15. 3 se oziraj] *rkp.* naziraj.

repati crv toči, što se je razgnjilo.
Tuj gledaj sam što si, za-č se tuj razbira,
gdi sobom toj nosi kako tko umira;
i tuj se poznava isprazno ufan'je
i tašta sva slava i oholo gizdan'je.
Još misli, što si bio, što s' sada i što ć' bit,
i od što se s' porodio, na pokon gdje ć(eš) prit!
Vaj nie li put tvoja, reci mi ti sada,
jak vrjeća od gnoja, puna svega smrada?
Razbiraj još veće i stavi svu pamet,
od stvari smrdeće niesi li ti začet?
I u smrad neć li poć, rec mi rad ljubavi,
kada (te) vična noć u vječni grob stavi?
Pri tojzi žalosti veća je još tuga,
u donjoj mrklosti gdje vajmeh smrt druga
u pakljen jaz stavi za svoj grieh grješnika,
da suze ne ustavi po vas viek do vieka,
gdi u donjoj mrklosti u plaču viek traje
i s božjom milosti razlučen ostaje.
Tiem se svak ukloni ohole uzice,
tko neće da roni po vas viek suzice.

3

Pjesanca kratku roku našega života.

Viem bože, da zna svak i svak je stanovit,
da je velmi rok kratak i konac vrjemenit;
i vrime s nebesi u vike i sada
našiemi telesi kraljuje i vlada,
i vrime brže jes, ner vihar i vila,
i kolo od nebes, ner ptica i strila;
ter nebo od zgara, s vrjemenom gdje hrli,
i hini i vara naš narav umrli.
A tužni vaj človjek ne scieni za ništa,
koli je kratak viek od svojieh godišta.
Kud vrime prihodi, još ne viem kako sliep,
kud li ga zavodi u mao čas i u mao hip;

Pj. 3.: u rkp. pj. 16 knjige IV. na listu 15.

i čiem ga još plaća i čiem ga nadieli,
i kud ga obraća, kad ga smrt rascvili.
Nu vrieme što prieši i hrli leteći,
nitkor ga ne grieši, krivi sud čineći;
za-č vrieme nie uzrok ni svoja grjehota,
ako je kratak rok našega života.
Krade se dan po dan, a vrieme nas hini,
a človjek nie spoznan ter himbu ne scieni,
što vrieme nas vara himbeno i dvoji,
ter mlada i stara u jedan broj broji.
Za što je naredno, da vrieme s nebesi
krade nas bezredno i sobom zanosi;
i višnji hoće bog, svakoja ki vlada,
da vrieme na jedan stog sve smeće i sklada.
Steže nas noć i dan, i opet se vraćamo
okli smo prišli van, kada se radjamo.
I želi svak zaman dug život od svieta,
za što je čas jedan koliko sto ljeta!
Jaoh a mi stojimo kako sve u bludu,
ter ljeta brojimo i dnevi za ludu!
A što je pobrajat vrjemena noć i dan,
pokli je prišlo spat pod zemljom vječni san?
Aj bože, je li toj sliepački razlog vas
vrjemenu stavit broj, ko hitro vara vas?
I što prie stupamo granici mi hrlo,
to veće ufamo u vrieme umrlo!
A tko tuj prihodi, gdi je stavljen marginj taj,
opeta ne ishodi životom na sviet saj;
ar tamo ostavi dušicu na pokon,
za-č ga smrt postavi vrjemenu pod zakon.
Človječe a za toj čin' česte spomene,
da je kratak život tvoj, kako cviet ki vene;
a ti tuj ne imaš vlas, da budeš poznati
ki te će smrtni čas u zemlju poslati;
za što se smrt vlada himbeno kradući,
ter nas svieh podkrada, u zemlju kladući.
Človjek je lie slavan bez konca po viek vas,
ki je vazda pripravan, čekati smrtni čas.

4

Pjesanca grješniku.

Grješniče ne grači, jaki no crni vran,
ner li tvoj grieh plači i ob noć i ob dan,
cvileći ter svak čas smrtni stril razbiraj,
i suzom ti se vas od grieha opiraj,
i tvoj grieh povrzi i veće ne grieši,
a prieku smrt strzi, ka hrli i prieši,
i svoj luk pripravi s tetivom i strielom,
da tvoj duh rastavi i s duhom i tielom.
Ter što ćeš vajmeh reć za zledi ke tvoriš,
kad budeš u prah leć i kad se rastvoriš?
Vaj meni, što bi dal grješniče ti tadaj,
da bi se povraćal opeta na sviet saj!
Ne bi li vas saj sviet i blago sve podao,
da budeš oživit opeta za čas mao?
da budeš kajati tve zledi minute,
i željno plakati u suze priljute!
Vajmeh mi nu nie moć ufan'je imat toj,
kad bude vječna noć obujmit život tvoj.
A za toj, a za toj, grješniče misli ti,
da ne mož život tvoj po sebi prodljiti;
ne ufaj se u vieke u vrieme, ko će doć,
od smrti od prieke uteći da ćeš moć.
I vrieme što plazi, opet se ne vraća,
kako plam ner praži i u plam se obraća;
sve naše odluke i misli sve krati,
i u trude i muke svu rados obrati.
Tiem nitkor na saj sviet ne može bit zgodno
prem svasma stanovit u vrieme prigodno,
ner komu objavi višnji bog od zgara,
po svojoj ljubavi koji svies otvara,
i kaže pravi put od goja i mira,
u krioce i svoj skut pravedne da zbira.
A ki se ufaju velik rok da pridju,

Pj. 4: u rkp. pj. 17. knjige IV. na listu 15. 23 rkp. plaxi.

ti zaman pendjaju na ledu i zidju;
i tko se već nada u život oholi,
taj s kola prie pada strmoglav niz doli;
za-č nitkor nie zabio krjepak cilj u rotu,
i sebi rok prodljio i svomu životu.
Tiem nitko, molim vas, ne odmiči dan po dan,
gračući svaki čas, jaki no crni vran;
i tko je izranjen, naj brže išti liek,
da budeš sahranjen u duši po vas viek.
A ne moj vajmeh riet po ni što na svieti:
jošte mi nie umriet, jošte ću živjeti.
Ni togaj ne izusti, za-č tuga nie veća,
ner kad se zapusti ranica smrdeća.
Ovoj se svakomu grješniku zgovara,
vaj tko se u tomu razlogu sam vara;
i tko sud taj čuje i neće nauka,
taj postav svoj snuje načinom pauka:
zaman će snovati svak postav taj novi,
i konjske kovati po ledu potkovi!

Pjesanca: mlohavo je svjetovno ufan'je.

Tužiti tko neće i ćutit velik vaj,
ne moj se odveće naslanjat na sviet saj;
razuman za-č svaki istino toj kaže,
da je štapak nejaki u svietu, ki laže.
Protivnom naravi tiem človjek da more,
da u jedno sastavi od svieta sve gore,
ter hoće naslonit bez sumnje život svoj,
viem da nie stanovit prijat mir ni pokoj.
Tiem se svak ukine, ko se na nj podpire,
i u njem nie istine, ufan'ja ni vjere;
za-č se sve krmiža i s božjom odlukom
nami se sviet mieša, jak gnjilom jabukom.
Bogate i uboge, do cara do kralja,

Pj. 5.: u rkp. pj. 19 knjige IV. na listu 15[b]. 11 *rkp.* karnixa, *sr. str. 214 stih 61.* 12 mieša] *rkp.* muxa, sviet] *rkp.* sviem.

sve pleše pod noge i u klupko sve valja;
vazima i dava, vazima i njeguje,
i u kratko sva slava njegova minuje.
Sviet nami privraća napokon na službu,
svu rados obraća u žalos i tužbu;
i u vrieme u svako, i u jutro i u večer,
sve medno i slatko stvara nam u čemer,
svu rados u mao čas ter od nas rastavi,
najmanši kako vlas da otrgne na glavi,
ali cviet travice, ki zorom procafti
ter liepos na nice k večeru obrati;
do sunca zapada koji cviet gizdavi
goji se i vlada cafteći naravi,
prie sunce ner zajde ter liepos prikrati.
ter svene i spade i u prah se obrati.
Svu rados tiem vidim, koju sviet sazdava,
jak maglu ali dim kad vjetar skončava.
Tuga je još veća u sviet se ufati,
za-č što nam obeća, neće nam toj dati.
Hitro nas još vodi po cvietju razliku,
po kom nas izvodi u tužbu razliku;
a k višnjoj polači tko hoće pak priti,
po trnu i drači trjebi je iziti.
Pokoli sviet laže i hini i vori,
ufan'je što naše služi ga i dvori?
Još da nam daruje sve blago na svieti,
što nam toj trjebuje, pokli je umrieti?
Što želi na svieti živ človjek, moj bože,
što mrtav ponieti u zemlju ne može?
Dim blago svjetovno, gdi misal svu stavi,
koje se jadovno na pokon probavi!

6

Pjesanca razmišljan'ja od smrti.

Koli je žestok plač, ki mi vaj zadava,
koli je bridak mač, ki mi duh skončava!

Pj. 6.: u rkp. pj. 18. knjige IV. na listu 15b.

Koli je gorko još trpjeti jaoh sada,
obje stran gdi mi nož srdačce propada!
Koli je žestok trud i velje žalosti,
gdi strile oda svud bodu me do kosti!
Još život moj plače, velmi se boleći,
sve trne i drače u srcu noseći;
roneći suzice svaki hip i svak čas,
ke prude me lice i bliedi moj obraz.
Vaj, makar da bi se u mramor stvorile,
ter veće ne bi se u jadu ronile,
niti bi taj poraz od suza intačno
vas prudil moj obraz i lice me plačno.
A ki je uzrok toj, pravedni moj bože,
pokoja život moj da prijat ne može,
razmi sam smrtni strah, ki mi sam govori,
da tielo me u prah i u pepel satvori;
ter željno ja plaču, misleći za svu moć,
u koju polaču tamo ću tužan doć?
gdi će moj biti stan i moj dom smrdeći,
i koju žalostan družbu ću tuj steći?
Za toj plač i tužba me srce izvija,
za-č će bit ma družba od gušter i zmija;
a kamo još ine kada tuj izljezu
gadljive živine, me tielo da grizu!
A navlaš repati kad budu crvi prit,
i češlji kosmati, bez broja ki će bit,
koje ću tuj kante i pjesni uslišat,
gdi budu tarante i žabe skržitat?
Kakav ću vaj biti, kad budu me oči
iz glave ispliti, kad ih crv rastoči?
Kud li će obrvi i lice me bielo,
kad zmije i crvi sve zgrizu nemilo?
I usni medene kad budu odpasti,
s kojim sam ljuvene ja ćutil sve slasti;
i grlo i bil vrat, koji ja uz goru
podvizah često krat, jak paun po dvoru;
i moj vlas gizdavi tuj li će poć u prah,
koji rad ljubavi rastresah i češljah?
To li su radosti, ke mislim prijati,

gdi suhe me kosti ostanu i gnjati?
A jaoh i lele, to li je me blago,
prsteni i perle i kamen'je drago?
Toj li je gizdan'je, toj li su raskoše,
svjetovno ufan'je toj li je moj bože?
Toj li su vaj slave, toj li je ljepota,
i dike gizdave od moga života?
Toj li su pjesance, ljuveno ke pojah,
gizdave kad tance okolo izvodjah?
Toj li je ma dika, u oružju kad ja sjah,
od živa človjeka ne imavši niedan strah?
Tuj li ću cvietice razliko razbirat,
i svilom kitice i zlatom povijat?
Tuj li će me dike spražit se u gadu,
i tilo uvieke ostati u smradu?
Nu pokli bože hoć, svakoja ki stvori,
da mene vječna noć u grobu satvori:
neka t' se vajmeh toj na volju sve zbude,
istom čin' da duh moj prida te doć bude.

7

Pjesanca o blaženstvu nebeskom.

Njeki je slavan bies, tko može na svieti
vrh sebe svoju svies k visinam zanieti.
Bies, ludi govore, nu je toj čudna stvar,
od boga tko more prijati tolik dar.
Budući na svieti za-č je trudno po sebi
u tielu vidjeti tuj slavu na nebi;
za-č taj dvor od zgara, pun svake radosti,
maliem se otvara bez božje milosti,
a navlaš tko je zloban ter nije na svieti
k nebesom podoban svoj pogled prostrieti.
A ja sam u taj broj ter kako človjek lud
želeći vidjet toj podnosim velik trud,
stavivši svu silu ter venem ter bliedim,
budući u tilu svu slavu da vidim.

Pj. 7.: u rkp. pj. 14 knjige V. na listu 28. (u rkp. bez naslova). 2 *rkp.* visinom 5 *rkp.* trudan.

Nu misal svu zaman u trudu provodim,
za-č tako jak u san, s pameti zahodim,
a vidjet očima nie moć te lieposti,
jaki sve tko ne ima od vida krieposti;
jaki sviet tko ljubi i u zlobi dni traje,
ter svoj vid izgubi i u mraku ostaje.
I što se toj više, moj bože jedini,
moja svies uzdviže k nebeskoj visini,
to veći primam trud i muke priljute,
svjetovni za-č mi blud zapira sve pute;
brani mi i ne da, dokli sam na svieti,
tuj slavu prie reda prid sobom vidjeti.
Jošte mi govori, o slavni bože moj,
zaman se ne mori, zaman je pospjeh tvoj,
zaman se svak trudi tuj milos dobiti,
u tieli tko žudi nebesa probiti;
za-č dušu grieh veže a tielo k zemlji zgar
sobom ju priteže, kako sve teška stvar.
Tiem milos nie dana, da duša na sviet saj
u tieli svezana vesel'ja vidi taj.
Lie tko se slobodi sužanstva od puti,
ter k višnjiem prohodi, koliku slas ćuti!
Radosti kolike s vesel'jem razbira
tuj, gdi se uvieke nigdare ne umira,
gdi je rieč jedina blaženstva slavnoga
od otca i sina i duha svetoga!
Tiem bože uprieši, milost mi nadieli,
ter dušu odrieši i s tielom razdieli,
po tvojoj ljubavi ostaviv svu žalos
neka se odpravi da vidi tuj rados;
da joj je tamo stan a s tvojom pomoći,
vjekušti gdi je dan bez mraka i noći,
neka se nasiti vesel'ja u slavi,
u trojstvu gdi si ti a jedan bog pravi.

17 nie moć] *rkp.* nie vidiet. 23 *rkp.* priam 42 dušu] *rkp.* duh s tielom] *rkp.* s duhom.

8

Tko je blažen.

Vrh stvora svakoga blažen se nahodi,
bez grieha smrtnoga tko život provodi;
i blažen i čestit može se reći taj,
tko bude pridobit i sebe i sviet saj;
i duha zlobnoga, ki je s nami u rati,
potplati od noga tko bude splesati.
Nu vajmeh tko je taj, ki u tielu pribiva,
da sebe i sviet saj i djávla dobiva?
Za-č rietci i mali sada se nahode,
u takoj pohvali ki život provode.

9

Pjesanca Salamandri.

Salamandru prave, jedini moj bože,
srjed žive žerave da zgorjet ne može,
niti ju niedna stvar, ni zimi ni ljeti,
ne može nikadar u vieke stopliti;
ar da bi prem pala na plamen ognjeni,
viekom bi tuj stala jaki mraz studeni,
za-č ima tuj oblas protivne naravi,
da stoji kako mraz u živoj žeravi.
Ter mnozi govore, da živi plamen plah
svrnut je ne more u pepeo ni u prah,
salamandra sama ter s njeke potaje
žerave ni plama ništar se ne haje,
ledena ner takoj i mrazna, bože moj,
u vrieme u svako provodi život svoj.
Ter od te živine čudo je na svieti,
bez mlake vrućine gdje može živjeti;
za-č svaka živina, ku je narav sazdala,
ako nie toplina u njojzi daj mala,

Pj. 8.: u nakladku pj. 7 na listu 98. (u rkp. bez naslova.)
Pj. 9.: u rkp. pj. 13 knjige V. na listu 27°, dolazi i u puc. rkp. kao pjesma 7.

ne može ploditi ni sjeme dati van
ni sebe gojiti ni život čas jedan.
Sama je dake taj meju sve živine
sazdana na sviet saj, na ognju da ostine,
ter svojiem naravom, ni topliem ni vrućiem,
ruga se žeravom i plamom gorućiem.
Vaj nu se ne čudi na svieti nitkore,
što joj bog prisudi da zgorjet ne more,
po sebi i ja sam za-č mogu toj znati,
koga me živi plam ne može skončati,
plam božje ljubavi i božje milosti,
da moj duh rastavi s telesnom mrklosti,
gdje gorim vajmeh vas i zimi i ljeti,
želeći kako mraz na suncu skopnjeti.
Za-č mi se dugo mni, Jesuse slatki moj,
provodit moje dni u odjeći telesnoj,
čiem pride smrt prieka, da jadan stril spravi
ter mene grješnika s dušicom rastavi;
čemeran za-č duh moj ini dar ne želi,
u ljuven u kril tvoj ner da se naseli.
Tiem cvilim i tužim jadovno u suze,
čiem te prie sadružim, moj slatki Jesuse;
za-č si ti moja slas, ku nie moć pobrojit,
rad koje želim vas u prah se satvorit;
u prah se rastati i skončat moje dni,
a s tobom sastati, Jesuse ljuveni.
Pri tvojoj sladosti za što bih ja zabil
sve od svieta žalosti, koje sam probavil,
i koje provodim i ke ću provodit,
dokle duh slobodim, da k tebi budem prit.

10

Pjesanca o pokori.

Viem da sam sagriešil, nu bih ja bože rad,
da bih se odriešil od zloba mojieh sad,

33 dugo *rkp.* drugo. 46 probavil] *rkp.* pobrojil. *Oba posljednja stiha izostavljena su u rkp. puc.*

Pj. 10.: u rkp. pj. 3. knjige V. na listu 19, (u rkp. bez naslova.)

koje su tolike, kojieh je tolik broj,
kojim nać prilike ne može život moj,
svrh glave do peta kojieh sam pun bože,
za-č napas prokleta hitro me primože,
da zgriešim ja tebi, pravedni stvorče moj,
a zadam sam sebi pakljeni nepokoj.
Za toj sam sebi sam otvoril ja dvore,
gdi je doli vječni plam, grješnici gdi gore,
gdi je dušam poguba, gdi nie čut radosti,
gdi je skržit od zuba i plačne žalosti.
Nu drugi liek ne viem, o nebeska slavo,
ner da se ispoviem skrušeno i pravo,
i grozno da plačem po sve dni do groba,
da griehe oplačem i mnoštvo od zloba.
Tiem tebi na pospjeh, moj bože, ja tečem,
sve zlobe i moj grieh skrušeno da t' rečem,
cvileći u suze, velmi se boleći,
konope i uze na grlu noseći,
jaki no sve zloban i človjek bez reda,
ki nije podoban k nebesom da gleda.
I tuj ću plakati prid slavnu vlas tvoju,
čiem budu oprati suzami zled moju.
Nu ovaj trudna zled, s koje duh moj gine,
učini kako led me srce da stine;
ter stoji jaki mraz i zimi i ljeti,
i ne da moj obraz suzami politi,
da grozno ja plaču prid tobom jaoh stoje,
da moj grieh oplaču i zledi sve moje.
Tiem srce me svrući i ti ga postavi
u plamen gorući od tvoje ljubavi.
da se taj led i mraz u srcu mom topi,
dokli me smrtni čas mramorom poklopi.
O svietli istoče, još mi daj vlas tvoja,
da oči me toče svak čas bez pokoja
suzice priljute, neka ja suzami
sve griehe minute operu s tugami.
Na smrtni kad me dan obujmi vječna noć,

11 poguba] *rkp.* pogiba.

neka duh moj opran prida te bude doć,
blaženstvo da tvoje ljuvene milosti
zgriešen'je sve moje skrušenu oprosti,
prie ner me djavlja vlas ne bude povući
sa sobom u propas u plamen gorući,
koji se pripravi, davši mi tolik boj,
da tebe rastavi od mene ki sam tvoj.
Jesuse, a za toj molim te noć i dan,
u ruke čin' da moj bude ti duh pridan;
za-č ga si ti stvorio, da tebe viek slavi
i za-nj si krv prolio od velje ljubavi.

11

Štit od napasti.

Pokli sam plača sit, moj bože jedini,
što veće ovi sviet vara me i hini?
Pokli se život moj na svrsi skončava,
što veće trudan boj sviet meni zadava?
Pokli sam skončan vas i pokli umiru,
napasti svaki čas što mi duh podiru?
Vaj što me sviet cvieli i plač mi zadaje,
gdi se duh moj dieli i s tielom rastaje?
Jur veće ne čuju kriposti u meni,
a željno tuguju u muci pakljeni;
minujem tieskan most, da stupim na on kraj
da tužba i žalost dava mi plačni vaj.
Za-č se su sve sile napasti razlike
na mene skupile i tužbe velike,
što dava tama(n) svit ki cvieli i gnjievi,
da nie moć odolit tolikoj protivi.
Za što sam nejaki i ne imam te moći,
podnieti trud taki bez božje pomoći.
Tiem život moj plače, bogu se moleći,
sve strile i mače u srcu noseći,
da svojom oblasti k meni se obrati,
pakljenoj propasti da silu prikrati,

Pj. 11.: u rkp. pj. 15. knjige V. na listu 28, (u rkp. bez naslova).

dušica da moja u rati ne izgine,
na svrsi od boja da u goju počine.
Pokli je stvorena, o slavni bože moj,
vesel'ja blažena da uživa i dvor tvoj:
o bože, ti ne daj, ako mi može bit,
da ovi trudan vaj bude me pridobit;
ne bran' mi ljubavi, ne šted' mi milosti,
ti moj duh izbavi od svake žalosti.
Trudna me pogledaj, ne moj me zabiti,
tvrdi mi štitak daj, kiem se ću štititi.
Štit mi daj od boja, ki bih rad imati,
u kom ću bez broja udarce primati.
Nu bože ne prosim ini štit, neka znaš,
pri sebi da nosim, ner molim da mi daš,
u vjeri u pravoj neka sam stanovit,
bez sumnje gdje duh moj more se slobodit.
K tomuj mi prikaži prijazan tuj tvoju,
bridak mač pripaši na bedru na moju,
koji ću nositi pripasan u polju,
da budem dobiti vojnike na volju.
Drugi mač ne prosim, ner sam križ blaženi
u srcu da nosim u vieke pri meni,
neka se njim branim, moj bože, oda svud,
da moj duh sahranim ki prija tolik trud;
u oružje za-č sam toj veće ja stanovit,
da može svaki boj odrvat i dobit.

12

Pjesanca smrti.

Trudna t' je vajmeh stvar čekati hip i čas,
da smrtni poklisar prida mi tužan glas,
ki hrli i teče za svu moć na pospjeh,
da meni prie reče: grješniče vrhu svieh
ostavi bludni san, za-č će hip skoro doć,
ki ti će bieli dan u tmastu svrnut noć;
tiem dvigni glavicu ter popi' naglo sad

Pj. 12.: u rkp. pj. 4. knjige V. na listu 19.

čemernu zdravicu, s kojom je miešan jad,
koju ti posila, ka mnoziem nie draga,
s kojom je taj sila, ka vas sviet primaga,
koja je u slobodi ter kud stieg obrati,
uzmnožnoj gospodi svoj život prikrati;
i nie taj gospodar što na sviet bog sazda,
slavan kralj ni česar, ki pri(d) njom ne pada,
ni vitez oružnik, ki za čas bije boj,
ni pješac ni konjik, ki se ne prida njoj;
i svako gospoctvo, kada se usplaši,
postavlja u robstvo i u pepel popraži;
i vrime ne gleda, ner kosom ku nosi
zlosrdo bez reda prid sobom sve kosi,
ter stara i mlada tiem darom nadieli,
i tko se ne nada, prjedje ga rascvieli;
vaj takoj taman sviet gorkosti napuni,
gdi vidi ljepši cviet prjedje ga obruni.
Sad ne viem, bože moj, kad bude k meni prit,
gdi se ću sluga tvoj prid njome ja sakrit?
Za-č tko bi sve gore obašal i polja,
sakrit se ne more, gdi je taj nevolja;
a doli kad pozrim, gdi je dvor pakljeni,
taj čas se vas stvorim u mramor studeni,
i ostaju kako mraz rascviljen za dosti,
za što je taj poraz bez tvoje radosti,
i žalos i tuga i muke razlike,
i tu je smrt druga ka ne ima prilike;
od svjetlosti tvoje još je tuj lipsan'je,
i koji tuj stoje, svi gube ufan'je
od tvoje milosti, ka gori pribiva,
u vječnoj svjetlosti ka suncu odsieva.
A k nebu kad gledam da uteku u tvoj skut,
od straha vas predam trepteći kako prut;
ovaki za-č zloban, kako sam ja sade,
nie bože podoban u tvoj kril da upade.
Nu bože pokli ti, jedina kriposti,
taj pehar da piti, ki sinku ne prosti
ni dievi blaženoj, ka Isusa porodi,
kojom se velik broj sužanstva slobodi:

o bože ljuveni, o bože uzmnožit,
prišlo je i meni zdravicu tuj popit!
Pokli mi ne može vajmeh bit inako,
pošlji ju moj bože, pošlji ju tutako.
U vrieme u svako, kad bude k meni prit,
ljuveno i slatko mislim ju ja popit.
Blaženo za toj bud' prislavno tve ime,
za-č mi tvoj bože sud prodlji rok i vrime;
ter mene ne umori taj smrtni nepokoj,
dočiem se pokori od grieha život moj.
Lie stojim vrh sebe u misleh dan i noć,
mogu li prid tebe slobodno tamo doć?
Za-č ljudi govore (kako se može znat,)
da vas sviet ne more boljezan tuj sazdat,
dostojna koja jes, da čini človjeka
tuj slavu od nebes uživat do vieka.
Nu si sam rekal ti: neću smrt od grješnik,
ner tko se obrati, živjet će po vas viek.
Veselo tiem ću stat i ob noć i ob dan,
i s vesel'jem čekat, moj bože, smrtni san,
ki me će rastavit s telesnom boljezni,
a s tobom sastavit, o vječna ljuvezni.
Za-č si ti onaj slas, ku nitkor na svieti
ne može po viek vas jezikom izrieti!
Ter tko se nasiti te tvoje sladosti,
vječne će dobiti s blaženstvom radosti;
jedina taj slados dresel'je ter skrati,
i tužbu i žalos u pokoj obrati;
i vas trud skončava i svaki nepokoj,
ki saj sviet sazdava naravi človječjoj.
Za toj te ja molju, ti meni milos daj,
da mene na volju nasiti slados taj:
nasiti slados taj, ako mi bit može,
ku viekom vas sviet saj skončati ne može,
te slasti neka sit, Jesuse slatki moj,
k blaženstvu budu prit, gdi je kram i dvor tvoj,
gdi je tvoj dvor i kram u višnjoj državi,
gorušti gdi je plam od vječne ljubavi;
gdi se plam gorušti s vesel'jem razbira,

gdi je život vjekušti i gdi se ne umira;
i gdi nas tužna smrt, kada se tamo gre,
ne može u prah strt, kako nas ovdi tre,
i tre nas i tlači, davši nam sve tuge,
i u zemlji jednači kraljeve i sluge.
Jesuse prislatki, toga rad na svieti
ne marim trud svaki na ramu podnieti,
ni smrtnu usilos, ka je jača ner li lav,
ako je tva milos pri meni i ljubav,
koju je moliti, da moj duh izdvori
blaženstvo dobiti, kad me smrt umori.

13

Pjesanca suda napokonjega

Kolik je ljetnji dan i duga zimnja noć,
ne more tihi san na oči moje doć,
nit me trud ostavlja ni čemer priljuti,
ner mi se ponavlja nepokoj minuti,
da vajmeh svies moja s večera do zore
tihoga pokoja prijati ne more,
i od zore dan bieli do sunca zapada
plačno me rascvieli, da srce ispada,
trpeći tolik trud ki nie moć izreći,
tvoj bože strašan sud u sebi misleći;
ter što ću da pišem u plačne me pjesni,
gdi jedva uzdišem od velje boljezni,
gdi ob noć i ob dan taj čemer i tuga
koriepi vajmeh van me srce iz kruga,
svaki hip i svak čas slišaje nad nami
toliko strašan glas pun plača s tugami,
pun tužna poraza, moj život ki čuje,
angjelska iz glasa gdi trublja klikuje,
trieštеći s nebesa: ostavte vječni san,
sva mrtva telesa, ustante zemlje van,
zove vas bog slavan, ki grede da sudi
s razlogom pripravan svaku vrst od ljudi.

Pj 13.: u rkp. pj. 27. knjige V. na listu 35. 19 *rkp.* trieszechi.

Tiem mi se rastvora svaki zglob u kosteh
  jak ribi van mora trepteći na osteh,
i javi i speći, svak čas bez pristanka,
  tolik trud misleći od sudnjega danka,
najliše od straha, tko će živ ostati,
  kad mrtvi iz praha budu se dvizati,
taj mrtva telesa, ka će bit sva ciela,
  vodeći od mesa, kako su prie bila;
lie blieda, lie žuta, lie tužna i mračna
  od jada priljuta i truda priplačna.
Za-č mrtve te kosti kad budu ustati,
  lie će (sve) žalosti i tužbe ostati,
ke tužbe nitkore pod nebom na svieti
  jezikom ne more po vas viek izrieti.
Sve od svieta vesel'je za-č se će prikratit
  i u plačno dresel'je s boljezni obratit;
za-č neće niedan grad pod nebom ostati,
  ki neće rat i glad i pomor poznati.
Sve more, sva polja i od mora svaki kraj,
  svi otoci do školja ćutit će plačni vaj
od morske vaj smeće i od mutnieh valova,
  človjeku gdi neće lipsati jadova,
ter svaki živi duh od človječje družbe
  priti će blied i suh od tolike tužbe.
Još se će poboljet svaki duh živući,
  i smrti poželjet u suzah plovući,
sunačce nad nami krvavo videći
  i mjesec s zviezdami u mraku stojeći,
ter sunce neće sjat rad tužne pomrake
  i mjesec neće dat svjetlosti ni zrake.
I k tojzi pomraci priti će velik vaj,
  za-č tmasti oblaci prikrit će vas sviet saj;
a kamo magline s pomrakom i tmasti,
  sva polja i ravnine koje će popasti,
i briege i gore, svudi po sve strane,
  i sinje sve more bez zrake sunčane!
Ter neće nitko moć, videći tolik trud.

26 sudnjega] *rkp.* trudniega. 40 *rkp.* ponor.

što je dan što je noć, učinit pravi sud!
Još ne viem od jada, tko će živ ostati,
zgar krupe od grada gdi budu padati,
i gdje će dažd krvav s kamen'jem dažditi,
človječja da narav tužbe se nasiti,
i ostalo živuće da plačno u tuzi
u suze privruće jadovno prosuzi.
Tko li će na svieti, moj bože jedini,
od straha pozrieti k nebeskoj visini,
s pramenom nad nami tolik broj videći
od zviezda s kudami po nebu leteći;
a mnoge na tli zgar s neba će padati
za toli plačnu stvar, ku nie moć zbrajati!
A kamo gromovi i mun'je ognjene
i strašni trieskovi, da trudan duh svene!
još vajmeh na svieti živ človjek budući
da želi umrieti tolik trud misleći;
za-č neće bit doma ni zida na svieti,
kako prut od groma ki neće treptjeti!
Tužnije jadove još tko će pobrojit,
svi od svieta gradove gdi se će oborit;
toliko trudan vaj ter se će vidjeti,
kad pride rasap taj sviem ljudem na svieti.
K tomuj bih rad znati, tko ne bi prosuzio,
gdi neće ostati u zidu kamen cio;
na zemlji ni u zidu, ner se će sve stući,
sve tužbe da obidu svaki duh živući;
od truda i vaja kamen'je gdi puca
i gdi se razdvaja meu sobom i tuca.
Tužbe su priplačne još vajmeh smišljati,
sve zvieri divjačne gdi se će sastati,
ostaviv planine dubrave i luge,
prišad u ravnine od vaja i tuge,
s pitomiem ter će tač jednaga u družbi
s cvielen'jem grozni plač skladati u tužbi,
skladaje tužan glas po svojoj naravi,
da trepti svaki vlas človjeku na glavi.

86 *rkp. mjesto* živući *ima* na svieti.

Tiem javi ni speći ne može svies moja
u sebi misleći prijati pokoja!
Tko da se ne smuti u sebi, bože moj,
kad vajmeh ućuti rikan'je strašno toj,
strahoću toliku vidivši na svieti,
vaj kojoj priliku ja ne viem izrieti,
gdi kako maneno zvieren'je sebe van
u stadu takmeno skita se noć i dan,
ter vajmeh od jada sve u tužbi ostaje,
a žedje ni glada niedna stvar ne haje.
Vaj bože, vaj bože, za toj bih znati rad,
procienit tko može toliko plačan jad,
u stadieh gdje hodi zvieren'je divje toj,
i s tužbom provodi čemeran život svoj,
a neće na volju vukovi ni lavi
dobitak da kolju zlosrdnom naravi,
o tuzi priljuti ner se će zabavit
i običaj minuti s jadovi probavit.
A kamo tužice meu tužbe ostale,
letušte sve ptice velike i male
gdi se će sastati, u jata leteći,
i od truda jadati pokoja želeći,
i ke su od grabše i ke su blagosne,
neće se po na se razlučit žalosne,
u jatu ner takoj kad budu sve biti,
svaka će narav svoj od truda zabiti;
ter vajmeh plah sokol ni orao okrunjen
neće bit tač ohol zlosrd'ja napunjen,
golube i grlice da kolje i davi
i ostale sve ptice da nokti krvavi.
Tko li će još vaje tolike izreći,
grifone i zmaje, arpije videći
združene u jatu, gdi takoj u družbi
svaku vrst perjatu vaj sliede u tužbi,
ćuteći tolik vaj, skončan'je videći,
i od straha vas sviet saj prid sudom trepteći.
Nadmeno pak more s plimom će vajmeh prit,
planine i gore tere će sve pokrit;
žalosti ter take nie bilo po vas viek!

Vodice ni slatke neće bit ni za liek;
toj ribnjoj naravi velik će strah dati,
po pustoj dubravi kad bude plivati
od ribe vrst svaka, ter neće vidjeti
ni vaoga ni braka nigdjere na svieti,
ni koralj crveni ki more sazdava,
ner morske zeleni razlika narava,
od planin i od gora koje se bez vode
po kopnu kraj mora i goje i plode.
Još ko bi svoj obraz ne polio suzami,
priplačni taj poraz da vidi s tugami,
gdi ribe plivaju po pustoj dubravi
u tuzi i vaju s vukovi i lavi,
i zvieri ostale ke nie moć izreći,
velike i male kon sebe videći.
Mnim, da će ribe riet: kamo smo mi zašle,
ovo smo drugi sviet plovući mi našle!
Vaj kamo zajdosmo iz slana mora van,
ter ovdi najdosmo u gori plačni stan!
Mnim još će cvileći uzdisat od tuge
svieh strana videći dubrave i luge,
i trave posušne i grmje ostalo,
priplačne i tužne, veliko i malo;
i bil'je i rakitje i ostale voćke,
i razliko cvietje ko ne ima prilike
u vodi u slanoj, gdi ribe prie toga
sliedjahu narav svoj po daru od boga.
Mnim još će riet ribe: nie nam gdi počinut,
prišle su pogibe, svietu je poginut;
prazan sviet ostaje i on čas prihodi,
da se sve skončaje po kopnu i vodi.
Slano će pak more odkriti planine,
briegove i gore, polja i ravnine;
ter se će vratiti u prjednji bitak svoj,
i život skratiti živini živućoj.
Vaj sve će izdahnut što živo kopore,
a pak će prisahnut do kaplje sve more;

140 *rkp.* vaoka. 144 kraj] *rkp.* vaj, *ili možda* vrh? 158 *rkp* velike, male.

i slatke sve vode, ke vajmeh zemlje van
tekući ishode i ob noć i ob dan,
sve se će prisušit prid pravdom prid pravom
i sebe razdružit s vodeniem naravom.
U tojzi nezgodi ter svaka stvar živa,
po moru i vodi što lazi i pliva,
neće moć shraniti u vodi život svoj,
ner se će staniti na zemlji suhotnoj,
na kopnu ležeći svudi po sve strane,
vodice želeći i slatke i slane.
Ter tko će izreći žalosti tolike,
na kopnu videći nakazni razlike!
I ribe ostale svakoga narava,
velike i male, što more sazdava!
Gdi groze i cvile, dahteći mora van,
i s duhom se diele, videći sudnji dan!
Tiem tko bi kamen bio, recte mi svi sada,
da ne bi prosuzio gorčije od jada,
toliki nepokoj u sebi misleći,
ki trudan život moj ne može izreći,
od tužbe žestoke i plačne nevolje
videći otoke, mrkiente i školje,
i sjeke strana svieh, znane i neznane,
u morscieh valovieh koje su prie prane.
Ter briezi i gore svud se će vidjeti,
gdi je bilo prie more svieh strana po svieti;
ter će brak prisahnut, ki plodi morski kraj,
i riba izdahnut, kad pride danak taj;
ter će bit posušno, gdi je more prie bilo,
lje plačno i tužno morem se stvorilo;
nakazni ter take biti će svieh strana,
bez vode bez slatke i bez mora slana;
i s božjom oblasti, za čudo ne malo,
mrtvo će sve pasti što je živo ostalo.
Neće bit človjeka, ni zvieri ni ptice,
za-č će sve smrt prieka privrnut na nice.
Nu život moj trudi, misleći tolik vaj,
pustošan bez ljudi gdi će ostat vas sviet saj,
bez slatke vodice, bez slanoga mora,

bez zvieri, bez ptice, od ravnin i od gora;
bez ribe na pokon, za-č će sve lipsati
i smrti pod zakon priz volju pridati.
Nu ne viem vajmeh sad, tko može izrieti,
toliko tužan jad, ki će bit po svieti,
gdi se će razgnjiti sva mrtva telesa
i taj će smrad pritı do višnjieh nebesa!
Vihri će pak silom svieh strana po svieti
s korienkom i žilom svu zelen podrieti,
da nigdir na svieti zelene travice
neće se vidjeti ni od grma granice,
poljem i ravninom ner se će u tuzi
sve svrnut gori dnom dubrave i luzi,
do lista travice ner će sve poginut,
da noga od ptice ne ima gdje počinut.
Za-č će taj vihar plah svudi, po sve strane,
popražit sve u prah, da ništar ne ostane
od luga i dubrave u polju i gori,
od bil'ja i trave, sve što sam bog stvori;
ledinom ter stoje bez ploda vas saj sviet,
zemlja će sve svoje zelence poželjet.
Trudna je misal taj razbirat, vaj meni,
gdi se će vas sviet saj rastavit zeleni,
i od voća i od ploda i od stabar i od trava,
i od svieh naroda ljudskoga narava,
bez rieke, bez blata, bez bistra jezera,
bez srebra, bez zlata, bez biela bisera,
na pokon bez rude, ka se je kopala,
velik plač i trude ka je svietu zadala,
lakomos gojeći s početka do danas,
u oružju zvoneći, splesavši razlog vas;
lakoma ter sila, kako zna višnji bog,
nogom je skljusila i pravdu i razlog,
ter nie moć sud pravi nigdjere vidjeti,
ner se svud krvavi oružje po svieti.
Moj bože, togaj rad učini ruda taj,
rat nemir i nesklad da vlada vas sviet saj.
Tiem sada mislite razbludni svi ljudi,
ki vajmeh živite s raskošom u bludi,

za sabrat iman'je ki mnozieh cvielite
i tudje vladan'je oružjem dielite,
što ćete tadaj reć, kad vaše sve kosti
u smradu budu leć grdobno za dosti,
po zemlji van groba, od mrtvieh gdi nie stan,
kako se podoba da je človjek ukopan?
gdi vam će bit dvori polače i stani
i bieli mramori sa zlatom pengani?
gdi vam će bit vrti s razlikom zeleni
i konji i hrti i viri studeni
od bistre vodice, gdi se su gojile
mirisne travice i s cvietjem plodile?
Misleći tko more još suze ne ronit,
gdi se će sve gore s briegovi oborit,
ter se će sravnati, u trudu da takoj
svasma se zlo pati u stvari u svakoj.
A pak će na svieti toli poraženo
u istoku izvrieti jezero ognjeno,
u kom će isteći gorušti plamen taj,
koji će požeći i spražit vas sviet saj;
i s desna i s lieva i ostale sve strane
stvar mrtva ni živa da nigdir ne ostane;
ner će sviet skončati živući taj plamen
i u prahu ostati zemlja, lies i kamen.
Tiem kad se spomenu, kako će larda taj
u živom plamenu popražit vas sviet saj,
ne mogu suzice uzdržat u glavi,
od velje tužice moj se duh zatravi;
ter tako u trudu plačnoga rad vaja
sam sebe zabudu, da ne znam tko sam ja;
ter kako zatravljen, ter kako nesviestan,
ter kako vas smamljen, aliti vina pjan,
ostanu kako pjan, sviesti se dieleći
i ob noć i ob dan strašni sud misleći.
A kamo glas oni, a kamo strašan glas,
nada mnom ki zvoni u trublju svaki čas,
s velikom žalosti ki vajmeh govori:
mrt(v)ačke vi kosti dvižte se sve gori,
za-č grede uzmnožan bog i sudac pravi

činit sud razložan človječjoj naravi,
toj trublji na posluh ter će svud po svieti
od mrtvieh svaki duh tielom se odjeti.
Tko ne bi svenuo, vas trepteći kako prut,
na toli strašan glas jadovit i priljut,
tolika videći neizmjerna čudesa,
zemlje van vrveći sva mrtva telesa,
gdi se će poznati i drazi i mili,
i u tieli sastati kako su prie bili!
Vaj tuj će poznati, gdi bude mnoštvo toj,
i otac i mati od srca porod svoj;
i porod rodjake od krvi i od ploda,
od vrsti od svake razlicieh naroda.
Svoj vrsti na svieti još se će tuj takoj
na prseh vidjeti vaskolik život svoj,
ter se će poznati, tko je prav, tko li svet,
i tko će ostati osudjen i proklet.
Misal me lie hini, gdi će stat mnoštvo toj
u maloj dolini, komu se ne zna broj,
svi od svieta narodi za jedno gdi će prit,
ke človjek rasplodi, odkli je stvoren sviet!
Nu slavni moj bože, nu stvorče stvari svieh,
sve tvoja vlas može po djelih otajnih,
pokle si nebesa satvoril i saj sviet,
i taj se čudesa po tebi mogu riet
da su tač sazdana potajno po tebi,
taj mala poljana da uzdrži na sebi
narode tolike, kojiem nać nitkore
u broju prilike, moj bože, ne more,
razmi ti ki si sam pun hvale i slave,
ki otvoraš višnji kram i višnje države,
ter slavan ishodiš ter sobom, bože moj,
nebeske izvodiš kriposti i dvor tvoj,
u oblacieh prislavan na duzi sjedeći,
ovi sviet pritaman pun zloba videći,
da sudiš pravedno i mrtve i žive,
na skupu za jedno i prave i krive,
neka se sviet ovi, kako se podoba,
po plamu ponovi i očisti od zloba.

*

A pravda i tvoj sud viem da se ne krati,
pravedno za svoj trud svakoga da plati;
nu ne viem od tuge što ću ja tadaj riet,
u oblacieh vrh duge da prideš na saj sviet
svom višnjom kriposti nebescieh dvorana,
u većoj svjetlosti ner li je sunčana?
Koli će tadaj bit, o višnji bože moj,
grješnikom strahovit s pogledom obraz tvoj;
a praviem toli blag i toli umiljen,
ugodan i pridrag zlosrd'jem razdieljen!
K tomuj duh moj muči u misleh i trudi,
kad angjel razluči od dobrieh zle ljudi,
ter duše izbrane dostojne svoj slavi
da se sve sahrane ob desnu postavi,
a s lieva sve zlobne s velikom žalosti,
koje su podobne pakljenoj tamnosti:
kolik će grozni plač ukladat te duše,
od dobrieh ke se tač na lievo razdruže!
suzice roneći kolik će prijat trud,
ob lievo stojeći, čekavši strašni sud,
i trudne i mučne i jadne za dosti,
i svasma razlučne od višnje radosti!
U plaču gdi takoj, toli rascvieljene,
čekat će konac svoj s blaženstvom diljene,
gdi neće moć uteć, ni skrit se ni uvrieti,
ni od boga milos steć ni himbom oprieti,
prid sudcem sve stoje, da bi se odkrile
za zlobe za svoje koje su stvorile;
i ufan'ja niednoga neće moć prijati,
pred sudom od boga da im se sud skrati,
čekaje tužni čas, kada će upasti
u toli strmen jaz pakljene propasti.
A kamo strašni glas pun jada i tuge,
kad klikne božja vlas sjedeći vrh duge:
prokleti ko ste vi za zlobe od mene,
u vječne podjte svi žalosti pakljene,
gdi je plač i tužba i uzdaha za dosti
i skržit od zuba i vječne žalosti;
gdi neće nitko vas bez konca i amen

pozrieti moj obraz ni moj hip priblažen!
Mnim, da će potreptjet prid vihrom kako prut
nebesa i vas sviet, kad budu toj začut!
Toliko grozan plač tko li će izrieti,
kad angjel krvav mač tuj bude podrieti,
zgoneći u taj čas dušice sudjene
u ognjenu tuj propas od jame pakljene,
ku zemlja otvori, sud boži hoteći,
crna mast gdi gori i sumpor smrdeći;
ter će jaz proždrieti sve grješne dušice
i u propas zanieti od vječne tužice.
Gdje će plač prostrieti i u tmastoj mrklosti
neće moć pozrieti sunčane svjetlosti,
u tielu i u duši u paklu da takoj
cvieli se i tuži i ćuti nepokoj;
roditelj gdi sina ali sin rodjake
s prikorom proklina u psosti razlike,
kunući hip i čas, kad su se rodili,
i od svieta hitru vlas, s kom se su gojili,
u priplačne pjesni, ke nie moć zbrajati,
od velje boljezni ke ću sad parjati,
neka se ustavi ovi plač priljuti,
i svasma zaglavi nepokoj minuti,
bez tuge i vaja ostaviv zlotvore
da vrata od raja dobriem se otvore.
Nu ne vie život moj, ni javi ni speći,
vesel'je slavno toj svršeno izreći,
koje će tadaj steć pravedni u taj čas,
kad bude sudac reć u toli smiljen glas:
pridite pravedni u moje kraljevstvo,
gdi ćete po sve dni uživat blaženstvo!
pridite u moj kram, urešen i slavan,
od vieka ki je vam obećan i spravan!
gdi ćete pribivat bez tuge i vaja
i slavu uživat s vesel'jem od raja.
Ter će plač priljuti i tužno dresel'je
tudjer se svrnuti u rajsko vesel'je,
s tolikom radosti ka će tuj nastati,
ku mojoj slabosti ni dano zbrajati;

s tolikom svitlosti ka će zgar sinuti,
i s božjom milosti pravedne dvignuti
vrhu svieh oblaka, blaženi gdi je dvor
i polača rajska od boga čudan stvor.
Lie kad se dvignuti svi budu jednaga,
pjesan će kliknuti taj družba pridraga:
svet, prisvet i blažen, jedini stvorče naš,
po vas viek i amen svakoja ki vladaš;
blaženi i on čas meu djela ostala,
kad nas je tvoja vlas na saj sviet sazdala.
Tuj se će sva sastat vesela taj družba,
gdi neće veće znat što je plač i tužba
u višnjemu kramu, u slavnoj državi,
goreći u plamu od vječne ljubavi.
A sviet će ostati opušten svasma tač,
i smrt će spasati od bedre luk i trkač;
za-č veće nigdjere neće se na svieti
ni ptica ni zviere ni človjek vidjeti,
ni niedna stvar živa, na kopnu ni u vodi,
što leti i pliva, što ljeze i hodi.
I sviet će biti tad bez niedne ckvrni čist,
jak čisti gristalad i od zlata čista list!
K tomuj se neće znat godišta ni ljeta,
ni se će tko nadat skončan'ju od svieta.
Vječni će biti dan, sunce će sve sjati,
nu ne viem noćni san gdi se će tajati,
vrjemena ni roka za-č neće bit tadaj,
ni sunca istoka, ni tmasti zapad taj,
s kiem sunce zahodi, bio dan kad mine,
a jutrom ishodi u istoku i sine.
Ter zapad ter istok neće mrak poznati,
i stat će na jedan rok po vas viek i sjati,
bez sinjieh oblaka, bez sniega i daždа,
bez tmasta pomraka, bez slane, bez grada.
Tolike svjelosti ter tko će scienit moć,
kad s božjom milosti stlači se tmasta noć,
kad vječni san svane protiva naravi,
ter se s tmom rastane po božjoj ljubavi!
Nit se će vidjeti jutrnja danica,

da zorom posvieti gusarom stražica,
ni zviezde ostale, kiem slaba svies moja,
velike i male, ne može znat broja.
Svjetlušta taj kripos za-č zviezdam ostaliem
vazet će svu svitlos, veliciem i maliem;
i svjetlos taj će sjat po vrjemena svaka
i sunce neće znat ni misec pomraka.
S načinom pravedno za toj bih rad znati,
godište naredno gdi se će tajati?
kud li će krovom proć, kad svasma odluči
sunčano kolo oć, kad se š njim razluči?
kako li dan bieli da tadaj osvane,
kada se razdieli od zrake sunčane?
kako li tmasta noć tadaj će ostati,
kad mjeseć neće moć promjene poznati?
Gdi sunce sahrani proljetja i ljeta,
i jesen nastani na koncu od svieta,
i zimnja vrjemena sjeverniem porazom,
mosura ledena gdi neće bit s mrazom!
Gdi li će narav stat razlike zeleni,
ka veće neće dat bez konca po sve dni
ni ploda ni sjeme, ner će tač trajati
neplodna sve vrieme, gdi se će tajati!
Dim vrieme čudno toj, ko neće nikadar
skončati konac svoj, toli je čudna stvar!
Moju svies nejaku tiem ne viem ja spravit,
toliko stvar tanku da budem objavit.
Tiem činte pravi sud ter ćete svi reći,
da je to velik trud podnesti vrh pleći.
Nu ako me tko pita, kada će toj biti,
skončan'je od svieta kad li se zgoditi:
nitkor me ne kusi, ner misal privrati,
za-č ni ja ni druzi ne mogu toj znati,
razmi sam da bi bil da mu bog objavi,
davši mu svoje dil gorušte ljubavi.
Zlamen'je lie svako kaže se na sviet saj,
u vrime u kratko da će prit danak taj.
Za-č je sviet pun zloba, ke človjek zao tvori,
za ke se podoba da u plamu sve zgori,

i da se sviet ovi rad božje osvete
po plamu ponovi za zlobe proklete.
Tiem višnji prihodi i s tobom vas svoj dvor
u slavi izvodi, da sudi svaki stvor,
da veće po vas viek za zledi prihude
za sjeme živ človjek ostati ne bude.
Za-č kad sud odsudi, vaj neće ostati
niedna vrst od ljudi, ni zemlju plesati:
ter sudac gnievan taj, ki strašan prihodi,
činit će vas sviet saj da se zla slobodi.
Strašan će prit i doć s nebeske visine,
prognati tmastu noć, vječni dan da sine;
nepravdu videći zlosrdo ner sada,
vas saj sviet cvileći kraljuje i vlada,
u oružju u nagu, ter puna svieh zala
pri iman'ju dragu pravdu je prognala
pod zemlju na on sviet, ter vajmeh sieh dana
pravo se može riet: pravda je prognana.
Nie veće razloga, pravo se ne sudi,
nie straha od boga ni stida od ljudi,
i ciele nie vjere, vriedni se ne čuju,
dobri se svi tjere, a zlobni kraljuju;
i od grieha tegote velje se razbiru,
cvile se sirote i na mieh odiru:
plaču udovice i u tužbi dni traju,
i čiste djevice slobodu stradjaju,
djevičnoj mladosti uresnoj najliše
ter nigdjer žalosti ni tužbe ne lipše;
za-č taman ovi sviet i rasap zlieh ljudi
od dievstva rajski cviet trga im i prudi.
Drugi je grieh veći, protivan razlogu,
koji ja izreći od stida ne mogu,
u kom je tolik smrad i naliep priljuti,
tiem ga ću muče sad od stida minuti.
A kamo oni grieh, zlosrd'ja napunjen,
vrh zloba vrhu svieh neharstvom okrunjen,
ki oca i sina i duha svetoga
i svetieh proklina i sebe samoga;
ter duh moj ne može procienit po sebi.

gdi saj sviet toj može uzdržat na sebi,
neharno gdi takoj stvoritelja čtuju,
da tielo i duh svoj djavolu daruju.
I sva zla ostala, koja se mogu riet
vaj da su nastala odkli je stvoren sviet,
goje se i plode svaki hip i svak čas,
i mnoge zavode dušice u propas.
Nu s' tvoje biče slao i trude velike,
kimi si pedipsao narode razlike,
slao si rat, slao si glad i pomor, kako znaš,
i svaki plačan jad za zledi i grieh naš,
i k tomuj svaki trud, jeda kad ostave
loštine i zlu ćud, ter tebe proslave:
da sebe spoznaju, spoznavši da takoj
nečiste parjaju nečiste i grieh svoj;
ter nie noć ter nie dan, ter nie hip ter nie čas,
odkle je sviet sazdan mogu riet do danas,
da zloba grješna taj zliem duhom u družbi
ne vlada vas sviet saj u plaču i tužbi.
To li bi tko rekal, prašaje mene sad,
od kud je istekal prvoga grieha smrad:
dim, da ga objavi najprvo vrhu nas
u višnjoj državi angjelska oholas,
najljepši božji stvor ter angjel vajmeh sam
izgubi rajski dvor po sebi i taj kram,
oholo misleći: ja ću bit po sebi
s pristol'jem sjedeći najviši na nebi;
pokli sam svjetlji ja, ner pridragi kami,
i sunce koje sja nad sviemi zviezdami,
vrh zviezda vrhu svieh slavan ću gori prit
višnjemu u višnjieh priličan ter ću bit.
Tiem bože ne ktje toj trpjeti tvoja vlas,
angjela ner stvor tvoj zgar vrže u propas.
ki bješe tač ohol da u pakli pribiva,
od angjela djavol ter se sad naziva.
Nu što ću sad rieti od prvieh rodjaka,
kiem bješe na svieti podložna stvar svaka!
Sve imahu na volju, sve bjehu sabrali,
čiem napas djavolju ne bjehu poznali;

a navlaš smrt prieka ni drugi nepokoj
da viekom do vieka ne može život svoj
od tiela rastavit, od tiela toga rad,
ni u zemlju postavit kako ga stavlja sad.
Tiem bože, tiem bože, daj mi znat tve carstvo,
procienit tko može človječje neharstvo,
davši mu tolik dar, ki ne viem zbrajati,
za toli malu stvar da život svoj skrati,
od žene u ruke davši se vladati,
svaki trud i muke i sve zlo da pati.
Ti bože človjeka sam sazda na saj sviet,
da tvoja prilika vazda se može riet;
i rebro od kosti kojemu otvori,
po tvojoj milosti ženu mu satvori,
da je š njime u družbi, i blaga i zbožna,
i njemu na službi da je vazda podložna.
Davši njim tolik dar na(d) tvoje sve stvore,
ki nitko nikadar izrieti ne more,
meu dobra ostala zemaljski da im raj,
gdi vajmeh do mala kraljeva družba taj;
za-č voće prislatko, što za te ti shrani,
u vrime u svako ter ga njim zabrani,
vaj da ga sabljudu, da je cielo voće toj,
da po tom u trudu ne traju život svoj:
od voća toga slas nu od zmije napasti
učini u taj čas da budu upasti
u tužbe priljute, da nazi u trudu
radosti minute cvileći zabudu;
gdi nazi ostaše, cvileći ter takoj
sve zledi spoznaše i svaki nepokoj.
Ter taj grieh i nečas i nesreća huda
čini smrt vrhu nas kraljevat do suda,
i svoje neharstvo za grieh ki obljubi
vjekušte česarstvo na zemlji izgubi,
i paklu otvori na volju sva vrata,
vječni plam gdje gori, grješnikom gdi je plata.
Drugi grieh na svieti i zloba bezredna
učini umrieti človjeka pravedna,
koju stvar misleći ne može svies moja

ni javi ni speći prijati pokoja.
Ku Abel zled stvori, ter ga tač bratac svoj
jak zviere umori u gori zelenoj!
Objeruk, svom snagom, zlosrdom naravi,
kljanastom matragom smlati ga po glavi!
Zlosrdo ter toli, s velika priroka,
pravednu krv proli, ne imavši uzroka.
Nu Kain dug plati, sviem dobrom razdieljen,
i život svoj skrati od svojieh ustrieljen;
ter njega u gori jak zviere divjačno
svoj porod umori jadovno i plačno.
Za-č sam bog posla sud s nebescieh visina,
da prija tolik trud s rodjenoga sina,
ustriljen strilicom u gustoj dubravi
ter se tač s dušicom izranjen rastavi.
Mnoga su jošte zla, ka nie moć izrieti,
za koja bog posla rasrd'je na svieti,
jeda se zli ljudi na pravi put vrate,
ter svoje zle ćudi i zlobe prikrate.
Nu se zled umnoži u griesieh i u zlobah,
ter pride put boži iz oblak u vodah,
ter božja osveta i potop voden taj
učini opeta ponovit vas sviet saj.
Nu se bog smilova ter svojom ljubavi
velik dar darova človječjoj naravi,
človječi skončat plod ter ne ktje po vodi,
iz nova da narod opet se rasplodi,
i ostale živine, kojiem se ne zna broj,
da vasma ne izgine u vodah narav svoj.
Nu ne bi za dosti človjeku na svieti
vodene žalosti s potopom podnieti,
moj bože ti isti, što posla potop taj,
neka se očisti od zloba vas sviet saj;
nu malo teče toj, što bože sviet ovi
i pravda i sud tvoj potopom ponovi:
svaki čas i vrieme za-č koje prihodi,
veće se zlo sjeme njeguje i plodi;
zloba se rasplodi svieh strana po svieti,
meu sviemi narodi, ku nie moć izrieti,

u vrime u svako da velje žalosti
ne lipše nikako ni tužbe za dosti;
ni rasap ni šteta od mnozieh država,
što božja osveta za griehe sazdava,
kraljevstva ter mnoga gori dnom obrati
pravi sud od boga, neka se grieh plati,
od kojieh i danas u naša vrjemena
ostaje pusti glas i s raspom spomena.
O višnji moj bože, nu ljubav taj tvoja
trpjeti ne može, da duše bez broja
u ponor padaju od vječne žalosti,
da viekom stradjaju nebeske radosti;
ter milos ne skrati prijazan tvoja taj,
Jesusa poslati s nebesa na sviet saj,
neka se uputi u tielo sinak tvoj,
da svaki ućuti s boljezni nepokoj,
sve od svieta boljezni da bude podnieti,
s goruštom ljuvezni za narod na svieti.
Podnese sve muke blag Jesus prisveti,
davši se u ruke grješnikom propeti,
gdi obra smrt prieku i gdi se umori,
da vajmeh človjeku višnji raj otvori,
da nam da toj carstvo u višnjoj državi,
ko naše neharstvo u zabit postavi.
Potreba dake taj dala je uzrok vas,
sin boga na svit saj da bude prit za nas,
da svojom ljubavi i svojom milosti
narod se izbavi pakljene žalosti.

14

Na noć od božjega poroda.

O višnji moj bože, pogledaj na me zgar,
ako se steć može milosti tvoje dar;
daj kripos, daj mi vlas, da s tvojom ljubavi
moj jezik i moj glas ovuj noć proslavi.
Za što se priklada, da ovaj noć blažena

Pj. 14.: u nakladku pj. 4. na listu 93.

i sada i vazda od svieh je slavljena.
Nu bliedim i venu, čiem prije duh spravim,
da ovuj noć blaženu dostojno proslavim,
najliše u pjesni, o višnji moj bože,
s najvećom ljuvezni koja se riet može.
Tiem kako glavnu stvar željno te ja molju,
početak daj dobar a svrhu još bolju,
neka se može reć, kako se i pravi,
da grješnik mogoh steć dar tvoje ljubavi.
Tiem oče blaženi, učini usilos,
grešniku da meni dopustiš tuj milos,
da s puta ne šenu, ni javi ni speći,
ovuj noć blaženu u pjesan slaveći,
kako je podobno, kako se pristoji,
da je tebi ugodno i slavnoj gospoji.
Za toj me namiri ter sred srca moga
iskricu upiri od duha svetoga,
da tebi samomu nad vas stvor ostali
na daru ovomu moj život zahvali,
kad milos tuj stečem i darov tolik tvoj,
pojući da rečem: nebeski oče moj,
ovo j' noć blažena, s kojom se prigodi,
djevica i žena da sinka porodi;
ter s veljom krieposti sinuše po svieti
tolike svjetlosti, ke nie moć izrieti.
Višnjega oca vlas er nebo ognjeno
otvori vrhu nas u brieme blaženo,
ter novom svjetlosti sunčani istočaj
u tamnoj mrklosti obasja vas sviet saj;
ter toli slavan plod svietu se objavi,
ki svoj puk i narod sužanstva izbavi,
po njemu da se tač stara zled prikrati,
i Adamov trud i plač u rados obrati.
A u limbu ki stahu, u mrkloj tamnosti,
ovuj noć čekahu s velikom radosti,
pravedne dušice ter u tmi gdje stahu,
od čiste djevice poroda čekahu;
er im se svaka noć činjaše sto ljeta,
čiem bude prije doć spasen'je od svieta,

da pakal poplieni i djavla da oznobi,
neka puk nevjerni ne tone u zlobi.
U limbu ter takoj gdje vrieme trajahu,
tihi mir i pokoj i svjetlos čekahu
strpjenom krieposti, kad svoj trud prikrate,
u rajske svjetlosti neka se povrate.
Nu slavni moj bože, je li gdje živa stvar,
procienit da može toliko slavan dar,
s nebescieh visina gdje tvoja milos taj
jedinoga sina posla nam na sviet saj!
Ter sinak tvoj pridrag svietu se objavi,
nejaki, go i nag, u jasleh na travi.
Tvoj sinak ter takoj odjeven u puti
najprvi nepokoj od zime ćuti,
ter trudan procvieli i od velje tužice
svoj obraz pribieli opraše suzice;
er trude vidjaše, koje će na svieti
za griehe za naše od židov podnieti.
I ozebal gdi bješe, zamjerna bješe stvar,
gdje nad njim dahtješe sam volak i tovar;
ter gdi ga vidjahu ozebla grozeći,
nad njime dihahu stoplit ga hoteći;
i njim se bojahu s velikom ljubavi,
očito er znahu, mesija da je pravi.
Živina ter takoj pozna, sviet (t)ko stvori,
a narod i puk svoj progna ga i umori.
A od truda predaše zemlja lies i kami,
gdi naga vidjaše Jesusa na slami,
gdje zebe i stine kako prut trepteći,
medju dvie živine pokoja želeći;
a polaču slavnu sin božji ne imaše,
ner pojatu slamnu, dobitak gdi staše.

Nu što ti mišljaše, o kruno svieh gospoj,
gdi ozebal pihaše jedini sinak tvoj?
I gdi tač pihaše tvoj sinak toli mio,
a zibku ne imaše, gdi bi se pritoplio?
Ni od perja ložnicu, da kako kralj pravi
blaženu glavicu na meko postavi!

A pismo govori, da svuda kud hodi
zvieren'je po gori, svudi stan nahodi;
na pokon i ptice letušte imaju
gniezda i ložnice, gdje život svoj traju!
K tomuj se život moj misleći snebiva,
gdje otajno djelo toj u sebi prživa,
što toli za rana tvoj sinak u puti,
o dievo izbrana, tolik trud očuti?
Bivši kralj i česar i slavan vojvoda
i vječni gospodar oda svieh naroda,
a sada da takoj, po tom se porodi,
toliki nepokoj i trude provodi,
gdje tudjer u tieli, po tom se objavi,
grozeći procvieli u jasleh u travi,
u jasleh ter takoj trudjahan pihaše
djetece nejako a jedva sisaše;
o dievo, ter takoj ležeći na slami
angjelski obraz svoj opra se suzami,
jak da je grešnik taj ki tudjer u tieli,
kom pride na sviet saj, dahteći procvieli.
O čista djevice, o kruno svieh žena,
o angjelska kraljice na vieke blažena:
mnim, da bi mogla riet, da oca od svoga
poslan bi na saj sviet iz krama rajskoga,
moj sinak da bude s boljezni na svieti
sve muke i trude za narod podnieti,
sve trude i muke neka tač iskusi
rad gorke jabuke, s koje sviet prosuzi.
Ter su svi narodi po tmasti hodili,
dočim se porodi sin božji u tili,
i sviet se napuni razlike žalosti,
a smrt se okruni s velikom jakosti,
ter kosom, ku nosi, trudan svit rvući,
sebe žnje i kosi svaki stvor živući.
Potrebno ter bješe ponovit zakone,
sviet koji tonješe, da veće ne tone;
tiem milos, pravda i goj zagrli ugodjaj,
Jesusa ter takoj poslaše na sviet saj,
da svoja prieka smrt s tolikom blagosti

posil'je bude strt pakljenoj jakosti,
toli poražene da duše ne tonu,
ner da su spasene po novom zakonu,
kad sinak Davidov sam se da na svieti
u rukah od Židov za narod umrieti,
neka svi narodi, najliše krstjane,
po krvi i vodi spasu se i shrane.
A meni majci tač gorčije od jada
srdačce bridak mač i dušu propada,
gdje trudim misleći, kolik će nepokoj
na križu viseći podnieti sinak moj;
ter se duh moj muti i srce me plače,
smišljaje priljuti vienačac od drače,
ki mu će svu glavu okolo svieh strana
učinit krvavu do samieh moždana;
a noge i ruke k drievu će pribiti,
svršeno sve muke da bude primiti;
ter će tač na volju dragu krv proliti,
usilos djavolju kojom će slomiti.
A kamo radosti, koje se čujahu,
gdje rajskom sladosti angjeli pojahu;
pjesancu pojahu gdje svietli u zraci
kako plam gorahu nad sviemi oblaci.
Pojahu angjeli u toli meden glas,
da se sviet veseli i nebo svrhu nas;
i tuj se ču(d)jaše svaki stvor živući,
gdje takoj čujaše angjele pojući:
hvala se i slava, o bože, sva tebi
na zemlji sazdava i u višnjieh na nebi;
a život pokojni da u miru provode,
ljudi dobrovoljni po zemlji ki hode.
Tuj pjesan čujahu, kad se raj otvori,
pastiri ki stahu pri stadu u gori;
i gdi taj vidjahu čudesa i slave,
u bieg se spravljahu, a stada da ostave,
misleći za svu moć, jak da su sebe van,
što je ova svitlja noć ner zora i bil dan?
I odkli je bog stvoril človjeka i sviet saj,

nie se prie otvoril ovako višnji raj
s tolikom svjetlosti, što nitkor na svieti
bez božje milosti ne može izrieti!
K čemu se priklada, što li ovoj bit more,
gdje kako plam sada svietle se sve gore?
A ovce i koze, goveda i krave
gojno se ponose i mirno borave,
ter tiho planduju, slišaje vrhu nas
angjeli gdje poju u toli meden glas;
a od pasa stražnika pri stadu gdje bdimo
zlamen'ja velika očito vidimo,
gdje neće da laju nakazni videći,
ner ovuj noć traju u bludu ležeći;
ufan'je ner naše ter nadu gubimo,
od pasa bez straže pri stadu gdje bdimo,
a ovakaj nakazan ni od satir ni od vila
ni javi ni u san nie se prie vidila.
U bieg se tiem spravmo, er ovoj nie mani,
a stado ostavmo, neka ga bog shrani.
U sumnji i strahu nu takoj stojeći
ni sami ne znahu, kamo će uteći,
za toli divnu stvar i čudno toj djelo,
što se prie nikadar ne bješe vidjelo.
Ter se tač čudjaše svaki stvor živući,
gdje svjetlos taj sjaše kako plam gorući;
najveće treptjehu videći čudo toj
pastiri, ki bjehu u gori zelenoj;
erbo taj čudesa strah bješe vidjeti,
što se zgar s nebesa prikaza po svieti.
Nu se angjel objavi ter tiho za dosti
pastire pozdravi s velikom blagosti:
pastiri, mir s vami od božje ljubavi,
kako je meu nami u rajskoj državi!
Što ste se pripali ter ste tač misleći
sebe van ostali, novu stvar videći?
A ja sam poslan zgar, pastiri ljuveni,
da vam se slavan dar objavi po meni.

173 *u rkp.* ter nami gubimo.

Ohajte atrsh sada i stada parjajte,
put Betlema grada ter se svi odpravte.
Ja vam ću bit straža, ja vas ću provodit,
i stada sva vaša od zvieri slobodit;
ter nadjte otroka u jasleh vrh siena,
pravoga proroka i božjega sina,
povojem gdi je povit, a od zgara nad nami
kraljuje vas saj sviet i nebo zviezdami.
Tuj je majka š njim svoja, Marija djevica,
od svieta gospoja i angjelska kraljica;
volak i tovarac još mu je na službi,
i Josef sam starac pri njem je u družbi.
I kad ga vidite, strašit se ne mojte,
ner zemlji padite ter mu se poklonte;
pribitak er je taj, višnjega oca sin,
zgar poslan na sviet saj s nebesa iz visin,
uzmnožit i slavni, ter blažen otrok taj
podrži na dlani nebesa i sviet saj.
Pastirom rekši toj, jaki no živi plam,
k visini nebeskoj zamče se u svoj kram.
Pastiri na taj glas parjavši sva stada
pojdoše u taj čas put Betlema grada.
Nu kom se dvigoše dubravom hodeći,
iz glasa klikoše danicu moleći:
o zviezdo danice, o istočna svjetlosti,
pastirska stražice, jutrnja lieposti,
podrani prie zore, ter svietla danice
od polja i od gore probudi sve ptice,
o zviezdo pridraga, neka se sve sprave,
da s nami jednaga ovuj noć proslave;
vahtari najliše kad puste rajski glas,
da gora uzdiše gdje se taj čuje slas.
A zvieri razlike po gustoj dubravi
od slasti tolike vesel'je zatravi.
ter kako manene po grmu biešnjahu,
pjesance medene gdje gorom slišahu,
pastiri gdje tako u dipli zvonjahu,

228 čuje]*rkp. piše* ciuti, *možda* ćuti.

ljuveno i slatko ter pjesni pojahu,
da jel'je i borje samo se snebiva,
gora i zagorje gdje pjesan odpieva;
pastiri gdje slave ovuj noć blaženu,
proz guste dubrave hodeći k Betlemu.
Još veća bješe slas, ner je sat medeni,
pastirski čuti glas po gori zeleni,
k Betlemu gdje tako veseli hodjahu,
stvoren'je ter svako pojući moljahu,
svu silu i snagu svaki stvor da spravi,
ovuj noć priblagu da š njimi proslavi;
neka se raduje živući svaki stvor,
spasen'je kad čuje da je s neba prišlo zgor;
neka se raduju rasputja i puti,
kad slavu začuju koja se sad ćuti.
Veseli i zdravi ter takoj dojdoše,
gdi s božjom ljubavi pojatu najdoše,
i u jasleh na slami gdje leži otrok taj,
ki nebo zviezdami stvoril je i svit saj;
i pri njem gdje staše gospoja svieh gospoj
ter prsmi dojaše blaženi porod svoj;
za što je prilično i toj se pristoji,
da mlieko djevično taj rajski plod doji.
I očima sve tako pastieri vidješe,
po rieči angjelskoj rečeno što bješe:
A blažene one oči,
ke vidješe i poznaše
novo sunce od istoči,
u Betlemu koje sjaše.
I blažen bi bil od boga,
tko bi mogal dar prijati,
u Betlemu sunca toga
s pastiri se nagledati.
Gdje po tom mladienca Jesusa najdoše,
tutako na nica po zemlji padoše;
i kad mu pridaše svoj poklon priprosti,
blagoslov prijaše od svoje milosti.

251 otrok, *htjede netko izpraviti u* porod, *novijom rukom.*

*

A toli slavan dar procienit ne more
živuća niedna stvar, u čem duh kopore:
gdi pastiri raj dobiše,
kad se toli poniženi
prid Jesusom pokloniše,
da su š njime uzvišeni.
A blažen je sluga pravi,
tko u srcu i u duši
gospodina svoga slavi
i takoj mu vjerno služi.
A družba ta sveta, vidivši tu slavu,
vrati se opeta u svoju dubravu;
ter tamo kraj gore veseli dojdoše,
gdje stada i obore u goju najdoše.

Nu tko je stekal moć, da pravo procieni
kako se ovaj noć u svjetlos promieni?
A svjetlos tolika nie se prie nikada
vidjela od vieka u noći do sadâ,
i odkli je sviet stvoren, nije prie nitkore
vidil raj otvoren i nebeske dvore,
ni angjelske čuo pjesni, gdi u rajskoj državi
tolikom ljuvezni višnji se bog slavi.
Nu bi svak mogal riet: stvoritelj to je htil,
ki je nebo i saj svit po rieči satvoril,
u ovuj istu noć ki bješe odlučen
na zemlju s neba doć u tielu obučen;
u brieme sadanje i u ovu istu noć
rieč božja na manje da ne bi mogla doć,
Ezaija najliše što u libru u svomu
svjedoči i piše po duhu svetomu:
dieva će začeti, a slavan svoj porod
zvat će se prisveti spasitelj od narod.
Ter se taj rieč zgodi od duha svetoga,
da dieva porodi človjeka i boga;
ter nečisti dusi, ki su sviet rvali,
niemi su i glusi i sliepi ostali
u ovuj istu noć, koja bi sazdana,
da je djavlja vlas i moć pod zemlju prognana;

rukotvorni bozi ter po tleh padahu,
narodi nebozi kojiem se klanjahu. —
K tomuj se još niko zlamen'je objavi,
čudno i veliko, protiva naravi,
svjetlušta na nebi gdje zviezda isteče,
po božjoj naredbi u istoku daleče.
Taj zviezda svjetlušta i čudna taj zraka
s neba se zgar spušta do samieh oblaka.
I takoj gdje sjaše hodeći nad oblak,
većma se svietljaše, nego li sunčan zrak;
taj svjetlos od zrake ter gdje se vidjaše,
tri kralje arabske za sobom vodjaše,
toliko uzmnožan da najdu porod taj,
komu je podložan s nebesi vas sviet saj,
bogate poklone noseći i dare,
da mu se poklone i da ga nadare.
A mira i tamjan i arabsko zlato:
toj bješe dar slavan, blago obilato.
Od zviezde po tragu nu k mjestu dojdoše,
gdje majku pridragu Mariju najdoše,
i otroka vidješe povojem povita,
stvoritelj ki bješe od nebes i svieta.
A čista djevica, gdje u klieti sjedjaše,
Jesusa mladienca na kriocu držaše;
a slavnu djevicu obujmi stid i sram,
ter joj se na licu prikaza rumen plam,
u zlatu gdje sjahu kraljevi s krunami
ter joj se klanjahu sa sviemi slugami,
a nigdar prie toga ne bješe taj djela
od postanka svoga ni u sanak vidjela;
er bješe obikla u domu gdje staše
život od ponikla, s kiem dievstvo gojaše;
i o sebi gdje staše s goruštom ljubavi,
u željah željaše da joj bog objavi,
koja će dieva bit, koja će slavnoga
Jesusa porodit mesiju pravoga.
Nu kako sebe van kraljevi tuj stahu,
gdje toli ubog stan i pripros vidjahu,
u kom se gojaše blaženi otrok taj,

koga se bojaše i pakal i sviet saj.
A Betlem gradac mao, ki bješe ponižen,
blažen je sad ostao i velmi uzvišen.
Nu kralji svom družbom Jesusa poznaše,
priklonstvom i službom ter mu se pridaše;
pridaše i svoj dar, plemenit i gizdav,
kako sve dragu stvar da primi za ljubav;
i krune dvignuše ter svi gologlavi
k zemlji se prignuše s goruštom ljubavi.
Ter gdje tač klecahu, toliko priprosti,
blagoslov čekahu od svoje milosti.
Nu im Jesus dopusti, gdi prid njim klečahu,
blagoslov vjekušti koji steć željahu;
ter togaj blaženstva kad čisti svi biše,
u istočna kraljevstva opet se vratiše;
veseli i zdravi ter putem hodjahu
i s veljom ljubavi Jesusa slavljahu,
er bjehu stekli dar, koji se na svieti
ne može nikadar jezikom izrieti,
odavna prie toga er bjehu željeli
mesiju pravoga da vide u tieli,
koga je rodila nebeska kraljica
i mliekom dojila pričista djevica,
ter svoja moć i vlas kraljuje nebesa,
takodjer i sviet vas i naša telesa;
ter mu se klanjaju angjeli blaženi
i prid njim predaju svi dusi pakljeni,
i trepte kako prut toli poraženo,
er im je trudno čut toj ime blaženo;
najliše kad čuju da krstjane pravi
toj ime mientuju kojim se svit slavi.
Nu angjel prisveti kraljevom objavi,
da Irud prokleti svu pomnju postavi,
kako bi himbeno kraljeve privaril
i diete blaženo životom rastavil.
Nu po tom odkriše tuj himbu priljutu,
opet se vratiše po drugomu putu,
ter puni blaženstva Jesusa slavljahu
i u svoja kraljevstva zdravo se vraćahu,

i svaki na svoj stan vrati se k radosti,
a Irud žalostan najde se za dosti.

Nu tko bi pripisal od kralja Iruda
zlosrdje, zlu misal i djela prihuda,
za ispunit zlu volju gdje posla junake
da svudje pokolju mladience nejake,
zlohitro misleći da Jesus prisveti
neće moć uteći taj poraz prokleti;
nego li kad svoj mač u rasap obrati,
Jesusa da će tač u mnoštvu zaklati.
Lie kralju Irudu, odlučio što bješe,
sve misli za ludu maglom se stvoriše;
er nebog ne znaše skrovito otajstvo,
u kom se tajaše istino božanstvo,
ter djavlju ne može ustegnut oholas,
koja ga primože da sliedi taj poraz,
Jesusa ter htješe životom razdvojit,
kraljevstvo er mnieše da mu će posvojit.
A otac ki stvori nebesa i sviet saj,
ne da mu da umori prie roka porod taj,
da pismo ne lipše od starieh proroka,
jamačno što piše od togaj otroka.
Nu Irud ne skrati zlosrd'je ni gniv svoj,
ter čini poklati mladienac tolik broj,
ter se glas čujaše svudi po sve strane,
gdje Rahel plakaše sinove zaklane,
skladaje grozni plač, što se Irud razgnieva,
po zemlji da se tač prava krv prolieva.
Svak sada čini sud, rad božje ljuvezni
kolik taj bješe trud i gorke boljezni,
pri prseh od majke gdje mači koljahu
mladience nejake, ki grieha ne znahu!
A ne viem tko je taj pod nebom na svieti,
toliko plačan vaj da može izrieti,
tolik trud gdi staše, da puca živ kami,
gdje se krv miešaše na pola suzami!
A toj su žalosti i gorke boljezni
jadovne za dosti pripievat u pjesni!

Er tuj zled ne tvori zlosrdom naravi
zvieren'je u gori u pustoj dubravi,
za-č je stvar bezredna, razlogu protiva,
da se krv pravedna po zemlji prolieva;
djetinska najliše ter gdi je prolita,
pred bogom uzdiše i osvetu pita.
Lie kad krv proliše, za vječnu spomenu
vienačce dobiše ki nigdar ne venu,
ter s vienci na glavi tamo se raduju,
u nebeskoj slavi gdje truda ne čuju,
s Jesusom gdje takoj za jedno se sastaše,
rad koga život svoj u krvi opraše,
da taj trud krvavi aliti smrt prika
Jesusa proslavi po vas viek do vieka.
I toj se prigodi, da Jesusa slavnoga
svi od svieta narodi poznaju za boga,
da je bog i človik i mesija pravi
koji će po vas vik kraljevat u slavi;
na pokon ki će doć u strašnoj svjetlosti,
da ukaže vlas i moć od svoje krieposti,
da toli naredno i prave i krive
prosudi pravedno i mrtve i žive;
ter tako bog isti do'ti će prislavan,
da plamom očisti od zloba sviet taman.

Tiem vjerni krstjane, molim vas za svu moć,
svudi po sve strane slavite ovuj noć,
srcem ju slavite svak čas bez pristanka,
i jezikom hvalite do smrtnoga danka;
er se š njom objavi plod vjere krstjanske,
ki u rasap postavi sve boge poganske.
Svaki grad i selo, izvodeći tance,
slavi ju veselo pojući pjesance,
neka je vesela, er s božjom milosti
saj sviet je izvela iz tmaste mrklosti.
Lugovi, dubrave, kladenci i rieke
dajte joj sve slave i hvale velike;

427 protiva] *rkp.* protivna.

er s božjom ljubavi tuj svjetlos pokaza
ter se sviet izbavi vječnoga poraza.
Planine i gore, prodol'ja i polja,
i slano sve more i otoci do školja,
sve ribe plovuće u moru i u vodi,
i svako živuće što plježe i hodi,
s goruštom ljubavi veselo za dosti
ovuj noć proslavi s velikom radosti;
erbo ju duh boži po svojoj milosti
takmeno umnoži vjekuštom svjetlosti,
neka se svak takoj ovuj noć veseli,
tko želi da duh svoj u višnjieh naseli.
Sva od ptica razlikos letušte naravi
za ljubav i milos ovuj noć proslavi,
vahtari najliše da po svem zagorju
rajski glas biljiše po jel'ju i borju,
po glasu od ptica neka zna vas narod,
er nam je djevica rodila blažen plod;
ter po tom sinuše nebeske svjetlosti,
u rasap grinuše pakljene krieposti,
er Jesus priblažen po tom se porodi,
svoj narod poražen sužanstva slobodi;
za-č po tleh potlači sve boge i obali,
što bjehu kovači rukami kovali,
ter djavlje krieposti u raspu ostaše
prid novom svjetlosti, u ovuj noć ka sjaše.
Slavi ju proljetje u polju i u gori,
razliko kad cvietje zelenca otvori,
u zoru najliše gdje u ravnoj livadi
rajski cviet miriše da se duh nasladi;
za što se priklada i razlog je pravi,
da i ravna livada ovuj noć proslavi,
i da cviet na travi i listak zeleni
od dieve proslavi pribitak blaženi;
er se je cvietak taj u ovuj noć objavil,
koji je vas sviet saj mirisom rasladil,
s tolikom sladosti cafteći, da takoj
sve od svieta žalosti obrati u pokoj.
Tiem ovuj svetu noć od časa do časa

svak slavi za svu moć s vapajem iz glasa,
da višnji dvor čuje s kolikom ljubavi
ovaj se noć čtuje i hvali i slavi.
Jeseni i ljeta, i vi se spravite,
do konca od svieta da ovuj noć slavite;
zima, led, snieg i mraz, daž, rosa i slana,
ovuj noć po viek vas slavite svieh dana.
Slavte ju topline i sunčani zraci,
slavte ju magline i sinji oblaci.
Slavte ju gromovi i mun'je svjetlušte,
dajte joj trieskovi sve hvale vjekušte.
Slavi ju po viek vas zemlja lies i kami
i nebo vrhu nas sa sviemi zviezdami.
Na zemlji svaki stvor hvali ju i slavi
i u višnjieh rajski dvor s goruštom ljubavi;
er toli slavan plod dieva nam porodi,
da svoj puk i narod od raspa slobodi,
ter svoje milosti ni ljubav ne skrati,
da tmaste mrklosti u svjetlos obrati.
Toj ti je svjetlušta blažena noć ovaj,
s kom zraka vjekušta obasja vas sviet saj;
er dieva porodi človjeka i boga,
da narod izvodi iz mraka tmastoga;
i sin je Davidov i carom sviem je car,
i od narod i od židov vjekušti gospodar;
i čisti jaganjac i vazda po viek vas
posrjednik i parac od oca ter do nas,
svet, prisvet i blažen, gdje u rajskoj državi
po vas viek i amen višnji ga dvor slavi.
Djevična mladosti, i vi se spravite,
da s veljom radosti ovuj noć slavite,
za što se priklada, da s veljom ljubavi
ovaj se noć sada po divstvu proslavi:
i dievu združite ter vazda do groba
vjerno ju služite kako se podoba,
neka vas pomaga u trudu i tužbi
djevica pridraga, kojoj ste na službi,
neka vas obrani od svake žalosti
i u dievstvu sahrani pri svojoj blagosti.

Tiem djevu počtujte s najvećom radosti
a Jesusu darujte cviet vaše mladosti,
neka vas on takoj blaženstvom daruje
u slavi nebeskoj, gdje s ocem kraljuje.
Mladience još molju s velikom ljubavi,
da spletu u polju vienačac gizdavi,
od poljske ljubice s bosilkom najliše,
i od drobne ružice, ka rajski miriše,
da Jesusu mladiencu kako stvar najdražu
tuj liepos u viencu i u jasleh ukažu,
neka se zabavi u jasleh ležeći,
tač venčac gizdavi na glavi noseći.
A pak se svi spravte ter s veljom ljuvezni
Jesusa proslavte pojući u pjesni,
neka se za svu moć i po vas proslavi
bog, ki se u ovuj noć u tielu objavi,
tere nam noć ovaj, ka se tač proglasi,
otvori višnji raj, a pakal porazi;
pričista djevica ter što nam porodi,
od vječnieh tamnica krstjanstvo slobodi;
i u tmasti taman sviet gdje bješe oblak skril,
sada se može riet, da se je izvedril
po novoj svitlosti, u ovuj noć ka sjaše
ter stare mrklosti pod zemlju gonjaše,
da svjetlji dan svane po božjoj milosti,
ner su sve sunčane s vedrinom svjetlosti.
A otajstva ostala, koja se zgodiše,
ne može svies mala da perom pripiše;
takodjer ni jezik najhrl'ji na svieti
ne može po vas viek do konca izrieti
od otajstva toga pričudna taj djela,
ka uviek prie toga niesu se vidjela,
er se taj dubina iznorit ne more,
jak morska pučina najdublje gdi je more;
ter sladje što poju, da ovuj noć proslavim,
to dalje svies moju sebe van odpravim,
kako sve tko je pjan ter ne zna kad godi,
što je noć, što li dan, ni puta kud hodi.
Nu pravo mogu riet, da svietla noć ovaj

obasja vas saj sviet i otvori višnji raj;
otvori višnji raj, otvoren da takoj
minuti trud i vaj, obrati u pokoj;
i odkri nam pravi put plod, ki se porodi,
u Abramov blažen skut po kom se prihodi.
A tko se useli u taj kril priblažen,
vazda se veseli po vas viek i amen,
medene sladosti er tamo priživa
u vječnoj svjetlosti, gdje sam bog pribiva.
Čestit se tiem čuje medju stvor ostali,
skrušeno tko čtuje ovuj noć i hvali.
Nu odkli je toj takoj, ako se riet more,
stvor' bože jezik moj slavicom od gore,
neka se ne ustavi pojući za svu moć,
da hvali i slavi blaženu ovuj noć,
od časa do časa svedjer bez pristanka,
s vapajem iz glasa bez pokojna sanka.
Er kad bih stekal toj od tvoje ljubavi,
rekal bih, duh će moj počinut u slavi.
Izdvorih što sam htio u željah želeći,
ar se sam nasitio ovuj noć slaveći.
a ovi listak moj pridavam i pjesni
kraljici nebeskoj s velikom ljuvezni,
neka zna gospoja, s kolikom ljubavi
vaj slaba svies moja ovuj noć proslavi,
s kojom se podoba, s kojom se prigodi,
da svoja utroba Jesusa porodi,
mesiju slavnoga, stvoritelj koji jes
od ploda svakoga, od zemlje i od nebes.
Ki ovaj pročtite, željno vas molim svieh,
za boga prostite, ako što ludo rieh;
i perce pripravte, ter što sam pripisal,
vi bolje ispravte, u čem sam polipsal;
vrh svega vrh toga za moju dušicu,
molite svi boga i slavnu djevicu,
da duh moj sahrane u svomu kraljevstvu,
meu duše izbrane u rajskom blaženstvu.

15

Bogoljubno razmišljan'je od muke Isukrstove.

O nebeski višnji oče, rec mi vajmeh milos tvoja,
što bi moglo biti gorče, neg što ćuti duša moja!
Er se život moj skončaje, kako javi tako speći,
sam po sebi razmišljaje, trudeći se i boleći,
za koje si vajmeh djelo jedinoga tvoga sina
da čovječje primi tielo na sviet poslao iz visina,
poslao ga si zgar iz raja, iz vesel'ja i radosti,
gdi plačnoga ni čut vaja, ni boljezni ni žalosti,
gdje se vječni goj razbira u tvom dvoru svjetluštemu
i nigdar se ne umira u životu vjekuštemu.
A vidjeh ga ja na travi, na molitvi kada staše,
gdje ga prodje znoj krvavi, svoju muku gdje ćućaše.
A žalosno vidjet bješe, gdje krvavi znoj ciedeći
vas predaše i treptješe od skončan'ja trud videći;
ter od truda i od muke gdje skrušeno uzdisaše,
k nebu vajmeh obi ruke dragi Jesus podvizaše,
er vidjaše što će biti od boljezni ke prihode,
i kako će krv proliti, k drievu pribjen za narode.
Tko li vajmeh izreć može bolježljive svoje jade,
(g)di se trudan prinemože ter na nica zemlji pade,
pak se jedva oporavi ter podviže svoju glavu,
gdje prokapa znoj krvavi ter pokropi cvietjem travu;
ter gdje bješe pao na nice, oče, sinak tvoj ljuveni,
svaki listak od travice od krvi se zarumeni.
Pak od muke tvrdo zgrozi i duša se svoja smuti,
za-č vidjaše gdje mu nosi angjel s neba kalež ljuti.
Vaj koli je kamenito moje srce, o Jesuse,
gdje se neće jadovito rastopiti sve u suze,
gdje t' zdravicu od poraza i od čemera priljutoga
angjel prida i pokaza od višnjega oca tvoga;
a ne može duša moja grozno cvilit i suziti,
da se bude bez pokoja sva u suzah ponuziti,
gdi prid tobom angjel kleče na travici na zeleni

Pj. 15.: u nakladku pj. 5. na listu 95ᵇ.

ter skrušeno tebi reče : zdrav Jesuse priblaženi,
tvoj te otac sad pozdravi, ovi kalež primi sada,
ter ga popi i probavi, er čekati nije kada ;
za-č je takoj odlučeno i ne može drugo biti,
neg smiljeno i skrušeno da ga budeš sad popiti ;
er ćeš tvojom trudnom mukom, kada budeš krv proliti,
svim narodom i svim pukom rajska vrata otvoriti,
navlaš onih koji stoje u tamnosti i u mrklosti
ter čekaju smrti tvoje kako zraku od svjetlosti.
A ti tada velmi zgrozi, o Jesuse ma ljubavi,
i tvoja se put zarosi kako jajce na žeravi,
od poraza velikoga gdje venjahu tvoja lica
ter moljaše oca tvoga, da te mine taj zdravica,
koju primi po ljubavi zahvalivši ocu tvomu
ter ju popi i probavi u naliepu čemernomu.
Tko bi mogao trud izreći, na molitvi kada staše
o Jesuse, ter moleći tvomu ocu govoraše :
smućena je duša moja ter od muke velmi trudi,
nu se ispuni volja tvoja, kako hoćeš takoj budi.
Još bi od truda od velika suho drievo prosuzilo,
kad bi od Jude nevjernika zlobno djelo iskusilo,
kako tebe gospodina poglavicam od naroda
nebeskoga oca sina za lakomstvo vajmeh proda ;
kako li te pak celova ter celovom od poraza
vojnikom te od popova i obadi i pokaza,
koji brzo, koji hrlo kako lavi pritekoše
na blaženo tvoje grlo ter konopac namakoše,
ter te vajmeh palicami pobijahu i mlaćahu
i šakami i nogami i konopom povlačahu.
Vaj nevjerno pozdravljen'je, vaj hitreno od celova,
koje bješe za zlamen'je po naredbi od popova,
što lakoma tvoja zloba pravednoga meštra proda,
kako sužna ali roba poglavicam od naroda,
židovom ga da u ruke, kako sužna da ga trude,
kad podnese ljute muke, na raspetje da ga sude ;
i kad vajmeh bi uhvaćen, ma ljubavi privelika,
svezan, pobjen i pomlaćen u sužanstvu od vojnika ;
i u sužanstvu gdje hodjaše, svi se tvoji prid židovi
učenici raspršaše kako ovce prid vukovi ;

i takoj te svak ostavi rascviljena i neboga,
kako da nis prorok pravi ni sin oca nebeskoga.
A vojnici od židova, gdi na grlu konop staše,
prid svim zborom od popova Pilatu te prikazaše.
Ne bi dosta ni toj truda, neg li tebe, moj Jesuse,
Pilat posla na Iruda, da se tvoja djela iskuse.
I tuj ti se trud ponovi, gdje Jesuse svezan staše,
ter te Irud prid židovi živim bogom zaklinaše:
pokaži se i objavi, jes' kralj puka židovskoga
i mesija jes' li pravi i sin oca nebeskoga?
Jošte Irud u rasrdjbi sve razmače ruho svoje,
o Jesuse, ter pogrdi umiljene rieči tvoje;
a oružnik od vojnice toli vajmeh poraženo
šakom smlati tvoje lice milostivo i blaženo.
A tuga je privelika razbirati i smišljati,
gdi ti ruka od grješnika rajski obraz takoj smlati!
O Jesuse moj priblažen, bi li pravo i dostojno
da si pobjen i poražen toli vajmeh nepokojno?
Tvoja lica gdje smlatiše ter te opet savezana
na Pilata povratiše, pogrdjena i psovana;
Pilatu te prikazaše u polači na pravdan'ju,
prid kim tako tiho staše kako ovca na zaklan'ju.
A židovi, koji stahu prid Pilatom u tvom dvori,
jedniem glasom vapijahu: razapni ga i umori;
umori ga trudnom smrti, za što mu se smrt podoba,
da se naš puk vas isprti od himbenieh svojieh zloba.
Tuj te prava osudiše, o Jesuse, krivi sudi,
a zločinca slobodiše vojevodu od zlieh ljudi;
er trpjeti ne mogahu poglavice od žudiela,
gdje očito svi vidjahu tvoja sveta dobra djela.
Najprvo ti ofrustaše priblaženo tvoje tielo,
gdje pri stupu svezan staše mnogo grdo i nemilo;
tvoje oči pak poviše ter Jesuse tebe tužna
na pristol'je posadiše, pogrdjena i mnogo ružna,
rascvieljena i utrudjena, u boljezni i u vaju
dračniem vencem okrunjena, da se tobom narugaju.
Ter židovi kako lavi gdi na izmit pristupahu,
po licu te i po glavi trstjem vajmeh pobijahu,
mlaćahu te i psovahu bez milosti i ljubavi,

i od ruga govorahu: rec' nam, jes' li prorok pravi!
Mlatiše te i pobiše, pak po trudu po veliku
tebe prava osudiše na raspetje i smrt priku.
O milosti priblažena, po tom trudu križ spraviše,
ter ga tebi na ramena bolježljivu navališe.
Na ramenu križ nosaše ter Jesuse ma ljubavi,
po svem putu kud hodjaše svaki stupaj okrvavi;
i gdi trudan posrnieše, padajući k zemlji nica,
zemlja vajmeh protrnieše i venjaše sva travica.
Er tolik trud ne mogaše podnositi zemlja i trava,
svoga stvorca gdje vidjaše bolježljiva i krvava,
gdje trudjahu i mučahu tebe Jesuse mnogo tužna
i konopom povlačahu kako roba ali sužna;
i škripahu svi na tebe od zlosrdja i od zlobštine,
da t' prie roka život skrate, tvoja slava da pogine.
A cvieljaše lies i kami, gdi židovi pristupahu,
ter nogami i šakami tvoje tielo pobijahu,
a za mene za grješnika na raspetje gdi hodjaše,
tvoja ljubav privelika tuj boljezan provodjaše.
O Jesuse milostivi, a nikoga ne vidjaše,
u taj rasap bolježljivi na smrt priku gdi hodjaše,
da te kriepi u porazu, da te sliedi, da te druži,
da t' otira krv na obrazu, da jednaga s tobom tuži,
razmi tvoju plačnu majku, koja htješe pristupiti,
da ti bude na rastanku krvav obraz poljubiti;
nu ju silom odrievahu, kako da nie božja mati,
i matrage podirahu, hoteći ju nalupati.
A Marija majka draga, o Jesuse moj ljuvezni,
kojoj bješe svoja snaga polipsala od boljezni,
grozno suze prolievaše ter skladaje plačnu tužbu
živiem bogom zaklinaše od židova tužnu družbu:
ako može ljubav biti, trudnoj mi se umolite,
ja ću prieku smrt primiti a sinka mi slobodite.
Nu židovi ne hajahu, tvoja majka što pitaše,
neg te većma pobijahu gdi pod križem posrtaše.
A ostale dobre žene, tvoje stope ke sliedjahu,
kako da su poražene, grozne suze prolievahu;

119 nica] *rkp.* lica.

er vidjahu, gdje te prava u tolikom plačnom vaju
mnogo blieda i krvava na raspetje potezaju.
Sliedjahu te trudna dosti s tvojom majkom, moj Jesuse,
u boljezni i u žalosti prolievaje grozne suze;
a ti na nje svrnu lice ter im reče: dobre žene,
drage majke i sestrice, ne žalujte trudna mene,
plačte sebe i poroda, ter cvilite i tužite,
er će priti tužna zgoda, velik rasap da vidite.
Tadaj ćete govoriti: blažene bi prsi bile,
ke ne mogu poroditi i ke niesu porodile.
Jošte ćete goram reći: vrhe k zemlji priklonite,
padite nam vrhu pleći ter nas živih poklopite;
za što ćete gladovati, tere ćete toli lačne
vaše sinke blagovati, poražene i mnogo plačne;
inostranci er će priti ter vam neće lipsat plača,
za što vam će oboriti mire od grada i od polača.
i nožem će sve poklati, a od noža što ostane,
u robstvu će prodavati i u sužanstvu po sve strane.
Nu židovi pogrdiše, o Jesuse, rieči tvoje,
a zlosrd'je potvrdiše, da naslade želje svoje;
er trpjeti ne mogoše, da te budu sloboditi,
neg te križu privedoše, gdje te (h)tjehu umoriti.
Kad te k mjestu privedoše, da te umore poraženo,
ogoliše i svukoše tvoje tielo priblaženo.
Još na pokon gdje nag staše, trudjahu te bez pristanka
i suknjicu razigraše, koju t' bješe splela majka;
pak te po tleh povališe ter te prava bez krivine
protegnuta raspeliše, kako kožu od ovčine.
A jadovno bješe čuti, gdje te tako raspinahu,
ter ti čavli toli ljuti noge i ruke pobijahu.
Pak na križu trudan dosta, o Jesuse ma sladosti,
meu lupeži raspet osta u boljezni i u žalosti,
gdje te trudna oznobiše ter te žedna bez napoja
ljutiem octom napojiše, da se smuti duša tvoja;
a ti vinca ne žednieše, ni takodjer bistre vode,
neg milosti, kojom htješe sahraniti sve narode.

Stih 181 u rkp. ovako: gdie te žedna oznobiše ter te trudna bez, *zadnja rieč nerazumljiva.* 183 ne žedniaše *rkp.*

A židovi ki vidjahu, gdje na križu raspet staše,
rugahu se i smiejahu i k tomu te napsovaše;
rugahu se i smiejahu, o Jesuse milostivi,
er ne znahu što činjahu nevjernici bolježljivi.
Vaj ne znahu, da su pili, o milosti priblažena,
u pustinji kad su bili, živu vodu od kamena,
a velmi se ti boljaše rad ljubavi i milosti,
tvoga oca ter moljaše, ubojicam da grih prosti.
I u tom trudu priveliku, o Jesuse, na rastanku
najdražemu učeniku priporuči svoju majku.
Ter tko može da procieni trud i muku preveliku,
gdje se majci sam zamieni na Ivanu učeniku!
A pridraga majka tvoja, gdi tuj žalos razbiraše,
suzom blieda lica svoja uzdišući opiraše;
i gdi takoj trudna staše, od boljezni toli plačna,
srdačce joj propadaše sa svieh strana rana mačna.
Za toj javi ali speći skončava se pamet moja,
razbiraje i misleći tužne trude bez pokoja;
er bi na toj promienjen'je, toli blago i toli milo,
suho drievo i kamen'je od boljezni prosuzilo,
gdje tvoj život skončava se, a blaženu tvoju majku
učeniku pridavaše na ishodnjemu tvomu danku.
Za toj željno ja te molim, dopuštaj mi, moj Jesuse,
da skrušeno ja se bolim, prolievaje grozne suze,
neka tužim, neka cvielim, neka sa svom silom mojom
sve na pola trude dielim s bolježljivom majkom tvojom;
i ni o čem da ne radim, neg do groba brieme moje
da prizivam i da žalim bolježljive muke tvoje,
navlaš koli plačno bješe, gdje na pokon tugujući
tvoju glavu k nebu dviže veliem glasom vapijući,
govoreći ocu tvomu: oče, ki si u višnjoj slavi,
u ovom raspu velikomu što me tako sad ostavi?
Opet vajmeh zavapivši, ponizivši glavu i lica,
trudne muke ispunivši duh ispušta kako ptica!
Još Jesuse kad izdaše ter na križu život skrati,
ni mrtvu ti tuj ne daše trudnu tielu počivati;
er zlosrdje tvrdo svoje omekšati ne mogoše,

220] *rkp.* počinuti.

ter blažene prsi tvoje oštriem kopjem probodoše!
O Jesuse milostivi razmišljaje tiem vas venu,
što učini, što li skrivi tvomu rodu i plemenu,
ter te takoj umoriše, i na križu mrtav stoje
ljutiem kopjom otvoriše preblažene prsi tvoje?
Još Jesuse kad izdaše, po svoj zemlji po kraj svieta
zlamen'ja se pokazaše čudna strašna i jadovita;
sunce i mjesec od žalosti i sve zviezde svjetlos svoju
obratiše u mrklosti žalujući muku tvoju;
u mrklosti i u tamnosti sve stvoren'je ter se smuti,
kako da će nebo pasti, da će vas sviet poginuti.
A židovi ne poznaše tvoja djela božanstvena,
ter im srca tvrda ostaše kako stupac od kamena;
navlaš vajmeh gdi vidjahu meu ostala strašna djela
gdje od mrtvieh ustajahu iz grobova živa tiela,
a po sveti triešnja staše, ter u toli trudne jade
kamen'je se raspadaše i orahu se mnoge zgrade,
i vrh templa do dna puče i gora se sva provali
ne mogući stati muče, svoga stvorca da ne žali.
A ti tada trudan dosta, o Jesuse milostivi,
nag na križu mrtav osta u taj rasap bolježljivi,
gdje lupežu, raspet stoje, po ljubav i milosti
teške griehe i zlobe svoje na skončan'ju sve oprosti.
O pučino od ljubavi, o dubino od milosti,
tko te na taj križ postavi i takoj te ožalosti?
Ti budući bistra rieka, iz mramora ka izvira,
koja zlobe od grješnika sve zakuje i opira,
a vidim te pogrdjena, napsovana, popljuvana,
na raspetju osudjena, pomlaćena i frustana,
i vidim te sad raspeta, gdi je grdo i nemilo
okupala krv presveta priblaženo tvoje tielo,
a ja grešnik ne nahodim, milostivi višnji bože,
u ovom trudu, ki provodim, da pokazat meni može,
tko će mojoj glavi dati živ istočaj od suzica,
da skrušeno budem prati bez pristanka moja lica;
za-č je pravo da ja cvielim, da na pola, moj Jesuse,
tvoje trude s tobom dielim, prolievaje grozne suze,
gdje na križu raspet stojiš po naredbi oca tvoga,
sve narode da slobodiš od sužanstva pakljenoga.

Ter se u križ nag uprti, ne štedivši krvi drage,
da izbaviš od zle smrti sve narode i rusage.
Za toj moja duša čezne, gdje toliko poraženo
sve u krvi vajmeh grezne tvoje tielo priblaženo;
ter u tugu srce moje htjelo bi se sve rastati,
za-č ostale muke tvoje trudno mi je pobrajati.
Er boljezan pamet moju nu za-č topi posrjed rieke,
razmišljaje muku tvoju, ku si podnio za grešnike,
navlaš glava bolježljiva gdi se vidi, kralju slavni,
oskubena i plješljiva, gdje t' su vlasi podirani,
kad se sudci nabuniše da ispune volju svoju
dračniem viencem ter kruniše priblaženu glavu tvoju,
ter te trnje okrvavi nepravedno bez razloga,
kako da nies' prorok pravi ni sin oca nebeskoga.
I čudim se trnu tomu, što ga crna zemlja sazda,
do moždana stvorcu svomu svetu glavu da propada.
Scienim, kad bi zemlja crna prije togaj taj trud znala,
ne bi toga ljuta trna ni plodila ni sazdala.
Nu tko može, da ne suzi, da ne uzdiše, da ne plače,
razmišljaje kad iskusi, koliko su ljute drače,
od koga su vajmeh ploda rasplodjene po naravi,
neharnoga rad naroda koje nosiš sad na glavi.
A to li su pravi sudi, tvoja glava priblažena
da pod dračnom krunom trudi toli vajmeh poražena,
ter angjelski vas dvor plače i stvoren'je sve uzdiše,
gdi trnove ljute drače svetu glavu okruniše,
ter stvoren'je svako trne, gdi t' okolo sa svih strana
propadaju drače crne svetu glavu do moždana;
te tvoja rajska lica, o ljubavi privelika,
krv opira od modrica, ke si primio od grešnika.
Ter je vidjet mnogo plačno, gdje krvave kaplje rose,
ter ti maste usudračno tvoju bradu i sve kose;
ter su tuge i porazi, o Jesuse moj prislavni,
gdje su u krvi tvoji vlasi svi mašteni i svaljani.
A za koga takoj stoje krvavi se glava tvoja,
neg za mnoge zlobe moje, kojiem ne znam ni sam broja!
O Jesuse ma ljubavi, tiem skrušeno ja te molju,

270 *rkp.* gdje t' su t'. 271 *rkp.* suci. 286 *u rkp.* sve glavicu. 289 *u rkp.* ter su.

dopusti mi plač krvavi, da ispunim želju i volju,
neka srce moje plače, neka cvieli i uzdiše,
razmišljaje ljute drače, tvoju glavu ke probiše;
neka trudno srce moje koriepi se i podira,
gdi ostale trude tvoje, sinu boži, sad razbira.
Oružana navlaš ruka, na krivomu sudu stoje,
prid obrazom svega puka ljuto smlati lice tvoje,
ter angjelsko tvoje lice većma svenu i probliedi,
neg li cvitak od ljubice, kad ga slanom mraz povridi.
I toj ne bi još za dosti o Jesuse, gdi ti tako
oznobiše u žalosti priblaženo ličce rajsko,
neg još vojnik taj zlosrdi popovskoga starješine
opsova te i pogrdi, prav budući, bez krivine.
A za mene, za grješnika, tuj si primio zaušnicu,
moj Jesuse, od vojnika na svetomu tvomu licu,
podnesao si toj za mene, a ne može lice moje
da probliedi i povene razmišljaje trude tvoje,
gdje prid sudcem svezan staše ter Jesuse, ma sladosti,
sve strpjeno podnošaše jadne trude i žalosti.
A živ človjek ne vim tko je objavil se na sem sviti,
meu ostale trude tvoje da bi mogal procieniti,
gdje su svietle tvoje oči u tamnosti pomrčale,
ke su suncu od istoči i danici odsievale,
a od oči trepavice takoj ti se vide sade,
kako listak od travice kad od sunca na tli pade.
Još se duša boli moja, vidjevši te bolježljiva,
gdje medena usta tvoja iz glavice krv zalieva,
a nie pravde ni razloga, kralju od nebes i od svieta,
ispod vienca trnovoga da ti usta krv polieva,
iz kojieh je ishodila, o Jesuse, med i mana,
a sad ih je krv polila i u krvi su sva smazana.
Lie tvoj vienac taj krvavi, ki je gorči od čemera,
krstjanstvo se sve njim slavi kako krunom od bisera.
Nu razmišljat nie bez plača, vaj gdje se je odgojila
taj trnova ljuta drača, koja te je oznobila;
er sve zlato i sve blago, što je pod nebom na sem svieti,
i kamen'je sve pridrago ne može je zamieniti.

302 *rkp.* kad razbira. 305 *rkp.* svehnu.

Za-č svi kralji i česari, sve krstjanstvo ki vladaju,
  i ostali gospodari veliku joj slavu daju;
za-č je kralja okrunila izranjena i raspeta,
  po kom se je ispunila prava vjera do kraj svieta.
Još boljezan moj duh ćuti i sve trepti srce moje,
  razmišljaje konop ljuti, ki zavrže grlo tvoje,
kad vojnici pritekoše, o Jesuse me ufan'je,
  ter te na smrt povedoše kako ovcu na zaklan'je;
ter je tvoje grlo bielo, priblaženo i prisveto,
  kako zemlja potamnjelo, gdje konopom bi prižeto.
Jošte cvielim i uzdišu, razmišljaje tvoje muke,
  gdje su t' čavli na tom križu pribodene svete ruke,
svete ruke, ke stvoriše nebo, zemlju, mora i rieke,
  a na križu krv proliše, o Jesuse, za grešnike;
stvorile su i človjeka nad stvoren'ja sva ostala,
  po sve vieke ter do vieka da t' se po njem dava slava,
a človječje nespoznan'je bez milosti i ljubavi
  privede te na skončan'je, gdje t' se s tielom duh rastavi,
i blažene tvoje noge, koje mno-krat prigaziše,
  o Jesuse, vode mnoge a nigdar se ne skvasiše,
a šuplje su na obje strane, bolježljive i krvave,
  čavlom drievu prikovane, modre vajmeh i ranave.
A trudne su velje muke, moja duša gdje razbira
  šuplje noge, šuplje ruke, gdje pravedna krv izvira.
I ostala tvoja uda gdje razbiram, kako stoje,
  od boljezni i od truda koriepi se srce moje;
navlaš prsi priblažene, gdje se toči krv i voda,
  oštriem kopjom probodene za spasen'je svieh naroda.
Još boljezan moj duh vriedi od žalosti koju ćutim,
  gdje tolika krv se ciedi po blaženoj tvojoj puti,
a jedna kaplja krvi drage od svetoga tvoga tiela
  sve bi puke i rusage od sužanstva odkupila.
Po temuj se sva poznava, gdje krvavom rosom rosiš,
  o Jesuse, ljubav prava, sviem narodom koju nosiš,
i gdje u krvi takoj ploveš po ljubavi i milosti,
  sve grješnike k sebi zoveš, da se zloba svieme prosti.
Još ja ne viem, moj Jesuse, o nebeska slava sveta,
  tko da ustavi grozne suze vidivši te tuj raspeta,
gdi je vajmeh toli kruto tvoje tielo priblaženo

nago takoj protegnuto, dragom krvi omašteno;
ter bi mramor prosuzio i rastao se u sto diela,
kad bi žalos iskusio od svetoga tvoga tiela,
gdje Jesuse moj ljuveni, od vrh glave do potplata,
tielo ti se sve rumeni kako komad od skrlata,
i nigdjere nije zdravo, sa svieh strana ner je šuplje,
modro bliedo i ranavo, ter se dragom krvi kuplje;
šuplje t' stoji tielo sveto, gdje se ciedi krv pridraga,
kako voda kroz rešeto, za spasen'je svieh rusaga.
O Jesuse ma sladosti, o Jesuse priblaženi,
a u tielu od svieh kosti svi t' su zglobi rastavljeni;
o duhevni ljubovniče, ter se velja žalos ćuti,
gdi zglob zgloba ne dotiče, ner su velma razmaknuti,
jer je kruto raspeljeno u širine i u diljine
tvoje tielo priblaženo, kako koža od ovčine.
A sad ne viem, vajmeh tko je, ni od sada tko će biti,
tko bi mogal rane tvoje po svem tielu pribrojiti,
o milosti privelika, dragi od duša ljubovniče,
i od boga do človjeka milostivi posredniče.
Tvoja ljubav prigorušta pokli hotje krv proliti
i za puk se svoj dopušta takoj raspet umoriti,
tvoju milos gdje ne krati, da tvoja smr' toli ljuta
k tvomu stadu da povrati ovce ke su zašle s puta:
pogledaj me, moj Jesuse, ter mi dopus' milos tvoju,
da se stopim vas u suze, da opiram zlobu moju;
da čist cvielim, da čist tužu u boljezni i u žalosti,
dočiem primaš moju dušu na spasen'je po milosti.

O krstjani, svak tko bude razmišljaje prizivati
Jesusove muke i trude, svak se može blažen zvati.
Tiem ne moj vam trudno biti ovo sveto pismo naše,
moji drazi, često čtiti, neka spase duše vaše;
ovoj pismo često čtite i od mene od neboga
kad godi se spomenite ter višnjega molte boga.

16

Pjesanca Jesusu na križu.

O Jesuse milostivi,
vječna slasti i ljubavi,
svomu puku što sakrivi
ter te na križ tuj postavi?
Ter stvoren'je sve procvili,
od ljubavi od tolike
svete ruke gdi raskrili,
da zagrliš ubojnike.
Za toj rad bih vajmeh znati,
milostivi moj Jesuse,
tko se može uzdržati,
da ne roni grozne suze?
Za-č se srce moje sada
sve koriepi i podira
od tužice i od jada,
tvoju žalos gdi razbira,
gdi na križu ružno stavljen,
moj Jesuse slavo sveta,
takoj visiš vas izranjen
s vrh glavice ter do peta.
Vajmeh meni, vječna slavo,
ter pridrago tvoje tielo
sve je šuplje i krvavo
i nigdjere nije cielo.
Još se čudi moja duša
i snebiva sva od truda,
gdi razbira i gdi kuša
od naravi velja čuda:
gdje toj trpjet može drievo,
vječna slavo izabrana,
gdi na desno i na lievo
krv se toči sa svieh strana;
gdje li raste drača trna

Pj. 16.: u rkp. pj. 41. knjige V. na listu 50b.

od koje ti venčac sviše,
svetu glavu do moždjana
ter ti takoj njom probiše.
Ter Jesuse izabrani
tvoji vlasi jošte biše
dragom krvi svi smazani
i u krvi se svi sliepiše.
I prislavno tvoje lice,
koje suncu jaoh odsieva,
poniziv se takoj nice
u krvi se sve polieva.
Tvoje usni još rumene,
o Jesuse, sve svenuše
i očice tve ljuvene
sve u krvi ogreznuše.
Tko li skova čavle ljute,
kiem te na križ tuj pribiše,
ter žalosti tuj minute
i tužice ponoviše?
Za koje li zlobno djelo
svietlo lice tuj ponizi,
gdi prislavno tvoje tielo
meu lupeži nago visi?
Još tugujem od poraza,
razmišljaje onu muku,
kad pokliče tuj iz glasa,
moleći se tvomu puku,
o Jesuse moj priblagi,
tere poče tuj vapiti:
žedjahan sam puče dragi,
trudnu mi se daj napiti.
Octa i žuči ter smiešaše
bez ljubavi bez milosti,
i spengom ti piti daše
te žestoči i gorkosti.
Sve stvoren'je još poniče,
o Jesuse moj priblagi,

43 *u kpr.* ponizivše takoj stoje. 56 *rkp.* naglo.

veliem glasom kad pokliče:
što me ostavi oče dragi!
Jur se s duhom sad rastaju
i umiram jur od muke;
za toj duh ti moj pridaju,
da ga primiš sad u ruke.
O Jesuse, ma ljubavi,
pak prikloni svetu glavu
i s duhom se tuj rastavi,
koji posla u vječnu slavu.
Zemlja i lies i živ kami,
o Jesuse, ter procvieli,
i opra se sve suzami,
gdi se s duhom ti razdieli!
I gora se sva raspuče,
vrh se templa još obali,
za-č ne može stati muče,
svoga stvorca da ne žali.
I nebesa sva cvileći
i sve zvizde pomrčaše,
stvoritelja jaoh videći
tuj na križu gdje izdaše.
Još se čudi pamet moja,
o Jesuse kad izdaše,
mrtvu mira ni pokoja
da t' na križu tuj ne daše;
s kopjem vitez ner priskoči
svete prsi ter probode,
živ kladenac ter iskoči
i od krvi i od vode.
Tuj kladenac ter izvira
od tekušte vječne vode
ter od zloba svieh opira,
moj Jesuse, sve narode.
A za koga ner za mene,
o Jesuse moj prisveti,
od prijazni od ljuvene
dopusti se tuj propeti?
Za toj tebe željno molim,

ti moljen'je sliši moje,
i čin' da se velmi bolim,
razmišljaje muke tvoje;
i da moja duša tuži
i da moje srce gori,
dočim tebe tamo združi,
gdi su tvoji vječni dvori;
da boljezan sva se skrati,
koju trpim i prižívam
u žalosti sad na svieti,
bez pokoja gdi pribivam.

17

Tužba djevice Marije

na krilu Jesusa mrtva držeći.

Razbirajte svi narodi
od Marije velje tuge,
ka na svieti ne ima druge
u žalosti ku provodi,
gdi Jesusa sinka draga
na kriocu je protegnula,
i od jada je sva svenula
ter se nad njim prinemaga.
Zemlja i lies i živ kami
ter se puca ter se dvoji,
gdi nad njime plačna stoji
i umiva se sva suzami.
Ter suzami ke prolieva,
svomu sinku ljute rane,
vajmeh meni, po sve strane
i opira i umiva.
Tko da grozno još ne plače,
gdi su tuge, gdi su jadi,
iz glavice gdi mu vadi
tužna majka ljute drače!
Koje toli gorke biše,

Pj. 17.: u rkp. pj. 48. knjige V. na listu 53b. 4 *rkp.* i žalosti.

ter okolo sa svieh strana
svetu glavu do moždana
propadoše i probiše.
Ter povenu i probliedi
svaki listak od travice,
od čemera i tužice,
sinku rane gdi povriedi.
Još klikuje u veljoj sjeti:
je li koja majka tužna
veće plačna i veće suzna
gdi ostala sad na svieti,
ner li sinko ja ostaju,
tvoja majka bolježniva,
veće mrtva ner li živa,
u tužici i u vaju!
Ter moj sinko, vajmeh sada,
u boljezni cvilim plačna,
me srdačce rana mačna
sad probija i propada,
gdi trnova taj krunica
glavu ti je svu probila,
ter u krvi tvoja bila
ogreznuše rajska lica.
Tko da mene još ne žali,
gdi ja venu i sva blidim,
gdi t' glavicu ružnu vidim,
kud su vlase podirali.
Jaoh to li je tvoja slava,
gdi okolo sa svieh strana
šuplja stoji do moždana
tvoja sinko sveta glava!
Što modrice te nastaše
po svetomu tvomu licu,
oružnici žaušnicu
dragi sinko kad ti daše!
I prisvete tvoje oči
što su takoj potamnile.

55 *rkp.* oružniku.

ke su vajmeh svjetlje bile
ner li sunce iz istoči!
A prislavno tvoje tilo
sve je modro i krvavo,
sve je šuplje i ranavo
i nigdjere nije cielo.
I u krvi, moja časti,
od vrh glave do potplata,
kako komad od skrlata
rumenilo sve omasti.
O Jesuse moja hvalo,
kako ne umrem od žalosti,
gdi t' je u tielu sve do kosti
sveto meso odpadalo.
Ranice ti ljute daše,
od kieh stoje te šupljine,
mučeći se bez krivine
prjedje sinko ner izdaše.
Što se takoj rasrdiše,
o židove žalostivi,
što im Jesus moj sakrivi
ter pravednu krv proliše?
Mnjah, da srca nasladiše,
kad Jesusa sinka moga
ljuvenoga i dragoga
ljuto biči izmlatiše!
Od boljezni i tužice
kad pri stupu svezan staše,
i suzami polievaše
svoje slavno sveto lice!
Nu ni togaj ne bi dosta,
gdi mi sinka po svoj puti
izmlatiše biči ljuti,
gdi pri stupu krvav osta;
ner li u tom dotekoše,
ner li naglo ner li hrlo
momu sinku sveto grlo
vaj konopi zamakoše.
Trnov venčac pak saviše

ter na svoju svetu glavu
iskubenu i krvavu
mnogo ružno postaviše!
Ter se njime rugajući,
spraviv trsti i palice,
popljuvaše sveto lice
po glavi ga lupajući!
Još mi srce grozno plače,
gdi ga trstjem tuj mlaćahu,
ter mu glavu popadahu
do moždana ljute drače.
Još su jadi i tužice,
plačna majka gdi uzdiše,
gdi Jesusu tuj pokriše
svoje slavno sveto lice
oružnici prihodeći,
dajući mu zaušnice,
i šakami zavratnice
i od ruga govoreći:
Tko te bije, tko te mlati,
prorokuj nam, boži sinu,
i reci nam sad istinu,
ter ti ćemo vjerovati.
O pravedni višnji bože,
tiem se čudim i snebivam,
te žalosti gdi razbiram,
kako zemlja trpjet može,
gdi se njime narugaše
i stvoren'je stvorcu svomu,
Isukrstu sinku momu,
rajsko lice popljuvaše!
Teško drievo još tuj zbiše
od svetoga križa tamo,
te ga njemu tuj na ramo
vele trudnu navališe.
Vaj kolika žalos staše,
gdi pod križem stupajući,
židovi ga lupajući,
trudan Jesus posrtaše.

Tko bi zbrojil one jade,
jedva Jesus gdi hodeći
i tegotu tuj noseći
nasrjed puta na tli pade.
A ja počeh klikovati:
o židovi svieh vas molju,
u ovuj tugu i nevolju
hotijte se smilovati.
Malu od vas ljuḅav prosim,
pomilujte majku plačnu,
ka u srcu ranu mačnu
od žalosti tužna nosim:
jeda može ljubav biti,
dajte meni, da ja mučim,
trudna sinka da izručim,
ja ću težak križ nositi!
K milosti se priklonite,
ja vas molim vele drago,
slobodite moje blago
a za nj mene razapnite.
Nu ni togaj ne hajaše,
ter Jesusa blago moje
gdi po zemlji prostrt stoje,
nogami ga poplesaše;
i na njega napirahu,
ter mu bradu ter mu glavu
učiniše svu krvavu,
gdi mu vlase podirahu.
Bijahu ga i mlaćahu,
ter nogami ter šakami,
da se puca živi kami,
ke mu trude zadavahu!
Nogami ga još tlačahu
i konopom za boljezan,
kiem za grlo bješe svezan,
po zemlji ga povlačahu.
I cvileći sva u jadu

170 *rkp.* boliezni.

ktijah k njemu pristupiti,
da bi mi ga poljubiti,
da nad njime mrtva padu;
nu ne more toj mi biti,
za-č kod mene koji stahu
posiono me odpirahu,
da ne mogu k njemu priti.
Svi se na me izvrnuše,
kako vuci kako lavi,
bez milosti i ljubavi
ter mnom k zemlji posrnuše.
Nu ne hajah mrtva biti
i da mene tuj zadave,
a da trnov venčac s glave
mogu sinku ugrabiti;
trnov venčac toli ljuti,
koji čini srce moje
da se pukne sve na dvoje,
smrtni poraz da ućuti;
za-č se moj duh raspadaše,
gdi okolo sa svieh strana
trnov venčac do moždana
svetu glavu propadaše.
Ter se usilah ja neboga
proz vojnike silom proći,
jeda kako mogu doći
do Jesusa sinka moga!
Ter bolezno uzdisahu,
gdje ja cvieljah, gdi ja plakah;
jedva hode gdje posrtah,
od zemlje me podvizahu.
Tko bi mogao plač zbrojiti,
grozne suze gdje proliše,
onoj mjesto kad vidiše,
gdi te htjehu umoriti.
I smuti se sve stvoren'je
i stvori se sve u suze,
kad od tebe moj Jesuse
čuše plačno govoren'je,

Gdje pod križem ti hodeći
  ču za sobom plačne suze,
  ter se obrati moj Jesuse,
  ove rieči govoreći:
drage sestre i ljuvene,
  grozne suze ustavite,
  i veće me ne žalite,
  ni plačite vrhu mene;
vrh vas plačte same sade,
  plačte ploda i poroda,
  za-č s vrjemenom grede zgoda,
  da gniev božji vrh vas pade.
Doć će žalos i porazi
  i od glada i od rati,
  kad vam će se zažimati
  na vrh glave vaši vlasi.
Tadaj ćete govoriti:
  sve blažene žene bile,
  koje niesu porodile
  i ke neće poroditi.
Doć će vrieme, da cvielite,
  kada ćete goram reći:
  padite nam vrhu pleći
  i briegovi nas pokri'te.
Za što ćete gladovati,
  tere ćete mnogo lačne,
  poražene i priplačne,
  vašu djecu blagovati.
Kad tudjini budu priti,
  ter od boja ter od rati
  malo vas će i ostati
  od poklanieh, ki će biti.
I ki ostanu ne zaklani,
  da se veća žalos pati,
  te će u robstvu prodavati
  i vazda će bit prognani.
K tomuj se će prigoditi,
  da od vašega togaj grada
  neće ostat ciela zgrada,

ku vam neće oboriti.
Što li sila ne obori,
toj će činit od plamena,
u mrinah do kamena
i do pieska sve pogori.
Te bi rieči zlamenite
živi mramor rastopile,
i na milos priklonile
divje zvieri strahovite;
a ne može ljubav biti,
da židovi ti nemili,
ki te bjehu obujmili,
da te budu oprostiti;
ali ruke tvoje biele
da t' slobode i odrieše,
na smrt s tobom da ne prieše
i da mi te tač ne cviele.
Ner počeše priskakati
ter uz rebra ter uz pleća,
neka ti je žalos veća,
ljute udarce prislanjati.
Vlačahu te za konope,
i gdi tebe povlačahu,
kaplje krvi svud padahu
i maštahu tvoje stope.
Nu na mjestu kad ve biše,
gdje te htjehu razapeti,
sinko dragi i prisveti,
sve t' žalosti ponoviše.
Gdje te po tleh povališe,
pak moj sinko, zlato moje,
vajmeh nago tielo tvoje
tuj na križu postaviše;
i svezaše t' noge i ruke
ter svom silom što mogoše,
po križu te protegoše,
da ti dadu veće muke.
Tugu k tuzi još pridaše,
gdje protegnut takoj stoje

sve nogami tielo tvoje,
moj Jesuse, poplesaše.
I po tom te protegoše,
dragi sinko priblaženi,
vajmeh majci poraženi,
ljute čavle donesoše;
sve žalosti i tužice
ter minute ponoviše,
gdi t' na križu vaj probiše
svete ruke i nožice.
I kad mi ti tuj pribiše
tvoje tielo golo i nago,
o Jesuse moje blago,
na križu ga uzvisiše,
da toj tielo tvoje sveto,
sa svieh strana s desna i s lieva,
priblaženu krv prolieva
meu lupeži sve raspeto.
Još me grozno rascvieliše,
gdje suknjicu vajmeh lele,
ku su ruke moje plele,
razbojnici razdieliše;
i rasta se sve u peče
moje srce jaoh od leda,
kad me s križa ti pogleda
i ljuveno meni reče:
eto ženo sinka tvoga,
na meni ga sad izmieni,
o takoj ga vazda scieni
kako mene pridragoga.
Što se jošte ne razluči
od žalosti duša moja,
kad me s križa ljubav tvoja
učeniku priporuči!
Ter na križu ti pokliče:
pridaju ti majku moju,
da ju vazmeš kako svoju,
moj Ivane učeniče.
O zamjeno žalostiva,

što ne puknuh sva od jada,
na čem mienih sinka sada,
tužna majka bolježljiva!
Udovica ter ostaju
vajmeh meni u tamnilu,
mrtva sinka gdje na krilu
moje ruke protezaju.
Što se jošte ne rastavi
moje srce od poraza,
gdi pokliče ti iz glasa:
što me bože sad ostavi!
Još se duša moja skrati
i svrnuh se sva u suze,
kada poče moj Jesuse
trudan s križa klikovati:
jur se snaga skonča u meni,
na me tužna pogledajte,
žedjahnu mi piti dajte,
dragi puče i ljuveni.
I ne daše vinca piti
momu sinku bolježljivu,
veće mrtvu ner li živu,
da duh bude pokriepiti;
octa i žuči ner smiešaše,
bez ljubavi i milosti,
ter pritrudne te gorkosti
iz spenge mu piti daše.
Ter tuj žestoč kad okusi,
vaj odvrati svoje lice,
od žalosti i tužice
bolježljivo ter prosuzi;
i suzeći plačno reče:
jurve se je sve skončalo
i ništore nie ostalo,
sveto pismo da se steče.
Na pokon se poňoviše
sve tužice i žalosti,
o Jesuse ma sladosti,
k nebu glavu kad podviže,

na skončan'ju od sve muke
veliem glasom klikujući,
ocu svomu pridajući
priblaženi duh u ruke.
Po tom sinko, ma ljubavi,
priklonivši svetu glavu,
svu ranavu i krvavu,
s dušicom se pak rastavi.
Zemlja i lies ter procvieli,
i rasta se kamen živi,
vajmeh majci bolježljivi,
gdje se s duhom ti razdieli.
Još Jesuse kad izdaše,
vas sviet osta u tamnosti,
od boljezni i žalosti
i mrkline svud nastaše.
Sunce i mjesec potamnješe,
o Jesuse ma ljubavi,
i ostaše svi krvavi,
mrtva tebe kad vidješe.
Višnji dvori, višnji krami,
još moj sinko kad izdaše,
poliše se i opraše
od žalosti svi suzami,
i od trešnje vas sviet strepti
u žalosti tugujući;
svoga stvorca žalujući,
kad ispusti duh prisveti;
i crkva se sva razdieli
s vrha zemlji ter sva puče,
za-č ne može stati muče,
za Jesusom da ne cvieli.
Veća žalos još je bila,
kada sinak moj izdaše,
gdje od mrtvieh tuj ustaše
iz grobova mrtva tiela.
Taj se čuda pokazaše
vajmeh toli zlamenita,
a srdačca kamenita

od židova tvrda ostaše.
Ne htješe se prikloniti
ni k ljubavi ni k milosti,
videći te trudna dosti,
da te budu sloboditi;
ner sulicu naoštriše,
toli gorku i priljutu,
ter na križu rastegnutu
svete prsi otvoriše,
da Jesuse, diko moja,
toj prislavno tielo tvoje
ni na križu mrtvo stoje
ne ima mira ni pokoja.
Tiem klikuju sad na tužbu
plačne majke rascviljene,
ke su sinci razdieljene,
da su sa mnom sve u družbu.
I vas na plač na moj zovu,
drage sestre udovice,
i pričiste sve djevice,
ke u suzah grozno plovu.
Sve tecite i pridite,
milostivo svieh vas molju,
moju tugu i nevolju
da čujete i vidite,
žalostiva koli jesam
i srce se me podira,
smrtne tuge gdje razbira,
mrtva sinka gdje protezam.
Za toj sa mnom sve tužite,
ter me majku žalostivu,
veće mrtvu ner li živu,
u žalosti sadružite;
za-č sam tužna i neboga
sadružila velje muke,
gledajući noge i ruke
moga sinka pridragoga,
ter se puca srce moje,
tužni majci vajmeh meni,

o Jesuse moj ljuveni,
gdje ti dlane šuplje stoje.
Ja neboga poražena
ter se čudim i snebivam,
gdi razbiram i prižívam
rascviljena vrh svieh žena,
jaoh to li su ruke tvoje
nebo i zemlju ke stvoriše,
a čavli ih tač probiše,
o Jesuse zlato moje;
i to li su noge tvoje,
koje more prigaziše
i nigdjer se ne skvasiše,
a pribjene sada stoje!
K tomuj čeznu, k tomuj predam,
k tomuj grozno vajmeh cvielim
i od tiela dušu dielim,
gdje na prseh ranu gledam,
koju kopjom otvoriše,
gdje na križu nag visaše,
ter ti mrtvu, kom izdaše,
tvoju dragu krv proliše.
A ja ne viem za ko djelo
tebi mrtvu, tebi nagu,
da t' proliju krv pridragu,
probodoše tvoje tielo!
Ter se čudim, što ne odpade
od viteza taj desnica,
oštro kopje i sulica
tvoje prsi kad propade.
Ter na perseh tvojieh stoji
otvorena rana ljuta,
da vesel'ja sva minuta
s plačnom majkom smrt razdvoji.
Čiem li tebe potvoriše,
za koje li tvoje zlobe
sve ti (š)kljane i sve zglobe
u tvom tielu otvoriše!
Ter sva venu i sva blidim

od žalosti poražena,
tvoja uda priblažena
rastvorena gdje sad vidim.
Tiem se hoće majka tvoja
od žalosti rastvoriti,
gdje ne može pribrojiti
ljute rane te bez broja.
Jošte venem sva od truda
i srce se me rastaje,
tužni celov razmišljaje,
kiem celova tebe Juda.
Tvrdo srce što u peče
njegovo se ne rastavi
od milosti i ljubavi,
kad mu sinko tiho reče:
Juda dragi i ljuveni,
tvomu meštru reci sada,
koja misao tebe vlada,
ter celovom pride k meni.
Ter ja ne viem, trudna majka,
Juda tužni učeniče,
vaj prokleti nevjerniče,
što žestoko ne proplaka,
kad privede vojsku oružnu,
toli naglo toli hrlo,
ter Jesusu sveto grlo
zavezaše kako sužnu!
Konopom ga zavrzoše,
da mu dadu veće trude,
dokli njega na smrt sude
ter ga hrlo povukoše.
Vajmeh Juda, kad bih znala,
da ćeš prodat meštra tvoga,
Isukrsta sinka moga,
suknjicu bih ja prodala;
i k tomu bih priprosila,
da odkupim zlato moje,
ter lakomo srce tvoje
pjenezom bih zajazila.

Još srdačce moje plače
od velike vajmeh tužbe,
gdje ne bješe tvoje družbe,
da te združi do polače.
Ter su tuge i porazi,
kad te vojske obtekoše,
svi se od tebe razbjegoše
učenici tvoji drazi.
Na Petra se jošte tužu,
na Petra ću još plakati,
ki hotješe za te dati
svoje tielo i svoju dušu;
a po glasu službenice,
u polaču gdje priteče,
tuj se tebe triš odreče,
sakrivaje svoje lice.
Još ću cvielit i tužiti
na Pilata nevjernoga,
ki Jesusa pravednoga
na smrt hotje odsuditi.
Velju žalos ter provodim
razmišljaje u srcu momu,
kada reče puku svomu:
prava Jesusa ja nahodim;
tiem ću ruke sad umiti
od pravedne krvi svoje,
da ne budem duše moje
za-nj pravedno izgubiti.
Po tom reče o Pilate:
oto Jesus, vazmite ga,
i na volju vodite ga
i sudite kako znate.
I Barabu oprostiše,
a Jesusa moga sina,
milostiva gospodina,
po tleh dragu krv proliše.
To li sudi pravi biše,
da oproste razbojnika,
a Jesusa moga sinka

bez krivine umoriše!
O nebeski višnji bože,
što Jesusu smrt ne prosti,
od boljezni i od žalosti
kad se u vrtu prinemože?
Gdje klečeći sam na travi
razmišljaje svoje muke,
pridavši se tebi u ruke,
po tleh proli znoj krvavi.
Tvrdo ti bi srce bilo
i mramorno i kamenito,
vaj da ne bi jadovito
od boljezni procvililo,
razmišljaje onuj boles
i onuj žalos i tužicu,
gdje prigorku tuj zdravicu
prikaza mu angjel s nebes;
gdi mu poče govoriti:
tvoj te otac sad pozdravi,
nu Jesuse sad se spravi,
tuj zdravicu svu popiti.
Prida kalež sinku momu;
nu žalosno vidjet bješe,
gdje k nebesom ruke dviže
moleći se ocu svomu:
Oče dragi, pozri doli
i pogledaj zgar s visina
jedinoga tvoga sina,
ki skrušeno tebe moli.
Čin' da kalež pun gorkosti
ovi prodje mimo mene,
rad koga mi duša vene,
za-č je popit trudan dosti.
Nu je spravna duša moja
tuj zdravicu svu popiti,
i moju ću krv proliti,
da se zbude volja tvoja.
Kako trpjet vajmeh može,
vidjev sinka bolježljiva

gdje krvavi znoj prolieva,
o nebeski višnji bože?
Mogaše li dosta biti
jedna kaplja krvi drage,
višnji oče, sve rusage
od sužanstva odkupiti;
neg još oblas puku poda,
ki me velmi rascvieliše
i sinkom me razdieliše,
nad kiem grozno plaču sada.
Ter moj sinak prav izdaše,
vas izranjen i vas izbjen,
i na križu čavli pribjen,
bez krivine koga izdaše.
Tiem ću majka plačna biti,
o Jesuse ma ljubavi,
za-č mogaše znoj krvavi
sve narode iskupiti;
otac takoj ner odluči,
da svoj sinak umriet bude,
da podnese smrtne trude,
sobom narod da izruči.
Što li s nebes zgar ne pride
od angjela višnja slava,
mrtva Isusa i krvava
da na momu kriocu vide?
da ih budem uprositi,
gdi je velja njih ljuvezan,
ter žestoku tuj boljezan
sada mogu podnositi,
gdje svu slavu od nebesa
i svu rados od angjela
na kriocu sam ja protegla,
ka se u krvi sva poplesa.
Što taj družba ne htje priti,
ja bih tužna rada znati,
kad Jesusa vojska uhiti,
hoteći ga umoriti,
da židovske satru sile

i da otmu moga sina,
nebeskoga gospodina,
da me š njime ne razdiele;
ter ja ne bih sad ostala
ucvieljena udovica,
ni bih moja blieda lica
groznom suzom opirala,
vaj na krilu rastezaje
mrtva sinka i ranava,
toli ružna i krvava,
gdje se duša ma rastaje.
Duša moja još od tila
koriepi se i podira,
pozdravljen'je gdi razbira
od angjela od Gabriela,
ki me uzvisi vrh svieh žena,
gdi prida mnom na tli kleče,
i umiljeno meni reče:
zdravo dievo priblažena,
pridoh ti se pokloniti,
i otac te zgar pozdravi
i milos ti sad objavi,
da ćeš sinka poroditi;
od utrobe, dievo, tvoje
koga budeš poroditi,
- blaženi će vazda biti
u nebeskoj slavi stoje.
A ovoj sada sva taj slava
meni se je prikratila,
i u tužbu se je obratila
ter neboga niesam zdrava;
niesam zdrava ni vesela,
bolježljiva ner sam dosti
u pečali i u žalosti
nad Jesusom vlas rasplela.
Ter što meni sad pomaga
od angjela pozdravljen'je,
pokli vidjeh rastavljen'je
od Jesusa moga blaga?

Dragi puče, tebe molim,
vajmeh malo nu postojte,
i kopati još ne mojte
sinka, nad kiem suze ronim,
da čujete plačne glase
jaoh od mene udovice,
koja sebi iz glavice
sve podiram moje vlase.
S draziem sinkom za-č se rastah
za to na vas velmi tužu,
što uvriediste moju dušu,
ter sva plačna majka ostah.
Vajmeh puče izabrani,
što mi takoj bez ljubavi
svega sinka okrvavi
i svega mi ljuto izrani?
Dragi puče i ljuveni,
što neharni toli biste,
ter mi sinka umoriste
bez krivine vajmeh meni!
Toj li biše onej službe
od prijazni i ljubavi,
kad vas sinak moj izbavi
od sužanstva i od tužbe?
Za-č se po njem sahraniste,
dragi puče izabrani,
i desnicom svieh obrani,
kad Egipat porobiste.
A vi njega rascvieliste
i učiniste gola i naga,
i suknjicu moga blaga
meju sobom razdieliste.
Po kopnu vas još provodi
priko mora crvenoga,
gdi ne skvasi nitkor noga,
i od vojske vas oslobodi!
A vi njega kako sužna
savezana povedoste,
i na križu protegoste

bolježljiva i velmi tužna!
Izvede vas iz Egipta,
ter pustinjom mnogo dana,
gdje padaše s nebes mana,
od glada vas svieh napita:
a vi njemu za toj djelo,
kad se njime narugaste,
mnogo grdo popljuvaste
svoje slavno lice bielo!
I pustinjom takoj hode
moj vas sinak tuj nasiti,
i žedniem se da napiti
od kamena žive vode;
a vi njemu ocat ljuti
za jedno žuči izmiešaste
i spengom mu piti daste,
neka veću žalos ćuti.
Mnoge kralje pod vas složi,
i slobodi vas od robstva,
da vam zemlje i gospodstva
i vaš narod velmi umnoži.
A vi trnov venčac sviste,
ter na svetu svoju glavu,
oskubenu i krvavu,
svomu kralju postaviste;
vas izranjen gdje do kosti
na križu se još poboli,
s plačem oca ter pomoli,
da vam vašu zlobu prosti.
A trpjet ga ne mogoste,
pribjen k drievu gdje visaše,
oštriem kopjom, kom izdaše,
ner mu prsi probodoste,
Oto puče, ispuniste
na Jesusu žalos svaku,
jaoh i mene tužnu majku
sada š njime razlučiste!

750 *rkp.* g drievu.

Za toj veće ne krsmajte,
ner li mene bolježljivu
s mrtviem sinkom vajmeh živu
sad u zemlju ukopajte,
neka u zemlju ukopana
mrtva sinka ja sadružim,
da ne cvilim, da ne tužim,
toli grozno rasplakana.

18

Molitva od križa.

O križu prisveti i blažen sviem djelom,
sam te bog posveti krvju svom i tielom,
sam te bog uzvisi i velmi proslavi,
kad sina, da visi, vrh tebe postavi.
Privišnji svoju moć i milos tebie da,
da budeš ti pomoć, tko na te pogleda;
tko srce i oči na tebe obrne,
kad na-nj smrt priskoči, od straha ne trne.
U tebi svak prija ufan'je i pokoj,
tiem upim k tebi ja, pomozi život moj.

19

Pjesanca božanstvu.

Slavno ti bogactvo dobiva i prima,
prisveto božanstvo tko vidi očima;
nu je velmi čudna stvar toj blago misliti,
tko može tolik dar od boga primiti.
Odjeven za-č človik u odjeći od tiela
ne može po vas viek vidjeti taj djela;
nu malo po malo smiren duh po sebi
u otajno zrcalo toj vidi na nebi,
za-č svjetlos taj sine, koja ga obhiti,
nebeske visine da može probiti,

Pj. 18.: u nakladku pj. 8. na listu 98.
Pj. 19.: u rkp. pj. 30. knjige V. na listu 38. 7 nu malo *rkp.* na malo.

i svietla taj zraka od božje milosti
vodi ga iz mraka k nebeskoj svitlosti.
Sjedeći dake sam pustinjak vrh gore
nebeski može kram vidjeti i dvore,
za-č s duhom uzdiše ter s duhom sebe sam
vrh sebe uzdviže k nebeskiem visinam.
A ja bjeh u taj broj, ki željah vidjeti
blaženstvo slavno toj očima na svieti;
nu moja slaba moć i od tiela nepokoj
ne da mi tamo doć blaženstvo vidjet toj,
iz tmaste pomrake da bi mi iziti
i višnje oblake nada mnom probiti.
Nu s trudom i s mukom, u suze cvileći,
i s božjom odlukom, s duhom se dieleći,
sam zajdoh u pustoš po gustoj dubravi,
zvieren'ja gdi je množ razlike naravi,
i gdi taj dubrava, o višnji moj bože,
svu zelen sazdava, što zemlja dat može,
jezero i blato i rieka gdi je živa
i svako krilato, što perje odieva.
Trudeći ja takoj počeh um spravljati,
kako ću tih pokoj po trudu prijati,
jeda ki vjetra ćuh, u kom je blaženstvo,
zanese meni duh u višnje kraljevstvo.
Tuj njeki glas reče, ki zgromje kako tries:
zahodiš daleče pustinjom u nesvies,
vrh sebe stan' malo, na istok se obrati,
čin tvoje stupalo da taj trud prikrati,
ako hoć u goju u tielu na svieti
k visinam svies tvoju i tvoj duh zanieti.
Moj bože na sviet saj mož li dat veću slas,
nego li čuti taj iz visin slatki glas,
ki me tač opoji, ter ostah sebe van,
jaki no tko stoji u nesvies vina pjan:
aliti taj težak, ki trudi po vas dan,
s večera prvi mrak kada ga stigne san.
Prie ner se razabrah van sebi stojeći,

28 da *rkp.* tat. 46 prvi] pravi.

živi plam ugledah u oblini goreći;
i taj plam gorući tuj bješe vidjeti,
gdje topli i vrući svaku stvar na svieti,
svjetlušta usilos ter u njem ka sjaše,
sunčana sva svitlos pri njoj se tamljaše;
i u plamu u tomu čuh njetko gdi pravi:
po meni svakomu kaže se drum pravi,
onomu najliše, na zemlji ki trudi,
sam sebe najviše da uzdvigne gdje žudi.
U plamu ja sam taj tko s tobom govori,
s nebesi vas sviet saj po rieči ki stvori;
ja sam rieč jedina božanstva slavnoga
od oca i sina i duha svetoga,
bog otac i bog sin, bog i duh prisveti,
u trojstvu vas jedin ne drugi ni treti,
neg jedna sama stvar, ku človjek na svieti
ne može nikadar izmislit i rieti,
i nie sad taj človjek, i nie bil, ni će bit,
da može meni viek i ljeta pobrojit;
godišta i ljeta ne može pobrojit,
za što ja prie svieta odlučih sviet stvorit;
početak ter sam taj ki sam vazda bio,
s nebesi vas sviet saj koji sam stvorio,
i ja sam svrha taj, koja će do slova
po plamu vas sviet saj ponovit iz nova.
I ja sam taj zraka i svitlos intačna,
pri kom svjetlos svaka ostaje oblačna.
Beza dna ja sam puč od velje milosti,
i ja sam tvrdi ključ istočne tvrdosti,
ključ svietla istoka, ki ne ima nikada
vrjemena ni roka, ni strma zapada;
ključ ki raj otvora sviem, ki su pravedni,
i zlobe zatvora u tmasti po sve dni.
Dar svaki ja dielim, i blaznim i karam,
radujem i cvielim, njegujem i umaram;
kraljujem vrhu svieh i pravo svieh plaćam,
pravedniem plač u smieh i u rados obraćam.
Vrh sebe još stani ter biraj čudesa,
gdje mjerim na dlani sva svietom nebesa;

ja vrtim nebesi, kako se vidi toj,
i sviemi telesi, kojiem se ne zna broj.
a sam sam stanovit veće, ner sve gore,
i mene vas saj svit zdržati ne more.
Sve sijem i sadim, razdvajam i družim,
koriepim i vadim, polievam i lužim;
i polja s gorami temeljno nastanih,
i more s vodami slatciemi rastavih,
i bez moje volje ne može nikadar
ni gora ni polje ploditi niednu stvar.
Ja činim sve vode da ishode van mora,
da polja prohode i vrhe od gora,
i od svieta sve vode odkli se radjaju,
tuj opet pohode i tuj se vraćaju.
Ja more razdražim, valovi da mieša,
i opet ga utažim, da tiho utiša.
Svaki stvor stvoreni i sve što je stvoreno,
mnome i po meni vlada se naredno.
Ja učinih da obteče pučina vas sviet saj
i u vrieme da oseče i plima morski kraj;
i ja sam uzrok taj, ki niesam uzrok dao,
od kopna da suh kraj pokrije morski vao,
i svaku vrst ribnu učinih da pliva,
privarku i prudnu, da u vrieme počiva;
i od zgar prolievam daždene vodice
i perjem odievam letušte sve ptice,
i činih zvier svaka, ku stvorih na svieti,
da koža od dlaka bude ju odjeti.
Sve živo što hodi i što će hoditi,
sve moja vlas plodi i viek će ploditi;
i meu stvor ostali još stvorih za diku
razložan sviet mali na moju priliku,
s početka do sada, do konca i po tom
sviem stvorom da vlada i svojiem životom.
Dah mu još slavan dar medju sve na svieti,
da svoj duh nikadar ne može umrieti.
Još spravi svies tvoju i tvoj duh razložan,

94 slatciemi] *rkp.* s tanciemi. 113 stvorih] *rkp.* činih. 121 sve] *rkp.* još.

ter biraj vlas moju, koli sam razložan:
ja vedrim i oblačim na volju s nebesa,
i odievam i svlačim duh od svieh telesa;
ja gromim i trieskam i daždim vrhu svieh,
i munjom svjetliskam u vedru i oblacieh;
davam snieg i slanu i krupe od grada,
i nebesku manu zgar činim da pada.
Ja činim mraz i led na suncu kopnjeti,
i strašan moj pogled čini sviet treptjeti;
ja vjetru vlas daju, da vjetri po sve dni
onakoj puhaju, kako se meni mni.
Božanstvo nu moje ako hoć gledati
u sebi kako je, toj ne mož imati;
za dosta nu t' je toj da budeš na svieti
i bitje i hip moj po plamu vidjeti.
Vidio me s' u tielu rad tvoje ljubavi
i u svakomu djelu razlike naravi;
vidiš me u vinu, vidiš me u kruhu,
u ocu i sinu i svetomu duhu;
vidiš me u moru i u slatkoj vodi,
i u svakom stvoru, što lazi i hodi;
vidiš me na zemlji, vrh sebe tuj stoje,
gdi se mnom temelji stvoren'je sve moje;
vidiš me vrh nebes, gdi je moj dvor priblažen,
pristol'je gdi mi jes po vas viek i amen;
vidiš me u suncu, kiem kolom vrtim ja,
i u jasnu mjesecu proć noći koji sja,
i u zviezdah ostalieh, na nebu ke sjaju,
velicieh i malieh, ke svjetlos sazdaju.
I u pakli moju moć ti vidiš i usilos,
pravedniem tmastu noć gdi svrnuh u svitlos;
i u dubju i travi ti me mož vidjeti,
i u svakoj naravi stvorenoj na svieti,
i u svakom kamenu što moja vlas stvori,
i u živom plamenu, u vieke ki gori,
koji plam da gase sve vode od svieta
i daždi svi kvase do konca sva ljeta,
i s vodom sve more i viri svieh rieka:
zagasit ne more taj plamen do vieka.

*

I ja sam kami taj na troje odilao,
  na kom sam vas sviet saj osnovao i zidao,
vrh koga ja stoje sve čujem, sve vidim,
  stvoren'je sve moje gdi vladam i krilim.
S početka od svieta, odkle sam sviet stvorio,
  s vremenom od ljeta tere sam razbrojio;
dah ljeto i proljetje i zimu i jesen,
  dah travu i cvietje i ostalu svu zelen;
dah svemu ja sjeme, a žitu najliše,
  da hrana u vrieme človjeku ne lipše;
dah trave i siena i zimi i ljeti,
  pitoma živina da može živjeti.
Letušte još ptice, ke ni žnju ni mlate,
  po meni hranice nahode bez plate;
i zvieri ostale i divje živine,
  velike i male, od polja i ravnine,
svaka vrst po na se, razlučna od druzieh,
  hrani se i pase po gorah i luzieh;
aliti po polju ke hode i pješe,
  hrana im na volju od mene ne lipše.
Vidj narav od mravlja, da vidi svies tvoja,
  tko im hranu pripravlja, ner sama svies moja.
Od pčela gledaj red, gdje njekom naravi
  pospješno beru med po cvietju i travi,
ter toli naredno berući mednu slas
  skladaju za jedno na domu svaki čas.
Vidj narav pauka, gdi može sam plesti
  bez moga nauka i snovat i presti,
tolikom tančinom gdje mrježu osniva
  ter hitriem načinom hranicu dobiva.
Vidj ptice ke lete, kojim se ne zna broj,
  tko gnjezda njim plete, nego li nauk moj?
Medju sve dubje i lies lovoru tko vlas da,
  iz neba da ga tries ne takne nikada?
Tko li vid otvori orlovoj naravi,
  k visinam da gori leteć se odpravi,
nada sve letušte da svjetlos razbira

163 *rkp.* taj kami. 189 *rkp.* presti.

u sunce gorušte da oči upira,
a sunce vlas ne ima, put sunca gdi leti,
da mu vid vazima, očima gdi trepti!
Tko ures paunu da od perja i liepos?
tko ovci da vunu, tko lavu da kripos,
da u lovu dobiva i stiže što tjeri,
i da se naziva gospodar svieh zvieri?
Tko njeguje zmaja s plamenom i plodi
i pticu iz jaja tko na dvor izvodi?
Naravi tko da vlas, da osjem obrani
od ptica žitni klas, čiem se človjek hrani?
Tko je dal naravi, da čini u vrieme
svaki list na travi svrnuti u sjeme?
Tko čini još kamen da gvozdje priteže
i ptica na plamen gorušti da leže,
dug život i staros na plamu da skrati,
a staros u mlados po plamu da obrati?
Živinu tko stvori, tko li ju dat može,
na plamu da gori a zgorit ne može,
ner sama vlas moja toliko uzmnožna,
ka stvori svakoja stvoren'ja razložna.
Tko na sviet da lozje i najprie nasadi,
da žitkos i grozdje človjeka nasladi?
Vidj žito tko sije, koga je narava,
dočiem se razgnije, da ploda ne dava,
i gnjilad što skrati, u kratko i u dugo
opet se obrati u bitje u drugo;
vlas moja pravedna za što je ktjela toj,
da narav naredna sahrani razlog svoj.
Tko je mnoštvo od gora s briegovi i polja
iznesal van mora i otoke od školja,
da svako živuće može duh pojmiti
i sunce da vruće bude sve topliti?
Ne izmišljen razum moj, koji je sam sazdao
naredno toj takoj, nie li sva osnovao?
Vrh svega razbiraj i misli u sebi,
pričudni organ taj tko stvori u tebi,

229 gora] *rkp.* polja. 233 *rkp. ima prvu rteč nerazumljivo pisanu.*

iz koga čudan glas proz usta ishodi,
i od glave, misli, vlas kako se još plodi!
Tko t' uši u glavi za toli slavan dar
obje stran pristavi, da čuju svaku stvar?
Tko t' kljane sastavi, u tielu svaku kos,
i oči u glavi i obrvi i tvoj nos?
Tko t' usta otvori, tko t' kreće jezikom,
da t' skladno govori s naredbom tolikom?
Tko je zube u hvalu u pored izredio,
i kožom ostalu tvoju put opelio?
Tko li grst usadi u grlu, da čuje,
što je slatko da sladi a gorko da pljuje?
Vas pikat i pluću tko u tvoj krug nastani,
i u žilah krv vruću, da tvoj duh sahrani?
I u tebi srce toj tko stavi i sazda,
do smrti da duh tvoj kraljuje i vlada?
Utrobu tko ti da i u krug ju tvoj stavi,
da se tuj sve sklada toj, što se probavi?
Vidiš li očima koli je slavan dar,
tko bistar vid ima razlučit svaku stvar?
Očima od tiela za-č kopno i more
i od crna do biela razlučit sve more.
Drugi je vid slavan, ki je velmi proslavljen,
od tiela svoga van kada je rastavljen;
za-č kad se razdruži s telesnom naravi
a s duhom sadruži i sasma rastavi,
sam može svu vidjet svu rados i slavu,
kad zajde na on sviet u višnju državu,
u plamu rekši toj rieč se taj utaži,
a plaho duh se moj biesneći usplaši,
to više želeći vidjet te potaje,
jak orao leteći u sunce gledaje;
i oni ognjen plam, ki gledah gdje gori,
po sebi tuj se sam u mao čas rastvori.
Tko milos tuj steče pod suncem koje sja,
toj bože da izreče što u plamu vidjeh ja?
Za-č bi prie oseklo sve more i rieke,

247 grst] *rkp.* trst. 262 rastavi] *možda* sastavi.

ner se toj izreklo vesel'je u vieke.
Ne može ni duh moj, koji je toj vidil,
jednoga broja broj izreći stoti dil.
Zabiven tiem stoju i ne viem što ću riet,
jak jedan svies svoju kad pošlje na on sviet,
naredbe angjelske videći od kora,
i slave nebeske od blaženieh dvora,
po na se vrst svaka naredno gdje staše,
glasom bez pristanka ter oca hvaljaše.
Mimo sve čudno sam duh se moj čudjaše,
u prvom plamu plam gdje drugi gorašə,
plam vječne ljubavi, od onieh najliše,
ke otac postavi kon sebe najviše,
pri svojoj milosti neka ga tuj dvore,
u ognjenoj svitlosti ka zgorit ne more;
na troje, na troje ter takoj svi kori
razlučni svi stoje, gdje su višnji dvori:
serafski kor prisvet najviše ki staše,
pravi broj do devet ostavljen kazaše,
u kom je velika i velmi razložna
blažena prilika od trojstva uzmnožna;
serafski taj način u prvi red staše,
a pod njim kerubin s tronom se vidjaše,
i u srjednjoj svjetlosti, pod prvom ka sjaše,
gospoctvo s krieposti i s vladaoci staše;
treti red na dno svieh, pod srednjih ki staše,
zamjerih i vidjeh vladan'je gdi staše
i sveti arkangjeli, priblaženi dusi,
napokon angjeli, koji su nam druzi.
Sveti učenici pak bjehu izbrani,
a pak mučenici u krvi oprani,
u blaženoj slavi taj družba ljuvena
s vienačci na glavi od cvietja rumena;
i mladience male tuj vidjeh krvave,
iz glasa gdje hvale Jesusa i slave.
Ja ne viem gdje moj duh ne smete rajska slas,
pjesancu kad tu čuh i ovi slatki glas:
blažen čas Jesuse, u ki se rodismo,
i kad krv i suze za tebe prolismo.

Dievci i djevice nakon njih pak stahu,
od biele ružice ki vience nošahu;
pak bjehu proroci blaženi i sveti
i ostali svi oci iz mraka izeti;
a ostalieh svetieh ne može na svieti
ni trudan život moj ni nitkor izrieti.
Vrh svieh se vidjaše, nebeski gdi otac
na vrhu sjedjaše gospodin i stvorac,
bog plamen gorući i živa žerava,
komu se pojući davaše sva slava;
bog zraka i svitlos i kami kantunas,
bog život i kriepos, s kojim je vječna slas;
bog tihi jaganjac i bog lav prijaki,
uzmnožni vladalac ki stvori stvor svaki;
bog koji nad nami sazdaje čudesa
i uzdrži rukami sva svietom nebesa,
a od zgara nad nami, pristol'je gdje mu jes,
sam stoji nogami vrh zemlje i nebes,
i vrh nas od zgara pravi bog i otac taj
pravedniem otvora s blaženstvom vječni raj;
svaki duh blaženi ter kad pride gori,
u svoj plam ognjeni taj čas se satvori.
Oh tko toj razbira, čudo ti vidi sam,
gdi taj plam proždira u sebi drugi plam!
Tko li će izreći te čudne potaje,
gdje sam plam gorući u plamu ostaje,
ner sam duh priblažen po duhu svetomu,
koji je užežen u plamu pravomu.
Još otac prisveti, vrhu svieh gdi staše,
pod nami sviet treti nogami plesaše,
razlučni gdje stahu u pakljenoj jami
od onieh, ki sjahu u plamu nad nami,
i ona rieč iz plama blažena bez vieka
stvori se tuj sama u tilo človjeka,
i u tielu človjek taj po volji očini
ponovi vas sviet saj noviemi načini,
da je sve stečeno s vrjemenom od roka,

329 *rkp.* od s dala.

što je prie rečeno od starieh proroka.
I kom se prikaza u tojzi svjetlosti,
klikoše iz glasa nebeske krieposti:
svet prisvet i blažen koji jur prihodi,
da narod poražen sužanstva slobodi;
blažen ki ishodi u ime od boga,
po krvi i vodi sahranit svakoga;
osana u višnjieh, slavu mu svi dajte,
i doli u nižnjieh njemu se klanjajte;
blažen i proslavljen, blaženstvo ki sazda,
svet, svet i pohvaljen u vieke i sada;
sva hvala i slava, blagoslov blaženi,
tebi se pridava u vieke po sve dni.
I otac reče pak: ovi sin moj pravi,
njemu se klanja' svak, hvali ga i slavi.
To je rieč blažena i š njom je kriepos taj
u tielu stvorena, kraljevat vas sviet saj.
Kad otac toj reče, da sina proslave,
višnji bog, pokleče od rajske države
iz glasa slaveći taj družba jedina
i oca hvaleći jednaga i sina,
i duha svetoga, da je svet i blažen,
i jednoga boga bez konca i amen.
Ne samo višnji dvor takoj ga proslavi,
ner jošte svaki stvor zemaljske naravi,
i duše ostale ke u plamu gorahu
sve slave i hvale tuj njemu davahu,
ter s veljom krieposti blažene te duše,
u višnjoj svjetlosti blaženstvo ke druže,
vikahu: oče naš, prislavan u slavi,
svakoja ki vladaš po ognjenoj ljubavi,
zgor doli pogledaj ter slavnom tvom vlasti
človjeku ti ne daj u ponor upasti,
ljubavi velike ni brani ni krati,
stramputne grješnike na pravi drum vrati.
Pasieh se tom slavom, ka me tač nasladi,
ovčica jak travom po ravnoj livadi,
ku travu prživa, priko dne što bere,
kad gojno počiva s večera do zore.

Uspregnuh nu po tom, vidjev te potaje,
jak naglo životom kad se tko rastaje,
i streptjeh još tako jak samo sjedeći
djetece nejako strašnu sjen videći;
za-č tielo zemaljsko, gdi mi se duh vrati,
s vesel'jem tutako rados mi prikrati,
i meni svjetlos taj, s kom se ktjeh rastati,
čini mi vas sviet saj u mraku ostati,
ter mi je bio danak i sunce sve mračno,
jaki no noćni mrak, kad je sve oblačno,
i ništo na saj sviet, ni slatko ni blago,
rado mi nie vidjet, ni milo ni drago
pri tojzi svjetlosti, pri tojzi ljubavi,
ka s božjom milosti tuj mi se objavi.

20

Pjesanca vrhu očenaša.

Oče naš, koji si u višnjieh na nebi,
gdi se sam uzvisi vrhu svieh po sebi,
pristol'je blaženo gdi gori obra sam
gdi je nebo ognjeno i gdi je vječni plam,
gorušte ljubavi gdi je taj država,
bez konca u slavi gdi t' se hvala dava,
od onieh najliše, ki s tvojom milosti
tebe su najbliže u vječnoj svjetlosti,
ter takoj svi gore pri tebi moj bože
a od njih nitkore zgoriti ne može,
ner li se radišu to veće svaki čas
i većma uzdižu pojući sladji slas,
gdi tvoj hip pribiva u slavi tuj stoje
i slatko prživa blaženstvo toj tvoje.
Aj bože, tko more pod nebom na svieti
blažene te dvore jezikom izrieti,
i slavan taj ures, pristol'jem gdi si sio,
te dvore od nebes kojim si uresio

395 taj] *rkp.* da. 400 milo] *rkp.* malo.

Pj. 20.: u rkp. pj. 31. knjige V. na listu 39^{b}. 11 *rkp.* radixiu.

sa sviemi nebesi, koja su nad nami,
višnjiemi telesi a navlaš zviezdami,
gdi uzmnožna i sveta, moj bože, tvoja vlas
sve sedam planeta učini, da svak čas
nebesko toj kolo, o stvorče priblažen,
sve vrte okolo po vas viek i amen.
Tiem vode i kraj suh i vas stvor ostali
i svaki živi duh slavi te i hvali,
za-č si bog svieh boga i tolik gospodar,
nad kim nie drugoga ni će bit nikadar.
Svaki čas i vrime za toj se svetilo
prislavno tve ime, kako je prie bilo,
i kako jest sada, jak blažen taj istok,
ki ne ima zapada ni drugi niedan rok,
svetinji u kojoj svi sveti ostaju,
ki za te bože moj umrieti ne haju,
a navlaš izbrani, mučeni ki biše,
i u krvi oprani trudnu smrt primiše;
i ki se svetiše i sveti ostaju,
ki dievstvo shraniše i u dievstvu dni traju,
ter krune i vence pronose na glavi,
razlike zelence u vjekuštoj slavi;
i razlika cvietja, (ka) zemlja na saj sviet
ni naša proljetja ne mogu objavit.
Nu velmi tuguju i ne imam pokoja,
za-č vidim i čuju toj mnoštvo bez broja
od ljudi i žena svudi po sve strane,
ki dievstva blažena ne mogu da shrane;
ner saj sviet obljube ter za tuj malu stvar
taj venčac izguhe i toli slavan dar,
i u tužnu polaču doli prit ne haju
gdi vajmeh u plaču vječnomu ostaju;
i mnozi na svieti ne mogu nikadar
za boga podnieti protivnu niednu stvar.
Niedan vlas na glavi ti ljudi umrli
rad božje ljubavi mnim ne bi podrli,
a kamo u boju za onogaj takmeno
da budu krv svoju proliti hrabreno,
kako ju on proli, na križu viseći,

vaj gdi se poboli nam zdravje želeći,
ter svojom smrti sam s tolikom ljubavi
otvori višnji kram človječjoj naravi,
svak tko je izranjen strilicom pakljenom
neka je ozdravljen tom krvi blaženom.
Nu smo mi svi zlobni i zledi sve puni
ter niesmo dostojni blaženoj toj kruni,
koja se dariva dušici pravednoj,
gdi se raj uživa u slavi blaženoj.
Za-č gdi je slava taj i vječno vesel'je,
nie čuti niedan vaj ni niedno dresel'je,
ni tužbu ui žalos, ni dugo ni u mao čas,
ner ljubav i rados bez konca po viek vas.
Tiem pridi tve carstvo ter milos ne krati,
ter naše neharstvo u ljubav obrati,
u vječnoj svjetlosti da hip tvoj vidimo,
pri tvojoj milosti po vas viek da bdimo,
vjekušti gdi je dan bez sunca zapada,
gdi nie moć vidjet san telesni nikada,
jak ovdi vidimo u griehu tmastu noć
ter gdje prie želimo, ne da nam tamo doć
navlaš grieh, za koji u oštromu sjeveru
djaval nam razdvoji svoj zakon i vjeru,
i zledi ostale, koje su sieh dana
bez broja postale po svieti svieh strana,
s razmirjem gdi je rat, što nie moć za sada
bez plača pobrajat bez tuge i jada.
Plač, žalos i tužba za-č se sva pobraja,
crkovna sva družba ar se sad razdvaja,
crkovni dom i stan ter se jur skončava,
gdi ob noć i ob dan hvala t' se sazdava,
gdi trudni klikuju tebi se moleći,
ki jadno tuguju u tužbi stojeći,
bez broja da duše tva milos pomože
taman sviet ke druže i djavlje raskoše.
Za-č ve su jur mali izvrsne dobrote,
ki niesu upali u djavlje tonote,

73 *rkp.* hip moj. 83 *rkp.* s razmieriem gdi nie rat.

pakljena ter napas njeguje pogane
i čini, da sviet vas u smeći ostane.
Tiem se jad pripravlja s razmirjem u rati
od turscieh sabalja, ke nie moć smišljati,
poganske ter sile, pravo se riet more,
jurve su pokrile sve kopno i more.
Tiem oče pomili, sabljudi i shrani
i tvoj puk okrili i oda zla obrani;
za-č vrime prišlo jes, da k zemlji pogledaš
od zgara vrh nebes i da nam milos daš.
Tuj milos s ljubavi daj otče izbrani,
roditelj ku pravi sinovom ne brani;
učini da puk tvoj trpjeti ne bude
toliki nepokoj i žalos i tuge.
Ako smo i krivi i griešni i zlobni,
otče milostivi, i karu podobni:
ti tvojom milosti i otčinom ljubavi
vječne nas žalosti i tužbe izbavi,
pokli se dostoja, pokli se dopušta,
prijazan taj tvoja i ljubav gorušta
s nebescieh visina da čini od zgar prit
jedinoga sina Jesusa na saj svit,
ki proli krv svoju u trnovi kruni,
da volju svu tvoju svršeno ispuni;
naš rasap videći ter vajmeh izdaše,
na krilu viseći, za griehe za naše,
ter svoja smrt prieka i taj krv blažena
slobodí človjeka od vaja pakljena.
A za toj, a za toj, o višnji otče naš,
pogledaj na puk tvoj, spasen'je da mu daš,
za ludu neka nie onaj smrt s boljezni,
tvoj sinak ku podnie rad naše ljuvezni,
trpeći sve muke tvoj sinak prisveti,
davši se u ruke grješnikov propeti.
Nu molbe s plačem sve, ke s plačem spravljamo,
u ruke i u krilo tve na volju stavljamo,
ne onoj da nam daš, što mnimo podobno,
ner samo oče naš, što je tebi ugodno.
Tiem volja tva budi, kako je na nebi,

takoj se sva zbudi na zemlji pri tebi;
za-č tebi priz volju ne može vas saj sviet
u gori ni u polju najmanši sazdat cviet;
ni otajnom naravi bez tebe, moj bože,
jedan list na travi vladat se ne može.
Tiem zaman svi trude, želeći lie zaman
potajne tve sude objavit na bil dan,
i očito vidim ja da sunce vrhu svieh
jednako od zgar sja vrhu dobrieh i zlieh,
i u vrieme u svako taj kripos velika
zgar kvasi jednako pravedna i grješnika;
i očito vidi svak, da voda od dažda,
od zgara iz oblak vrhu svieh ka pada,
taj zemlju neplodnu i u zabit ka stoji
i plodu podobnu jednako napoji;
ter zemlja uredna, ku daždic taj poji,
pritila i mledna vlagom se tom goji.
Po tvojoj ljubavi ktil si toj sazdati,
da kripos naravi ne bude lipsati.
Desnica lie tvoja odpušta i usteže
i vlada svakoja, i drieši i veže,
i pravo svieh plaća, kako se trebuje,
za jednu sto vraća, kako tko djeluje.
Nu moj duh misleći zahodi sebe van,
i javi i speći i ob noć i ob dan,
o višnja visino, ter mučim i trudim,
za-č mimo sve ino ne imam svies da sudim,
kolik je otče moj u višnjieh na nebi
mudros i razum tvoj rasplodan pri tebi;
ter ne viem taj tko je, tko milos tuj steče
neizmjerne sve tvoje da sude izreče.
Za-č nie svies ni uma človječje visine,
od tvoga razuma da iskusi dubine.
Pokli nie taj razum, da može tančinom
sve trude i tvoj drum iskusit načinom,
ni od sada po viek vas neće bit nitkore,
beza dna tuj propas izmjerit da more,

151 *rkp.* kil. 165 visine] *rkp.* živine.

potajna sva tvoja tva kripos da goji,
ke slaba svies moja ne može da zbroji :
lie mislim u sebi, što otče jednoga
pritežeš sam k sebi, a nećeš drugoga,
svi sinci pokli smo i tvoj plod, otče moj,
koji se rodismo po krvi prisvetoj,
ku proli sinak tvoj, kad na križ pristupi,
da narod i puk svoj od robstva iskupi.
Još Jesus prislavan, kako zna sviet ovi,
Jordanom bi opran, da zakon ponovi.
ter mnozi narodi spasen'je primiše,
po krvi i vodi oprani ki biše;
a velik puk tone, gdi cvili i tuži,
ki tvoje zakone ne hotje da obsluži.
A ne viem otče moj, je li tva odluka,
bez mjere tolik broj da gine od puka,
a mnozi shranjeni da se tuj nasele,
gdi dusi blaženi vazda se vesele.
Ovaj stvar pritanka ne da mi na svieti
pokoja ni sanka tihoga vidjeti.
Tiem hrlim, da ostavim na druzieh ovi sud,
da ovdi zaglavim svršeno vas moj trud;
za-č dalje što hodim pučinom gazeći,
dublje dno nahodim, zaman se kvaseći.
Nu lonac ne pravi lončaru nikako:
za što mi pristavi ručicu naopako?
Tiem ne moj nitkore sumnjom se tom trudit,
za-č otac taj more pritegnut i osudit;
i svojom prijazni taj otac po sve dni
i kara i blazni, kako se njemu mni.
Nebeski moj otče, o slavo jedina,
vladaoče i stvorče oda svieh živina
i stvari ostalieh, ke vlada vlas tvoja,
po rieči stvorenieh, koje su bez broja,
vazdašnji otče kruh daš nam ti daj danas,
neka nam lačan duh nasiti rajska slas,
neka nas slas rajska. moj otče, nasiti,
ku narav zemaljska ne dava na sviti;
jer tko je bude sit, ne može nikada

u tielo svoje prit boljezan od glada.
I slatkom ljubavi toj slados blažena
veće krat ozdravi človjeka ranjena.
Još rajska taj slados vrhu svieh sladosti
obraća u rados razlike žalosti,
ter tko ju skrušeno bez grieha blaguje,
svasma se svršeno bez konca raduje;
tko li ga vazima u griehu, sudjen jes
i sebi zažima na grlo pakljen vez.
Za toj svak tko žudi blagovat tuj slados,
sam sebe ne sudi u tužbu i u žalos,
ner misal razberi, ako je ka zloba,
suzom ju operi, kako se podoba;
pak križu priteci rascviljen za dosti
skrušeno ter reci: Jesuse oprosti,
molim te pridrago, Jesuse izbrani,
čin' da me tve blago u kruhu sahrani;
ti moj duh nasiti brašanca svetoga
i žednu da' piti kladenca živoga,
ne od vode studene, ner koja izvira
od krvi blažene, ka zlobe opira;
za-č nije toj brašno, ko s neba padaše,
ter mnoštvo toj lačno pustinjom hranjaše;
za-č nije toj voda, ku piše jur mnozi,
ku starac vojvoda u boga isprosi,
ter čini kamen suh da ju bude pustiti,
da je se svaki duh na volju nasiti;
ni kako hljeba pet, koje ti na gori
Jesuse moj prisvet u mnoštvo satvori,
tolik puk videći u miru i u goju
na sienu sjedeći, da čuju rieč tvoju:
Jesuse ner si ti taj krušac i voda,
ki mnoštvo nasiti od mnozieh naroda,
ter milos ne krati, Jesuse medeni,
ki tielo obrati u krušac blaženi,
da lačni blaguju prisvetoga blaga,
neka se raduju s tobome jednaga.
Očita za-č je stvar, da taj kruh pribieli
za vele slavan dar izbraniem razdieli,

Jesuse slatki moj, za stolom sjedeći,
skončani nepokoj od smrti videći,
s tolikom ljubavi ter tužbe svakoje
taj hljebac izbavi izbrane te tvoje,
i sva se raduje taj družba jednaga,
gdi gori kraljuje tva milos pridraga.
A sad te ja molju, daj otče ti meni
blagovat na volju taj krušac blaženi,
brašance neka toj, kako se pristoji,
i tielo i duh moj nasiti i opoji.
Nu samo hljebac taj ne daj mi samomu,
ner li ga otče daj obilno svakomu,
neka taj rajska slas, višnji dvor ku čtuje,
nasiti narod vas i u vieke njeguje.
Nu iskusit tko more, tko li će darov taj,
da jedan kruh more nasitit vas sviet saj!
I ako se razdvoji i dieli u sto dil,
cio vazda lie stoji, kako je pridje bil,
mrvica najmanša ter od te sladosti
telesa sva naša i duše kriposti,
koliko hljebac naš, za ki te molimo,
da nam ga danas daš sviem ki ga želimo.
A sad nas tve sluge nadari milosti,
ter naše sve duge odpušti i prosti,
s ljubavi tolikom prosti nam ti samo,
dug našiem dužnikom kako mi praštamo.
Da božja rieč ovaj cvili me i znobi,
videći vas sviet saj zapleten u zlobi
i tanke tonote, ki s griehom umiru,
ke plačne sirote od svoga odiru;
a kamo da druga, i žedna i lačna,
oproste od duga i tužna i plačna.
Mala bi toj bila, nu je druga veći jad:
pravda je zaspala i nie je vidjet sad,
ner stoji sieh dana ne viem gdje u krovu,
daleče prognana; zaman ju tiem zovu,
u krovu za-č stoji i neće da čuje,

270 *rkp.* daš danas.

da joj se jad zbroji, u kom sviet tuguje.
Vaj znano da mi jes, gdi pravda taj tuži,
molio bih moju čes, da me š njom sadruži.
da me čes provodi, ako se može riet,
po kopnu i vodi deri tja na on sviet.
Prva bi rieč moja, da se gdi š njom stanu:
kamo se vlas tvoja zastani na stranu?
Gdi ti je mač svietli taj, jak sunce ki sjaše.
s kojiem ti vas sviet saj u kruni vladaše.
na stolu kad staše ter mačem na dlaku
na poli ciepaše na stoli stvar svaku?
Sve kopno, sve more a sada zlopati
i sud se ne more bez mita imati;
i tko ima imati, togaj sud poziva,
pravedan da plati, a dužan da uživa.
Njeka se još druga koštrava uplodi,
i žalos i tuga meu sviemi narodi,
dvodupliem jezikom vaj gdi se praštaju
a s himbom velikom u omrazi ostaju.
Na stolu jednomu s himbom se blaguje,
a jedan drugomu želi smrt da čuje,
i licem se ljube, nu je celov taj zaman,
potajne zle zube za-č neće skazat van;
ner hoće od druga drug s himbom na svieti
u omrazi iz kruga srdačce podrieti,
pokoli drugu drug u omrazi stojeći
ne prašta grieh ni dug, s himbom ga topeći.
Kako se nadaju ki u srcu toj nose,
kad milos pitaju, da milos isprose,
prid tvojom milosti kad reku pritužni:
moj otče oprosti, krivi smo i dužni,
prošten'ja pitamo za duge da nam daš,
kako mi praštamo dužnikom vas dug naš!
O višnji u višnjieh, nebeski otče moj,
prašta li taki grieh i pravda i sud tvoj?
Za što se meni mni, da s molbom od tebe
pitaju po sve dni osvetu vrh sebe;

313 *u rkp., grieškom:* s nadaiu

zlosrdi narav svoj za-č neće toj reći,
što reče sinak tvoj na križu viseći,
da onimiem prostiš grieh, ki mu smrt zadaše,
mučenu vrhu svieh za zledi za naše;
ner takoj, ner takoj, stojeći u omrazi,
na pokon sud ih tvoj i pravda porazi,
ter doli vajmeh tač u vječnoj tamnosti
sliedeći vječni plač provode žalosti.
Nu si ti milostiv ter taj gnjiev od zgara
grješnika, što je kriv, s naglosti ne kara.
vrjemena ner čekaš, da suzom dug plati,
i da mu milos daš, ako se obrati;
za-č će prie svakoja sviem svietom lipsati,
ner da se rieč tvoja moj otče prikrati.
Rieč ovuj reče sam (a ti toj dobro znaš),
grješnikom neka nam ufan'je vječno daš:
ja neću smrt prieku, ner želim da je živ
onomuj grješniku, ki plati što je kriv.
Što je drugo plaćen'je, moj otče, nego li
skrušeno vraćen'je, tko za grieh svoj moli,
moleći ter plače skrušeno do groba,
da plačem oplače svu nečist od zloba,
i s veljom žalosti da toli umiljen
onomuj oprosti, s koga je uvridjen.
To li je inako, on ki je vrhu svieh
neće mu nikako dug prostit ni svoj grieh.
Vaj tiem se vrati svak ter svoj dug zaplati,
za-č je plač zaman svak, kad život tvoj skrati;
zaman se pak cvieli, zaman je pak uzdah,
kad se duh razdieli a tielo gre u prah.
Nie tadaj prositi prošten'ja od boga,
tko neće prostiti dužnikom prie toga,
za što je pravedan nebeski otac taj,
za smrtni grieh jedan ter dava plačni vaj.
Lie mnoštvo od zloba tko veće dni trati,
tomuj se podoba da veće zlo pati,
i duša ka pada u donje mrklosti,
veće se ne nada prić k višnjoj svitlosti;
od višnjega otca za-č je sud i odluka,

ni svrhe ni konca da ne ima taj muka.
Nu malo toj haju, u omrazi ki stoje,
da doli padaju za zledi za svoje.
Ne samo svjetovni u tomuj porazu
ma jošte crkovni timiem se zlom pasu,
a navlaš sieh dana taj se zled prigodi,
da vezan vezana driešeći slobodi!
Mnim takoj ki vežu i takoj ki drieše,
da većma vez stežu i većma sagrieše,
ter o čem nastoje, moj otče blaženi,
od pravde od tvoje tiem će bit plaćeni.
Najveće pastiru ovoj se priklada,
u velikom nemiru ki obor svoj vlada,
ter vajmeh stado toj po sve dni zlopati,
za-č mira ni pokoj ne more prijati;
ter ti se ne plodi, niti mu raste broj,
ner svak čas dohodi na manje stado toj;
i s togaj nemira, u oboru ki bješe,
stado se rastjera i daleč pobježe,
ter gdi su lugovi ali pak u polju
bez straže vukovi ovčice te kolju.
Što li je ostalo od stada od toga,
veće je poznalo zlo ner li prie toga;
za-č se jur skončava toj, što je ostalo,
ar pastir prodava sve ovce za malo,
ter trudne te ovce ni blazni ni ljubi,
ner ište trgovce, da ih prie izgubi.
Tiem otče blaženi, slatko te ja molju,
na on sviet proženi s omrazom zlu volju,
neka nie nemira, ni omraza, ni svada,
od togaj pastira do tužnoga stada.
Čin ovce sve, koje ostaše na domu,
u goju da stoje i u miru vječnomu,
neka ih tva ruka zlosrdja izbavi
od biesnoga vuka, ki stada krvavi
i zubi razdira ovčice, bože moj,
i čeljus opira u krvi pravednoj.

373 *uza* svakomu, *koja je rieč u tekstu, pripisanoje na okrajku* najveće.

Tiem tvoje toj carstvo jednaga s pastiri
sve ostalo krstjanstvo općeno namiri.
Još otče ne moj nas, ako se podoba,
uvesti u napas po sve dni do groba.
Nu ne dim ja takoj, prislavna tvoja vlas
do vieka da stvor tvoj uvodi u napas,
ner tvojom oblasti dopustiš kad godi,
da človjek s napasti trudan boj provodi,
ter napas kad čuje, velik trud ońuti
i velmi tuguje u tieli i u puti.
Lie svak čas i vrime, što većma tuguje,
to većma tve ime na pomoć klikuje;
za-č vojnik sam sebe ne može braniti,
moj otče, bez tebe ni život shraniti,
neka se poznava po trudu od boja,
koga je narava uzmnožna vlas tvoja,
tvoja vlas prislavna, ka u dne i u noći
vazda je pripravna svakoga pomoći,
a navlaš vojnike, ki u te ufaju
udarce velike ter u štit primaju,
i javi i u san, prislavni bože moj,
i ob noć i ob dan bijući trudan boj.
I svudi kud hode, po moru i suhu,
svudi rat nahode u tielu i u duhu;
navlaš tri poznaju meju sve ostale
ki nam boj zadaju i trude ne male:
djavao, sviet, naša put, moj otče pravedni,
s razmirjem boj priljut daju nam po sve dni.
Čemeran taj poraz nu vojnik dobiva,
suzami svoj obraz ki često umiva,
tko uzdiše, tko cvieli, tko posti kad može,
i pjenez tko dieli, da uboga pomože,
tko teče i hrli, da Jesusa prisveta
skrušeno zagrli na križu propeta;
vodicom blaženom još tko se poštrapa,
s molitvom skrušenom bez mača i štapa,
po božjoj oblasti bezgrješan kad bude,
rečene napasti taj grješnik dobude.
Četvrti njeki boj jošte je na svieti,

od koga nepokoj trudan je podnieti,
vaj komu nie lieka da svoj bies utaži,
ner samo smrt prieka telesa ka praži;
za-č vodom blaženom, kad smo š njim u rati,
ni molbom skrušenom nie ga moć prognati;
kad li se krstimo, križa se ne haje,
ner veći primamo trud ki nam zadaje.
A kamo, tko pravi: tko je taj, rec' meni,
gorčije naravi ner djaval pakljeni?
Dim, da je človjek zao, od koga narav svoj
gorči je ner djavao u jami pakljenoj.
Tiem pisma govore: djaval je naravi,
zled koju ne more djelovat po glavi,
djeluje po kudi; jošte se nahodi,
da človjek zlom ćudi djavola nadhodi.
Tiem otče, upasti ne daj nam doli tač
u propas napasti, bezgrješni gdi je plač,
nego li izbav' nas i čuvaj i bljudi
svieh zala po viek vas a navlaš zlieh ljudi,
neka t' se hvala da, moj otče priblažen,
i sada i vazda po vas viek i amen.
Za-č ino ne želi duh naše slabosti,
ner da se veseli pri tvojoj milosti,
u kramu u tvomu s tobome za jedno,
ki je spravan svakomu, tko žive pravedno,
tko himbu ne sliedi, ner li pun dobrote
i trudnieh ne vriedi, a navlaš sirote;
tko sliedi drum pravi i ljubi svakoga,
goruštom ljubavi uredbom od boga.

Vjerovan'je.

Vjeruju u boga, uzmožnoga otca,
gospodina moga, višnjega vladaoca,
stvoritelj koji jes od svakoga ploda,

466 *rkp.* radbom.

Pj. 21.: u rkp. pj. 32. knjige V. na listu 41.

od zemlje i od nebes, svieh mora i voda,
ki vlada nebesi i svietom i nami
i nebo uresi bez broja zviezdami;
dubjem i travami ki zemlju nakiti,
i slatciem vodami jošte ju nasiti.
i svojom ljubavi prislavni stvorac taj
svu zemlju rastavi od vode i sviet saj,
da svaka stvar živa i lazi i hodi
i riba da pliva po moru i vodi;
a ptice ostale učini jošte pak,
velike i male da lete pod oblak.
Vjeruju u onoga, jak plamen ki gori,
u stvorca slavnoga, angjele ki stvori,
u višnjoj državi u vrieme u svako
da ga taj dvor slavi ljuveno i slatko.
Vjeruju u onoga, ki je sam uzmnožit,
na svieti bez koga ne može ništo bit,
bez koga ljubavi sred polja i gore
jedan list na travi zelen bit ne more.
Vjeruju u onoga, ki vlada vas saj sviet,
ki je bog svieh boga, gospodin uzmnožit.
vrhu svieh nebesa pristol'jem ki stoji
i naša telesa skončava i goji,
ki suncu da kripos i da mu tuj oblas,
toplinu i svitlos da kaže vrhu nas,
da s kolom dan bieli vrhu nas provodi,
noćni mrak da dieli i jutrom da ishodi;
da topli i uvrući od časa do časa
svaki duh živući od zime i mraza,
i kudi prohodi rad svoga narava
da zemlja plod plodi i zelen sazdava,
u kom je tolika još kripos jedina,
da človjek človjeka i sunce začina.
Bez sumnje za svu moć u onogaj vjeruju,
i ob dan i ob noć koga ja klikuju,
da svojom ljubavi i svojom milosti
tužbe me izbavi i vječne žalosti;

8 slatciem] *môže se čitati i* zlatiem.

mjesecu nad nami ki je ktil vlas dati,
morem i vodami da bude vladati,
i svojom kriposti njegova da zraka
prosjeni svjetlosti tmastu noć od mraka;
meu stvari još ine mjesecu narav da,
da mnoge živine kraljuje i vlada,
i bil'jem i travom od polja i od gora,
liesjem i dubravom i ribom od mora.
Vjeruju u onoga svom silom i moći,
blaženstvo bez koga dobiti nie moći,
prisvietlu danicu na nebu ki stvori,
da čini stražicu putnikom u gori,
da jutrom ishodi i u vrieme od paše
da bil dan izvodi, da suncu drum kaže;
da čini danica u polju i u gori,
razlika travica svoj cvietak da otvori.
Zviezdu nam još sazda vladalac višnji taj,
ka ne ima zapada i vlada vas sviet saj;
meju sva čudesa, koja je satvoril,
višnja je telesa meu sobom razložil,
da po vas viek viekom jaki no i kolo
protivniem potiekom vrte se okolo,
s istoka k zapadu s zapada u istok,
da broje u skladu vrjemenu svomu rok,
do konca od svieta kako su dieljena
godišta i ljeta i ostala vrjemena.
Vjeruju u kralja uzmnožna i slavna,
ki rieke rastavlja od mora od slana,
da iz mora ishode i teku proz gore
i opeta pohode u morske ponore,
a more nikako ne može uzrasti,
ner stoji jednako po božjoj oblasti.
Dobro da oplima, dobro da oseče,
nu kripos tuj ne ima bezredno da teče,
nit se će proliti, da bude sila taj
od kopna pokriti granicu i suh kraj.
Vjeruju u onoga, početka ki ne ima,

64 *rkp.* uklada. 74 *u rkp. samo* ima *bez* ne.

u trojstvu jednoga, ki dieli i prima,
ki kara i cvieli, sjedeći vrh nebes,
i milos još dieli kako mu drago jes;
u prvi čas vieka ki mimo stvor ini
samoga človjeka rukami učini,
a ostali vas stvor svoj, koji je bez broja,
po rieči jedinoj satvori vlas svoja;
za-č je on rieč prava, u trojstvu ka stoji,
sva hvala i slava komu se pristoji,
samoga človjeka za-č takoj uresi,
da je svoja prilika meu sviemi telesi,
i svojom kriposti rebra mu otvori
ter ženu od kosti tutako satvori,
u družbi da mu je družica verna taj,
i da š njim kraljuje zemaljski vrt i raj.
Jošte mu svies sazda za mnogo slavan dar,
sam sebe da vlada i ostalu svaku stvar,
pod nebom svaka stvar da mu je podložno,
sve kako gospodar da vlada razložno,
sve ptice i zvieri na posluh da mu jes,
i umom da mjeri visine od nebes;
da umom dohita od mora dubine
i okoliš od svieta, širine i dljine,
i stvari sve nove, ke stvori višnji bog,
imenom da zove što je pravda i razlog.
Ostale meu stvari neumrliem životom
duh mu svoj nadari i rajskom ljepotom,
ter duša i živine i ostaje svieh djela
kada se izvije i svuče iz tiela. —
Vjeruju u onoga, koji je pun vazda
svakoga razloga, sviem stvorom ki vlada,
ki zraku razmeće od svetoga duha,
i stvorom sviem kreće i vjetri sviem puha;
ki vrti nebesa od zgara vrhu nas,
i zemlju protresa pogledom svoja vlas;
gromjeti ki čini i trieštat trieskove
i u morskoj pučini miešati valove;

104 *rkp.* moj. *Oba stiha 105—106 nerazumljivi u tekstu rukopisnom.*

ki daždi i rosi, stvoritelj slavni taj,
  i na dlanu nosi i mjeri vas sviet saj,
sviem vrti, sviem kreće, sve vidi, sve čuje,
  životom i smrti na volju kraljuje.
Bez koga nikadar, kako se znat može,
  na svieti niedna stvar ganut se ne može;
a sam je stanovit, veće ner sve gore,
  i njega vas saj svit zdržati ne more,
i svud ga puno jes i svud ga dotječe
  i sjede vrh nebes vas saj sviet obtječe;
najmanši vlas s glave bez koga nikada
  ni listak od trave na zemlju ne spada;
po kom se poznava u svakomu stvoru
  sva hvala i slava po kopnu i moru,
u svakoj živini, i u dubju i travi,
  za-č je bog istini uzmožni i pravi,
otac i sveti duh, kriepostan i jaki,
  komu je na posluh podložan stvor svaki.
i komu po vas viek ne može počela
  iskusit živ človik ni svrhe ni čela.
Tko je taj, još ne viem, istino tko će znat,
  imenom da praviem pravo ga može zvat;
za što je vazda bio, ne ima vrjemena.
  Tko mu je ime dio vrhu svieh imena?
Človječi nu razlog sam takoj govori,
  da mu je ime bog, svakoja ki stvori,
ki je pun ljubavi, ki je vas razložan,
  ki plove u slavi kripostan i uzmnožan;
komu se godišta i ljeta ne znaju,
  pri komu za ništa sve stvari ostaju.
Stvoren'je sve svoje po riči ki svrši,
  stvoreno sve što je ter dlanom uzdrži
vrh neba ognjena, vrhu svieh visina,
  gdi je slava blažena od oca i sina
i duha svetoga, ki vlada svakoja
  početak od koga ni svrhe svies moja
ne može saznati, za-č nie dano od boga
  stvar taku iskati pritanka razloga;

119 *rkp.* bez konca. 152 *rkp.* pritanku.

za-č je on stvorac taj višnjega kraljevstva,
koji je višnji raj napunio blaženstva.
Vjeruju u onoga, po vas viek blažena,
ki može svakoga učinit shranjena,
koji se zgar krili svrh svakoga ploda
i oganj razdili od zemlje i od voda,
od voda još vode ki takoj rastavi,
da svoj tiek provode pričudnom naravi.
Vjeruju u onoga, pri kom je čudna vlas,
od pakla tamnoga ki stvori strmen jaz,
gdi su plačni dvori, gdi trude uživa,
vječni plam gdje gori i žerava živa;
gdje su plačne pjesni i gdje nie radosti,
ner velje boljezni i vječne žalosti.
Vjeruju u sina, koga je otac sam
s nebescieh visina na zemlju poslao k nam,
Jesusa dragoga, ki je svet i prisvet,
od duha svetoga ki čudno bi začet;
ki prišad sam na se rad naše ljubavi
človječju put uze i š njom se sastavi;
pričista utroba koga je nosila
za mnoštvo od zloba i naša zla djela;
taj slavna djevica rodi ga i sazda,
uzmnožna kraljica sviem stvorom ka vlada,
milosti sve puna ka doli pod nami
potlači drakuna i splesa nogami.
Jesuse prislavan, vjeruju u tebe,
koji (si) pripravan podati sam sebe
grješnikom u ruke, koji ti zadaše
gorki trud i muke za griehe za naše;
od otca odluke za-č ktješe toj takoj,
da prijaš sve muke za narod i puk tvoj.
Jesuse prisveti ter se da za posluh
na križu propeti, gdi prida otcu duh,
gdje se je prolila tvoja krv prisveta,
koja je izvrila svrh glave do peta,
na križu viseći vas krvav i ranjen,
spasen'ja želeći, da je grješnik sahranjen;
gdi t' mrtvo tve tielo u ruho zaviše,

u čisto i bielo, i u grob ga staviše.
A po tom treti dan, o slavo prisveta,
uskrsnu uzmnožan od mrtvieh opeta,
i slavna tvoja moć, ku otac potvrdi,
prosvietli tmastu noć i još smrt pogrdi;
pak s veljom oblasti u nižnje pristupi,
i vječnoj propasti sva vrata razlupi,
i zrakom prosjeni te tmaste ponore
i silom poplieni pakljene te dvore;
od sužan ter mnoštvo izvede na dan bio,
što bješe u robstvo lucifer porobio.
Ostaviv donji mrak uzvisil pak se jes
deri tja nad oblak u slavi vrh nebes,
ob desnu ter osta od otca sjedeći,
uzmnožan za dosta u slavi svietleći.
Vjeruju u te još, Jesuse moj slatki,
učini(t) koji mož da je shranjen duh svaki,
koji ćeš slavan prit, Jesuse slavni moj,
opeta na saj svit u slavi velikoj,
i mrtve i žive na skupu za jedno
i prave i krive suditi pravedno,
u velikoj slavi prišadši u oblacieh,
kako sve kralj pravi od naroda svacieh,
i u plamu živomu ovi ćeš sviet sudit,
i tebi samomu vječna će slava bit,
pristol'jem vrhu svieh na duzi sjedeći
izbrane oda zlieh na stranu dieleći,
i dobriem riet ćeš pak: o moji izbrani,
ovamo pridi svak ob desnu ter stani,
ob desnu stanite, za-č vrime prišlo jes.
da se svi shranite u slavi od nebes,
u nebeskoj slavi, koju vam otac moj
s početka pripravi, za što je za vas toj,
gdi ćete pribivat u vječnoj svjetlosti
i vječne uživat nebeske radosti.
gdi ćete nebeski vječni dvor imati,
gdi ćete angjelski razgovor prijati.
A po tom zliem će riet, pustivši strašan glas:
padite na on sviet, grješnici, u propas,

padite u propas, padite u ponor,
za što je tuj za vas pakljeni kram i dvor;
padite u taj dvor, u vječne nemire,
gdi pakao i sumpor za miris izvire;
padite u taj jaz od ognjene rieke,
gdi vidjet moj obraz nećete u vieke,
ni obraz ni lice, ni moje svitlosti,
ner vječne tužice i gorke žalosti.
Pokoli sve moje ufan'je postavljam
u blaženstvo tvoje i tebi pridavam
i dušu i tielo, kako sve sluga tvoj,
da primiš u krilo, o slavni stvorče moj:
ti mi duh sahrani i ti ga sabljudi,
i ti ga obrani djavla i zlieh ljudi,
i daj mi dvor blažen, da budem uživat
po vas viek i amen gdi bih rad pribivat,
neka se i meni taj rados objavi,
gdi tvoji blaženi hvale te u slavi.

Ova pjesma čini se da nije podpuna, jer je prielaz iza stiha 238 odviše težak, pak bi i čudno bilo, što se u vjerovanju ne bi ništa spominjalo o duhu svetom.

Pjesanca Jesusu.

Trudno gre, govore, kada je tmasta noć,
samomu proz gore bez dobre družbe proć,
najliše tko je pješ, bez jasna mjeseca,
i putu nije vješ', gdi (je) gusta zelenca.
Velik trud još prave i muku na svieti,
korienak koštrave iz dubin podrieti.
Veća je još muka plah vihar tjeriti
i lačahna vuka s kozlići miriti.
Bez plavi trud je prit pučinom valove
i gori pitomit u oblacieh valove;
i gdi su još lavi, trudno je lugom proć,
telesnoj ljubavi trudnije vrha doć.
S trudom je tužica vidjeti gdi cvieli
za bracem sestrica, kad ih smrt razdieli;
meu žalos još svaku trudno je vidjeti
žalostivu majku gdi cvieli u sjeti,
velmi boljezniva gdi mrtvo na krioce
suzami polieva jedino djetece.
Ljuta je još strila i čemer krvavi,
dva draga i mila kada smrt rastavi.
Trudi su bez broja, ke zbrojit po vas viek
ne može svies moja ni drugi živ človjek,
Jesuse moj slatki, gdje si ti u trudu,
pri kom je trud svaki na svieti za ludu.
Ti s' ranjen, ti s' izbjen i ti si za ljubav
na križu tuj pribijen vas ranav i krvav,

Pj. 1.: u rkp. pj. 14. knjige IV. na listu 14b. 13 *rkp.* duxica.

gdi si se raskrilio, ljubavi velika,
i dragu krv prolio za mene grješnika.
A ja sam zloban vas ter trudim vrhu svieh
predaje svaki čas, zapleten u griesieh;
za-č onaj vječna noć i oni strmen jaz
prieti mi za svu moć svaki hip i svak čas,
da moj duh rascvieli u vječnoj tamnosti,
i da me razdieli s vjekuštom radosti.
Ter daleč moja svies sebe van zahodi,
jak da ju manen bies planinom zavodi,
u sebi misleći i ob dan i ob noć:
komu ću priteći, da mi je na pomoć?
Nu najti ja sada ne mogu nikoga,
da mene od jada slobodi vječnoga,
razmi sam od suza kladenac proliti,
i tebe Jesusa raspeta moliti,
jeda se ljuvezni put mene obratiš,
ter moje boljezni i moj trud prikratiš.
Tiem naglim i hrlim s grozniemi suzami,
da tvoj križ zagrlim objema rukami,
i plačno ja grozim, cvileći u suze,
da milos isprosim od tebe Jesuse,
da ljubav taj tvoja po veljoj milosti
me zledi bez broja i moj grieh oprosti;
kad zaspim mrtvi san i ostavim taman sviet,
od zloba svieh opran da budu k tebi prit.

2

Pjesanca Jesusu.

Jesuse, hvala ti u vieke i slava,
ki silu prikrati i jakos od lava,
od strašnoga lava i toli nemila,
pakljena dubrava koga je gojila,
i sad ga vaj goji i sad ga njeguje,
zlosrdo ter stoji ter na me klikuje,
režeći na mene ter zube ociera,

Lj. 2.: u rkp. pj. 22. (posljednja) knjige IV. na listu 17b.

u trude pakljene da moj duh odtjera.
Nu mu je sve zaman, za-č slavno tve ime
i tvoj križ prislavan, Jesuse, brani me,
ki se križ pripravi, da budeš na svieti
s goruštom ljubavi grdu smrt podnieti,
na kom se dostoja, Jesuse prisveti,
prijazan taj tvoja za tvoj puk propeti,
gdje t' ruke tuj nagu i noge pribiše
i tvoju krv dragu po zemlji poliše;
gdi dragu krv proli, gdi raspet izdaše,
umrieti za-č voli za griehe za naše,
ner da se pogubi vas kolik narod tvoj,
koga ti obljubi, Jesuse slatki moj.
Tvoja krv prislatka i toli pridraga
ter zlobe oplaka oda svieh rusaga,
ter tvoja slavna smrt za ljubav i milos
ktjela je takoj strt pakljenu usilos,
krv tvoja izbrana, Jesuse slatki moj,
ka vraše iz rana, kojiem se ne zna broj;
pod zemljom ter ćute pakljene krieposti,
tve rane priljute kakve su vriednosti,
i tvoj križ što je sada i tvoja što je slava,
po svieti ka vlada bez broja država,
i strašno ime tve, Jesuse prisveti,
stvoren'je prid kiem sve i preda i trepti;
kralji i kraljice ter mu se klanjaju,
i prid njim na nice po zemlji padaju.
Za toj ću tve ime iz glasa za svu moć
svaki čas i vrime klikovat na pomoć,
tve ime i križ tvoj s goruštom ljubavi,
dokoli duh se moj od tiela rastavi,
oda svieh protiva, Jesuse izbrani,
i mrtva i živa, neka me sahrani,
kako me sahrani Jesuse do sada
i moj duh obrani svieh tuga i jada.
Za-č vazda kad budu s krvnici u boju,
s tobom boj dobudu i stanem u goju;

17 gdi raspet] *rkp.* di r.

ar slavno tve ime, Jesuse, i križ tvoj
u trudu združi me i brani život moj;
brani me i bljude i čini na svieti
da budem sve trude strpjeno podnieti;
podnieti strpjeno, za-č si ti štitak moj
i oružje jedino, kad bijem trudan boj,
ter tobom oružan ne mogu do vieka
biti rob i sužan od mojieh krvnika,
s kojiemi biju boj, od kieh se na svieti
ne može tolik broj jezikom izrieti.
Lie kad se toj mnoštvo posil'jem umnoži,
da moj duh u robstvo pod svoj stieg podloži,
ne može taj sila nigdar me oznobit,
ni duše ni tila pod svoju vlas složit,
vidivši pri meni u polju od boja,
Jesuse ljuveni, da je slavna vlas tvoja,
i oružje naglo toj od križa slavnoga,
ko brani život moj oda zla svakoga;
komu se može riet, da je pri njem kripos taj,
kojojzi odoljet ne može vas sviet saj,
ni sviemi zviezdami sva kola nebeska,
koja su nad nami, ni kripos angjelska;
ni od pakla djavlja moć svom svojom jakosti
ne može vrha doć od križa kriposti.
Još da se prigodi, svi djavli pakla van
da izljezu kad godi iz tmasti na bil dan,
križ toli prislavan kada bi vidjeli,
gdi stoji pripravan da ih grozno rascvieli,
od velje tužice koju bi poznali
po zemlji na nice prid njim bi svi pali;
nica bi svi pali, da mu se da slava,
kako stvor ostali koji ga poznava;
spoznava svaki stvor, taj kripos njim da je,
ka otvora višnji dvor, ki mu se pridaje;
otvora višnji dvor slavan križ izbrani,
da človjek božji stvor po njem se sahrani;
shrani se taj človjek, da s božjom ljubavi

62 *rkp.* odusla. 78 ki] *rkp.* ka.

pribiva po vas viek s blaženstvom u slavi.
Tiem dake, tiem dake, u moje sve trude
od protive svake slavan me križ bljude,
ter kad sam u boju od svieta i od tiela,
ništor se ne boju protivnieh svieh sila,
ni duha pakljenih, koji mi u vaju
vrh tuga vrhu svieh trudan boj zadaju,
onadaj najliše kad mi se prigodi,
kad moj duh uzdiše da ih se slobodi,
kad napru na mene, vaj da me rascviele,
i od slave blažene da moj duh razdiele.
Tiem s križem ja stoju i ob noć i ob dan
kriepostan u boju, jak vitez oružan,
ki voli prijati smrtni trud i muke,
ner li se pridati krvnikom u ruke ;
za-č križem oružan, u boju i u rati
vječni se ja sužan ne mogu nazvati,
ni od zmaja ni od lava, ni od njih sve družbe.
koja mi zadava velik trud i tužbe,
i velik nepokoj u boju i u rati,
hoteći život moj prie reda da skrati.
Nu nie te krieposti ni u lavu ni u zmaju,
razlike žalosti što meni zadaju,
i ob noć i ob dan s razmirjem u rati
iz moga doma van ktivši me prognati,
i skratit život moj biesan lav i drakun
za zlosrd narav svoj, otrovi ki je pun,
ı ostali zli dusi, kada se š njim sprave,
da moj duh u tuzi s vesel'jem rastave ;
za-č kad se svi skupe i k meni priteku,
na pleći ustupe i daleč uteku,
daleč se upute i velmi tuguju,
kada me ućute, da Jesusa klikuju,
a navlaš kad reku : sada me ne ostavi,
čin' milos da steku pri tvojoj ljubavi,
Jesuse, Jesuse, molim te sluga tvoj,
od pakljene uze slobodi život moj ;
Jesuse pogledaj na moj trud i muke
krvnikom ter ne daj moj život u ruke ;

za-č su sve Jesuse od zlotvor priprave,
u pakljene uze da mi duh postave.
Skrušeno još reku: o križu blaženi,
čin' da se rasteku zli dusi pakljeni,
zli dusi pakljeni, ki hoće svu rados
svrnuti sad meni u tužbu i u žalos;
i skrati lavu vlas i ljutomu zmaju,
ki meni svaki čas trudan boj zadaju.
Pokli sam božji stvor ja s tobom u družbi,
čin' da me moj zlotvor ne ostavi u tužbi,
čin' da se skrušeno srdačce i duh moj
ne skonča svršeno u muci pakljenoj.
O križu prisveti, plačno te još molju,
brani me i sveti u ovuj nevolju
oda svieh krvnika ki sa mnom biju boj,
želeći smrt prieka da skrati život moj.
Tiem kad križ prisveti iz glasa pokliknu,
svi dusi prokleti na nice poniknu,
i svi se raspršе, jak pljeva u taj čas,
kada se obrše na guvnu žitni klas
ter slama i pljeva svudi se raspršі,
i s desna i s lieva kad vjetar njom prši.
Za toj se svak spravi ter s glasom za svu moć
Jesusa proslavi i klikuj na pomoć
i svoj križ prislavan, molim vas rad boga,
ki stoji pripravan sahranit svakoga;
za-č da ja ne imam dil njegove oblasti,
sto krat bih sužan bil prokletoj napasti,
sto krat bi vaj mene prokleta taj napas
u trude pakljene zavela u propas,
bez konca gdi duh moj po vas viek i amen
ćutil bi nepokoj i ognjeni taj plamen.

138 na nice] *rkp.* iz glasa. 150 propas] *u rkp.* napas.

*

3

Pjesanca košuti.

Košuta priplaha po gori zeleni
gorčega uzdaha vičući ne čini,
skladaje tužicu, prieku smrt videći,
naljepnu strilicu pri srcu noseći,
kad lovac prihitar rani ju iz krova,
ter plaši jak vjetar, od tužnieh jadova;
i plaši i biesni, ne imavši pokoja,
jeda ju s boljezni rastavi čes koja,
jeda li neboga gdi najde koju vil,
srdačca van svoga da joj podre jadan stril,
pelinkom i rutom pak da bi taj vila
i ljutiem skrobutom ranu joj povila:
kako ja svaki čas ki željno uzdišem
i k nebu vapeć glas skrušeno podižem,
nebeske kriposti da vide i čuju,
u veljoj žalosti kako ja tuguju,
jadovno i plačno suzice roneći
i uzdah intačno velmi se boleći.
Za-č su dni skončani, a prieši smrt prieka,
vaj da me izrani strelicom bez lieka.
Nu se ja ne boju od smrtne naravi,
dušicu da moju od tila rastavi;
nit tužno ja cvielim, da me je vajmeh strah
gdi s tielom duh dielim a tielo gre u prah;
ner trudim cvieleći, za-č ne ima pokoja
u sebi misleći jadovna svies moja,
i ob dan i ob noć, o slavni bože moj,
kako ću tamo doć ja griešni prid hip tvoj!
Za-č mnozi govore: trudno je tamo prit,
u nebeske dvore blaženstvo toj dobit,
gdi jedva sahranjen pravedan bit može,
a kamo tko je ranjen zlobami, moj bože,
kako ja vas zloban, ki niesam na svieti

Pj. 3.: u rkp. pj. 2 knjige V. na listu 18b, dolazi i u rukopisu kneza Meda Pucića pod br. 1. 14 vapeć glas *puc., u našem rkp.* svaki čas. 25 ima *naš rkp.*, imam *puc.* 26 jadovna *puc.*, jadovca *naš rkp.*

k nebesom podoban me oči prostrieti.
A kamo da reku, Jesuse slatki moj,
čin' milos da steku pri tebi, ki sam tvoj!
Nu vajmeh, odkoli Jesuse moj pridrag
na križu krv proli, viseći go i nag,
milosti blažene gdi vajmeh ne skrati,
tvom krvi da mene ti budeš oprati:
ja neću izgubit ufan'je nikadar,
da me neć obljubit kako sve dragu stvar.
Po vas dan i svu noć biesneći tiem hrlim,
da tvoj križ za svu moć skrušeno zagrlim,
i tebe Jesuse na križu viseći
u plačne me suze jadovno cvileći,
da moj plač priljuti i od suza usilos
bude te prignuti na ljubav i milos,
da na moj smrtni dan, kad pride vječna noć,
čist, suzom vas opran, prida te budu doć.

4

Pjesanca Jesusu.

Molim te, Jesuse, da na me pogledaš,
grozni plač i suze s boljezni da mi daš,
Mariji kako da grješnici velikoj,
kada ju pogleda ljuveni pogled tvoj,
koja se lieposti dičaše gizdavom,
kako lav krieposti loveći dubravom,
ter pozor nje ohol kazaše i lica
jaki no plah sokol u stadu od ptica.
Nu se sva prihini prid tobom smiljeno,
rastopit za-č čini nje srce ledeno
tvoj pozor prislatki, za-č taku ima vlas,
u srcu vaj svaki rastopit leden mraz;
ki ženu tuj svrući i čini stopliti
i od suza živući kladenac proliti;
liepi pram i kosu ter s plačem iz glasa
rasplete i prosu niz bil vrat do pasa,

Pj. 4.: u rkp. pj. 8. knjige V. na listu 26b.

i nice poniče i grozno procvieli,
cvileći ter kliče: Jesuse pomili,
ne brani milosti, ne skrati ljubavi,
vječne me žalosti i tužbe izbavi;
za-č druge nie žene pod suncem, koje sja,
veće poražene u zlobah ner sam ja.
I tač se potlači prid tobom u jadu,
jak da joj svi mači trudan duh propadu,
žestoke ter toli biše nje suzice,
prid tobom ke proli od velje tužice;
pod noge ter splesa svu liepos i diku
od svoga uresa i oholas toliku
i liepo gizdan'je rad tvoje ljubavi,
a vječno ufan'je u tebe sve stavi,
i opra ti tuj sama nožice suzami
bez stida i srama združena s tugami;
na nogah sve suze pak pramom osuši,
moj slatki Jesuse, da t' većma posluži.
Ter suze tuj ženu od velje gorkosti
činiše blaženu i svu joj zled prosti.
Vas joj grieh prošten bi, za što se pokaja
i najde pri tebi blaženstvo od raja;
i da joj dar tolik milosti blažene,
od koga po vas viek ostaše spomene.
Jesuse ljuveni, molim te a za toj,
prikaži i meni prislatki pogled tvoj;
pokaž mi tve lice, neka se u taj čas
u grozne suzice prid tobom stopim vas,
da mi se iz oči prid tobom ničeći
živi vir istoči od suza cvileći,
za zledi za mnoge, ke nie moć zbrajati,
da suzom tve noge ja budem oprati;
tve noge poražen da suzom opiram,
Jesuse priblažen, i vlasom otiram.
Tvoju mi pak nogu, gdi suze polievam,
potoči nebogu, da t' potplat celivam;
za-č mi se ne prija, Jesuse, nikako,

17 *rkp.* nicem.

da t' prosim ljubit ja tve lice prislatko,
ni od glave niedan vlas ni ostalo tve lice,
za griešni moj poraz i moje zlo djelo.
Tiem slatki Jesuse, ne moj me ostavit
i moj plač i suze ne ostavi u zabit;
pokli se ja kaju od zloba velicieh
i dužan ostaju pri tebi za moj grieh,
čin' da sam prilika grješnice Marije,
tva ljubav tolika da srce me zgrije,
u plamu da gori od tvoje ljubavi,
dočiem se rastvori i u prah se rastavi.
A kad se sve spraži i u prah se sastani,
pravi mi drum kaži, gdi stoje izbrani,
da se ja svom tužbom od svieta rastavim,
a da te s tom družbom i hvalim i slavim.

5

Tielu Jesusovu.

Blaženi budi kruh, u komu nie ino,
ner boži živi duh a trojstvo jedino.
Blaženo toj tielo, gdi je sam bog živući,
koje je sve cielo a u mrvah budući;
u mrvah cielo jes i cielo u cielu,
vas je pun vrh nebes i u svakom pun dielu.
Blaženo tielo tve, Jesuse, vrhu svieh,
pri kom su sile sve od dvora nebescieh;
komu se klanjaju blaženi i sveti
i prid njim padaju svi dusi prokleti.
Blaženi taj krušac, u kom je trojstvo toj,
gdi je sinak i otac, o bože, i duh tvoj,
u bitju jednomu gdi jednaga pribiva
i dieli svakomu dar da ga uživa.
Blaženi hip i čas, kad nam se objavi
u kruhu vječna slas od rajske ljubavi;
ter tko ga okuša bezgrješno, moj bože,

Pj. 5. (*naslov pripisan novijom rukom*): *u rkp. pj. 9 knjige V. na listu 27.* 8 *rkp.* pri komu. 27 *rkp.* sa se *pogrj. mjesto* da se.

blažena taj duša poginut ne može.
Za-č nije pravedno, da je taj rascvieljen,
tko je s tobom za jedno, moj bože, sjedinjen;
tko s tobom u duhu pravedno putuje,
i tebe u kruhu bezgrješno blaguje.
Tiem se ću vas prolit ja vajmeh u suze
i tebe pomolit moj slatki Jesuse,
da budeš i meni tuj milos darovat,
taj krušac blaženi bezgrješno blagovat;
kad budu ja priti, da se š njim sadružu,
neka mi nasiti i tielo i dušu,
na vječno spasen'je neka mi toj bude,
s blaženstvom shranjen'je da mi duh dobude,
da slatka taj slados od tvoje ljuvezni
obrati u rados sve moje boljezni.

6

Pjesanca Jesusu.

Od tebe, Jesuse, ne pitam dražu stvar,
razmi plač i suze da meni daš na dar,
da cvilim i suzim svak čas bez pristanka,
i željno da tužim do smrtnoga danka;
za-č stavih svu želju, da budem plakati
dokli smrt u zemlju me tielo obrati.
Srdačce za-č moje ciepa se i dvoji,
gdi tielo toj tvoje ranavo sve stoji,
toj tielo prisveto, blaženo i drago,
na križu raspeto i golo i nago,
vaj koje nie zdravo, od igle što bi rat,
ner je sve ranavo od glave do potplat;
ranavo i šuplje ter tielo toj tvoje
u krvi se kuplje na križu tuj stoje.
A za što vaj meni, ner samo za grieh moj
Jesuse ljuveni, raspet se da takoj,
i od trna krunicu rad moje ljubavi
na svetu glavicu, Jesuse, postavi;

Pj. 6.: u rkp. pj. 10. knjige V. na listu 27. 14 *rkp.* krvi se sve kuplje.

a oči me ne cvile a srce ne plače,
gdje se su upile do moždan te drače,
i svake ranice niz glavu prisvetu,
krvave kapljice ter lete do petu,
krvave kapljice ter s desna i s lieva
peru ti sve lice ko suncu odsieva.
Tuj slatku krv dieliš, o vječna ljuvezni,
da moj grieh zamieniš tom tvojom boljezni.
Za toj te ja molju, vidj moje smiljen'je.
daj mi plač na volju i grozno cviljen'je,
da željno ja cvielim i javi i u sni,
da s tobom vaj dielim tej tvoje boljezni,
da u suzah vas plovem, Jesuse dragi moj,
neka se nazovem u muci dionik tvoj;
neka ja cvileći za ljubav istahnu
tuj žalos dieleći pri tebi izdahnu,
jeda mi žalos taj u veljoj tužici
pokloni vječni raj grješnojzi dušici,
rad ke se poboli shranit ju želeći,
tuj dragu krv proli na križu viseći,
Jesuse milostiv, jedina sladosti
gdi toli boljezniv trpi te žalosti,
najmanši gdi nie vlas u svetoj toj glavi,
koji t' nie zamazan u masti krvavi;
a uda ostala do šljanka i zgloba
sva t' se su rastala rad mojieh zlieh zloba,
gdi se sam dopušta na križu pribiti,
ljubavi gorušta i tuj krv proliti.
Za toj ti hvala bud po vas viek do vieka,
ki prija tolik trud za mene grješnika.

Molitva Jesusu.

U zemlju ničeći očima sluga tvoj,
prid tobom klečeći, Jesuse slatki moj,
u suzah priljutih perući moj obraz,

Pj. 7.: u rkp. pj. 16 knjige V. na listu 28ᵇ. (u rkp. bez naslova).

svieh zledi minutih pridavam razlog vas.
Nu će prie jezik moj u glavi lipsati,
ner li će tolik broj od suza pridati;
za-č odkli sviet poznah od moga postanka,
živil sam u zlobah svak čas bez pristanka,
u razlikoj zlobi trajući dan svaki
do ovogaj dobi, Jesuse prislatki.
Najprie se pogubih u razlikoj zlobi,
a tebe ne ljubih, kako se podobi.
Za ljubav za tvoju još nisam bil spravan
proliti krv moju, Jesuse prislavan.
ni podat sam sebe da budem tutako
ja umriet za tebe u vrieme u svako,
jaki no ljubav taj, u tebi ka gori,
prišadši na sviet saj sama se umori,
primivši sve trude tvoja put blažena,
po tebi da bude ma duša shranjena.
Za toj se kriv čuju, nu s plačem u suze
iz glasa klikuju: prosti moj Jesuse,
blaženstvo vajmeh tve i milos taj tvoja
prosti mi zledi sve, kojiem nie ni broja;
ne moj me prognati isprid lica tvoga,
da moj duh ne pati cviljen'ja vičnoga.
Pokli se ja kaju za zledi za moje
i moj duh pridaju u ruke u tvoje,
od mene ne odvrati tvoj obraz blaženi,
ner moj trud prikrati i prosti zled meni,
zled koju suzami prid tobom opiram,
gdi združen s tugami tolik trud razbiram,
dočiem ti upriešiš, gdi život moj tuži,
da moj vez odriešiš, ki nosim o duši.
Za-č ako ne uprieši prijazan taj tvoja
ter mene ne odrieši od zloba bez broja:
ja sužan neću moć, Jesuse priblažen,
k blaženstvu tvomu doć po vas viek i amen.
Tiem konop i uze, o duši ke nosim,
odrieši Jesuse, za milos ku t' prosim.

12 a] *rkp.* za, *može biti* za-č.

ja ki sam ogriešen, ako mi može bit,
da mogu odriešen k blaženstvu tvomu prit.
I sada i po tom još s tvojom ljubavi
s tolikom tegotom trudna me rastavi;
za-č nie moć izreći toliku tegotu,
ku nosim vrh pleći, vaj momu životu,
ku bih rad dvignuti i svalit s rameni,
da duh moj ne ćuti tolik trud pakljeni,
ner da se izbavi po tvojoj milosti
i s tvojom ljubavi pakljene žalosti,
onadaj najliše, od suza kad vir moj
na smrti polipše, da pridu u kril tvoj.
Vas moj plač i suze i duša jednaga,
moj slatki Jesuse, ljubavi pridraga,
cviljen'je i moj plač i od suza usilos
jeda te svrne tač na ljubav i milos!
Za toj se pokorim, kriveći sam sebe,
jaoh jeda izdvorim tuj milos od tebe,
trpeći velik trud na svako jur dobi.
da me tvoj gnjievan sud, Jesuse, ne oznobi;
da me tvoj vajmeh gnjiv u propas ne stavi,
za što se čuju kriv ja tvojoj ljubavi.
A meni nie moći odnimit trud taki
bez tvoje pomoći, Jesuse prislatki;
ar sobom razlučih vesel'je sve moje,
za-č vjerno ne obslužih zakone sve tvoje.
Za toj sam podoban i hoće svaki sud
jaki no sve zloban podnieti svaki trud.
Nu nie te pokore, ni će bit do vieka,
odkupit da more vaj mene grješnika,
prijazan ner tvoja i ljubav gorušta,
koja se dostoja, koja se dopušta
dragu krv proliti na križu viseći
i moj grieh odmiti, shranit me želeći.
Za toj se svies moja i pamet snebiva,
gdi draga krv tvoja sama se prolieva,
ja crvak budući i grješnik veliki,

41 ogriešen] *rkp.* odriešen.

a ti bog živući stvoritelj nebeski
na tuj se smrt spravi, gdi raspet vas stojiš,
s tolikom ljubavi da moj duh posvojiš.
Pripravan nu odkle si pomilit svakoga,
ti podri i otresi od srdačca moga
trnove sve drače, od kojieh život moj
uzdiše i plače u velik nepokoj;
i viek ću plakati, dokle sam vajmeh živ,
i zlobe kajati, za ke sam tebi kriv;
za-č ufam, Jesuse, da ćeš moj plač priljut
i uzdah i suze primiti u tvoj skut,
kako si prijal tač, Jesuse blaženi,
od Petra grozni plač i uzdah skrušeni,
ali pak suzice, koje se proliše
od velje grješnice, ke t' noge umiše;
skrušena usilos lupeža još čini
k tebi prit na milos i k tebi sjedini,
i mnoge bez broja grješnike pomili
prijazan taj tvoja i kriocem okrili.

8

Molitva propetomu Jesusu.

Pokorom od Joba karaj me, bože moj,
za mnoštvo od zloba, kojiem se ne zna broj;
za-č bih rad, da tvoj sud sudi me na svieti,
da budem svaki trud za moj grieh podnieti,
da samo dušica moja se izbavi
pakljenieh tužica po tvojoj ljubavi.
Za toj mi tielu daj, da bude na svieti
s boljezni svaki vaj i trude podnieti;
daj rane priljute, da u trudu dni traju
za zledi minute, za ke se sad kaju;
do kosti čin moju da crvi put štiplju,
da sjede na gnoju prahom se posiplju,
i u gnoju sjedeći da cvilim do groba,

82 od srdačca *pripisano na okrajku.*

Pj. 8.: u rkp. pj. 17. knjige V. na listu 28ᵇ, (u rkp. bez naslova).

vas ranav smrdeći, jak tielo od Joba;
neka se me tielo u smradu rastavi,
za što je zgriešilo pri tvojoj ljubavi.
Pokli se pokorim, moj dragi Jesuse,
i moj grieh govorim cvieleći u suze,
čin da se razgnije moja put ranjena,
a samo da mi je dušica shranjena,
vaj meni, za koju Jesuse moj prisvet
prolio si krv tvoju na križu vas raspet;
vas raspet, vas ranjen, vas kolik još krvav,
da moj duh sahranjen učini tva ljubav.
Na pokon na svieti tva ljubav velika
čini se umrieti za mene grješnika,
Jesuse moj pridrag, Jesuse slatki moj,
viseći go i nag u kruni trnovoj,
gdi toli smrt tužnu primil si rad mene,
da meni pritužnu daš dvore blažene;
neharstvo nu moje i zlobe razlike
ne spozna te tvoje ljubavi velike,
ne spozna dar slavan od vječne svjetlosti,
ki za me bi spravan po tvojoj milosti.
Nu se sad spoznaju, vaj meni vaj meni,
da tužan ostaju, Jesuse blaženi.
Tiem bih rad sve tuge da tielo me pati,
da svoje sve duge boljezni naplati.
Za toj ću vajmeh sad do groba plakati,
da budem griešni jad suzami oprati;
za što znam, Jesuse, da s' spravan primiti
skrušene me suze, koje ću proliti,
vaj kako primi tač tva ljubav velika
suzami grozni plač od mnogo grješnika.
Jedina ljubavi, tiem pozri na plač moj,
molim te ter spravi tve krilo i skut tvoj,
neka moj plač priljut i grozne suzice
upadu u tvoj skut, u slavno tve lice,
neka ma dušica, Jesuse izbrani,
od vječnieh tužica s tobom se sahrani.

9

Pjesanca Jesusu.

Pogledaj Jesuse, za milos, ku t' prosim,
konope i uze, na grlu ke nosim,
po zemlji na nica vaj gdi se prostiram,
moj obraz i lica ter suzom opiram,
da cvilim i plačem prid tvojom milosti,
čiem zledi oplačem čemerne za dosti.
Blaženi za-č tvoj kruh ja mislim prijati,
suzami zloban duh kad budem oprati;
nu moje smiljen'je i moj plač krvavi
i grozno cviljen'je u zabit ne stavi.
Ako sam i grješnik, kladenac nu si ti,
u kom je vječni lik, komu se daš piti:
i željno tko suzi i svoj grieh opira,
a tvoj kruh okusi, nigdare ne umira.
Marija grješnica tač je grieh dobila,
kad bješe sva lica suzami polila,
i poče opirat suzami tve noge
i vlasom otirat za griehe za mnoge.
I oni razbojnik na križu viseći,
da si bog i človik tuj tebe videći,
proli se u suze za zlobe grješnik taj,
i od tebe Jesuse izdvori vječni raj.
Još te se odreče učenik vjerni tvoj,
nu milos pak steče, Jesuse dragi moj;
za što se poboli i kaja za svoj grieh,
kladenac ter proli od suza krvavieh:
a ja sam vrhu svieh, more se pravo riet,
hudaca i zlobnieh, koji su na saj sviet,
ter ne smiem k tebi prit na slavnu večeru,
nu se ću pod sto skrit, mrvice da beru,
mrvice da ližu, pod tvoj sto ke padu,
da moj duh utišu, ki cvili u jadu,

Pj. 9.: u rkp. pj. 18. knjige V. na listu 29. Ova pjesma nosi u rkp. naslov: pjesanca angjelom, *ali po sadržaju vidi se, da je onaj naslov nerazložan.* 14 okusi] *rkp.* ne okusi. 15 tač] *rkp.* ta.

želeći brašanca od tvoje milosti,
i onogaj jaganjca puna sve sladosti,
koga si blagoval u vrime od muke,
kad se si sam podal grješnikom u ruke;
gdi bih rad plakati od velje tužice,
i tvoje oprati suzami nožice,
jeda me tve oko pod stolom pogleda,
gdi stojim nizoko; ter meni milos da,
po plaču i tužbi neka sam i ja tvoj
u ljuvenoj družbi, Jesuse slatki moj,
ku brašnom nasiti od tiela svetoga
i žedniem da piti kladenca živoga;
kiem tielo ne brani ni krvi prisvete,
i duh njim sahrani od muke proklete,
ljubavi tvoje plam ter se tač smilova
tere njim višnji kram s blaženstvom darova.

10

Pjesanca djevici.

Pjesance, nu poji, željno te molim ja,
prislavnoj gospoji, jak sunce koja sja,
ka vlada nebesi i svietom i nami
tere joj ponesi moj uzdah suzami.
Nu slišaj, što ću riet, pjesance gizdava,
kad pridem na on sviet, gdi je višnja država,
gdi je slavna kraljica, ku sam bog uzvisi,
prid njom se na nica skrušeno ponizi,
a po tom toj kruni, molim te rad boga,
blažen skut celuni i potplat od noga,
i slatko reci njoj: oni te pozdravlja,
od tiela ki duh svoj za tobom ostavlja,
ki vene trepteći i kopni i preda,
priku smrt želeći, da te se nagleda;
za-č vlasti ne ima, da tamo vrh nebes
od tiela očima uživa tvoj ures.
Za toj ti posila suzami uzdah svoj

Pj. 10.: u rkp. pj. 1. knjige V. na listu 18[b]. (Početak libra petoga.)

i srce iz tila, gospoje svieh gospoj,
blaženstvo toj tvoje da primi ovi dar,
prislavna gospoje, jaki sve dragu stvar.
A po tom, a po tom, o vječna ljubavi,
prie ner me životom prieka smrt rastavi,
ti dievo i gospoje trudna me pomili,
ter krilo toj tvoje za ljubav raskrili,
gdi moju dušicu hotjel bih poslati,
pakljenu tužicu da vajmeh ne pati.
Ter primi sve pjesni, ke pojem sluga tvoj
s velikom ljuvezni i suze i uzdah moj,
i srce sve moje, koje t' se posila,
prislavna gospoje, s korienkom iz tila.
Toli sam tač zloban ter dievo za grieh moj
niesam se podoban nazvati sluga tvoj,
da primiš u krilo s velikom ljuvezni
i drago i milo, o dievo, me pjesni:
ti slavna gospoje po tvojoj milosti
zgriesen'je sve moje i zledi oprosti,
pokli t' se skrušeno, o dievo, ja molim
i svasma svršeno kajem se i bolim,
i grieh moj govorim, koji ću kajati,
dokli se rastvorim i željno plakati,
suzice roneći svaki hip i svak čas
tebi se moleći u vele jadan glas,
da niesu za ludu me pjesni ni zaman,
ke skladam u trudu i ob noć i ob dan.
Za-č slaba svies moja jur mi moć prikrati,
ter gojna pokoja ne morem prijati,
misleći u sebi u suzah plovući,
kako ću ja tebi ugodit pojući,
hoće li t' bit harno, prislavna gospoje,
me srce pripravno što želi da poje,
i što sam spio tebi i što ću jošte pjet,
dokli me na sebi uzdrži taman sviet.
Nu dievo prislavna, gospoje i majko,
viem da si pripravna u vrieme u svako,
po sve dni do vieka da milos ne braniš,
ner togaj človjeka ljuveno da shraniš,

u tugah ki plove ter tebe za svu moć
klikuje i zove, da mu si na pomoć.
Tiem višnja kraljice i kruno svieh žena,
pričista djevice u vieke blažena,
slatko te ja molju i milos tuj prosim,
od siena po polju pokli duh zanosim,
spravivši svies moju, da tebi gospoji
pjesance ja poju kako se pristoji:
ako ja mogu nać ku milos pri tebi,
ne daj mi stranom zać samomu po sebi;
ner sa mnom svud budi, kud stupaj stupa moj.
i ti me sabljudi i daj mi mir i goj,
po tvojoj ljubavi, dokli sam na svieti,
da budu drum pravi do konca sliediti.
I ti mi daj milos, da se duh moj spravi,
da za svu usilos hvali te i slavi
i sada i vazda i mirno i gojno
vječnu ti hvalu da, kako je dostojno;
da ti se hvala da, kraljica za-č si taj,
ka krmi i vlada nebesa i sviet saj.
Tiem ljubav primaga nejaku svies moju,
gospoje pridraga, pjesance da t' poju;
a ne viem početi rad slabe kriposti,
pjesance začeti bez tvoje milosti.
Tiem hrli i preši, pričista djevice,
ter mene utješi od velje tužice,
o kruno svieh gospoj, da tvoja ljuvezan
odrieši jezik moj, koji je zavezan,
da s tvojom ljuvezni budem se vladati,
čiem spojem sve pjesni, ke mislim skladati;
i kad se svrše sve, da u dvore prisvete
prid slavno lice tve s poklonom dolete.

11

Pjesanca Fenici.

Vidj gorko sunačce i pozri s istoči,
me grozno srdačce ke ćuti žestoči!
Vaj, tko li toj takoj, moj bože, odluči,
toliki nepokoj da mene sad muči,
ter život moj trudi i cvieli i tuži
i drugo ne žudi, razmi smrt da združi.
Za-č trudno trpjet jes te trude u vaju
i žalos i boles, ke mi duh skončaju;
jedina fenice za-č moj duh razmiri,
iz ognja iskrice gdi svoj plam upiri
u srdačce moje ter se sva postavi
na gniezdu tom stoje u živoj žeravi,
trudnu smrt želeći, da svoj duh odieli
na plamu goreći, a neće da cvieli,
vesel'je nego li na smrti uživa,
umrieti za-č voli, ner dugo da je živa.
Veselo ter gori i rado umira,
kad joj trud domori, gdi tužbe razbira.
Rado se još praži na plamu taj ptica,
da ju smrt utaži svjetovnieh uzica;
za-č ne mni ptica taj, kad zgorjet sva bude,
opeta na sviet saj vrnut se na trude.
Ložnicu od plama još sama pripravlja,
po sebi gdi sama opet se ponavlja.
Za-č višnji moj bože, kad bude sva zgorit,
ni tu ju ne može živi plam umorit,
ni sama smrt prieka, kad bi luk spravila,
ne bi ju do vieka pod zemlju stavila;
za-č samu tuj pticu ti bože nadari,
za smrtnu strilicu da ništor ne mari.
Nie ptica fenice u stranah istočnieh,
ner li ti djevice, koja si vrhu svieh,

Pj. 11.: u rkp. pj. 11. knjige V. na listu 27., dolazi u rkp. Pucićevu pod brojem 5, odanle je i naslov Fenici, *u našem rkp. samo pjesanca.*
10 tvoj *puc. naš rkp.* svoj. 23 *naš rkp.* prama.

u vječnom istoku ložila u meni
žeravu žestoku i taj plam ljuveni,
da tvoja prilika po daru po tvomu
goji se do vieka u srdačcu momu.
Za-č si ti gospoja od vječne ljubavi,
za kom se svies moja i moj duh zatravi,
za kojom vas manen prem svasma ostaju,
za-č ovi živ plamen očito poznaju,
da ga ti umnoži, o vječno sunačce,
i sama naloži u moje srdačce,
hip i čas da gori u vječnoj ljubavi,
dokli se rastvori i u prah se rastavi.
Vaj nu me trud mori, er želim gospoje
u plamu da zgori srdačce sve moje,
a po tom da duh moj s tilom se razluči,
da pade u kril tvoj, da veće ne muči;
da veće ne trudi u plamu goreći,
ner tebe, ku žudi mnogo ljet dvoreći,
uživa tuj tamo, ako mi bit more,
pokli te ovamo uživat ne more.
Dvoreći mnogo ljet, gospoje noć i dan,
neka ja mogu riet: dvorba mi nie zaman;
službu mi svu plati gospoja svieh gospoj
i čemer moj skrati i vječni nepokoj.
Vaze me za slugu ter moju priljutu
boljezan i tugu svu zabih minutu.
Truda me izbavi, ter sada mogu riet
po svojoj ljubavi gdi pridoh na on sviet:
prišal sam u on dvor u višnjoj državi,
gdi je rajski razgovor i gdi se bog slavi;
prišal sam u on kram, gdi mogu ja rieti,
da je veći gori plam, ner niedan na svieti.

46 *naš rkp.* pramu, *puc.* plamu. 48 veće ne muči] već se ne muči puc.

*

12

Pjesanca Fenici.

Ponavljam tužice u plamu žestoku,
jak sama fenice u toplom istoku,
ka došad na staros sama plam pripravi,
svjetovnu svu rados s životom da ostavi,
videći da sviet saj ne dava za službu
razmi sam plačni vaj, i žalos i tužbu.
Tiem sebe bez suza skončan'ju prisudi,
pod zrakom od sunca da veće ne trudi,
ter svojom naravi prieku smrt želeći
sama plam pripravi na gniezdu stojeći;
i sama na istok k suncu se obrati,
da prjedje smrtni rok svoj život prikrati,
na gniezdu tom stoje, koje splete sama,
tužice sve svoje da ostavi sred plama.
Čudno t'-je vidjet toj, gdi neće da cvieli,
od tiela život svoj veselo ner dieli,
koliko da pravi: o smrti nemila,
život se moj spravi rastavit od tila;
pokli me tvoja vlas ne može umorit,
odlučih u saj čas na plamu sva zgorit,
da veće od sada ne budu ja vidjet
bio danak nikada ni ovi taman sviet,
koji me za službu vesel'jem nē plati,
ner li mi u tužbu svu rados obrati.
Pak krioci pleštući, da se prie rastane,
živ plamen gorući učini da plane.
Nu plamen ne ima moć, kako je narav svoj,
da bude vrha doć jedinoj ptici toj.
Za-č ako plamen taj čini, da sva zgori,
opet ju na sviet saj u prjednji hip stvori.
I opet se ponovi i perjem odieva,
i taman sviet ovi trudeći uživa.

Pj. 12: u rkp. pj. 12. knjige V na listu 27b, u puc. rukop. pod brobrojem 6. s naslovom: istom Fenici. 20 u saj čas] na saj čas *puc.* na plamu] u plamu *puc.*

Nu ne ima pol tuga, za-č ploda ne plodi,
ar sama bez druga svoj život provodi;
ter njeka čes svoja ktjela je toj takoj,
bez ljuvena boja da traje život svoj,
nit misal ni brige ne ima rad ljubavi,
da zlate verige na grlo njoj stavi;
ni u srcu ni u tielu još vajmeh priljuti
zlatan šip ni strielu s ranicom ne ćuti,
kako je običaj svieh zvieri i ptica
ćutiti trudan vaj ljuvenieh strilica.
Mimo sve na saj sviet, što višnji bog sazda,
človjek se može riet, da u taj vez upada;
tiem dobro može toj svak človjek poznati,
ljuveni nepokoj ki u srcu svom pati.
A za toj taj ptica sama se može riet
vjekušta djevica, dokole teče sviet.
Nu i mene satvori na saj sviet božja vlas,
da život moj gori svaki hip i svak čas;
ter me tač ptici toj višnji sud prisudi
na plamu život moj po sve dni da trudi,
a zgorjet nie mi moć, ni moj plač ustavit,
ni u tužbi vrha doć, ni u prah se rastavit,
na plamu tom stoje, ki sebi pripravljam,
jadove gdi moje i tužbu ponavljam;
gdi mene vriedi sviet svaki hip i svak čas
rumeni jak no cviet, ki vriedi snieg i mraz.
A mojoj slabosti nie dano na svieti
tolike žalosti ni trude podnieti,
vrh tuge tužica gdi mi se ponavlja,
što moja dušica s naliepom probavlja,
u vrieme u svako ter trudan život moj
privodi jednako toliki nepokoj
i čemer priljuti, koji me tač prudi,
od svieta i od puti, od djavla i zlieh ljudi,
koji me svud sliede nezgodna človjeka,
da moje povriede sve rane bez lieka,

45 svak] *rkp.* sac, *što se obično čita* zač. 58 rumeni jakno cviet *puc.*, *naš rkp.* jaki rumen cviet, *valjda* jaki no rumen cviet. 65 prudi] *puc.* trudi.

i da mi grješniku bez moga uzroka
zadadu smrt prieku a navlaš prie roka.
A sada svak sudi, kušaje život moj,
jesu li toj trudi i plačni nepokoj,
koji trud nikomu priljuti ne mogu
ja vajmeh samomu izrieti ner bogu,
koji me satvori i tač me prisudi
me srce da gori i moj duh da trudi.

13

Pjesanca djevici.

O zviezdo danice, vjekušta svjetlosti,
majko i kraljice puna sve milosti,
svieh djevic i žena gospoje prislavna,
u vieke blažena krunice izbrana!
O slavo nebeska, koja si nad nami,
kraljice angjelska, krunjena zviezdami,
nad sviemi oblaci ka gori pribivaš
u sunčanoj zraci ter vas sviet obsievaš,
o slavna gospoje, ter višnji gdi je dvor,
vrh nebesa stoje nebeski svaki stvor!
Za-č sam bog na nebi po svojoj milosti
dopusti toj tebi, da si te kriposti
da sama ti jesi meu sviemi ženami,
ka vladaš nebesi i svietom i nami.
Za dobra sva djela, još sam bog ktje takoj,
o zviezdo prisvietla i kruno svieh gospoj,
da si ti začeta bez godiš i ljeta,
o majko prisveta, od mnogo prie svieta.
Prie ner sviet stvoren bi, o gilju izbrani,
čini bog po tebi da se sviet sahrani,
i tvoja taj zraka gorušte ljubavi
vječnoga pomraka krštjanstvo izbavi;
za-č tvoje smiljen'je višnji raj otvori
i grozno cviljen'je u rados satvori,

73—74 *po puc., naš rkp. ovako:* koji trud izrieti nikomu ne mogu ja vajmeh izrieti ner samomu bogu.

Pj. 13: u rkp. pj. 28 knjige V. na listu 37ᵇ.

i tvoja slavna moć za ljubav i milos
  obrati vječnu noć gospoje u svitlos;
obrati dresel'je i obrati svu žalos
  u rajsko vesel'je i čemer u slados,
svu tužbu obrati u pjesni medene,
  i sile sve skrati kriposti pakljene.
I ti si još krjepak i toli tvrdi štit,
  pod kiem se svak može sahranit i ožit;
pod kim se vesele, pod kim se raduju,
  pravi drum ki žele da gori putuju.
Za-č kripos tuj ima, da s desna i s lieva
  udarce sve prima oda svieh protiva.
Nu smrtnoj jakosti ne more odoljet,
  ki život ne prosti nikomu na saj sviet;
nu kad se isprti od grieha tko godi,
  k životu od smrti na on sviet pohodi,
višnji bog za-č je ktil, svakoja ki vlada,
  ljubavi svoje dil s milosti da nam da,
ter tvoju utrobu tiem darom nadieli,
  da spleše hudobu, ka vas sviet rascvieli;
po tebi djevice ter sinka objavi,
  pakljene tužice da nas svieh izbavi.
Ti sinka porodi, Jesusa slatkoga,
  da narod slobodi oda zla svakoga.
Ti rodi Jesusa, da naš plač utješi,
  koji nas od uza pakljenieh slobodi;
i ti si majka taj, ljuvena i mila,
  Adamov ki si vaj u svoj kril primila.
Milosti tvojom tač jošte si vrhu svieh
  od Eve grozni plač svrnula vas u smieh.
Za toj ja svies moju pripravih i jezik,
  u pjesni da poju i slavim po vas viek,
o dievo, za svu moć, svaki čas i vrime,
  i ob dan i ob noć prislavno tve ime;
za što se dostoji, dostojno za-č je toj,
  jaki sve gospoji kraljici nebeskoj,
sviem stvorom ka vlada, puna sve ljubavi,
  sva hvala da se da i da se viek slavi.
Nu slavna gospoje i dievo, neka znaš,

bez pomoći tvoje, ku molim da mi daš,
ne mogu jezik moj i srce pripravit,
da budu ures tvoj i hvalit i slavit;
za-č slavni tvoj ures, ki hoću slavit ja,
visoko vrh nebes vrh sunca gori sja,
a mene sve tmasti ovdi su prikrile
ter ne imam te vlasti, razuma ni sile,
oblake probiti i ostavit tmastu noć,
o dievo, gdi si ti, da mogu tamo doć;
ne mogu da pridu, pokli mi milos daš,
pristol'je da vidju, na kome slavno sjaš,
gdi je tvoj slavni dvor i krasna polača
i angjelski razgovor bez tužbe i plača,
gdi slavi nie konac po vas viek i amen,
gdi je bog i otac sin i duh priblažen,
gdi je moć jedina iz stabra jednoga
od otca i sina i duha svetoga.
Za toj te ja željno sad molim gospoje,
da budeš temeljno utočište moje,
da mogu s plavcom prit, o dievo jedina,
u porat stanovit od vječnieh tišina,
dušica gdi moja želi se staniti,
i tuj se bez boja u goju shraniti,
u portu tihomu da budem počivat,
pri blaženstvu tvomu vječni mir uživat.
Svjetovni za-č mi boj velik trud zadava,
o dievo, i duh moj bezredno skončava;
tuge mi proklete zadava taman sviet,
pjesance da svete ne mogu gojno spjet;
dava mi boljezan i ob dan i ob noć,
da javi ni u san počinut nie mi moć.
Rve me i trudi, i javi i speći,
što život moj žudi ar mi nie toj steći;
rve me i tlači i silom još mene
sa sobom povlači u trude pakljene,
davši mi tolik boj, da od velje tužice
ne može život moj pojmiti dušice.

68 *rkp.* sunce. 69 *rkp.* tve. 70 te] *rkp.* tve. 77 *rkp.* konca.

I vid moj zasliepi, da nie moć na svieti
tvoj ures priliepi, ki želim, vidjeti.
O dievo prislatka, o dievo jedina,
tonota pritanka jošte mi zapina,
od straha er čeznem, da u tanki tonot taj
sljepački ne uveznem, u kom je vječni vaj.
Takoj me sviet hini, jošte mi govori:
k nebeskoj visini što gledaš uzgori?
Toj li se podoba za zledi, ke tvoriš,
i ki si pun zloba, tuj dievu da dvoriš?
Dostojan niesi ti za zlobu i grieh tvoj
tuj dievu slaviti i krunu svieh gospoj!
O dievo jedina, o višnja ljubavi,
viem da je istina, što meni sviet pravi;
nu cvilim i vičem, tebi se moleći,
i k zemlji poničem, velmi se boleći,
da ljubav taj tvoja spravi se na pospjeh,
vaj da sva zla moja oprosti i moj grieh;
za-č si ti taj ljubav čistija od zlata,
a ja sam tužna plav svieh zledi krcata,
puna sve nevolje, puna svieh jadova,
prignana na školje oda svieh valova,
i ti si dievo ključ i zaklad od raja,
a ja sam dubok puč sve zledi i vaja.
Nu ako sam i grješnik i zlobom izranjen,
daruj mi dievo liek, da je moj duh shranjen;
ukaž mi pravi put višnjega kraljevstva,
po kom se gre u skut od tvoga blaženstva.
Sve moje žalosti jak prava gospoja
ti dievo oprosti i griehe bez broja,
i ne moj tve lice milosti blažene,
o slavna djevice, odvraćat od mene.
Ljubavi daj mi dil, prislavna gospoje,
i primi u tvoj kril suzice sve moje.
Istoče sunčani, prim moj plač i tužbu
i uzdah srčani i vernu mu službu;
za-č neću pristati u mao hip ni mao čas

101 *rkp. bez* i *samo* vid. 106 vaj] *rkp.* raj. 122 *rkp.* jadova.

klikovat i zvati na pomoć tvoju vlas,
tebi se moleći, tuj milos da mi daš
i suze roneći da na me pogledaš,
milostiv tvoj pogled od vječne ljubavi
da moj grieh i svu zled od duha rastavi,
neka ja svies moju i dušu pripravim,
da tebe gospoju i hvalim i slavim,
i moje sve pjesni s uzdahom poslane
s velikom ljuvezni neka t' su pridane.
O slavna djevice, o gilju moj gizdav,
za rajsko tve lice sve primi za ljubav;
za-č pjesni ke poju i ke sam dosle pio,
sve na čas na tvoju tebi sam namienio.

14

Pjesanca djevici.

O djevice priblažena,
milostivo ja te molim,
uslišaj me poražena,
ki se vajmeh velmi bolim;
er ovo se hitro i muče
salamandra, vajmeh meni,
u srdačce me privuče,
da pogasi plam ljuveni,
ki si plamen, o djevice,
od ljubavi ti ložila,
na kom se je sva fenice
po milosti ponovila.
Ter se život moj prikrati,
er plamenak taj ljuveni
salamandra jur obrati
u mramorak u studeni.
Ter su tuge i porazi,
o djevice i gospoje,
gdje taj plamen priešno gasi
salamandra na njem stoje;

Pj. 14.: u rkp. pj. 42. knjige V. na listu 50b.

u tužici i porazu
ter se srce moje goji,
sve u ledu i u mrazu
gdi studeno takoj stoji.
A ja cvilim i tuguju,
za-č plamenka veće nije,
i topline jur ne čuju,
me srdačce da razgrije.
Za toj milos ti ne brani,
salamandru ner umori,
u plamenu ka se bani,
a ne može da izgori.
Za-č ti dievo jesi sama,
koja moreš umoriti
salamandru posred plama,
neka bude sva zgoriti.
Kad sva zgori ter se spraži,
da ledeno srce moje
ukroti se i utaži,
u plamenu tvomu stoje.
Po sve čase bez pristanka
da se praži i da (gori)
do smrtnoga (moga) danka,
dokle mi se (grud rastvori)
— — — — divice
— — bez pokoja
— jadove i tužice,
koje trpi duša moja.
Er ako se ne umori
salamandra taj studena,
moja duša zaman dvori,
s tobom biti sahranjena;
za-č će moj duh poginuti,
er srdačce sve će moje
kako mramor ostinuti,
bez plamenka tvoga stoje;

U stihovih 42—48 ogradjene rieči i ono što osta prazno ne može se čitati u rkp. jer je rukopis oštećen.

i moja će sva dušica
uviek stati tugujući,
ako tvoja toplinica
ne stopli ju i ne svrući.

15

Pjesanca šturku.

Šturče, slatki razgovore,
jeda te je koja vila
u zelenci posrjed gore
čemerikom opojila?
Ter nie čuti tvoje pjesni,
da me tiho razgovori,
od tužiče i boljezni
moje srce koje gori.
Za-č ve zora biela praska,
a danica zove danak,
i žuberi ptica svaka
ostavivši noćni sanak;
samo pjesan nie čut tvoju,
mimo ptice sve ostale,
ke s danicom rajsku poju
ter nebesku dievu hvale.
Dragi šturče i ljuveni,
ako niesu tuge koje
u travici u zeleni
obujmile srce tvoje:
pokomoli malo glave,
pomoli se iz travice,
bez prikora i zabave
od nebeske zgar danice.
Lie se čudim toj daniči,
kako tebe s nebes zgara,
gdi se tajiš u travici,
ne kori te i ne kara?
Za što bi se pristojalo,

Pj. 15.: u rkp. pj. 43 knjige V. na listu 51.

da te kara, da te kori,
meu stvoren'je sve ostalo
tvoje pjesni gdi ne čuje.
Tiem se bolim i tuguju
u žalosti rad ljubavi,
svake ptice gdi svud čuju,
biljišući po dubravi
i pojući brieme traju,
ter kraljici svieh kraljica
u pjesance hvalu daju,
ka je svjetlja ner danica.
Tiem pridragi slatki šturče,
umoli se željnu meni,
ne moj takoj stati muče
u travici u zeleni.
Ti se ovdi u dubravi
u pjesance u medene
i proglasi i objavi
i sadruži trudna mene.
Za-č se ne vie pamet moja
sad bez tebe pripraviti,
tuj gospoju svieh gospoja
u pjesance proslaviti.
Ne moj trudno srce moje,
dragi šturče, rascvieliti,
ko se hoće sad na dvoje
od vesel'ja razdieliti,
uslišaje rajske pjesni.
u visinah ke se poju,
od sladosti i ljuvezni
ter zanose pamet moju.
U visinah pokli gori
te se pjesni slatke čuju,
i od angjela rajski dvori
hvale i slave tuj gospoju;
i na zemlji pokli ptice
s jutra rano podraniše.
i ostale živinice
tuj gospoju proslaviše;

pokli polje, pokli gora,
vesele se i raduju
i s danicom biela zora,
te pjesance kad začuju;
i stvoren'ja sva ostala
pokli čuju te sladosti,
gdi se dava vječna hvala
toj djevici od milosti:
i mi sad se pripravimo
meu živine sve ostale,
u pjesni ju pozdravimo,
neka joj su vječne hvale.
I recimo: o djevice,
vječna hvala budi tebi,
božja majko i kraljice,
i na zemlji i na nebi.
Priblaženi oni danak,
višnju svitlos kad poznasmo
i po tebi tmasti sanak
u svitlosti razbirasmo.
Priblaženi oni časi,
o djevice priblažena,
kad se ime tve proglasi,
da si kruna od svieh žena.
Zdrava dievo priblažena,
zdrava kruno svieh kraljica,
od Gabriela pozdravljena,
ki prid tobom pada nica.
Slava tebi, božja majko,
koja zače i porodi
po milosti sjeme rajsko,
slatko voće ter rasplodi.
O djevice i gospoje,
vječna tebi hvala bila,
i blažene prsi tvoje,
kiem si sinka podojila.
Tebi slava, tebi hvala,
ka s' milosti svake puna,
i koja si nogom stala

vrhu zmaja i drakuna.
Sad prislavna o gospoje,
ja te molim drago i milo,
ti pjesance ove moje
prim' u slavno tvoje krilo;
i prida te kad prit budu,
čin' djevice milostiva,
da me shrane i sabljudu
od svakoga tužna gnjiva,
neka grešnik mogu reći,
da po tebi, o gospoje,
onuj milos mogoh steći,
koju želi srce moje;
da se djaval ne raduje,
o djevice priblažena,
kada vidi i kad čuje
mene s tobom sahranjena.

Pjesanca djevici.

(Svies se moja vaj podira)
po sve hipe i sve čase,
po visinah gdi razbira
nad oblaci rajske glase;
sve tužice i boljezni
ter zabivam . . . pravi,
razbiraje ove pjesni
pune slasti i ljubavi,
u visinah sa svieh strana
gdi te pjesni svuda stoje:
zdrava majko izabrana,
vječna dievo i gospoje.
Er sve zviezde sad po sebi
i sva zemlja još s nebesi
klanjaju se smjerno tebi,

Pj. 16.: u rkp. pj. 44. knjige V. na listu 51. Prvi stih ne može se pročitati, jer je pobliedjelo pismo u rkp.

za-č dostojna slave jesi.
Još pjesance te govore:
oj človječe, svak se spravi,
i ostali svaki stvore,
ter tu dievu s nami slavi.
Za-č se slava njoj pristoji,
ar je sama taj djevica,
proslavljena koja stoji
vrh svieh žena i kraljica;
ter ju slavom bog umnoži,
da je suncem odjevena,
i mjesec je nje podnoži
i zviezdama okrunjena.
U krunici toj na glavi
jošte gori dragi kamen,
od milosti i ljubavi
u komu je živi plamen.
Iz kamenka iz dragoga
još svitlosti te ishode,
od narava prislavnoga
ter prosvietle sve narode.
Tiem srdačce sada moje
od vesel'ja plaho biesni,
slišajući, o gospoje,
po visinah rajske pjesni.
Duša moja tiem se sada
od radosti i ljubavi
u vesel'ju sva raspada,
da se s tielom prie rastavi,
nad oblake kad uzleti,
kada s tilom svit ostavi,
gdi su tamo dusi svet i
da te u viek š njimi slavi.
Nedostojan nu se čuju,
o djevice i gospoje,
tamo grješnik da putuju,
rad velike zlobe moje.

52 rad] *rkp.* da.

Za toj molim tebe slatko,
o djevice priblažena,
milostiva božja majko,
ugledaj me poražena,
ter pomoli sinka tvoga,
slavna dievo i gospoje,
da ne gleda grieha moga
ni ostale zlobe moje;
da tvoj sinak po milosti,
o djevice, plač moj čuje,
neka zlobe moje prosti
i neka me pomiluje.

17

Pjesanca djevici.

Zdravo dievo priblažena,
morska zviezdo i danice,
božja majko i kraljice,
vrh svieh zviezda uzvišena;
gdi s' zviezdami okružena,
vrh svieh nebes gdi nad nami
mjesec tlačiš pod nogami
u sunačcu odjevena.
— — — — — — —
— — — — — — —
— — — — — — —
— — — — — slavne
— — — — svieh strana
— — — svudje čuje
— — — dvor klikuje:
(zdravo) dievo izabrana
(Zdravo) kruno od svieh žena
u blaženstvu i radosti
(u) ljubavi i milosti
svom kriposti urešena.
Zdravo dievo u viek bila,

Pj. 17.: u rkp. pj. 45. knjige V. na listu 51. Poslije stiha 8 ne može se pročitati čitava 3. kitica 2 zviezdo *rkp. grieškom* dievo.

u blaženstvu sahranjena,
i ljuveno pozdravljena
od angjela od Gabriela.
Blažen budi i duh sveti
ki napuni tve utrobe,
da bez grieha i bez zlobe
sinka budeš poroditi.
(Zdravo) slavna ma gospoje,
(er je) vas sviet prosvietlilo
(diete) što se je porodilo
od utrobe svete tvoje.
(Jošte) dievo i majko sama
(tvoju) milos ne prikrati,
(neg u) rados vas obrati
(plač) od Eve i Adama;
(ter) se dievo sva po tebi
(po) sve vieke sva sazdava
vječna hvala, vječna slava
i na zemlji i na nebi.
Tiem sva polja ter sve gore
ter svi luzi i dubrave
(tebi poju) vječne slave
i sve vode i sve more;
(još) sve zvieri i sve ptice
kako u dne tako u noći
tebe slave sa svom moći:
zdravo gospo i kraljice.
Još krstjansci svi narodi
velju tebi hvalu daju,
za-č očito svi poznaju,
da Jesusa ti porodi,
(ki) narode sve slobodi
(od) tužice i žalosti,
(i) od mraka i tamnosti
(i) po krvi i po vodi;
(koji) sebe sam umori
(da) nam bude vječna plata
(za) neharstvo tere vrata
(od) nebesa sva otvori.

18

Pjesanca djevici.

(Viem) se dičiš, o Diano,
(ter) po nebi tač oholo
(s jutra) vodiš tvoje kolo,
svietla zviezdo izabrana;
ter venčac si zelen svila,
na glavicu ter ga stavi,
jako da se po dubravi
(sa)ma bani gorska vila.
(Jošte) pozor tvoj ljuveni
sred nebescieh kud prohodi,
rumenilo svod ohodi
(jako da) se sviet rumeni.
(Ter srjed) neba o Diana
kad istečeš s kolom gori,
sva zelenca cviet otvori,
u komu je pčelam hrana.
Ter tuj željno svak uzdiše,
tko putuje s jutra zorom,
ali poljem ali gorom,
rajsko cvietje gdi miriše;
a ti kažeš diku tvoju,
kako da se u cvietju bludiš
ter slavice tiho budiš,
da ti lugom tiho poju;
i ptičice sve ostale
po dubravi po zeleni,
da stoji žuber taj ljuveni,
žubereći rajske hvale.
Lugom budiš sve satire,
gdi su tamo njih stanovi
u zelenci brštanovi,
da t' u dipli liepo svire;
budiš jošte u ljubavi

Pj. 18.: u rkp. pj. 46 knjige V. na listu 51 . 27 stoji *rkp.* tui.

ki u bludu mlados traju,
s jutra rano da ustaju,
da ih danak ne objavi.
Budiš vile po dubravi,
s jutra rano da ustanu,
da obhode svu poljanu
i po cvietju i po travi;
k tomuj luge da uhode
i gdi najdu rudinicu,
u travici i u cvieticu
kod jezera bistre vode,
tuj se sprave vodit tance
ter iz glasa liepo poju,
i tuj sliku, zviezdo, tvoju
pripievaju u pjesance.
Jošte zviezdo budiš sada
pastierice i pastire,
iz plandišta da odtjere
u zelenca svoja stada.
Budiš zorom svako selo
ter kokoti svud se čuju,
i putnici ki putuju
zorom vrve svi veselo.
A ti danak zama(n) izvodiš;
nu kad gorko sunce sine,
tvoja svitlos er pogine,
skoro u zapad ter zahodiš.
S tobom zajde i bio danak,
ispod zemlje za kiem pride
ki živine sve obide
s mrklom noći tmasti sanak;
tvoja svjetlos ter ostane
i u tmasti u mraku,
kako sunce u oblaku,
dočiem zora opet svane.
A ne vidiš gdje s istoka
druga zviezda sad istječe,

35 rano] *rhp.* rane. 39 *rkp.* sve poljane. 61 zajde] *rkp.* daide. 65 ter] *rkp.* er.

tvoje gizde ter nadtječe,
i svoj zapad ne ima roka?
Š njom je istok bez zapada,
ter se diči ter se gizda,
za-č je svjetlja od svieh zviezda
i nju vas sviet slavi sada.
Od te zviezde vječnu svitlos
ne može jur sinji oblak
s tmastom maglom stavit u mrak,
za-č š njom pride božja milos.
Ter Saturno i š njim Jove
toj se zviezdi pokloniše,
vječni istok ar vidiše
od svitlosti u kom plove;
i bog Marte oružani
poniženo prid njom kleče,
i smiljeno ovoj reče:
zdrav moj venče izabrani;
tuj klečeći ter najbrže,
umiljeno tiho i muče,
sve oružje svoje svuče
i po zemlji prid njom vrže.
Srid nebesa još Apolo
svrže venčac s ruse glave,
neka joj su veće slave,
ustavivši donje kolo.
I prid njom se mjesec jasni
posrid neba sam ukloni,
i smjerno se njoj pokloni
rad ljubavi i prijazni.
Merkurio još gizdavi
prid tom zvizdom od istoči
poniziv se bez priroči
prislavno ju tuj pozdravi.
I Kupido kad je vidi,
prid njom krije luk i strile,
i ljuvene skrati sile
i od jada vas problidi.
I Neptuno kad ju zgleda,

u pučini vas se stravi,
ter valove sve ustavi,
i od straha prid njom preda.
Kovač Vulkan, ki tries kuje,
prid njom pada k zemlji nica,
er ju pozna da je kraljica,
ku nebeski vas dvor čtuje,
prid kom trepte sve kraljice,
i vladike i gospoje
kako mramor prid njom stoje,
gdi nje sine slavno lice.
Prid tom zvizdom još padaju
oružnici i gusari,
svi kraljevi i česari,
i njoj vječnu hvalu daju.
A dobro se može znati,
u prvine kad isteče,
nova zviezda sviet obteče,
i toprva poče sjati;
s božiem darom ter se zgodi,
kad taj slavna zviezda sinu,
velik narod ne poginu,
od sužanstva ki slobodi.
Ter nje kripos i nje sila
kad se začu i proglasi,
neprijatelje sve porazi,
gdi je doli plačna spila.
Vrh nebesa ter nju gori
u pjesance slatko slave;
zdrava dievo, ter svi prave
od angjela rajsci kori:
ti si zviezdo izabrana,
sto krat ljepša u svitlosti,
i punija sve milosti,
ner sunačce i Diana!
Ti si ona svietla zviezda,
pri kojoj su slavne dike,
da se s tobom po sve vike,
nebo i zemlja vazda gizda!

Ti si zviezda koja kaže
sviem putnikom drumak pravi
da — — ne — — travi
činećі im dobre straže.
Tvoja svitlos kud prohodi,
od milosti i ljubavi
ne da zajti drumak pravi
ni po kopnu ni po vodi.
I ti s' višnja tramuntana,
ku mrnari svi gledaju,
u korabljah ki plivaju
i ti s' višnja tramuntana.
I svjetlušta tvoja zraka,
gorku suncu ka odsieva,
sva ledena srca zgrieva
tom svitlosti bez pomraka.
Sad komu je znati drago
od te zviezde pravo ime,
prigodno je došlo vrime
objaviti vječno blago:
od Marije ime nosi,
u fortunu ter tko plove,
a toj ime slavno zove,
od nje milos svak isprosi.
To li putnik gorom gine,
od Marije slavno ime
pomože ga svako u vrime,
i nezdravje tudi mine.
To li žena koja rodi
i rodeći velmi trudi,
a toj ime slavno žudi:
pomaga ju i slobodi.
Ako li se gdje namjeri
zloban čovjek da sagrieši,
ter k Mariji skrušen prieši,
od sebe ga ne odtjeri.
I Marija taj prislavna,
kako znaju svi narodi,
jak Diana ne zahodi

ner s istoka stoji spravna,
neka bljude, neka brani
od djavola i napasti,
vječne tuge i propasti
verne sluge da sahrani;
sve žalosti i dresel'je
ter Marija čini sama
i od Eve i Adama
obratiti u vesel'je.
Od Marije čini milos
jošte pakao porobiti
i sužanstvo sloboditi,
da uživa vječnu svitlos;
za-č je š njome vječna slava,
i milost joj bog dopusti
uzde stavit na čeljusti
od drokuna i od lava.
Još Marija čini žive
iz kamenka vode vrjeti,
neka teku zimi i ljeti,
da naslade bolježnive.
Te vodice iz kamena
ter su hladne i prislatke
i opiraju zlobe svake
od človjeka poražena.
Za to sada svak ju dvori,
svak ju hvali, svak ju slavi,
da taj majka od ljubavi
sviem nam višnji dvor otvori;
navlaš čiste vi djevice
slavite ju po sve hipe,
neka spraži luk i šipe
i ljuvene sve strilice.
I zorom se pripravite,
berte ružu i ljubicu,
svite venčac i krunicu
ter toj dievi poklonite,

192 de] *rkp.* sa.

neka joj se prida kruna,
za-č je majka i danica
od svieh žena i djevica,
i milosti svake puna.
Za to sada, o Diana,
vrz oholas, vrzi dike,
za-č Mariji ne imaš slike,
i od tebe je veće slavna;
s jutra zorom ter kad svane,
po nebu se ti ne visi,
ner se prid njom sva ponizi,
da na tebe nogom stane;
i pod njom se sva podloži,
sve stvoren'je neka vidi,
na pristol'ju gdi zgar sjedi,
da s' Diano nje podnoži.
Sad raširi slavne skute,
o djevice, i raskrili,
da nas djaval ne rascvili,
ki zapire rajske pute;
ter te sada svi molimo,
slavna majko od ljubavi,
u trudu nas ne ostavi,
neka djavlu odolimo.
O blažena i pridraga,
daj nam dielak od milosti,
bud' nam štitak od kriposti,
da nas djaval ne primaga;
i kladenca daj nam piti,
ki nam teče iz kamena,
o djevice priblažena,
neka ga smo vazda siti.
Ako ti smo što zgriešili,
nastojimo sa svom moći,
kad budemo k tebi doći,
da bismo se odriešili;
i suzice prolievamo

241 raširi] *rkp.* raskrili.

za sve griehe, ke tvorismo,
ter suzami, ke prolismo,
grešne duše opiramo.
Još molimo, moli za nas
Isukrsta sina tvoga,
da oda zla od svakoga,
o djevice, ukloni nas;
od napasti da nas brani,
da ne gleda griehe naše,
da nam milos svu pokaže,
da dušice naše shrani,
o djevice, neka tamo
na nebesa, gdi su gori
od angjela rajski dvori,
svi pridemo, gdi ufamo.

19

Pjesanca angjelom.

Angjelsci svi dusi, o družbo blažena,
pozrite u tuzi mene poražena;
pozrite smiljen'je, molim vas rad boga,
i grozno cvilen'je od mene neboga.
Za-č ovo dan i noć ne pristah trudeći,
prijaznu vašu moć i družbu želeći,
taj družba blažena da k meni priteče,
za-č sila pakljena od svud me opteče,
ter se sad od jada skončava život moj,
gdi sila taj sada dava mi trudan boj,
u tomu ter boju ucviljen i tužan
velmi se ja boju, da niesam ja sužan.
Bez boja toj mnoštvo na me se pripravi,
vaj da me u robstvo pod svoju vlas stavi;
pod svoju stavi vlas, da mi trud nadieli,
da duh moj po viek vas i tuži i cvieli,
vaj kad me rastave od vaše te družbe,
da moj duh postave u plače i tužbe;

Pj. 49. (u rkp. bez naslova): u rkp. pj. 19. knjige V. na listu 29.

u vječne tamnosti da mene tuj slože,
gdi nitko radosti prijati ne može,
gdi niedno vesel'je nie čuti ni rados,
ner vječno dresel'je i tužbu i žalos.
Angjelska sva silo, molim te a za toj
ljuveno i milo, sahrani život moj,
uhrli i hodi, tekući ter prieši
ter mene slobodi i plačna utješi,
prie ner me sila taj, oružna ka stoji,
i ovi pakljen vaj za roba posvoji.
A pravo nije toj, odkli sam božji stvor,
taj sila da duh moj zavede u ponor;
ner li bi pravedno, da s vami pribivam,
da s vami za jedno višnji dvor uživam,
odkli su prognani po božjoj milosti
zli dusi pogani u tmaste propasti,
s kojiemi boj biste ter slavno u boju
drakuna dobiste i družbu svu svoju;
drakuna prognaste vi dusi prisveti
i u ponor poslaste, gdi su svi prokleti.
Tiem željno ja molju uzmnožnu vašu moć,
u ovuj me nevolju ne mojte trudna oć,
hrlo se potež'te i tecte u polju
ter vojske poplešte i silu djavolju,
neka se sabljudu, ako mi može bit,
da s vami ja budu krvnike zadobit,
po trudu da duh moj s vami se tuj stani,
gdi je gori vječni goj, gdje stoje izbrani.

20

Pjesanca svomu angjelu.

Angjele blaženi, moj druže prislavan,
od boga ki s' meni za moju stražu dan,
molim te za svu moć, pri meni ti budi
ter ob dan i ob noć čuvaj me i bljudi.

42 *rkp.* sile djavolje. 44 *rkp.* ja dobit. 45 *rkp.* stane.

Pj. 20.: u rkp. pj. 20. knjige V. na listu 29b.

Ti mene sabljudi blaženom oblasti
od himbe zlieh ljudi i od svake napasti. —
Pokli je ktio takoj višnji bog na nebi,
stražanin da si moj, molim se ja tebi.
rad božje ljubavi milos mi daj tvoju,
da speći i javi počivam u goju.
Ako sam na domu, sa mnom se nastani,
i u trudu svakomu zbljudi me i shrani;
i putem kud hodim, čin' stupaj moj svaki
da s tobom provodim, angjele prislatki.
Jošte mi pokaži tuj ljubav i milos,
potlači i spraži svu djavlju usilos.
nogami ter stani, angjele moj prisvet,
na grlu satani, koji je duh proklet,
ki sa mnom bije boj svaki hip i svak čas,
posil'jem da duh moj povuče u propas.
Toj li se svies moja na koju zled prigne,
čin ljubav da tvoja hrlo ju podvigne,
za on križ prisveti, na kom se dostoja
sin boga propeti, molim te željno ja,
ne daj mi upasti u oni strmen jaz,
od vječne propasti vjekušti gdi je plač.
Ako li gdje zajdem nevidom drum pravi,
čin milos da najdem pri tvojoj ljubavi,
angjele moj prisvet, ter milos ne skrati,
na prvi drum opet ner li me povrati,
i s božjom milosti vazda me sadruži,
u vječnoj mrklosti da moj duh ne tuži.
Za velje mnoštvo toj od priljutieh rana,
ke prija Jesus moj u tielu svieh strana,
i ostale sve muke, ke podnie za grieh moj:
ne daj me u ruke satani prokletoj,
da moj duh ne cvieli, da grozno ne plače,
ako se razdieli od višnje polače.
Za toj te ja molju, angjele blaženi,
u svaku nevolju da budeš pri meni;
svudi me sadruži i u dne i u noći,

26 *u rkp. mjesto* plač *imà* propas.

da duh moj ne tuži bez tvoje pomoći.
Bljudi me i vladaj u mjestu svakomu,
i duh moj ti predaj stvoritelju momu,
s tobome da duh moj u višnjoj državi
gdi je tamo vječni goj, hvali ga i slavi,
da mu sam na službi, podobno ako je,
u angjelskoj toj družbi, blaženi gdi stoje.

21

Pjesanca trojstvu.

Čas, koji mine tja, zaman je tjerati
i sunce kad ne sja, tko može grijati?
Nebesku brzinu tko može stignuti
i morsku pučinu ožicom pripliti?
Tko li se objavi, moj bože, na saj sviet,
sviem zviezdam broj pravi da može meni riet?
U moru još plavi i ptici leteći
tko može drum pravi iskusit i reći?
Pržini još morskoj i kapljam od dažda
tko najde pravi broj po sve dni do sada?
I taj je zaman trud, tko hoće sad znati,
kada će priti sud, ki će sviet skončati.
Gdi li je taj razum od hitroga suca,
da pozna pravi drum, kud se zmija smuca?
Tko li će razumjet, što u lugu kraj gore
kad počnu ptice pjet, meu sobom govore,
u zoru najliše, gdi od slasti, bože moj,
zelenca uzdiše, biraje pietje toj?
Nu mimo sve ino rado bih uprosil,
tko je trojstvo jedino u hipu iskusil?
Tko milos tuj steče, moj bože, na sviet saj,
na dlaku da reče, kakav je dubak taj:
u slavi nebeskoj, u višnjoj državi,
u trojstvu bitje toj a jedan je bog pravi!
Pravedni nu prave, da od zgar nad nami

Pj. 21.: u rkp. pj. 29. knjige V. na listu 38. 11 *u rkp. dvojako:* i tie zaman trud *u redku,* i ta je scienim lud *sa strane.*

sve od svieta državе pokriva granami,
i slavni dubak taj zelencom uresi
višnji dvor, višnji raj i zviezde s nebesi,
Žala je jedina od stabra jednoga,
od otca i sina i duha svetoga,
a sve je jedan bog uzmnožni i pravi,
sjedinjen u jedan stog od prave ljubavi;
a niesu tri bozi, za-č toj bit ne more,
pogani čiem mnozi tvore nas i kore.
I ako tko reče, tri bozi da su toj,
zavodi daleče stramputa stupaj svoj;
i u dubljoj pučini topi se duša taj,
ner li ju učini višnji bog na sviet saj.
U vječni vajmeh trud ter mnozi padaju,
čineći krivi sud, ki se tač varaju,
što je svjetlos, što li mrak, procienit ne znaje,
gorčilo ali pak i slados kakva je:
a kamo stvar taku da sude pravedno,
toliko potanku, kako je naredno!
Ter trude i muče, nebeski otče moj,
da trojstvo razluče, što si ti i sin tvoj,
i tvoj duh priblažen, ki gorje na nebi
po vas viek i amen zdrži se pri tebi.
Na ledu ter kuju gvozdene potkovi
i paučinu snuju od slabe osnovi!
Nu tko će raj dobit, mimo sve trjebuje,
bez sumlje stanovit da u trojstvo vjeruje,
kako crkva mati i sveti govore;
inako prijati blaženstva ne more.
Svakomu tiem velju, tko će raj dobiti,
da svoju svu želju blaženstva nasiti:
daleč se ukloni napasti himbene
i u propas ne utoni od jame pakljene;
za-č je bog istini, vladalac vrhu nas,
u trojstvu jedini sjedinjen po viek vas.

29 *u rkp.* Xiala. 57 *rkp.* dalek.

Pet psalama.

1

Vrhu psalma: *Domine ne in furore tuo, po načinu od molitve.*

Oh ako bit može ku milos prijati,
ne moj me moj bože u gnjievu karati ;
ni u srdjbi tvojoj ne pediepsaj mene,
za-č tielo i duh moj sve čezne i vene,
smišljaje tolik trud, ki grješnik taj trudi,
koga tvoj strašan sud s rasrdjbom osudi.
A ja sam vrhu svieh, o slavni bože moj,
zapleten u griesieh. kojiem se ne zna broj,
ter ne viem što rieti niti smiem grješnik ja
k nebesom pozrieti ni k suncu koje sja ;
nit mi se podoba pogledat na dan bil,
za mnoštvo od zloba, koje sam satvoril,
po sve dni griešeći od moje mladosti,
svjetovne sliedeći s razbludom sladosti.
A kamo da tebi molim se vajmeh sad,
ćuteći u sebi od grieha tolik jad.
Nu neću pristati, kako se podoba,
u grozne plakati suzice do groba,
jeda plač i suze ke budu proliti,
moj slatki Jesuse, budu me odmiti
od zloba minutieh, od kih se sad kaju
ja grješnik vrhu svieh i dužan ostaju.
Pokli se pokorim velmi se boleći,
i moj grieh govorim, suzice roneći,
moj bože ljuveni, priklono da budeš
smilovat se meni da moj duh sabljudeš.

Pj. 1—5.: u rkp. knjizi V. pod br. 33—37 na l. 42. do l. 48.

I ne moj blažene braniti ljubavi,
nemoćna ner mene i slaba ozdravi;
zač su se sve kosti jednaga i žile
od veće bolesti u meni smutile,
i moja sva uda i zglobi ostali
od muke i truda jur se su rastali,
i tielo i sva put na glavi do vlasa
sve trepti kako prut od tužna poraza.
koji me porazi i u plač me postavi,
za-č me grieh omrazi po tvojoj ljubavi
ter moja dušica velmi je smućena
od griešnieh tužica veće je spućena.
Nu ti dokli godi, bože gospodine,
trudna me slobodi, da moj duh ne izgine,
i tvojom ljubavi i blagom blagosti
tužna me izbavi pakljene žalosti;
i ti se pospješi na milos, ku t' prosim,
ter uze odrieši, na grlu ke nosim,
i ti se obrati, moj bože ljuveni,
ter moj trud prikrati i nemir pakljeni,
rad koga ostaju prigrozno rascviljen
u tuzi i vaju s vesel'jem razdieljen,
čekaje hip i čas, jeda se prigodi,
ter moju tvoja vlas dušicu slobodi,
tva milos blažena da učini mene
shranjena i spasena od smrti pakljene.
Za što taj tko umira u donjoj tamnosti,
taj vas viek razbira vjekušte žalosti,
ter se nać ne može nitkore na svieti,
tko bude, moj bože, zlom smrti umrieti,
spomene od tebe činiti da bude,
sudivši sam sebe u žalos i trude.
Ni od pakla u pučini još nije nikoga,
ispovies da čini u tebe uboga,
skrušeno da reče: o višnja ljubavi,
zašal sam daleče, skaži mi put pravi;
o slavo prisveta, da tvoja taj milos
vrne me opeta iz mraka na svitlos.
Ma nu je sve zaman u tojzi mrklosti

vapiti noć i dan, da mu bog grieh prosti;
za-č tko tuj upada gdi je jama prokleta,
viekom se ne nada vrnut se opeta,
da bude na svieti po sve dni vjekušte
bio danak vidjeti ni sunce svjetlušte.
Tiem trudih i trudim jadovno i plačno
i sebe sam sudim cvieleći intačno
i drugo ne želju, nego li za svu moć
prolievat postelju suzami dan i noć.
I oko još moje velmi je smeteno
u rasrdjbi stoje, cvieleći bezredno,
a navlaš na one ki ob noć i ob dan
trudna me progone iz moga doma van,
ki se su sastali vrh moje dušice
ter mi su zadali velike tužice
i velje žalosti, svak čas me cvieleći,
od moje mladosti trudna me sliedeći,
medju kiemi svu mlados u tužbi do sada
potrajah i staros gorčije od jada.
Nu se čas prigodi ter svojom ljubavi
bog mene slobodi i tužbe izbavi,
ter pravo mogu reć da u veljoj bolezni
ja milos mogu steć pri božjoj ljuvezni;
i pride brieme toj, razlučen od gnieva
po trudu život moj da u goju počiva.
Svi od mene otid'te vi, koji po sve dni
sve zlobe činite na način bezredni;
za što je vrhu nas višnji bog svieh boga
uslišal plačni glas od mene neboga,
od zgara iz visin vrh nebes svieh stoje
usliša gospodin moljen'je sve moje;
primil je u krilo molitvu svu moju
ljuveno i milo za ljubav za svoju,
da su posramljeni i mnogo smeteni
svi, ki su spravljeni boljezan dat meni,
neprijatelji moji, od kieh je veći broj,
oružan vas stoji zadat mi veći boj,

91 *rkp.* odtitte.

ner mi su prie toga do sada zadali,
da bi me neboga pravedna zaklali.
Najveće na moje lie cvielim i tužim,
ki svasma nastoje, da prieku smrt združim;
a ti znaš bože moj, odkli se sastaše,
himbeni nepokoj kolik mi zadaše,
razlike meu trude ter mučan ostaju,
celovom od Jude gdi me tač izdaju.

2

Vrhu psalma: Miserere mei Deus, po načinu od molitve.

Smiluj se vrh mene, o slavni bože moj,
milosti blažene branit mi ter ne moj;
po mnoštvu veljemu od tvoje milosti
životu mojemu sve zledi oprosti,
i od svake nepravde operi mene još
i smrsi svu sade od grieha mojieh množ,
od kojieh život moj, moj bože milostiv,
ne more znati broj, što zgrieših bolježniv.
I zlobu svu moju očito poznaju,
vaj meni, za koju dužan se ja daju.
Jošte grieh moj vazda prida mnom ostaje,
da duša od jada s tielom se rastaje,
misleći u sebi svak čas bez pokoja,
samomu što tebi sagrieših bez broja,
ter kad se od suda tvojega spomenu,
od muke i truda vas kolik povenu,
za-č mi se podobi toliki imat strah,
u griehu i zlobi ar život potrajah.
Za toj te ja molju, ne moj me rascvielit
u ovuj nevolju, ni pravdom ognjievit;
čin' da se opraviš u tvomu rečen'ju
a mene ne ostaviš u vječnom dresel'ju.
I sudit kad budeš pravedno za dosti,
da pravdu dobudeš smiešanu s milosti,
da se tvoj sud pravi i sada i viekom

110 *rkp.* di me.

jednaga sastavi s milosti velikom.
Za-č ako ti budeš milost mi zabranit
i mene zabudeš, tko me će sahranit?
Ne bih li ostao tač bez tebe poražen,
sliedeći grozni plač po vas viek i amen?
U svakoj za-č zlobi ja grješnik začet bih
u majke utrobi, prie ner se porodih;
i u griesieh jur mnozieh mati me ma zače,
jadovno rad kojieh život moj sad plače,
ter odkli ja postah, rodiv se na sviet saj,
vesel'ja ne poznah, ner tužbu plač i vaj;
i prjedje ner mati poče me dojiti,
ja počeh plakati i počeh cviliti,
kako tko poznava, što je smrt pritužna
ter joj se pridava za roba i sužna,
ali pak smišljaje, o višnji bože moj,
svjetovne sve vaje i trudni nepokoj,
i djavlje napasti i blude himbene
i od vječne propasti sve muke pakljene.
A ti si istinu u vieke obljubio,
i mene, ki ginu, još me nies potopio!
Još stvari neznane po tvojoj ljubavi
i mnoge potajne ti meni objavi,
davši mi taj razum, o slavni bože moj,
slieditи pravi drum, kud se gre u kril tvoj.
Nu tuga priljuta od svud me opteče
i čini, stran puta da zajdem daleče,
pokoja ni mira da ne imam ja sada,
kako bez pastira ovčica van stada,
ka veči predaje okolo svieh strana,
bridak nož gledaje, gdi će bit zaklana,
zaklana od guse u gori gdi će bit,
ali ju na kuse vukovi razdrpit.
Tiem k tebi klikuju, željno te moleći,
ki velmi tuguju, trudno se boleći,
planinom trudeći da najdu drum pravi,
plandišta želeći od vječne ljubavi,

38 cviliti] *rkp.* plakati. 61 *rkp.* najde.

gdi moj duh u goju mogal bi pribivat
i slavu tuj tvoju u vieke uživat;
za-č ovaj dubrava, jadovna i trudna,
vukova i lava ovo je sva puna,
i mnogo zvieren'ja zlosrda tolikoj,
da nie moć smiren'ja imati ni pokoj,
u ovoj dubravi pripravni ter stoje
od tvoje ljubavi da mene razdvoje,
da moj duh rascviele, u vieke da plače,
i da me razdiele od višnje polače.
Za niednu drugu stvar, toj ćutim u sebi,
ner samo za nehar, što zgrieših ja tebi.
Nu tvoje smiljen'je sliši moj tužan glas
i grozno cviljen'je pogledaj za mao čas,
i tvojom rosicom milosti blažene
isopa granicom okropi ti mene,
i riekom operi i duh moj i tielo
i od srca poderi sve moje zlo djelo;
ne mogu za-č lieke nać mojoj bolesti,
ner slavne te rieke od vječne milosti.
Ako me oprati njom budeš od zgore,
bjelji ću ostati ner li snieg od gore.
Za toj ću za svu moć cviliti noć i dan,
čiem budu k tebi doć od zledi sve opran.
Za-č ovoj tamnilo, koje me izmrči,
većma je nemilo, ner naliep najgorči.
Za toj mi daj milos po tvojoj milosti,
da ovaj usilos od velje gorkosti
vrne se u slados medene naravi,
sva tužba i žalos da me se izbavi.
I momu čuven'ju s vesel'jem daj rados,
u veljem vesel'ju da ostavim svu žalos;
za-č velmi tuguju svaki hip i svak čas,
dokoli začuju tvoj bože slatki glas,
da mi glas tvoj reče u veljoj ljubavi:
zašao si daleče i ostavio drum pravi,
ne moj se zastranit, ne moj se izgubit,
ja ću te sahranit i slatko obljubit;
zlobe t' sam sve prostil ljuveno i milo,

i plač sam tvoj primil i uzdah u krilo;
neću te ostavit, za-č sam plač vidil tvoj,
ner te ću postavit s vesel'jem u dvor moj.
Moj bože, da taj glas ja grješnik začuju,
rekal bi: pride čas, da gori putuju;
milos je od boga zgar mene zadahla
i od mene neboga sve zledi oprala.
Vaj, smrtna naravi, za toj sad uprieši
ter moj duh rastavi i s tielom razdrieši;
umiljene kosti za-č će goj imati,
i od vječne žalosti vesel'je prijati;
prijat će goj i mir obil'ja svakoga,
vjekušti gdi je vir kladenca živoga,
gdi putnik, ki žedni na svieti i trudi,
na živac taj medni i hlipi i žudi.
Jednom ga okusi, moj bože, putnik taj,
u vieke ne suzi, za-č najde duši raj;
i od slavne te rieke tko bude jednom pit,
ne žedni u vieke, ner li je vazda sit,
sit vječne ljubavi i tvoje milosti,
u višnjoj državi od vječne svitlosti.
Za-č gdi je taj voda od slavne tej rieke,
nie suncu zahoda u zapad u vieke;
ni sinja oblaka ni s maglom tmasta noć
ni mrkla pomraka vidjeti nie moć,
za-č si ti bože sam, ki suncu odsievaš,
živući vajmeh plam, ki svaki duh zgrievaš,
svakoja ki vladaš, o bože istini,
i živi duh davaš svakojzi živini,
a navlaš človjeku, koga ti satvori
na tvoju priliku, da t' služi i dvori,
a platu za službu neka mu daš i dar,
da je s tobom u družbu jaki sve tvoja stvar.
A moje neharstvo, o bože istini,
meni toj česarstvo izgubit učini!
Nu moj grieh govorim, o slavo prisveta,
u zlobah ki norim svrh glave do peta.

107 *rkp.* zadala. 116 na] *rkp.* a *ili* o. 122 svitlosti] *rkp.* milosti.

A za toj, a za toj, molim te ljuveno,
prislatki obraz tvoj i lice rumeno
od zloba od mojieh odvrati na prješu,
od uza djavoljieh neka se odvežu.
Za što sam vas spućen i stegnut uzami
i život moj smućen pere se suzami,
suzom se vas pere prigrozno rascviljen,
čiem svasma razbere da je s tobom razdieljen.
Tiem bože ti sade milosti po tvojoj
sve moje nepravde i zlobe i grieh moj
učini smršene i svasma potlači,
da moj duh ne čezne ner tebe da slači,
uzmnožen i slavan vrh nebes ki stojiš
i velmi pripravan, da togaj posvojiš,
tko ti se pridaje, od zloba odriešen,
da viekom ostaje pri tebi utješen.
A drugi tko mene da more rastavit
od uze pakljene a s tobom sastavit?
Tko li me izvadit iz morscieh dubina
i moj duh nasladit, ljubavi jedina?
Razmi tva slavna moć i milos taj tvoja
može mi dat pomoć, ki ištem pokoja;
ufan'je sve moje u tebi ter stoji,
da mene toj tvoje blaženstvo posvoji,
da mene namiriš i sada i u vieke
i daleč odtjeriš sve moje krvnike,
ki biju trudan boj sa mnome svaki čas,
da tužan život moj povuku u propas,
da se ja ne shranim, o bože, u dvor tvoj,
ner da se nastanim u vječni nepokoj.
Za toj se ja boju ter cvilim i suzim,
dušicu da moju moj bože ne izgubim;
za-č vidim u meni i sud moj poznava,
vaj da mraz studeni me srce skončava,
studenu mramoru prilično ter stoji
i suhu javoru, ki zelen ne goji,
bez svoje zeleni gdi takoj vrh gore
ni hlada ni sieni sazdati ne more.
Trepteći ter predam i velmi tuguju

i smrtni čas gledam, da k zemlji putuju,
ka me je dala van, do groba da budu
i ob noć i ob dan živjeti u trudu,
ja vajmeh da takoj u trudu i u tužbi
potraju život moj na svjetovnoj službi,
pun grieha, pun zloba, bivši (ja) neharan
za ke se podoba da sam ja pokaran
od tebe moj bože, o suče pravedni.
Nu ako mi bit može, smiluj se ti meni,
ter tvojom milosti, o višnji bože moj,
griehe mi sve prosti, kojiem se ne zna broj.
Oprosti bože moj, da budu pravo reć,
pri tebi sluga tvoj da mogoh milos steć;
po božjoj ljubavi, po božjoj milosti,
moj se duh izbavi vjekušte žalosti.
To li mi ć' zabranit tuj milos i dar tvoj,
gdi se će sahranit čemeran život moj?
Gdi će duh priti moj bez tvoje ljubavi,
kad smrtni nepokoj strielom ga rastavi?
Ter mislim dan i noć, za zledi za moje
kako ću grješnik doć prid lice toj tvoje,
vaj gdi nie moć po tom za grieh se kajati,
kad človjek životom bude se rastati;
nit se je moć sakriti ni tajat svoj poraz,
tko bude tuj priti prid slavni tvoj obraz,
jaki sve griešna stvar, ka spoznat ne može
od tebe tolik dar, pravedni moj bože.
ter vječni trud ćuti i u plaču sve stoji,
gdje nemir priljuti njeguje i goji.
Tiem srce me stvori, da od tvoje ljubavi
u plamu sve gori i od tvoje ljubavi,
moj bože jedini, da u njemu nie ino,
ner drazi kameni i zlato prifino;
za-č svietlo i čisto, moj bože, kad bude,
scienit ću za ništo minute sve trude:
od mene vas moj grieh vas se će odvratit
i moj plač vas u smieh i u rados obratit.
I duh moj ponovi, pravedan neka jes,
i k sebi prizovi u slavu od nebes,

od uda od mojieh da se prie rastavi,
sve zlobe i svoj grieh da svasma ostavi,
neka nov poleti u višnje kraljevstvo,
gdi je dvor prisveti i višnje blaženstvo.
Za-č moj duh ne želi na svieti dar ini,
ner da se naseli u višnjoj baštini,
gdi je velja razlikos i velja divoća
i ljubav i milos blaženoga voća;
svaki cviet gdi niče pun rajske radosti,
gdi živac istječe od vječne sladosti.
I od tvoga obraza ne odvrz' me ti sada,
ki vičem iz glasa od tuge i jada,
u suzah plovući, moj bože, dan i noć,
tvu milos zovući, da mi si na pomoć.
Od straha za-č predam i kako mraz stinu,
pod sobom gdi gledam beza dna dubinu,
i tužnu tuj propas od jame pakljene
i toli strmen jaz koji zja na mene;
na mene vajmeh zja, jaki no biesan lav,
da doli nebog ja propadu strmoglav.
Tiem slavno tve lice put mene obrati,
i moje tužice sve daleč odvrati,
i od mene još duh moj blaženi i prisvet
o bože ti ne moj odnimit i vazet,
o bože, bez koga ne može živ človjek
blaženstva vječnoga dostići po vas viek.
Povrat mi vesel'je od tvoje sahrane,
da vječno dresel'je mene se ostane;
i duhom pritvrdiem potvrdi mene ti,
uzmnožniem i slavniem, moj bože prisveti,
da budu potvrdjen u slavi prisvetoj,
da niesam pogrdjen u družbi prokletoj.
Toj bože da poznam, da mi se objavi,
rekal bih: živi plam od tvoje ljubavi
svu zlobu popraži i svu zled u meni
i moj duh utaži tvoj pogled ljuveni,
od muke proklete ter se ću rastavit
i tvoje sve pute zliem ljudem ostavit,
svoj život ki traju u zlobah i jadu,

a ništor ne haju za razlog i pravdu,
po drumu pravomu neka svi putuju
u griehu tamnomu koji se sad čuju.
Ar ću ja, bože, bit zrcalo sviem ljudem,
ki želim k tebi prit, da moj duh sabljudem,
o slavo prisveta, ter se će još k tebi
zli ljudi opeta vrnuti po sebi;
po sebi ne samo, ner s tvojom milosti
priti će još tamo k višnjojzi svitlosti,
pravedni gdi stoje ter se će miešati,
ar zlobe sve svoje ovdi će oprati.
Bože svieh krvnika jošte me slobodi,
i striela bez lieka da duh moj probodi,
ka duh moj probada, da život moj skrati
i rados svu sada da u tužbu obrati;
o slavo i silo, o vična ljubavi,
da moj duh i tielo s vesel'jem rastavi.
Za toj te sad zovu, pomoćnik da si moj,
u suzah ki plovu ja vajmeh ki sam tvoj:
pomiluj pomili, čin' da sam sahranjen,
da veće ne cvili moj život izranjen;
daj mojoj rani liek, po tvojoj ljubavi,
da duh moj po vas viek hvali te i slavi.
Za-č da bih obašal sva polja i gore,
ne bih ja liek našal niti se nać more,
ni u bil'ju ni u travi ni u čemu na saj sviet,
bez tvoje ljubavi, pravo se može riet.
A ovo se ja bolim za svu moć i snagu
i plačno ja molim tvu milos pridragu,
koju je moliti, moj bože prislatki,
da budeš prostiti vaj meni grieh svaki;
za-č si ti milostiv, ja dužan ostaju,
nu velmi boljezniv za grieh se moj kaju,
za grieh se moj kaju, za što sam ja dužan:
tiem ti se pridaju, kako rob i sužan.
Sve moje smiljen'je i uzdah moj stanovit
i grozno cvilen'je za toj ću ponovit,
da milos po trudu ja budem dobiti,
suzami kad budu sve zledi odmiti.

Srce ću tiem spravit, i jezik i duh moj,
da bude viek slavit i pravdu i sud tvoj;
za-č duh moj poznava, da si ti bog pravi,
sva hvala i slava od vječne ljubavi.
Nu duh moj ne može spravit se na sebi,
bez tebe moj bože svu hvalu dat tebi;
za što je nejaki i slabe kriposti,
moj bože prislatki, bez tvoje kriposti,
ter kako človjek niem, bez jezika vas stoje
proslavit ja ne viem blaženstvo toj tvoje.
Tiem pozri na me zgor s nebescieh visina
ter usne me otvor, ljubavi jedina.
Vaj hrlo uprieši, ljubavi velika,
ter uzal odrieši od moga jezika,
i moj duh nadahni, moj bože živući,
i srce me takni tvoj ugljen gorući,
da srce i jezik, i usta i duh moj,
navieste dar tolik u slavu i hip tvoj,
neka ja ne stoju jaki no človjek niem,
da slavu tuj tvoju naviestim ljudem sviem,
zao človjek, moj bože, neka ne bude reć,
da grješnik ne može od tebe milos steć,
da od suza usilos ali plač priljuti
ne more na milos grješnika vrnuti.
Žestok je taj naliep, i sunca vrh gore,
prem ti je svasma sliep, tko vidit ne more!
Ne zna li svak, bože, da suze priljute
i uzdah sam može sve griehe minute
i zlobe oprati i čini človjeka
u tvoj dvor poslati k vesel'ju bez vieka!
Tiem bože, milos daj, ne brani ljubavi,
da sa mnom vječni vaj svasma se rastavi,
da moj duh ne preda plačan i rascviljen,
dočiem se ugleda s tobome sjedinjen.
A ufan'je za vas sviet ja neću izgubit,
za što sam stanovit, da me ćeš obljubit;
za-č tvoja rieč slavna branit mi neće moć,

313 *rkp.* blaženstvo toj tvoje.

vidiv me pripravna, na milos k tebi doć.
A tvoja rieč veli, o bože ljuveni:
spasen'ja tko želi, da bude prit k meni;
neću mu zabranit ja moje ljubavi,
ner ga ću sahranit, kad svoj grieh ostavi;
i kad se obrati još skrušen za dosti,
život će prijati od božje radosti.
A prie će svakoja na svieti poginut,
ner slavna rieč tvoja igdar će priminut.
Tiem ovo mišljen'je blazni me i kriepi
i grozno cvilen'je sumnju mi koriepi,
i ove žalosti sve slatko probavljam,
čekaje radosti, kojom se pripravljam,
i tvoju odluku koja se ne krati,
da moj trud i muku vesel'jem naplati.
Za-č ino prošen'je ja ne ću iskati,
ner samo prošten'je za moj grieh pitati.
Od tebe samoga ja pitam, bože moj,
od grieha svakoga da odriešiš život moj,
neka sam odriešen s dobriemi u broju,
da veće ogriešen u vezu ne stoju.
Prosti mi i umnoži mene, tva ljubavi,
i moj grieh odloži i u razlog ne stavi.
A sad gospodine milos mi tvoju daj,
s nebeske visine ti na me pogledaj;
pogledaj na me zgor, ki s' mojoj duši liek,
ter usne me otvor i spravi moj jezik,
ter ću ja ma usta i jezik spraviti,
ljubavi gorušta, da budem slaviti
tebe, ki sam jesi, koga ja sad hvalim,
ki vladaš nebesi i stvorom ostaliem.
Usta ću pak spravit i spravljen kad budem,
tvoj ću sud objavit na svietu sviem ljudem,
neka svak znat može, da tvojom ljubavi
mene ti sam bože od pakla izbavi.
Tiem ako ti bi ktil, o moje ufan'je,
ja bih ti poklonil harno prikazan'je;
o bože prislavan, nu nećeš ini dar,
ner duh napastovan, da ti se da na dar.

Samo je za te toj i toj ti dariva,
na svieti trudan boj tko u polju dobiva.
Nu tko ti da na dar srce umiljeno,
od tebe nikadar nije pogrdjeno;
i kad je skrušeno ter ti se pridava,
s tobom je združeno gdi je višnja država.
Tiem primi od mene, što ti sam ja dužan,
darove ljuvene, kako sve tvoj sužan.
Ne junčića mlada ni tele najbolje,
obravši iz stada, da ti se zakolje;
ni vola pritila, ni druge živine,
da ti se posila; za-č sve to primine:
ner ti ću srce dat jednaga i duh moj,
i u tvoj ga kril poslat, da primeš na dar toj.
Za toj te sad molju, kako je i pravo,
primi toj na volju, sva hvalo i slavo!
Čin', da nie pogrdjen od tebe ovi dar,
ner da je potvrdjen, kako sve draga stvar.
Za-č kad ti toj poslah, o bože milostiv,
suzami sve oprah ja grješnik boljezniv,
sve čisto i bielo neka t' se odpravi,
da pade u krilo od tvoje ljubavi.
Višnji gospodine i bože prislavni
milosti jedine još tvoje nep ?? ni,
ti dobro učini u tvomu hotjen'ju
koji si jedini u blagom pozrien'ju;
pozrien'ju po tvomu, po kom je shranjen'je,
Sionu ti svomu pokaži spasenje.
Pogledaj i smiri narode razlike,
da se zidju miri i zgrade velike;
potrjebu za-č ima miri bit utvrdjen
grad Jerosolima ki je velmi razgradjen,
i koj se još ori sadanjieh sieh dana,
u plamu vas gori okolo svieh strana.
Do dna se vas ori i u njem nie cio kamen,
za-č mnozi zlotvori potiču živ plamen,
s himbom od nevjere, da u rasap toj malo
razaspu te mire, što ih je ostalo.
Nu možeš milos dat, daleče da budeš

zlotvore tve prognat, da taj grad sabljudeš.
o slavo jedina, o slavo prisveta,
da se taj tvrdina sagradi opeta,
vaj da od sad ne gine tolik puk s narodi,
od prave istine ki daleč zahodi,
daleče zahodi jak ovca van stada
i u maloj još vodi topi se sve sada;
topi se u vodi, u vječnomu vaju,
sliep sliepa gdi vodi a oba padaju
strmoglav u ponor od vječne žalosti,
pakljeni gdi je dvor s vjekuštom žalosti.
Tiem bože pomozi, da' milos jedinu,
narodi da mnozi sljepački ne ginu,
neka se ne jazi taj propas dušami,
u koj su porazi i gork plač suzami.
Sad zidan kad bude grad tvoje oblasti,
zabit će sve trude minute napasti.
Tadaj ćeš primiti pravedne osvete
i sile slomiti od vojske proklete;
vrh otara tvoga tadaj će t' stavit još
ne junca jednoga, nego li velju množ.
Toj ti će zaklati, i kada svi zgore,
tebi će poslati u nebeske dvore.

3

Vrhu psalma; In te domine spero, po načinu od molitve.

Vidim se smeten vas i tužan za dosti,
i s plačem svaki čas ponavljam žalosti,
suzice roneći jadovno u tugah,
zapleten stojeći jak piple u kukah;
i u tužbah u mnozieh zamršen još sam vas,
jak pljeva u snopieh, kada se požnje klas.
Za-č istok i zapad i vjetri ostali
protiva meni sad vaj svi su nastali;
k tomu me svaki čas sve rieke i vode
u vele strmen jaz trudjahna zavode;
i trud me porazi, u suzah gdi plovu,
za-č mili i drazi, na pomoć ke zovu,

svi mi su protiva, da nie moć počinut,
gdi mrtva i živa hoće me pozinut;
i himbom vas sviet saj grozno me rascvieli.
i meni plačni vaj za darov nadieli.
Tuge su još vel'je i nemir krvavi,
ufano vesel'je za-č me sve ostavi.
Zlovoljan tiem stoju, rascviljen i plačljiv,
kušaje čes moju i moj trud bolježljiv,
jak bolan nemoćnik od groze boleći,
ki ne ufa prijat lik i zdravja želeći,
ter mu se stvar svaka, što kuša svaki hip,
ako je i slatka, obraća u nalip.
Pokli je pripravan, o bože ljuveni,
ovi sviet pritaman nepokoj dat meni,
i ki me tač muči, i koji hoće toj,
da mene razluči od tebe, ki sam tvoj;
ter ne viem što ću sad, kud li se obratit,
kako li ovi jad od mene odvratit;
komu li u ruke ja se ću pridati,
da moj trud i muke od mene odvrati,
za što nie čut sade nit je moć vidjeti
razloga ni pravde ni ljubav na svieti.
Nemiran sviet je vas, tužba se svud plodi,
i vjera svaki čas na manje dohodi.
I pravda sieh dana jurve je s razlogom
pod noge splesana, ner samo prid bogom,
gdi čeka vrime toj, s vrimenom da zgara
vas narod i puk svoj za zlobe pokara.
Glavu će najveće lie batom udriti,
po pravdi ka neće s razlogom suditi,
ka svako zlo djelo djeluje pri blagu,
ter dušu i tielo dala je sve vragu;
koja se nikoga ni stidi ni boji,
ni srde od boga, pripravna ka stoji,
da božja osveta za grieh ju svoj plati,
svrh glave do peta da ju mačem rasplati.
Za toj ćeš, bože moj, tuj srdu poslati,

19 *rkp.* plakljiv. 23 hip] *rkp.* lik. 48 *rkp.* raplati

da pravda i sud tvoj ne bude lipsati.
Pokli nie nikoga, pravedni moj bože,
da mene neboga u trudu pomože;
samoga ner tebe ki milos ne braniš,
i dal si sam sebe, človjeka da shraniš:
ja se ću uteći put tvoje ljubavi,
i ovuj ću rieč reći, što prorok sam pravi:
o bože svieh boga, ki živiš po vas viek,
u tebe samoga ufam se ja grešnik;
i ufan'je sve moje tebi ću pridati,
blaženstvo da tvoje milos mi ne skrati,
da niesam smeten vas u vieke i amen,
ki cvilim svaki čas s vesel'jem rastavljen;
i u pravdi u tvojoj slobodi ti mene,
a dušici mojoj daj dvore blažene,
čin' da se nastani, o bože, pod tvoj kril
da se tuj sahrani, gdi ju si satvoril;
za-č taman sviet ovi nepravde pun svake
hitro me vaj lovi u mrježe pritanke.
Tiem željno uzdišu, o vječna ljubavi,
i moj duh uzvišu k nebeskoj državi,
ufan'je gdi moje stvoril sam za svu moć,
pod krilo toj tvoje da bi mi tamo doć;
dušica da moja svasma se izbavi
svjetovnoga boja i s tužbom rastavi,
da budu prit tamo ne mojom kriposti,
ljubavi ner samo od tvoje milosti;
po sebi za što sam ne mogu dobiti
bez tebe višnji kram, ni u dvore tve priti,
gdi sam prit ja ufan po tvojoj milosti,
gdi je tamo vječni dan i vječne svitlosti;
gdi nie plač ni tužba. gdi nije tužni vaj,
ni himbena družba, ke je pun vas sviet saj;
gdi saj sviet darove ne dava za službu,
ni plačne jadove, ni sjetu ni tužbu.
U te ću samoga dake ja ufati,
ki moreš svakoga na milos prijati,
ki moreš milos dat i ljubav tuj tvoju
i mene odrvat u trudnomu boju.

Za-č ovi trudan boj ne mogu dobiti,
ako ti bože moj budeš me zabiti;
toliko za-č mnoštvo napira na mene,
stavit me u robstvo od jame pakljene.
Tiem k meni uho tve prikloni, bože moj,
ter moje tužbe sve i plačni nepokoj
usliši, usliši, kriposti velika,
i hrli i preši ter mene grješnika
od'rvi od guse, koja se pripravi,
pakljene da uze na grlo postavi,
da mene pritužna i plačna za dosti
povede za sužna od vječne tamnosti.
Za toj me ti spasi i ukloni ti mene,
gdi su ti porazi od jame pakljene;
i meni ti budi zaklonik nebogu,
tolik broj zlieh ljudi za-č trpjet ne mogu,
po svjetu djavolju ki se su sastali,
da bi me na volju s baštine prognali:
vaj da me prožene taj sila duha svieh
iz kuće blažene, za niedan za moj grieh,
za svoje ner zlobe, nenavid ner za svoj,
kako zle hudobe, sliedeći život moj,
zlu volju kažući da me prie umore,
i očito lažući, zlo na me govore.
Š njimi je hitrina i hitri taj lovac,
ki meni zapina potajni tonotac;
ter hitro spoznaje iz krova gdi stoji
sve moje stupaje rasklada i broji;
po djavljem zakonu ter tužna taj glava
drugomu Neronu prava me izdava.
I utočni bud mi dom i štitak moj budi,
vaj neka veće mnom ne vore zli ljudi,
nego li da spasen po tebi ja budu
da veće poražen ne bolim u trudu;
za-č si ti ma jakos i utočište moje,
i moja sva rados, o bože, bez koje
prijati jakosti nikako nie mi moć,
ner s trudom žalosti i gork plač dan i noć,
i uzdisat svaki čas, o kralju izbrani,

ako me tvoja vlas zlieh duha ne obrani,
ki svasma nastoje za svoja zla djela,
da moj duh razdvoje prie reda od tiela,
brojeći me stope jeda me prihine,
da me prie potope sred morske pučine.
I imena rad tvoga, o bože prislavan,
slavna i svetoga, ti budi prislavan.
Iz morscieh dubina da me sad izvadiš,
o slavo jedina, da moj duh nasladiš,
i da me nahraniš i napitaš lačna,
i da me obraniš od plača intačna ;
za-č trpim velik trud i muke pakljene,
gdi čine krivi sud zli ljudi od mene,
i sve zlo što vore i sami što djelju,
toj na me govore ter nebog ja cvielju,
i velmi uzdišu od muke tolike
gdi čuju i slišu otrovne jezike,
u kieh su naliepi ter moj duh bodu tač
jak striele i šipi aliti rtat mač.
Svako zlo ter rieše, da meni duh smute,
k tomuj mi zaprieše tonoti sve pute,
i zamčice tanke svudi mi spravljaju
jadove ter svake trudnu mi zadaju,
jeda me ulove, kako zvier u lugu,
da moju ponove svu žalos i tugu.
Iz ovieh tonotac za toj me izvedi
i himbenieh očac, u kieh su sve zledi,
zli lovci nemili koje su vaj meni
podhimbom sakrili, moj bože ljuveni,
nevidom da upadu i da se zamaknem,
u plaču i jadu nevidom da izdahnem ;
za-č si ti shranitelj, o bože dragi moj,
i od duše spasitelj, ka želi vječni goj.
U tvoje tiem ruke duh ti moj pridaju,
da odvratiš sve muke, koje me skončaju ;
i k meni pristupi, bože od istine,
ter moj duh odkupi, da u tužbi ne gine.

129 *rkp.* nestoje.

Viem da ga s' odkupio, shranit ga hoteći,
  kad si za nj krv prolio, na križu viseći.
A sada potvrdi milos i utemelji
  i onogaj pogrdi, ki meni smrt želi ;
ter od psa sljednika tom tvojom ljubavi,
  ki laje i rika, ti mene izbavi,
koji mi nepokoj i nemir zadava
  ter pamet i duh moj lajući skončava.
Tiem slavni moj bože čin', tvoja da milos
  trudna me pomože i satre usilos
od togaj, ki meni zadava tolik trud
  i tonot himbeni zapina oda svud;
za što si bože svih velmi nenavidil,
  u zlobah u tacih na svieti ke s' vidil;
ti si nenavidil meu zlobe sve ine,
  ki gube rajski dil a ljube taštine,
pravedan za-č tvoj sud hotil je, moj bože,
  da trpi pakljen trud, tko sliedi raskoše.
Nu što će oni riet, o višnji bože moj,
  kad pridu na on sviet prida te na sud tvoj,
koji su stavili svu pamet u oholas,
  a tebe zabili, koji si vječna slas;
ki slatko papaju i sliede svaki blud
  a svojiem zadaju s razmirjem velik trud?
Za griešne te duše velmi se ja bolju,
  trbuhu ki služe i živu na volju;
a navlaš človjek taj, koga sam ja poznal,
  za dobar zalogaj koji bi dušu dal,
na mene koji zja svaki hip i svak čas,
  da pridje padu tja strmoglav u propas.
Ja za toj u boga ufam se za svu moć,
  da mene neboga ne bude trudna oć;
i da me isprti od biesnoga lava,
  vaj koji do smrti moj život skončava.
Nu se ću radovat s vesel'jem sluga tvoj
  i tebi hvalu dat, o višnji bože moj;
za što si pogledao na moje smiljen'je

194 *rkp.* pade. 198 *rkp.* od smrti.

i mene niesi dao u vječno cvieljen'je
onomuj človjeku, s kiem su zli zlotvori,
ki moli smrt prieku da me prie umori.
Nu milos blaženu ne brani tuj tvoju,
ter dušu spasenu učini ti moju
od stare nevjere, koja me sliedjaše,
i velje potjere za mnome činjaše.
Tiem tebi hvala bud, ki milos ne krati,
ner li njih krivi sud na pravac obrati;
i nies me satvoril, da tvoje odluke,
ja kad sam tužan bil, dadu me u ruke
neprijatelja mojieh, kieh me si sačuval,
moj bože rad kojieh velmi sam tugoval.
Nu rados ja čuju, ar bože svud sada
slobodan tuguju bez tuge i jada,
za-č me si ufano zle družbe izbavio
i u mjesto prostrano me noge postavio.
Prostran mi bože put i širok objavi,
po kom se gre u skut od tvoje ljubavi.
Nu nije moj razum tolike kriposti,
slieditì pravi drum od tvoje milosti;
bez tvoga smiljen'ja nit se ću izbavit
groznoga cviljen'ja nikako na saj sviet,
za-č me sviet još veže uzami i puti,
i doli priteže, gdi je plač priljuti.
Hini me i vara i hitro još meni
doli jaz otvara, gdi je plamen ognjeni.
K tomuj mi za službu, moj bože, dariva,
vični plač i tužbu da moj duh uživa.
Tuge su još veće i veća još napas,
pokoja gdi neće dati mi za mao čas,
dušicu da moju meju sve ostalo
provodim u goju i u miru daj malo;
sa mnome intačno nego li bije boj,
da tužno i plačno provodim život moj,
i što sam po sebi ne može ovi sviet,
priziva vaj k sebi zle ljudi na izmit,

238 *rkp.* priživa.

da svietu pomogu na mene vojevat,
i meni nebogu vjekušti trud zadat.
Za toj se ti meni smiluj gospodine,
o bože blaženi, da moj duh ne gine;
za-č velmi tuguju i u san i javi,
posil'je gdi čuju, što na me sviet spravi.
I oko se me smuti i utroba ostala,
i duša zled ćuti od razlicieh zala;
jere u bolosti polipsa život moj,
od velje žalosti ćuteći nepokoj.
I godišta moja, odkle se porodih,
s plačem bez pokoja do sada provodih,
ter ino ja nebog u vieke ne poznah,
odkli me stvori bog, ner samo plač i uzdah;
i kripos u uboštvu moja se razboli
od suza u mnoštvu, ke oko me proli;
a moje sve kosti ostaše smetene,
biraje žalosti i trude pakljene
i on plač i tužbu, vaj ki se priživa,
što saj sviet za službu sudjen'je dariva;
gdi je plač i tužba i truda za dosti
i skržit od zuba i vječne žalosti,
od koje ja družbe bojim se jadovit,
da moje sve tužbe ne bude ponovit;
sve sile za-č spravlja svaki čas svaki hip
ter meni ponavlja vas čemer i nalip.
Jošte sam vrhu svieh, o bože, tvoj sluga
neprijatelja mojieh učinjen poruga
i njih pogrdjen'je, ter trudan ostaju;
nu moje strpjen'je sve tebi pridaju,
ti čuvaj, ti bljudi i ti me obrani,
od toli zlieh ljudi i moj duh sahrani.
I od susjed od mojieh pogrdjen sam vele,
ki kožu svu na mieh odriet mi svi žele,
lie tvojoj ljubavi duh se moj pridava,
da se sad izbavi od vukov i lava,
na mene ki reže, vikaju i viju,

266 poruga] *rkp.* odruga.

i skrovno me preže, da moju krv piju.
Znancem sam mojiem strah i velik nepokoj,
ki žele strt u prah prie reda život moj;
i ki me vidjahu, ti daleč od mene
svi vanka bježahu iz jame pakljene,
u ruci držeći objestran bridak mač
i mene sliedeći zadat mi grozni plač.
Zabiven jošte bjeh jak mrtav od srca,
ter blago zaman rieh plav moja sve krca;
blizu sam ja školja, jur se ću razbiti,
tjeri me nevolja, kamo ću ispliti?
tjere me valovi i tužne nezgode
i od svieta jadovi sa mnom se svud brode.
Zgar bože a za toj pogledaj me trude,
čin' trudan da duh moj s plavcom se sabljude.
Vrh mene pogledaj, ne moj me zabiti
i plavci ti ne daj mojoj se razbiti;
za-č vidim nebog ja od mora dubinu,
ka na me vajmeh zja, da s plavcom poginu.
Jošte bih učinjen, nebogu vaj meni,
jaki sud izgubljen, ufan'ja u kom ni,
koji je za ništar, koji se svud valja,
kako sve ona stvar, ka ništo ne valja;
jer slušah od onieh, u okolo ki bjehu,
pribivalac tamnieh, čineći u griehu
opogovaran'je, kada se kupljahu
ter s himbom varan'je jednaga stavljahu;
ter se svjetovaše, moj bože, ljuveni,
za jedno se staše suprotiva meni,
da mi vazmu dušu, zadat mi nepokoj,
da s tilom razdružu čemeran život moj.
Za toj se ja ufah u te, gospodine:
tiem primi moj uzdah, da mi duh ne izgine;
od tužne te družbe, o višnja ljubavi,
i pakljene tužbe ti mene izbavi.
I ovo ja rekoh, da bog ti jesi moj,
komu se utekoh, kako sve sluga tvoj,
svasma t' se pridati, bože milostivi,
ki moreš liek dati svakojzi protivi;

i u tvojieh su rukah još ždriebi sve moje.
  Za toj me u tugah blaženstvo toj tvoje
izbavi od ruka neprijatelja mojieh,
  i pakljenieh muka i od zlotvor oda svieh,
ki mene progone usionom napasti,
  da duh moj potone u vječnoj propasti,
u vječne pomrake, vjekušta gdi je noć,
  svitlosti ni zrake vidjeti gdi nie moć,
i gdi je magla taj i tmasti tolike,
  kojiem nać na sviet saj ja ne viem prilike.
Tiem višnji bože moj, smiluj se vrh mene,
  taj tmasti nepokoj odvrati od mene;
i učin' me spasena u milosti tvojoj,
  i od gnieva pakljena ukloni život moj;
gospodine bože, za-č duh moj po vas viek
  u drugom ne može dušici najti liek,
ni oružja ni štita, ner tebe samoga,
  o stvorče od svieta i bože svieh boga,
čiem bih se obranil od neprijatelj mojieh
  i moj duh sahranil od zlotvor pozlobnieh.
I ne postidim se ja tebe zovući,
  ledeno da mi se srdačce savrući,
u živoj žeravi i u plamu živomu,
  od tvoje ljubavi po daru po tvomu;
za-č se sve smrzlo jes i u mrazu pribiva
  ter žalos i boles s tugami priživa,
s tolikom tužicom, ku nie moć zbrajati,
  gdi tilo s dušicom hoće se rastati
od sile tolike od mojieh krvnika
  i od družbe razlike otrovnieh jezika,
koji ne praštaju trud meni dajući
  i kako psi laju na mene lažući.
O vječna ljubavi, za toj mi milos daj,
  trudna me ne ostavi, zgar na me pogledaj.
da ti psi pristanu, na mene ki laju,
  i ljutu mi ranu po srcu zadaju.
Ufan'je nu moje, ja ki se skončavam,

321 *rkp.* i vječne.

u ruke u tvoje sve tebi pridavam,
i tugu i moj trud, ki moj duh rastavlja,
pravedan za-č tvoj sud pravednieh ne ostavlja.
Svršio si oniemi, ki u te ufaju,
človječiem sinovmi, ki ti se pridaju,
ljuvenu svu rados za što im ti plati,
i tužbu i žalos u pokoj obrati,
da mirno svi stoje bez tuge i vaja,
i da se pokoje u dvoru od raja;
i od njih ćeš svakoga potajom pokriti,
i od lica od tvoga nećeš ih dieliti,
i od smeće človjeka njih ćeš obraniti,
i rane bez lieka na zdravje shraniti
u crkvi u tvojoj od protivnieh jezik,
sahranit u kojoj more se živ človik;
pravedno za što je, da se ti pomogu,
na službi ki t' stoje, kako no sve bogu.
O slavni bože moj, za toj me sahrani,
i stav' me u taj broj, gdi su ti izbrani;
i s plačem i tužbom ti mene rastavi,
i s himbenom družbom po tvojoj ljubavi,
himbeno ki hode, prijamši ostale,
sve gore i vode da na me navale.
Nu se sam utrudil u bogu blaženu,
i tuj sam pogrdil svu družbu pakljenu.
I prasca divjaka pogrdih ja takoj,
prid kojiem proplaka veće krat život moj;
i sada na-nj plaču gdi oštri zle zube
ter božju polaču podrieva i dube.
Vinograd splesa vas i obujmi sve lozje,
prišadši u nečas i odjema sve grozdje.
Još biesno toj prase, o višnji moj bože,
svu njivu popase, do klasa i peže;
pak zube ocjeri gorčije od jada
ter ovce rastjeri božjega van stada.
Napokon pastira praščad rogoborna
nastoji da odtira van svoga obora,

373 *rkp.* himbene. 387 praščad] *rkp.* praška.

neka se sam žiri i nokti i zubi,
kad ovce s pastiri do traga pogubi.
Za toj te sad molim, o bože pravedni,
ja ki se nag bolim i plaču po sve dni:
satri mu gubicu, skrši mu sve zube,
da tvoju kućicu ne rije ni dube;
svasma ga zasliepi i s vidom rastavi,
neka ne koriepi vinograd gizdavi;
ali mu prikrati svu silu i kripos,
i k sebi obrati na ljubav i milos,
neka ja mogu riet: višnji bog pravedni
pogleda na saj sviet u ove naše dni,
svoja vlas tolika višnji raj otvori,
od prasca človika ter sada satvori.
Za to je blaženi gospodin vrhu nas
i sada i sve dni bez konca po viek vas,
milosrd'je svoje za što on vrh mene
na pristol'ju stoje od pravde blažene
takoj mi umnoži, kako bih sam hotio,
ter mi se odloži žalosti velik dio,
u oružnomu gradu njemu se moleći,
suzice u jadu s čemerom roneći,
gdi moj duh proplaka u tužnoj nezgodi
od prasca divjaka da mene slobodi.
U žasnutju za toj od pameti moje
rekoh ja sluga tvoj u napasti stoje:
odvržen jur sam ja od lica za moj grieh
daleče, bože, tja i od oči tvojieh.
Usliši za toj glas od molitve moje,
i mene u taj čas blaženstvo toj tvoje
u trudu pomili, za ljubav i milos,
djavoljoj toj sili ter skrati usilos,
kad zazvah tebe ja, o višnja ljubavi,
ter tužbe i vaja ti mene izbavi.
Za toj se svak spravi, višnjega ter boga
i hvali i slavi jak stvorca pravoga.
Ljubte gospodina njegovi svi sveti,

393 skrši] *rkp.* spraxi.

u trojstvu jedina, neka vas on sveti
od svake napasti, a navlaš zlieh ljudi
i od donje propasti, gdi su vječni trudi;
za što će gospodin istinu iskati,
i za vaš svaki čin razloga pitati.
I mimo sve ino uzmnožna svoja vlas
dati će obilno činećiem oholas
žalosti i vaja i trude razlike,
da slave od raja stradjaju u vieke.
Vi koji ufate svi u gospodina,
muški se vladajte svrh svakoga čina,
sve muški činite, neka se bog slavi,
i njega scienite, da je stvorac on pravi,
srdačca ter vaša hoće se kriepiti;
vječni kram tko praša, š njim ga će dobiti.

4

Psalam de profundis, po načinu od molitve.

Iz tmaste dubine, gdi velmi tuguju,
k tebi gospodine iz glasa klikuju,
u jami stojeći, beza dna gdi je jaz,
skrušeno moleći prislavnu tvoju vlas,
najmanši da sine svjetlosti tvoje trak
vrh ove dubine, gdi je vajmeh tmasti mrak.
Bez dnevi gdi je noć, gdi cvili život moj,
prijati gdi nie moć ni mira ni pokoj,
ni zimi ni ljeti ni u vrime ostalo
tih sanak vidjeti, ni vele ni malo;
ner tužan u trudu i ob noć i ob dan
rvem se za ludu i trud je moj zaman.
Trudim se jadovan, u tmasti stojeći,
kako rob okovan, slobode želeći,
aliti kad trudi na smrti taj človjek,
ki drugo ne žudi ner zdravju svomu liek.
U tmasti tiem stoje, sunačce gdi ne sja,
za zlobe za moje gdi nebog cvilim ja,
i za grieh ki traju moj život pritužan,
za ki se poznaju, da sam kriv i dužan:

za toj gospodine, usliši ti moj glas,
iz ove dubine, pretmasta gdi je propas,
gdi je tužba, gdi je jad, ki nie moć izrieti,
i gdi je veći smrad, ner niedan na svieti,
u koji ja padoh, izgubiv drum pravi,
i daleč vaj zajdoh od tvoje ljubavi,
gdi me grieh moj čini i zloba velika
u tmastoj dubini cviliti do vieka.
Gdi cvilim u suze, tebi se moleći,
konopac i uze na grlu noseći,
tve uši prislavne da budu u saj čas
na molbu mu spravne čuti moj tužan glas,
koji t' ja rascviljen u ruke predaju,
za-č s tobom razdiljen svasma se poznaju.
Grieh me moj rastavi od tvoje milosti
i od tvoje ljubavi, o vječna svitlosti.
Nu ako sam i zgriešil, a višnji moj bože,
ljubavi daj mi dil, ako se bit može;
milosrd'ja tvoga ni krati ni brani,
grješnika ovoga pomiluj i shrani.
Čin' milos tvoja taj, grješniku da meni
obrati tmasti vaj u plamen ognjeni,
plamenak oni dim, bez koga nikadar
svjetlosti ne vidim, ni niednu drugu stvar;
bez koga nie mi moć iz ove dubine
k svetomu dvoru doć nebeske visine.
Visinu tuj pravim, gdi moj duh stvoren bi,
neka te tuj slavim i hvalu dam tebi.
Lie niesam podoban k nebesom pozrieti,
jaki no sve zloban, komu tvoj sud prieti,
a kamo tuj milos od tebe isprosit,
iz mraka na svitlos da budu k tebi prit.
A za toj, a za toj, o višnja ljubavi,
ti zlobe i grieh moj na razlog ne stavi;
smrsi sve jednaga, što zgrieših sva ljeta,
tvoja krv pridraga man da nie prolita.
Za-č ako me zlobe obslužiš ti bože,
pakljene hudobe izbavit tko može?
I tko će trpjeti, van tebe samoga,

pod nebom na svieti zled grieha tamnoga?
Za ku zled vapiju k tebi, gospodine,
da trudan ispliju iz tmaste dubine.
Ufan sam nu za toj, da se neć kratiti
iz dubin život moj na svitlos vratiti,
za-č ljubav gorušta, moj bože, tvoja taj
s neba se dopušta za me prit na sviet saj;
raspet krv proliti, na križu nag stoje,
da budeš odmiti zgriešen'je sve moje.
Tiem hrli i prieši, ter tvojom oblasti
plačna me utješi u ovoj propasti.
Čin', da nie za ludu prolita krv tvoja,
u muci i u trudu za djela zla moja.
Pomiluj pomozi, o slavni stvorče moj,
i od mene ne odnosi prislavni obraz tvoj.
Čin pogled tvoj blažen vrh mene da sine,
u tmasti poražen gdi život moj gine.
Me tielo za-č gine i moj duh, neka znaš,
s nebeske visine ako me ne obsjaš;
i ako se ne spravi tva milos jedina,
da mene izbavi od mrklieh dubina:
beza dna u jami po vas viek ostaju,
sadružen s tugami, u družbi i u vaju,
pri tebi za što je taj ljubav i milos,
po skali od koje mogu prit na svitlos.
Zakona tvoga rad i radi još tebe
ja trpim plačni jad i obadjam sam sebe,
jaki sve krivac taj, ki glavom duguje,
gledaje smrtni vaj ter velmi tuguje;
tuguje i trudi, o slavni bože moj,
i drugo ne žudi ner shranit život svoj.
Nu toli ne preda od straha prid smrti,
prid sobom ku gleda kad ga će satrti,
koliko se boji kušaje vječnu noć,
u misleh ter stoji na pokon gdi će doć:
tako ja dan i noć, svaki hip i svak čas,
razbiram za svu moć tvoj, bože, strašan glas,
kad me ćeš zazvati jaki sve pravi bog,
da budem pridati od grieha pun razlog,

vaj kojiem život moj ne može u vieke
pribrojit pravi broj ni najti prilike.
Tiem k tebi da pridju, moj bože milostiv,
očito ja vidju da ti sam velmi kriv;
za toj se ja boju, sudit me kad budeš,
dušicu da moju ognievit ne budeš.
Tiem plačno iz glasa k nebesom vapiju,
da iz tmasta propasa na bil dan ispliju;
na bil dan, ne velim ki stiže tmastu noć,
ner oni ki želim vidjeti za svu moć,
gdi se plač prikrati, kad bože grješnika
tva milos obrati, da je živ bez vieka.
Za toj se obraćam ja bože na pospjeh
i plačem dug plaćam od grieha oda svieh.
Za toj me mimo sve pomiluj, Jesuse,
i u slavno krilo tve prim plač moj i suze,
u krilo prislavno, koje je vajmeh tač
vazda krat pripravno od grješnik prijat plač.
Duša je ma trpila slavnu rieč njegovu,
iz tmasta tamnila na pomoć ku zovu;
i ufa duša ma svasma u gospodina,
da moj glas posluša iz mrklieh dubina,
jadan glas ki cvili s uzdahom i tuži,
jeda me pomili i s tužbom razdruži
Jesus moj gospodin, človjek i bog pravi,
jeda me iz dubin u polje zastavi,
u slavno dim polje, gdi je velmi za dosti
vesel'ja do volje i svake radosti,
gdi cvietak tuj svaki s blaženstvom vazda cti,
gdi miris prislatki dušicu nasiti;
rajski taj miris dim, ki ovdi ne ćutim,
ni cvietje toj vidim, vidjeti ko žudim;
ni društvo blaženo, s kojim bih rad biti,
po vas viek za jedno svak čas se slaviti.
Za-č druga nie družba sa mnome u jami,
ner uzdah i tužba i gork plač suzami,

106 propasa *sravni na str. 428 k stihu 26 u opasci, odakle se vidi, da i ondje može stojati ista rieč u tekstu.*

gdi željno uzdišem u ovoj mrklosti
  i duh moj uzdvižem k nebeskoj svitlosti,
a grieh ga tegli zgar i prit mu tuj ne da
  kako sve težka stvar, zgar na tli ka pada,
gdi viekom nikada žalosti ne lipše
  i gdi se od jada gorčije uzdiše;
duboka gdi je jama, gdi je život moj mučen
  i gdi sam od krama višnjega razlučen;
nepomstvo gdi moje čini me vajmeh prit
  i zloba, rad koje tužan ću vazda bit.
Jesuse prislatki, Jesuse dragi moj,
  pokle si trud svaki i svaki nepokoj
podnesal za mene da na križ pristupiš,
  od jame pakljene vaj da me iskupiš,
ne kamen'jem draziem, ni zlatom ni blagom,
  smiljen'jem ner blaziem i krvi pridragom:
molim te za svu moć i sa svom kriposti,
  ne moj me trudna oć u mrkloj mrklosti.
Za onuj krunicu od trna nemila,
  koja t' je glavicu do moždan probila;
za on trud i muke od čaval najliše,
  kiem noge i ruke k drievu ti pribiše;
za udarac on priljut, od koga vaj kade
  prisvetu tvoju put oštar šip propade;
i za krv prislatku, koju ktje proliti
  da budeš zled svaku od grješnik odmiti:
čin', da taj krv tvoja bude me oprati
  od zloba bez broja, ke nie moć zbrajati.
I za svoj plačni glas i ljubav istahnu,
  kad kliče u on čas prije ner izdahnu,
na križu viseći vas ranav i krvav,
  otcu se moleći, da ukaže tuj ljubav
narodom vajmeh sviem, rad kojieh izdaše
  a navlaš onimiem, ki ti smrt zadaše:
Jesuse ljuveni za trude te tvoje
  oprosti i meni zgriešen'je sve moje,
prostiti kom si ktil koji ti zliem tvoriše,

150 *rkp.* smišljenjem.

i od kieh si raspet bil i ki te umoriše;
neka sam sluga tvoj ja jedan od tizieh,
postavljen u taj broj, kojim si prostil grih,
da mene opere tvoj živac krvavi
i svu zled podere, ka moj duh zatravi,
od jutrnje straže i večer do noćr
zgar svitlos da kaže dar tvoje pomoći.
Za-č moj grieh dan u noć i u mrklos obrati
i moju malu moć duhovnu prikrati;
nepomstvo za-č moje u tielu i u duši
zakone sve tvoje na puno ne obsluži.
Vaj da ih obslužim, ne bih se tužbi dal,
u tmasti da tužim, strmoglav gdi sam pal.
Jesuse, a za toj vapjen'je sliš moje
i uzdah tužni moj u dubini stoje,
s vrućiemi suzami ki grozno polievam
beza dana u jami ke k tebi posilam,
Izrael da u te ufa gospodina,
komu si ti pute prik morscieh dubina
otvoril, moj bože, ki vladaš vas sviet saj,
po kopnu da može s pukom prit na on kraj;
ter silu porazi, ka tvoj puk sliedjaše,
da ju more zajazi, kudi prit ktijaše.
Taj tvoja slavna vlas tuj silu prikrati,
oružna oholas da bude ostati,
gdi ju more zajazi, da niedan živi duh
mora van ne izgazi opeta na sviet saj.
Tuj bože pravi sud ter takoj učini,
da prime smrtni trud u morskoj dubini,
da nitkor ne reče, da tvoje ljubavi
Izrael ne steče, ner ga tuj ostavi
i da ga u ruke krvnikom, da puk tvoj
podnese sve muke, da skonča narod svoj.
Za-č si ti milostiv i milos ne kratiš
grješniku, ki t' je kriv, da mu duh sahraniš,
u svako jur doba tko t' dužan ostaje,
od grieha i zloba kada se pokaje;
i tvoju tuj milos na dar mu darivaš,
kad s mraka na svitlos k sebi ga prizivaš.

A mene oholas i š njome taman sviet
u ovi strmen jaz učini tužan prit,
gdi me je sinj oblak od zgara poklopio
i s maglom tmasti mrak svieh strana obujmio.
Priplačno tiem plaču i uzdišem grozeći,
trnovu vaj draču u srcu noseći,
i grozni vajmeh plač u jami pritmasti
čini mi kako mač srdačce propasti,
kušaje neharstvo za koje voljno sam
izgubih toj carstvo i višnji dvor i kram.
Iz tmastih dubina tiem viču gdje ginu,
moga gospodina na milos da prignu ;
pri mom gospodinu za što je taj milos,
da tmastu mrklinu može dat na svitlos;
jošte je obilno prid njim odkupljen'je
i ne želi ino, ner pravo skrušen'je,
da grješnik prolieva s jadovi suzice
i s njimi da oživa sve griešne tužice.
I sam si hotio reć, da grješnik u tuzi
tuj milos može steć, kad grozno prosuzi;
i grješnik ne umira, ner žive po viek vas,
ki svoj grieh opira suzami svaki čas.
Tiem bože grozni plač i uzdah moj umnoži,
neka se meni tač zgriešen'ja odloži,
da mi se svrh pleći toj brime isprti,
prie ner li priteći bude čas od smrti;
da moj duh lak bude, nebogu vaj meni,
kad svali sve trude od grieha s rameni.
Za-č kad smrt priteče, noseći stril priljut,
trjebi je daleče putovat na dug put.
Razgovor još tužan u jami još čuju,
gdi kako sve sužan cvileći tuguju:
ovoj mi smrt pravi, pride ti skončan dan,
zgriešen'je probavi, s koga si sit i pjan ;
skoro ćeš poznati, prid bogom kako je
razloge pridati za zledi za tvoje.

221 *mjesto* prignu *rkp.* prigiu 228 *rkp. grieškom* i sgni, oživa *u rkp. izpravljeno iz prvotnoga* odieva. 235 *rkp. piše ovdje* vrieme

Isprazno tiem ne stoj, ner spravno sve sa sviem,
da pridaš razlog tvoj prid sudom pravedniem.
Vaj višnji moj bože, a ne zna život moj,
pridati tko može od zloba razlog svoj;
za što je smeten vas, u jami stojeći,
svaki hip i svak čas zlobštine brojeći.
Tužba ga sva smeta od plača i vaja,
s početka opeta gdi se grieh pobraja.
Ter što je na saj sviet ter što je na sviet saj
gorčije probavit ner samo čemer taj,
a to zna život moj, koji je plača sit,
kakov je nepokoj zdravicu tuj popit,
na srce ka pada sa sviemi tugami,
gorčije od jada miešana suzami.
Nu grješnik ufam ja prit s tvojom milosti,
gdi drugo sunce sja od višnje svjetlosti;
i on će odkupit od grieha svakoga
i na milos primit Izraela svoga.
O višnji moj bože, mislit je čudna stvar,
sam človjek da može procienit tolik dar,
ljubavi velje plam gdi, slavo jedina,
čini te priti k nam s nebescieh visina,
utroba od žene ter te je nosila
od dieve blažene i naga rodila;
mliekom te zadoji i taj te pričista
njegova i goji triesti i tri godišta.
U tielo ter takoj odkli se uputi.
vas trudan život svoj do smrti ćuti.
Uzmnožnu desnicu nu po tom pak spravi,
pakljenu tamnicu ter s robjem rastavi;
za-č slavan pristupi, o kralju kralja svieh,
ter vrata razlupi od dvora pakljenieh;
i tuj tme prosjeni tuj svitlos i zrak tvoj,
i silom poplieni sužanstva tolik broj,
te duše blažene ter sobom za milos
iz jame pakljene izvede na svitlos.
Izrael tvoj dake po tvojoj ljubavi
vjekušte pomrake tobom se izbavi.
Izrael dake tvoj, pravo se može reć,

vječni mir i pokoj po tebi može steć;
za što se dopušta, za što je toj ktjela
tva ljubav gorušta u odjeći od tiela:
dragu krv proliti i umrieti za puk tvoj
i od grješnik odmiti svu zlobu i grieh svoj.
Od suza u jezeru tiem pokli ja plivam,
vaj gdi grieh moj peru i zlobe odmivam,
velmi se boleći, kajući zled moju
i tebe moleći da milos daš tvoju,
Jesuse tuj milos, Izrael po kojoj
iz dubin na svitlos prišal je u dvor tvoj,
gdi vikom nikada vidjeti nie moći
sunčana zapada ni mraka ni noći,
ner li je milos taj i tvoj zrak priblažen,
ki obsieva vas sviet saj bez konca i amen.

5

Psalam: Salvum me fac Deus.

Shranjena učini ti mene, bože moj,
u morskoj pučini, gdi tonem sluga tvoj;
me tužne zle zgode za što me vaj cvile,
gdi me su sve vode vrh glave pokrile,
koje me u jadu na pokon još čine
da u jaz upadu beza dna dubine;
jaz gdi se upada za griehe na on sviet,
radosti nikada gdi nie čut ni vidjet;
jaz gdi je cvieljen'je i plača za dosti
i vječno dieljen'je od božje milosti;
jaz tužni gdi gore i žele umrieti,
a umriet se ne more ni zdravja vidjeti.
Za toj te ja molju, ja bože za svu moć,
u ovuj nevolju budi mi na pomoć.
Čin' da sam sahranjen, o slavo prisveta,
ki sam vas izranjen od glave do peta,
ne strilom priljutom, ni kopjem ni mačem,
ner zlobom minutom, suzami ku plačem;
i perem i plaču, jeda kad pride čas,
da onu slas raslaču, u koj je vječna čas';

jeda li pride red ter se trud moj skrati,
da mi se u slatki med vas naliep obrati,
ter tebe proslavim ljuvєno i milo,
kad čemer probavim i tužno gorčilo,
i tužbu svu moju, rad koje rascviljen
pod vodom vas stoju ponužen i umiljen,
velmi se boleći i plačno za dosti,
tebi se moleći: ti moj grieh oprosti.
Za-č vode uzljezoše do griešne me duše
i naglo pridoše, vaj da me zaduše,
Voda je vajmeh taj, s kojom je grozni plač,
s kojom je vječni vaj, s kojom je bridak mač.
ki meni u vodi i ob noć i ob dan
trudan duh prohodi i srce objestran;
koje me još vode svaki čas, vaj meni,
k dubinam zavode u ponor pakljeni,
a duh moj ne može po svojoj kriposti,
da se sad pomože bez tvoje milosti;
za što sve napasti, ke iz pakla ishode,
u vječne propasti doli me zavode,
gdi je plač i tužba i jadovne pjesni
i skržit od zuba i uzdah s boljezni.
Za toj me pomili, o bože milostiv,
da veće ne cvili moj život boljezniv,
pod vodom stojeći i u san i javi,
spasen'ja želeći pri tvojoj ljubavi;
za-č javi i u san topim se u vodi,
gdi plačna boljezan nigdir me ne ohodi,
vodene gdi sile tope me i dave,
ke mi su usplile visoko vrh glave,
ter duha pojmiti ne da mi boljezan,
ni na kraj ispliti iz trudnieh voda van;
pod skorup ner plovem od vodene sile,
gdi zaman sve zovem i drage i mile,
a nitkor neće doć, gdi plovem u vodi,
da meni da pomoć i da me slobodi.
Dosta bi meni toj, da k meni neće prit,
čemeran život moj potopa slobodit;
ner li me još tope i nuzaju mene,

da me prie poklope te sile vodene,
da veće hip ni čas, gdi moj duh tuguje,
od mene pusti glas veće se ne čuje.
Sadanja vrjemena za-č s himbom toj čine,
da ljubav pravedna s korienkom pogine,
i ljubav taj prava još gdi je ponikla,
svudi je koštrava s troskotom pronikla;
i gdi se još plode svi trni, sve drače,
ter moj duh prohode, ki grozno sad plače,
vrh onieh najliše, rad kojieh tuguju
ki pravdu pokriše a himbu niguju,
moj bože, ter sade nastaše podhibe
a korien od pravde do traga pogibe.
Velmi još tuguju od muke velike,
u glavah gdi čuju dvoduple jezike,
ki čemer njeguju i naliep vajmeh taj
medenom ter truju sladosti vas sviet saj.
Himbeni taj narav ter pravdom privrati.
i od drazieh svu ljubav gori dnom obrati;
taj čemer žestoko ter drazieh razdieli
i oko na oko sad plače i cvieli.
Taj čemer tač s jadom i s medom svieh truje,
s gospodjom nepravdom, ka vas sviet kraljuje.
Nenavid još je š njom, rad koga sviet tuži,
moj život pod vodom ki topi i duši;
moj život za-č suzi, za-č mnozieh i mene
nenavid ponuzi pod sile vodene,
gdi je propas taj puna koprjeve, ka prudi,
i lisic i kuna, koje su zle ćudi,
ke kune kudami frudaju i glade,
i hitro suzami zadaju sve jade.
K tomuj se, moj bože, ćuti trud pakljeni,
gdi ognjeni plam lože u vodi studeni,
s vodami jednaga gdi se taj plam goji,
od mila do draga prijazan ter dvoji,
i ljubav razluči, ter vajmeh jadovan
pravedan sad muči, a kriv je darovan.
Još cvilim bezredno, pod vodami stoje,
videći za jedno dvie tužne gospoje:

lakomos i oholas, jednaga u družbi,
rad kojieh sviet je vas u plaču i tužbi,
i zlosrdi njih narav, s koga sviet zlopati,
svu milos i ljubav poplesa potplati;
i ovdi pod vodu proklete njih stope
ne samo gospodu nuzaju i tope,
ner čine vajmeh još po zlomu zakonu,
crkovnieh glava množ strmoglav da tonu,
koje bog ne ljubi, za-č goje zlu volju,
meu sobom ter zubi dave se i kolju.
Plačni su toj jade i žalos vrh tuga,
pravedniem gdi vade srdačce van kruga;
njih narav zlosrdi ter, slavni bože moj,
svu ljubav pogrdi i blažen mir i goj,
čineći osvetu, a svoj grieh ne kaju,
u jamu prokletu rad koga padaju,
koje zlo ne tvori u pustoj dubravi
zvieren'je u gori zlosrde naravi;
za-č zvieri u lugu ne živu u svadi,
ner li jedna drugu miluje i gladi,
i ljubi i liže s velikom ljubavi,
koje su najliše jednake naravi;
a človjek človjeku zadava gorki jad,
aliti smrt prieku a navlaš blaga rad.
A ki su na svieti gorčiji porazi,
vaj ner li vidjeti, gdi mili i drazi
zlosrdo meu sobom blaga rad i slave
s nemirom i zlobom kolju se i dave?
Vode su dake toj, u kojieh ja tonu
ke tope život moj po zlomu zakonu,
i griesi ostali, ke nie moć izrieti,
koji su nas dali odavna umrieti.
Od dubin u kalu zaboden ja sam vas,
gdi tužbu ostalu ponavljam svaki čas,
a nije krieposti u meni ni bitja,
iz kaone tamnosti da budem izit ja,
gdi trepti ma duša u glibieh i tone,

130 nas dali] *rkp.* nastali. 135 *rkp.* glibeh.

jak ptica grmuša, na vesku kad prione,
na prutu viseći od truda i muke,
dana se videći ptičaru u ruke;
ali zvir, ka čezne od straha i preda,
ka u tonotu vezne ter prieku smrt gleda,
kad hitri taj lovac, ki lovi zvier svaku,
zapina tonotac i mrježu pritanku,
s kojieh se može riet, o zrako sunčana,
da je njimi obuzet vas saj sviet sieh strana;
gdi je kao pun gnusa i svake tužice,
zgriešen'je gdi nuza i topi dušice,
gdi u brlog taj padu i u glibieh ostanu,
u telesnom smradu ki svoje dni traju.
A ki je veći smrad, ali ki veći trud,
telesni ner li gad i od svieta tašti blud?
Ki hitrom prijazni, jak ribar ribicu,
obrumom priblazni nespomnu dušicu,
gdi s bludom raskoše i oholas s gizdami
vjekovnji plam lože u pakli pod nami;
koji plam pod nami, sudjeni gdi gore,
sve more s vodami zagasit ne more.
Sudjene gdi duše ne mogu najti liek,
ner cvile i tuže bez konca po vas viek.
Za moja zla djela za toj ću cvieliti,
čiem moj duh od tiela bude se dieliti,
jeda kad pride red, da od suza u jezeru
sve griehe i svu zled skrušeno operu;
jeda kad red pride, jeda kad pride rok,
da oči me vide istočni taj istok;
jeda me taj zraka puna sve milosti
izvede iz mraka k nebeskoj svitlosti,
neka se te zrake ma duša nasiti,
nečistoće svake kada se očisti.
Nebeski oče moj, pučinom još zajdoh,
gdi mira ni pokoj s vesel'jem ne najdoh;
ner žalos još goru, ner je kao smrdeći,
u duboku moru trudan se topeći.

144 *rkp.* optječen, *ali radi sroka treba da bude rieč* obuzet *ili* objet.

Pridoh u dubine meu tužne valove,
od morske pučine gdi su sve jadove,
i zlo vrieme mene potopi smeteno,
gdi duša ma čezne prid smrti bezredno.
Sad ne viem, moj bože, živoga človjeka,
procienit da može tuj žalos do vieka,
i velje nezgode i velik nepokoj,
ke u dno zavode topeći život moj.
Lie samo ti sužni tuj žalos poznaju,
(u) lažni i tužni ki u saj sviet ufaju;
za što sviet tužice s jadovi sazdava,
i mnoge dušice topeći skončava.
Toj li mi tko pravi, koje je more toj,
gdi je taj trud krvavi i tolik nepokoj?
More je dim ovoj, gdi je trud pakljeni,
gdi nuze život moj valovi smeteni,
gdi je školja tolikoj, mrkienat i seka,
kojim se ne zna broj, o slavo prisveta!
Ter nitkor ne može na zdravje vajmeh proć,
s kojim nie, moj bože, prislavna tvoja moć.
Za što se toj more ne može progazit,
ni svoj jaz sve gore s briegovi zajazit;
za što je toj more, gdi nie moć počivat,
gdi jedva vaj more stota plav isplivat;
za što je toj more, ko višnji kram brani,
gdi jedva prav more dušicu da shrani;
za što je toj more, ko goji i blazni
razlike zlotvore s djavoljom prijazni;
za što je toj more, gdi je s plačem trudni vaj,
i blažen tko more isplivat na suj kraj;
za što je toj more, gdi vidjet nie moći
danice ni zore, ni mjesec pri noći,
ni sunca da sine priko dne nie vidjet,
ni zviezde jedine, kojom se vlada sviet;
ner je dan vazda tmas i mračna mrkla noć.
Tiem tvoju slavnu vlas vapiju na pomoć,
ti tvojom milosti i tvojom ljubavi

188 *glagol* nuze *nije pouzdan, jer rkp. ima nekakvu zamrčenu rieč.*

ove me žalosti i tužbe izbavi,
jeda tvom oblasti trud se moj prikrati,
gdi su sve napasti sa mnome u rati,
gdi nie mir, gdi nie goj, ni prave ljubavi,
razmi sam trudan boj i nemir krvavi;
u komu ja boju i rati pritužnoj
provodim čes moju u rati nemirnoj;
gdi vajmeh trudih se tebe vapijući,
i u duhu smutih se dubinom plovući,
jeda zgar pogledaš utopavca mene,
ter meni dielak daš milosti blažene,
jeda plač moj zaman i uzdah ne bude
tvoj pogled prislavan ter mene sabljude.
Za-č nie čas, za-č nie hip, ni vrieme niedno,
kad duh moj jadan šip ne rani bezredno
strilami bez lieka, kiem nitkor ne može
liek najti do vieka bez tebe, moj bože;
žalosti rad koje me srce uzdiše
i vilice moje mukle se učiniše,
tebi se moleći, moj bože, za svu moć,
ovdi se topeći, da meni daš pomoć,
ti koji zgar vladaš nebesa i sviet saj,
da na me pogledaš i na moj plačni vaj,
razlike napasti gdi mene sad vežu
i od vječne propasti u ponor potežu.
I za toj me oči lipsaše u glavi,
gledaje k istoči od tvoje ljubavi,
ufaje u boga, ki kara i cvieli,
gospodina moga, ki svaki dar dieli,
sunačce jeda toj od slavne oblasti
obasja život moj u tamnoj propasti,
gdi je velja vajmeh množ od sile pakljene,
ti bože koju mož odvratit od mene,
i dat mi oni dar, ki želim, moj bože,
od koga niedna stvar draža bit ne može:
a to jest, da moju sahraniš dušicu,
u trudnomu boju ka ćuti tužicu.
Koja je vaj tuga i žalos tolika,
kojoj se nać druga ne može prilika;

za-č se množ ljudi svieh umnoži i spravi,
vrhu vlasa mojieh ki mi su na glavi;
ljudi su dim oni, nenavid od kojieh
svudi me progoni i sliedi strana svieh,
koji se u jatu jednaga sastaše
ter meni zlu platu jednaga sazdaše,
navlaš bez uzroka, do duše ter sam sit
čemera žestoka, koga mi daše pit.
Nu pokli toj takoj sudi me čes moja,
da trudan život moj ne prija pokoja:
k tebi ću moj bože iz glasa vapiti,
za-č moj duh ne može tolik trud trpiti.
Tolik trud i muke za što me skončaju,
za toj ti u ruke moj život pridaju.
Ti bože pogledaj na trude i plač moj,
splesat me ter ne daj družini himbenoj:
za-č se duh moj boji, ar se pokriepiše
neprijatelji moji, ki me progoniše,
i ki me progone ter trpjet nie moći,
gdi život moj tone a neće pomoći.
Ne bi po pečali, kada bi vaj mene
potjerom prognali iz kuće blažene;
ner blazne i blude, a kąd se sastaju,
celovom od Jude pravu krv izdaju.
Toj bi mi za dosti, kad bi me prognali;
ner veće žalosti meni su zadali,
vrh tuga vrhu svieh ter grozno proplakah,
za-č vazeo što ne bjeh, pravedan toj plaćah,
a ti sam bože znaš bezumje sve moje,
razložno ki vladaš stvoren'je sve tvoje,
i griesi svi zlobom koji su pri meni,
viem niesu prid tobom ni od tebe skroveni;
niti se niedna stvar pod nebom na svieti
prid tobom nikadar ne može sakriti,
za-č mogu vidjeti tve oči prislavne,
sve stvari na svieti skrovne i potajne;
pod zemlju još da se ukopa koja stvar,
prid tobom tajat se ne može nikadar.
Na pokon oči tve očito gledaju

potajne misli sve, ke se van ne znaju.
Potaje zaman sve za toj su na svieti,
kom svietle oči tve sve mogu vidjeti.
Niedan grieh ni zloba pokli t' se ne može
po sve dni do groba potajat, moj bože:
što oni, ki sliede čemeran život moj,
cviele me i vriede himbeno tolikoj?
Ja scienim nie drugo, ner misle ne umrieti
i život u dugo provodit na svieti,
za zlobe za mnoge ter neće smišljati
prid tobom razloge da imaju pridati,
ter himbu ku mogu spravljaju toliku,
zadat mi nebogu prie reda smrt prieku.
Ah je li pravedno, hoće li pravi sud,
da toli bezredno daju mi tolik trud?
Mnim kad bi scienili, od smrti što je vlas,
ne bi me sliedili, kako li sljednik pas;
i kad bi poznali, vaj što su skrivili,
mene bi ohali a sebe sudili.
Da bi se do danas mnom ne postidili,
ki me su svaki čas himbeno sliedili,
ki tebe čekaju, slavni gospodine,
da razlog pridaju za svoje krivine;
gospodine jaki, uzmnožne kriposti,
ki vladaš stvor svaki razložno za dosti,
ti od zgar pogledaj na slabos na moju,
i milos tuj mi daj prživjet u goju,
vrjemena toj malo da u goju potratim,
što mi je ostalo da moj trud prikratim,
jeda se slobodim ter vajmeh od sada
moj život provodim bez tuge i jada.
Za-č ovi nepokoj, ki nie moć izrieti,
trudan je bože moj udilje podnieti,
trudan je u puti, trudan je i u duši
taj čemer priljuti, s koga moj duh tuži,
ki cvili i tuži, cvilit će i svak čas,
dočiem ga razdruži od tila smrtna vlas.
I takoj cvileći skončat ću dni moje,

306 ohali] *rkp.* prijali. 325 *rkp.* skončaću.

taj napor videći od zlobnieh ki stoje
sve sa sviem pripravni, a ne viem za ki sud,
moj bože prislavni, zadat mi tolik trud.
Ufan'je sve moje, nu ako sam i u vaju,
u ruke u tvoje, moj bože, pridaju;
za-č tko ufa u tebe, nećeš mu zabranit
da bude sam sebe pri tebi sahranit;
i tko t' se pridaje i za te tko trudi,
taj blažen ostaje van broja zlieh ljudi.
Da bi se vrh mene još ne posramili,
sve trude pakljene ki su navalili
vrh mojieh ramena da nosim na svieti,
o slavo blažena, što nie moć podnieti;
ter nosim vrh pleći taj priekor i ruge,
ke nie moć izreći od jada i tuge.
Za-č ktješe toj takoj, da vajmeh u jadu
toliki nepokoj i trud mi zadadu
koji ištu tebe, Izraelov bože;
ter stojim vrh sebe, gdi život moj može
te jade trpjeti s nepravdom tolikom,
ke nie moć izrieti človječjim jezikom.
Aj za što tebe rad, za branit istinu,
ja trpim ovuj sad s priekorom vaštinu:
stid pokri moj obraz, ki vene brideći,
svaki hip i svak čas jadovno cvileći;
nevolja za što je, cviliti da budu,
smiljen'je sve moje za što je za ludu.
Za-č bratji ja mojoj tudjin sam učinjen,
tere sam vaj za toj s vesel'jem razdiljen,
u tužbi još stoje sinovom nebavac,
od majke od moje tudjin inostranac;
bratinstvo vajmeh toj ter me ne poznava,
ter velik nepokoj i trud mi zadava;
ter kako neznanac, na domu na momu,
ja služim nebavac pravedno svakomu.
Za vernu tuj službu nu platu ne prosim,
a gork plač i tužbu s boljezni podnosim;
i tač ću plakati u muci i trudu,
dočiem se rastati životom ja budu.

Ljubav doma tvoga za što izjie mene,
  da od mene neboga vječne su spomene;
spomene da ostanu ter vajmeh tebe rad
  u tuzi i u vaju probavljam tolik jad,
i sva priročanstva zlieh ljudi čujući,
  vlas tvoga božanstva s prikorom psujući.
Padoše vrh mene ter trudan ostaju,
  sve trude pakljene ter meni zadaju;
toliku sramotu ter patih na svieti,
  ku momu životu nie dano izrieti;
vaština tolika ter me je sliedila.
  od Nila sva rieka ku ne bi odmila.
Vrh mene videći toliku tužicu,
  pokrih ja posteći vaj moju dušicu;
nu taj pos' zaman bi, za-č trudna za dosti
  veća me oznobi boljezan s žalosti,
i tužba još gora stiže me i prija,
  za-č mi bi s prikora, što veće postih ja;
i stavih odjeću ne od svile predenu
  ner li oštru vreću od struna predenu,
i takoj umiljen vrhu svieh vaj tuga
  ja njim bih učinjen u priču od ruga,
tolik rug čineći od života moga,
  takoj me videći smetena neboga;
i meni protiva oni govorahu,
  prie reda ki živa trudna me morahu,
da trudan život moj u tuzi i jadu
  u vječni nepokoj bezredno podadu.
Na vratieh sjedeći ki vince pijahu,
  grozno me cvieleći ter me pripievahu.
Mnim vajmeh ognjen zmaj toliko priljuti,
  razgovor tužni taj da čuje i ćuti,
ognjenu usilos i jade sve svoje
  prignuo bi na milos tužice rad moje;
a od njih milosti nitkore ne imaše
  vrh moje žalosti, gdi moj duh cviljaše.
A ja stanovito k tebi gospodine,
  velmi temeljito gdi život moj vene,
vas skrušen u sebi, trudeći vaj takoj,

molitvu ja tebi učinih, bože moj,
u vrieme ugodno da na me pogledaš,
ako je podobno da meni milos daš.
Još i ako bit može, sliši me neboga,
u mnoštvu moj bože milosrd'ja tvoga,
i u pravoj istini od tvoga spasen'ja,
moj bože jedini, ne bran mi shranjen'ja.
Shrani me i spasi, molim te, za svu moć,
da trudni porazi budu me svasma oć;
za-č vrime prihodi, ja koji tuguju,
po ognju i vodi da vajmeh putuju.
Jošte mi krvav znoj na čelu izvira,
kad smisli život moj i kada razbira,
na pokon gdi ću doć utrudjen za dosta,
kad budu tamo proć priko trudna mosta,
po kom se prihodi ter tko ga bude prit,
opeta ne ishodi po vas viek na saj svit.
Čemeran i priljut po tom se nahodi
strmenit vele put, ki k jazu zavodi,
gdje grješne dušice u suze priljute
vjekovne tužice i trpe i ćute.
Drugi je visok put k nebesom prislavan,
Abramov gdi je skut pravedniem pripravan,
ki prima dušice u vječno vesel'je,
gdi nie čut tužice ni niedno dresel'je.
Nu tamo ne ulazi u taj dvor nad nami,
po kalu tko gazi s gnusniemi nogami;
za što prit ne dadu, blaženstvo gdi je toj,
tko u kalu i smradu provodi život svoj.
Meu zla ostala tiem, ako bit može,
tieh glibi i kala uklon' me, moj bože,
neka se zabosti ne budem u kao taj,
gdi je smrada za dosti i gdi je plačni vaj,
ki višnji kram brani posilno za svu moć,
i dušu zastrani, gdi je tmasta vječna noć.
I ti me slobodi i ti me sabljudi,
po kopnu i vodi od onieh zlieh ljudi,
ki me nenavide u željah želeći,
život moj da vide u vodah topeći.

Vodenieh dubina k tomuj me izbavi,
o slavo jedina, o vječna ljubavi,
da me zla godina ne utopi vodena,
i da me dubina ne proždre utrudjena;
i tvoje kriposti dil mi daj blažene,
da usta puč svesti ne bude vrh mene,
oni puč priplačan, beza dna gdi je jaz,
gdi je uzdah intačan i tužba po viek vas;
i koga poždira, po vas viek on tuži,
i dvaška umira u tielu i duši.
A veća nie tuga ni veće žalosti,
ner li je smrt druga od vječne tamnosti.

448—449 *rkp.* puk. 451 on] *rkp.* ia.

Ispravci i dodatci.

Rukopis, po kojem su ove pjesme štampane (gled. predgovor), nije baš vele poman priepis s nekojega starijega izvora, možda čak pjesnikova autografa. Osobito često dade se prepisač zavarati okom te napisa u dva stiha na poredo iste rieči — pravomu nije se lako svagdje domisliti. Mnogim ispravkom nadam se ipak da sam se sretno i sam domislio, koji su već u tekstu spomenuti; nekoje ovdje uz razne druge dodatke naknadno prilažem.

I. pj. 1. stih 9 čitaj *ćuti* mjesto *čuti*, st. 25 *ter* bolje bi bilo *ner*; pj. 2. st. 17 *gora* možda *goru*, st. 22 *ništor* bolje bi bilo *nitkor*, st. 153 *ohale* ispravi u *ostale*, st. 178 *ponor* bilo bi bolje *pomor*; pj. 3 dolazi u jednom rukopisu akad. (br. 8 Strossm. zbirke) s ovimi razlikami: st. 5 *tužbu moju*, st. 14 *tužna*, st. 15 *ter* mjesto *sve*, st. 24 *iz dubine*, st. 32 *u vihar*, st. 40 *da* mjesto *gdi*, st. 53 *polače* mj. *pokoru*, st. 55 *gdi su hridi* i *gomile*, st. 58 *busa-čipresa*, st. 64 *dohodi*, st. 68 *iznahodi* mjesto *samo plodi*, st. 70 *bobovnika* bez *i*, st. 74 *do dva*, st. 76 *medna*, st. 82 *golubka*, st. 95 *veću*, st. 104 *rodi* mjesto *raste*, st. 106 *olisnu*, st. 113 *drače*, čitaj radje *dračje*, ak. rkp. *drača*, st. 116 *naranču*, st. 121 *na vrućini* mjesto *i jeseni*, st. 124 *dokli skvasi*, st. 125 *jer* mj. *ter*, st. 140 *sve iz zemlje na dvor lazi*, st. 150 *garbina*, možda bolje po hrv. izvogoru *grbina*, st. 156 čitaj *svieh*, akad. rkp. *leti* mjesto *lieta*, st. 158 *tugujem*, st. 159 *još* mjesto *gdi*, st. 160 *zahukujem*, st. 162 nije razumio *k čerienu* te napisa nesmislicu *mliecerienu*, st. 168 *zagrmi*, st. 171 *otisnu* mj. *obisnu*, st. 174 *i s valovim zakrvavi*, st. 176 *spravi*, st. 178 *njeko* mj. *tada*, st. 183 *izdiraju*, st. 194 *trudnu* mjesto *vajmeh*, st. 205 *ter mi kurent sa svieh strana*, st. 208 ima akad. rkp. zbilja *oko seka svija njimi*, st. 211 *a* mj. *i*, st. 219 *i tad imam*, st. 220 *er ne izvadim*, st. 226 *podniet* ispravi u *pojmit*, ak. rkp. *primit*, st. 231 *vodim* bolje valjda po ak. rkp. *vidim*, st. 234 čitaj *treptim*, st. 251 *neg mi jošte sve obhode*, st. 254 *od morača i od bitvice*, st. 257 ak. ima zbilja *repušca*, st. 258 *struk* mjesto *trs*, st. 267 mj. *poberu* bolje ima ak. rkp. *poderu*, st. 268 *ni* mj. *i*, st. 270 *kraj od* i *pokraj*, st. 274 *po mraku*, st. 276 *starat*, st. 277 *skarma*, st. 279 *nigdje* mjesto *na dvor*, st. 292 *tužna* mj. *često*, st. 301 *odnesoše*, st. 303 *trepilja*, st. 306 *ponesoše* mjesto *sve odnesoše*, st. 309 *ne manjka*, st. 316 *drobne mravi*, st. 325 *tunjicu* mjesto *trščicu*, st. 334 *gledati*, st. 343 *kraja* mjesto *Pšunja*, st. 348 *pak dosti*, st. 349 *sanka*, st. 361 *kinci*, st. 370 *i tu grače*, st. 371 *pak* mjesto *ner*, st. 373 *si* ispravi u *se*, mjesto *pati* ak. rkp. bolje *ćuti*; stihova 377—432 nema u akad. rkp., st. 439 *prebih* m. *smrskah*, st. 442 *stanih* mjesto *stavih*, st. 444 *koljena*, st. 449 *drači*, st. 452 *savih*, st. 455 *vedašne*, st. 460 *petu* mjesto *nogom*, st. 461 *zabode se*, st. 468 *mač*

na ispravi u *mačnu*, sa stihom 488 dovršuje u akad. rkp.; pj. 4. st. 131 ispr. *k stanu vrati*, premda je u rkp. onako, st. 247 *opražena* bolje je izm. u *oplažena*, stih 255 čitaj *čombali*, stih 412 *vaše* ispravi na *vaša*; pj. 5 izvadjena je iz k. IV., a ne V., kako je na str. 37 na dnu, st. 4 izost. *se*, čitaj: *čiem ga se slobodi*, st. 40 *zgnie*, premda je tako u rkp., ispravi u *žnje*. pj. 6 st. 18 *mu* izpravi u *me*, ovo je u rkp. pj. 11, ne 12, kako je štampano, st. 319 *pouran* ispravi u *povran'*, st. 334—335 istri interpunkciju poslije *guli*, a mjesto *Od* piši *od*, st. 393 *svaki* ispravi u *svak*; pj. 7. st. 180 čitaj *svjetlos*, st. 216 bolje bi bilo *jadovno*, st. 230 *prožile* ispravi u *prošile*, st. 354 valjda *kud gode*, st. 356 bolje *rasiplju*, prem da je štampano po rkp., st. 463 možda bolje *sud hotjel je*; pj. 8. st. 540 možda bi bolje bilo *sentina*, st. 596 *suzi* bolje bi bilo *tuzi*, st. 612 mjesto *u suhu* razgovjetnije *uz suhu*, sravni na str. 217 st. 160; pj. 9. st. 55 *svoj* ispr. u *tvoj*; pj. 10. st. 65 *plamen* ispr. u *pramen*, st. 204 *do* ispr. *da*, st. 436 mj. *prognane* bolje *pognane*, st. 535 *zliedi* ispr. u *sliedi*, st. 602 *toga* ispr. *tuga*, st. 619 *so* ispr. *se*, st. 687 mjesto *vozimo* bolje da ostane *vorimo*; pj. 11. st. 93 *boden'je* rastavi u *boden je*, st. 102 mjesto *tuži* bolje je čitati *duži*, st. 122 *koj* ispr. *koji*; pj. 12 st. 205 *ćes* ispr. *čes*, st. 348 *sliediti* rastavi *sliedi ti*; pj. 13. st. 45 *plješe* ispr. *plježe*, st. 140 mj. *pohodi* bilo bi bolje *podhodi*; pj. 14 st. 1 čit. *košulje* mj *košuljne*, stih 125 *razni* ispr. *razmi*, st. 247 čitaj *plježu* mjesto *plješu*, st. 401 *ljubavi* ispravi *ljubezni*, 404 *vjerne* bolje bi bilo *vječne*, st. 411 *umnožit* ispr. *uzmnožit*, st. 413 *vrhu* ispravi *vrti*; pj. 15. st. 42 mjesto *pognaše* valjda *poklaše*, st. 82 rastavi *veće mu*; pj. 17. st. 10 *krvnika* ispravi u *krvniku*, st. 82 čitaj *na ljubav i milos*, st. 132 dopuni ovako: *da pridu na on svit*; pj. 18. st. 56 mjesto *dobiva* po svoj prilici *pribiva*, st. 261 mjesto *ufanja* jamačno bolje *ufana*, st. 290 *toj* bolje bi bilo ispraviti u *taj*, st. 377 čitaj *tolike*; pj. 19 st. 27 *penisa* možda *peniza*, to je tal. rieč *pennese* ili *ponneso* (Untersteuermann), st. 112 čitaj *za-č*; pj. 20. st. 77 *mnogo* ispr. *mnoge*, st. 123—124 u jednom ili drugom stihu valjalo bi *ognjena* zamieniti u *vodena*.

II. pj. 1 st. 45 možda bi bolje bilo *izvodi*; pj. 2 st. 2 *zelenoj* zamieni radi sroka u *visokoj*, st. 64 možda bi valjalo čitati *ranice* (bez interpunkcije) tada bi u predj. stihu imalo stojati *na nice*; st. 120 *pobrajat* ispravi u *potrajat*, st. 164 valjda *postavil* ili *zastavil*; pj. 3. st. 180 *trn u draču* ispr. *trn i draču*; pj. 5 (kojoj je krivo nadjenut broj 4) st. 20 *jadove* ispr. u *jadovne*, st. 53 izmieni interpunkciju: *reć*:; pj. 6. st. 26 *sahranit* bolje bi bilo *za shranit*. pj. 9 st. 24 *zviezde* ispravi u *zviezda*; pj. 12 st. 58 mj. *loveću* možda *bludeću*, st. 63 možda *ishitrim* ili *ishinim*, st. 127 *er vam je* možda bi ispravnije bilo *er vam će*; pj. 13 st. 97 mj. *jedna* bolje *jadna*; pj. 14 st. 13 možda bi valjalo sastaviti u jednu rieč *proćuzorje*; pj. 15 ima krivo nadjenut br. 13; pj. 16. st. 168 *Albeniju* po svoj prilici *Armeniju*; pj. 17 st. 153 *bužba* ispravi *tužba*, st. 180 *do sto* ispr. *da sto*; pj. 19 ima krivo nadjenut br. 12; pj. 20 st. 59 čitaj *tvoja stada*; pj. 21 st. 31 *ne* ispr. *ki*.

III. pj. 1 st. 100 čitaj *u smradu i kalu*, st. 285 *jehćući* ispravi u *i ćuti*, st. 305, 317, 335 čitaj *dievo*; pj. 4 st. 23 valja u tekst povratiti *plaši*, pj. 13 st. 275 *larda* ispravi u *srda*, st. 538 valjda *nečiste — nečisti*, st. 622 *put* možda *prut* ili *prst*; pj. 14 stih 197 čitaj *strah*; pj. 15 st. 237 čitaj *a po svieti trešnja*, st. 243 čitaj *ljubavi*, st. 289 čitaj *tere tvoja*, st. 385 čitaj

duhovni; pj. 16 st. 35 čitaj *moždana*; pj. 17 st. 227 čitaj *kad vam se će.* pj. 19 st. 92 po svaj prilici *sušim* mjesto *lužim*, st. 110 *privarku* možda *privrlu* ili *pri vrhu*, st. 224 *razgnije* valjda *ne zgnije*; pj. 20 st. 48 čitaj *izgube*, st. 211 *toj* ispr. *taj.*

IV. pj. 1 st. 26 *pribijen* čitaj *pribjen*; pj. 15 st. 30 mjesto *kori* valjda bi trebalo da je *psuje*; pj. 18 st. 11 *svod* ispravi u *svud.*

Psalam 1. st. 83 *medju* ispr. *meu*; ps. 2. st. 81 čitaj *bolosti*, st 303 suvišna je rieč *vas*; ps. 3 st. 216 *tugujn* po svoj prilici *putuju*, st 266 *po-ruga* moglo bi ostati *od ruga*; ps. 4. 188 čit. *beza dna.*

Neke sitnine, kao izvrnuta slova, neće nikomu u čitanju smetati. Rieč *marginj* (sr. str. 9 st. 109, str. 234 st. 167, str. 269 st. 39) bolje bi bilo čitati *mrginj*; tako i rieč *markienta* ispr. na str. 15 st. 111 u *mrkienta*; adverbij *obje stran* bilo bi zgodnije svagdje pisati kao jednu rieč *objestran.* Neka su mjesta i neke rieči u tekstu tamne, ali za to ne valja ih smatrati pogrješkami.

Ak. rkp. br. 779 ima poslije pjesme Vetranićeve I, 6 —, a prije njegove „komedije od Uskrsnutja“, dakle medju samiem Vetranićeviem sadržajem, ove dvie pjesme, koje su po svoj prilici takodjer Vetranićeve a nema ih u rkp. fr. knj. br. 77:

Tužbe me i brige s vesel'jem združiše
i zlate verige i okovi sputiše;
slobodan i okovan u vezu još stoju
i ob noć i ob dan ja cvilim i poju;
i rob sam i sužan, bez straže a hodim,
i vesel i tužan život moj provodim,
Srce mi ispada u tuzi i vaju,
od tuge i jada niednu stvar ne haju.
Bodu me sve striele trnove svaki čas,
a oči me ne cviele, neg li sam vesel vas.
Sliepe su me oči i mrklu noć tjeram,
a zraku s istoči daleče naziram.
Velmi sam jošte gluh, nu daleč od mene
ućutim vjetra ćuh slamicom gdi krene.
Niednu stvar ne čuju, neg li plač glasovit;
i kada putuju, tadaj sam stanovit.
Velmi sam jošte niem a mnogo govorim,
govorim a ne viem ni usni da otvorim.
Ne mislim niednu stvar neg stojim u goju,
a misal jak vihar zanosi svies moju.
Vazda sam vode sit a od žedje uzdišu,
i kada hoću pit, sve vode prisišu.

I sit sam i lačan i rados razbiram,
vesel sam i plačan a rado umiram.
Dresel'je i rados još nigdir ne ostavljam,
gorčilo i slados jednaga probavljam.
I pojem i cvilim u vrieme u svako,
i rado duh dielim i gorko i slatko.
Sve imam ljuvezni, sve mi je na volju,
a ćutim boljezni i s trudom zlu volju.
Od jada umiram i ćutim dresel'je
a rados razbiram i vječno vesel'je.
Po trnu gdi hodim, vesel'je sve združim,
a gdi cvit nahodim, tuj cvilim i tužim.
Vesel'je sve gledam a vas se dreselim,
prid smrti vas predam i umrieti ja želim.
Željno mi duh cvili, veselo a stoji,
da se prie razdieli i s tielom razdvoji.
Počivam u goju, a život trudi moj,
rvem se u boju a ćutim vječni goj.
Kad bojak dobudu i kada počinu,
najdem se u trudu, bojim se i ginu.
Vidim se u slavi, a rados ne primam ;
gdi je trud krvavi, tuj rados uživam.
Nahodim a gubim, i tonu a plivam,
mrzne mi što ljubim, što neću sve imam.
Što tjeram, sve stižem, što stignu sve bježi ;
sve plačno uzdišem a plač me moj tješi.
I kad sam u družbi, tada sam ostaju.
kad li sam u tužbi, mnim da sam u raju.
U plamu gorim vas, nu plama ne hajem,
i kako led i mraz u plamu dni trajem ;
i veće što stinu u ognjenom porazu,
to veću toplinu ja ćutim u mrazu.
Srjeća me svud tjera, blago mi sve daje,
svud mi drum zapira i za me ne haje.
Svakomu dug plaćam, za blago ne haju,
svakomu sve vraćam a dužan ostaju.
Svakomu darivam, što imam do konca,
a ja se nazivam za tvrda lakomca.
I tko ima s mirom stat, na me se taj tuži,

i meni tko ima dat, krivi me i duži.
Jošte me svak plieni a k plienu pritječu
i tko mene cieni, toga se odriču.
Tko se mnom naruga i sa mnom razdruži,
bude mi taj sluga i mene taj služi.
Er moje toj kolo kud godi prohodi,
vrti me okolo i svud me zavodi,
i hrli i prieši, dan i noć ter dieli,
mno-krat me utješi a mno-krat rascvieli.
Čini me veće krat u plaču smijati,
čini me gojno spat i sna mi prikrati.
Čini me na pospjeh, u mao čas i mao hip
obratit plač u smieh i rados u nalip.
Ove sam ispisal u kratko potaje,
gdi pamet i misal sva moja ostaje.
Nie šala ni gluma ni tašta ispraznos,
neg je puč razuma i plač je i rados.
Sladak je i priljut, prava je istina,
i kaže pravi put od gornjieh visina.
Vele je slavan dar ter tko ga bude čtit,
ne moj ga nikadar na lievo obratit.

Ako ste i kadar po svietu vi hode
za jednu čudnu stvar, o sliepi narode,
pozrievši uzgori smišljali, nebesa
od ništa tko stvori i sva njih čudesa;
ali pak s istoči na sunce gledaje
proć sebi gdi oči obratit ne daje;
bez broja zviezde pak, kad mrkla noć pride,
kojiem se čudi svak, načine ke slide;
i mjesec ki vieku ne stoji na mjeri,
nego li prem njeku zamjernu ćud tjeri;
i rieke iz gora iz susieh ke teku
na pokon put mora, ne pristav čas vieku,
i za sve još za toj široko toj more
nikako mimo svoj kraj uzit ne more;
i čuda još koja nije moć izreći,
za što ih svies moja ne more doseći;
ter da vi od toga stvorca znat želite:

na križu oto ga pribjena pozrite!
Može bit da ga vi u slavi scinite,
koju on ostavi, kako svi vidite,
ter s neba na sviet saj na tuj smrt hotje doć,
zadat vam višnji raj i djavlju slomit moć.
Smislite za vaš grieh na što se dopusti,
od djaval da vas zlieh slobodi iz usti.
Toga cjeć kami je i tvrdji neg kami,
tko se ne oblije grozniemi suzami,
smišljaje na svoj grieh i ljubav njegovu,
da on sam za vas svieh htje prijat smrt ovu.
O čudne ljubavi, ku izriet nie mi moć,
da on raj ostavi a na smrt hotje doć.
Stvoren'je sve plače, gdje mu je na glavi
taj kruna od drače cjeć naše ljubavi;
na glavi, angjeli kojoj se klanjaju.
Mislite sad, je li žalos još i u raju.
Pozrite na lica s krvaviem kosami,
ke slavi danica sa sviemi zviezdami.
Nut ruke gdi stoje, ke čavli pribiše,
vas ovi sviet koje od ništa stvoriše.
Stoje mu raspete, jer želi i hrli,
da tebe, zli sviete, k sebi sad prigrli.
Noge su čavlom još pribjene radi vas,
kojiem su za podnož nebesa i sviet vas.
Tko će bit sad kami, da mu greb prikrije?
grješnik ki suzami vas se ne oblije.
Za-č će taj tvrdji bit neg mramor od gore,
jer žalos na saj sviet veća bit ne more.
Plači sad dake svak, jer ste vi uzrok vas,
tko neće za grieh pak u vječnu poć propas.
Jer oto vidj gore i mramor i kami
i rieke i more i sunce s zviezdami,
gdi plaču smišljaje stvoritelja od svieh,
pogrdjen tač da je i raspet za naš grieh.
Koliko veće mi, koji smo uzrok vas,
imamo suzami cviliti po svak čas,
da bi nam prostiti hotio uzrok taj
i svieh nas primiti na milos u svoj raj.

SVEUČILIŠTE „SVETOZAR MARKOVIĆ" U BEOGRADU UNIVERZITETSKA BIBLIOTEKA